

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE OLOMOUCKÉHO KRAJE

2021

Regionální statistiky

Olomouc, 31. 10. 2022

Kód publikace: 330135-22

Č. j.: CSU-015384/2022-83

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Olomouci

Ředitel odboru: Kamila Vepřková

Kontaktní osoba: Jarmila Benešová, e-mail: jarmila.benesova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 163
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

ISBN 978-80-250-3270-1 (brožováno)

ISBN 978-80-250-3271-8 (pdf)

© Český statistický úřad, Olomouc, 2022

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků.....	5
1. Demografický vývoj.....	9
Územní změny, sídelní struktura.....	9
Vývoj počtu obyvatel.....	10
Demografické události.....	13
Věková struktura.....	20
Cizinci.....	21
Naděje dožití.....	23
2. Sociální vývoj.....	25
Zaměstnanost, ekonomická aktivita.....	25
Nezaměstnanost.....	27
Příjmy a životní podmínky domácností.....	30
Mzdy.....	32
Úplné náklady práce.....	34
Vzdělávání.....	34
Zdravotnictví.....	35
Dočasná pracovní neschopnost.....	36
Nemocenské pojištění.....	37
Státní sociální podpora.....	37
Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením.....	38
Důchodci, důchody.....	40
Kriminalita.....	42
Dopravní nehody.....	43
Požáry.....	44
3. Ekonomický vývoj.....	46
Makroekonomický rámec.....	46
Místní rozpočty.....	48
Věda, IT.....	49
Ekonomické subjekty.....	52
Zemědělství.....	54
Lesnictví.....	58
Průmysl.....	59
Energetika.....	60
Stavebnictví, stavební povolení.....	62
Bytová výstavba.....	63
Doprava.....	66
Cestovní ruch.....	67
4. Životní prostředí.....	69
Půdní fond.....	69
Chráněná území.....	70
Ekologické zemědělství.....	70
Vodovody a kanalizace.....	71
Emise.....	73
Odpady.....	75
Výdaje na ochranu životního prostředí.....	76
5. Mezikrajské srovnání.....	78
Demografický vývoj.....	78
Sociální vývoj.....	80
Ekonomický vývoj.....	83
Životní prostředí.....	89

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	94
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj.....	95
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj.....	96
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí.....	97
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Olomouckého kraje v letech 2001–2021.....	98
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – demografický vývoj.....	100
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj.....	101
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj.....	104
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – životní prostředí.....	106
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v letech 2011, 2016 a 2021.....	107

Zkratky krajů a okresů.....	110
-----------------------------	-----

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší kvantifikovaný obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Olomouckého kraje v roce 2021, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2016). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji České republiky. Mimo to jsme opět zařadili také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat, v době uzávěrky v některých oblastech nebyly ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2021. Proto v některých tématech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) uvádíme časový pohled pouze do roku 2020.

Území České republiky se podle zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů člení na správní obvody krajů, které jsou složeny ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností (s výjimkou hlavního města Prahy). Správní obvody obcí s rozšířenou působností jsou vymezeny výčtem obcí a vojenských újezdů. Těmito správními obvody jsou vymezeny rovněž okresy (v hlavním městě Praze jsou na úrovni okresů obvody). V návaznosti na tento zákon vstoupily v platnost vyhlášky Ministerstva vnitra, které správní obvody přesně vymezují. V důsledku toho došlo s účinností od 1. 1. 2021 ke změně území okresů Nymburk, Kolín, Domažlice, Plzeň-jih, Semily, Jablonec nad Nisou, Vsetín a Zlín. Změnila se také území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Český Brod, Lysá nad Labem, Turnov, Jablonec nad Nisou, Havlíčkův Brod a Jihlava. Na úrovni krajů naopak k žádné územní změně nedošlo.

Stejně jako v předešlých letech jsme se z územního hlediska v textu neomezili na kraj jako celek, ale snažili jsme se opět postihnout i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností nebo velikostních skupin obcí.

Jak už je naším zvykem, obdobné analytické materiály s jednotnou osnovou naleznete zpracované i na všech dalších krajských pracovištích ČSÚ. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od roku 2000, tedy od roku vzniku současné podoby krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Více informací v podrobnějším územním členění však můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální krajské údaje průběžně zveřejňujeme také na internetové adrese www.olomouc.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Olomouckého kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Olomouckého kraje, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i. d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 15. 10. 2022. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Olomoucký kraj zůstal osmým nejrozlehlejším ze 14 krajů České republiky. K 31. 12. 2021 se rozkládal na ploše 5 272 km² a tvořil 6,7 % z rozlohy státu.
- Olomoucký kraj se člení na 5 okresů, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (SO POÚ). Na konci roku 2021 byl vymezen katastrálním územím 402 obcí, z čehož 31 obcí mělo statut města.
- V návaznosti na výsledky Sčítání 2021 mělo k 31. 12. 2021 registrovaný pobyt v Olomouckém kraji 622,9 tis. obyvatel. Ačkoliv se jejich počet dlouhodobě snižuje, zůstal Olomoucký kraj již podeváté v řadě 7. nejlidnatějším krajem v České republice.
- Třetina obyvatel Olomouckého kraje bydlela na konci roku 2021 ve čtyřech jeho největších městech, tj. v Olomouci (99 496 obyvatel), Prostějově (43 055 osob), Přerově (41 404 osob) a Šumperku (24 910 osob).
- Mezi přetrvávající jevy v pohybu obyvatelstva patří zejména vylidňování periférií a měst.
- Počet zemřelých v kraji byl v letech 2020 a 2021 zřetelně vyšší než počet živě narozených. V roce 2020 ubylo v kraji přirozenou měnou 1 542 osob, o rok později se přirozený úbytek prohloubil na 2 168 osob. V obou letech byl nejvyšší od vzniku kraje.
- Již třetím rokem v řadě převýšil v kraji počet přistěhovalých nad počtem vystěhovalých. Ještě výrazněji kladné je migrační saldo Olomouckého kraje s cizinou, a to dlouhodobě.
- Úhrnná plodnost se zvýšila na zcela nejvyšší úroveň od vzniku kraje (1,821), přesto zůstala pod celostátním průměrem (1,826). Mezní hodnoty náležely v kraji okresu Olomouc (1,873) a okresu Jeseník (1,721).
- Hrubá míra úmrtnosti se v roce 2021 zvýšila na nejvyšší hodnotu v historii kraje (12,9 zemřelých na 1 000 obyvatel).
- Z počtu 6 394 živě narozených dětí v roce 2021 bylo 3 219 dívek (50,3 %). Necelá polovina všech dětí se narodila jako první v pořadí (47,0 %). Průměrný věk prvorodiček v kraji se meziročně zvýšil na 29,1 let. Podíl živě narozených dětí mimo manželství vzrostl na 50,9 % a byl nejvyšší od vzniku kraje.
- V průběhu roku 2021 zemřelo v Olomouckém kraji 8 562 osob. Jejich počet byl nejvyšší od vzniku kraje. Celkem 1 617 osob zemřelo na zhoubné novotvary, 1 473 osob na covid-19 a 1 193 osob na ischemické nemoci srdeční.
- Na covid-19 zemřelo v letech 2020 a 2021 v kraji 2 152 osob (tj. 12,9 % z celkového počtu úmrtí).
- Do svazku manželského vstoupilo v roce 2021 celkem 2 795 párů. Hrubá míra sňatečnosti v kraji poprvé v historii překonala republikový průměr. Průměrný věk novomanželů při prvním sňatku se v případě ženichů zvýšil na 33,3 let, v případě nevěst vzrostl na 30,4 let.
- V roce 2021 bylo rozvedeno 1 237 manželství. Loňská rozvodovost byla nejnižší od vzniku kraje.
- Počet úředně přistěhovalých do Olomouckého kraje se v roce 2021 zvýšil na 5 044 obyvatel. Relativní počet přistěhovalých byl druhý nejnižší mezi kraji. Počet vystěhovalých z kraje se v roce 2021 zvýšil na 4 877 obyvatel.

- Pokračující trendy ve věkovém rozložení krajské populace přinesly navýšení počtu seniorů při současném snížení počtu osob v produktivním věku. Populace Olomouckého kraje byla 4. nejstarší v zemi.
- Na konci roku 2021 mělo v Olomouckém kraji registrovaný pobyt 13 755 cizinců, z toho 25,2 % Ukrajinců a 22,3 % Slováků. Podíl cizinců byl nejnižší v mezikrajském srovnání.
- Zvýšené počty zemřelých se v letech 2020 a 2021 negativně promítly do zkrácení očekávané střední délky života. V letech 2020–2021 dosáhla naděje dožití mužů při narození v Olomouckém kraji 74,1 let. Naděje dožití žen při narození činila 81,0 let.

Sociální vývoj

- Nezaměstnanost meziročně klesla a byla nižší než republikový průměr. Nejohroženější skupinou nezaměstnaných jsou osoby se středoškolským vzděláním bez maturity. Dlouhodobě nezaměstnaní představují v kraji necelou třetinu celkového počtu nezaměstnaných.
- I přes meziroční navýšení vykázal čistý disponibilní důchod domácností kraje v roce 2020 druhou nejnižší hodnotu mezi 14 kraji České republiky.
- Příjmy domácností z kraje podle výsledků šetření životních podmínek dlouhodobě patří mezi nejnižší v republice.
- Průměrná hrubá měsíční mzda zjišťovaná z podnikového výkaznictví v roce 2021 v krajských podnicích vzrostla a byla pátá nejnižší.
- Podle výsledků strukturálního šetření mezd zaměstnanců v roce 2021 přesáhla průměrná hrubá měsíční mzda v Olomouckém kraji 37 tis. Kč a medián mezd překročil hodnotu 33 tis. Kč.
- Počet dětí navštěvujících mateřské školy stagnuje, na základních školách se počty žáků každoročně zvyšují. Počty vysokoškolských studentů meziročně mírně vzrostly, v dlouhodobém pohledu však studentů na vysokých školách ubývá.
- Celkové počty lékařů v kraji mírně rostou, klesá však počet praktických lékařů pro dospělé i pro děti a dorost.
- Počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti se meziročně zvýšil, lidé ale stonali v průměru kratší dobu.
- V posledních dvou letech výrazně vzrostly výdaje na ošetřovné z důvodu uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covid-19.
- V kraji výrazně přibýlo domovů se zvláštním režimem. Počty domovů pro seniory a domovů pro osoby se zdravotním postižením se nijak nemění. Zvyšují se počty držitelů průkazů osob se zdravotním postižením, převažují mezi nimi ženy.
- Více než čtvrtina obyvatel kraje pobírá některý z důchodů. Mezi starobními důchodci převažují ženy, z deseti osob pobírajících starobní důchod je šest žen. V mezikrajském srovnání pobírají starobní důchodci v Olomouckém kraji druhé nejnižší důchody.
- Kriminalita ve srovnání s ostatními kraji patří k nejnižším. Policii se daří objasnit 60 % trestných činů. Více než třetinu trestných činů spáchají osoby opakovaně trestané.
- Po ukončení omezujících opatření v souvislosti s pandemickou situací covid-19 se zvýšila dopravní zátěž, a tím vzrostla i nehodovost. Nejčastější příčinou dopravních nehod je nesprávný způsob jízdy.

Ekonomický vývoj

- Hrubý domácí produkt Olomouckého kraje po 6 letech růstu zaznamenal v roce 2020 pokles. V přepočtu na 1 obyvatele se hrubý domácí produkt kraje rovnal 419,3 tis. Kč (v běžných cenách). V mezikrajském srovnání se kraj oproti předchozímu roku posunul o jednu pozici výše a dosáhl pátého nejnižšího výsledku.
- Příjmy i výdaje místních rozpočtů byly v roce 2021 nejvyšší v historii kraje. Hospodaření místních rozpočtů v Olomouckém kraji dosahovalo v posledních letech kladných hodnot.
- Oproti výsledkům za ČR výdaje na výzkum a vývoj v Olomouckém kraji poklesly. Zastoupení žen zabývajících se výzkumem a vývojem je v kraji vyšší než v České republice.
- Využívání informačních a komunikačních technologií domácnostmi i jednotlivci je v Olomouckém kraji menší než republikový průměr.
- V registru ekonomických subjektů počet evidovaných jednotek se sídlem v kraji každoročně roste, ekonomickou aktivitu však vykazovala pouze polovina subjektů.
- Produkce zemědělského odvětví v kraji vzrostla v roce 2020 díky zvýšené hodnotě rostlinné produkce.
- Příznivý vývoj vegetačních podmínek v roce 2021 pomohl dosáhnout nejvyšší průměrný výnos za posledních 5 let u pšenice ozimé, ječmene jarního i cukrovky technické, tj. u základních zemědělských plodin pěstovaných v Olomouckém kraji.
- V živočišné výrobě v podnicích Olomouckého kraje klesl počet chovaného skotu, stagnovat počet prasat a zvýšil se počet drůbeže.
- Těžba dřeva vynucená hmyzovou kalamitou poklesla v roce 2021 na polovinu oproti předchozímu roku.
- V Olomouckém kraji ubylo velkých průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. Krajské tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy se na celkových tržbách podílely 3,7 %.
- Zatímco se v kraji vyrobilo jen 1,8 % elektřiny z celkové výroby, spotřebováno bylo 5,5 % celkové spotřeby elektřiny v České republice.
- Hodnota stavebních prací provedených na území kraje se na celku podílela 5,7 %.
- Podle údajů za rok 2021 vydaly stavební úřady v Olomouckém kraji nejvíce stavebních povolení a ohlášení v posledních 10 letech. Orientační hodnota těchto staveb dosáhla rekordní výše.
- Dokončeno bylo v roce 2021 v kraji celkem 1 916 bytů. Ačkoliv byl jejich počet o 13,4 % nižší než v roce 2020, zůstal třetí nejvyšší za posledních 12 let.
- V přepravě cestujících byl rok 2021 rokem návratu po omezení opatření a u zboží došlo k dalšímu navýšení přepravy.
- Pandemie koronaviru se podepsala na nízkém počtu hostů a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v celé republice včetně Olomouckého kraje.

Životní prostředí

- Každoročně se snižuje podíl orné půdy na celkové rozloze kraje. I přesto byl stupeň zornění v kraji 4. nejvyšší mezi kraji ČR.
- Koeficient ekologické stability se téměř nemění.

- Desetina z celkové rozlohy kraje připadala na chráněné krajinné oblasti.
- Od roku 2011 se výměra půdy v ekologickém zemědělství zvětšila o 45,4 %.
- V roce 2021 byla cena za stočné v Olomouckém kraji vyšší než cena za vodu.
- Podíl vody vyrobené z podzemních vod dosáhl 91,2 % a byl mezi kraji nejvyšší.
- Spotřeba vody v kraji v průměru na osobu a den činila 85,3 l pitné vody.
- V roce 2021 byla délka kanalizační sítě prodloužená o 60 km na 3 227 km.
- Do vodních toků v Olomouckém kraji bylo vypuštěno 60,1 mil. m³ vody.
- Na území kraje bylo v roce 2021 v provozu 192 čistíren odpadních vod.
- Měrné emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší v kraji byly nižší než republikový průměr.
- Roste jak produkce celkových odpadů, tak produkce komunálního odpadu.
- Od roku 2016 objem celkových výdajů na ochranu životního prostředí investorů se sídlem v kraji narůstá.
- Objem investic na ochranu ŽP na území kraje se meziročně snížil. V přepočtu na obyvatele činila investovaná částka na území kraje 2 379 Kč.

1. Demografický vývoj

Více než dvacetiletá historie novodobého krajského uspořádání vybízí k ohlédnutí a podrobnějšímu bilancování. Zatímco některé demografické ukazatele se v čase mění spíše mírně, změny řady jiných jsou naopak zcela zásadní. Mimořádné postavení zastává v dlouhodobém kontextu pandemie, která se od roku 2020 promítla do mnoha oblastí, vč. statistiky obyvatelstva. Slavnostní událostí je pro demografii sčítání lidu, domů a bytů, které se na našem území koná přibližně v desetiletých intervalech. Poslední cenzus se uskutečnil v roce 2021 a vytvořil nový základ pro každoroční bilance. Jaké konkrétně byly krátkodobé i dlouhodobé tendence demografických událostí?

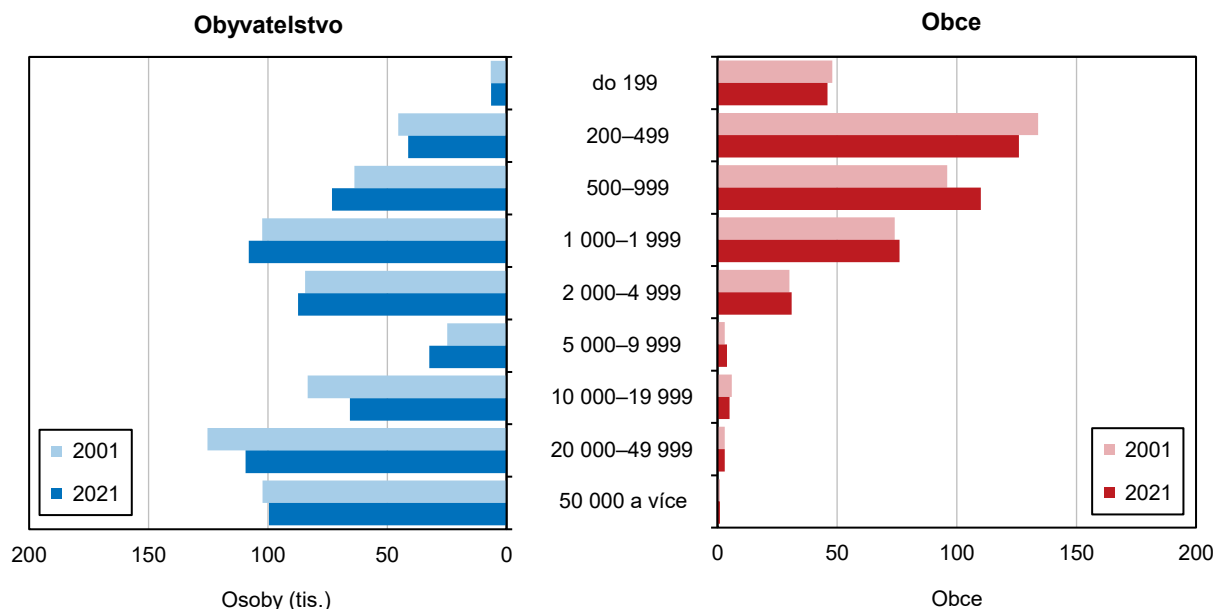
Územní změny, sídelní struktura

Olomoucký kraj zaujímal výměru 5 272 km² a tvořil 6,7 % z rozlohy ČR.

Olomoucký kraj zůstal osmým nejrozlehlejším ze 14 krajů České republiky. K 31. 12. 2021 se rozkládal na ploše 5 272 km² a tvořil 6,7 % z rozlohy státu. Od novodobého vzniku Olomouckého kraje v roce 2000 se jeho výměra měnila zásadním způsobem třikrát. V roce 2002 se rozšířila v souvislosti se změnou hranic vojenského újezdu Libavá. K nejviditelnějšímu překreslení hranic kraje došlo v roce 2005, kdy se k 1. lednu jeho území rozšířilo o obce Moravský Beroun, Norberčany a Huzová ze sousedního kraje Moravskoslezského. O 11 let později se do krajských hranic promítly územní změny vojenských újezdů Libavá a Březina. Část Vojenského újezdu Libavá byla z okresu Olomouc připojena k okresu Opava v Moravskoslezském kraji. Naopak část Vojenského újezdu Březina přešla z okresu Vyškov v Jihomoravském kraji do okresu Prostějov. Těmito změnami bylo území Olomouckého kraje rozšířeno o 4,5 km².

Graf 1.1 Sídelní struktura Olomouckého kraje v letech 2001 a 2021 (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Kraj zůstal vymezen katastrálním územím 402 obcí.

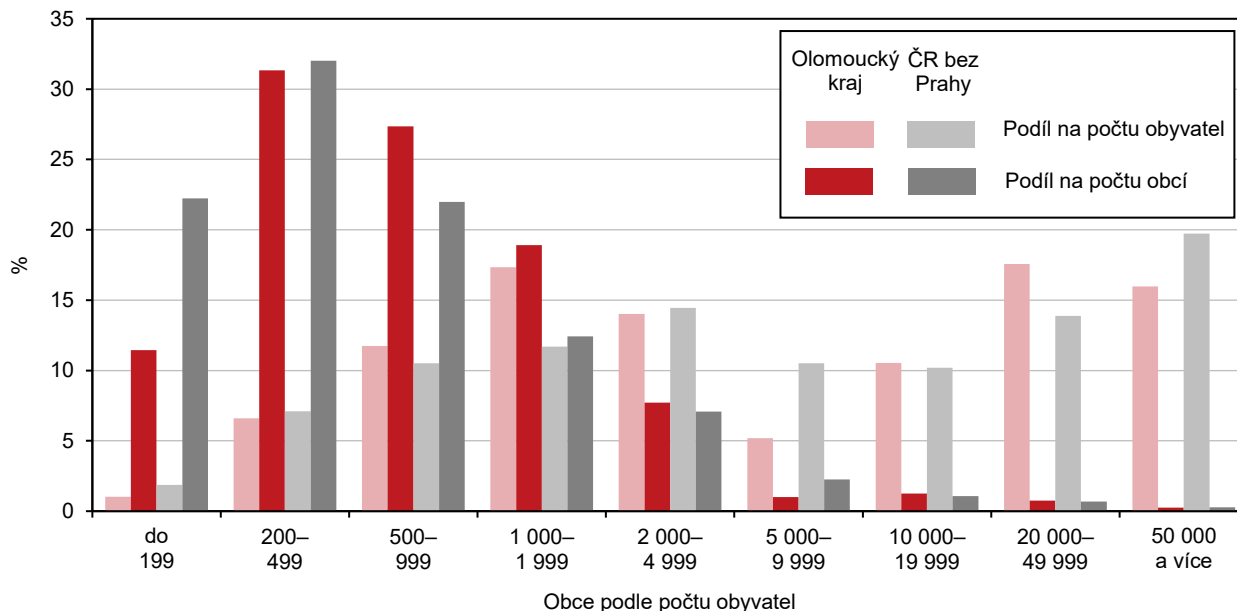
Z administrativního hlediska se Olomoucký kraj člení na 5 okresů, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (SO POÚ). V roce 2021 byl Olomoucký kraj vymezen katastrálním územím 402 obcí, které se členily na 768 částí. Počet obcí se naposledy změnil 1. ledna 2016, kdy v souvislosti s optimalizací vojenských újezdů vznikly tři nové obce – Město Libavá, Kozlov a Luboměř pod Strážnou.

V Olomouckém kraji mělo v roce 2021 sídlo 31 měst.

Z celkového počtu 402 obcí bylo k 31. 12. 2021 ustanoveno 31 měst, 12 městysů a 1 vojenský újezd. Počet měst se naposledy zvýšil 22. července 2020, kdy statut města získala obec Štěpánov. Města Olomouc, Prostějov a Přerov jsou městy statutárními, přičemž Olomouc je současně krajským městem Olomouckého kraje.

Graf 1.2 Sídelní struktura Olomouckého kraje a České republiky (bez Prahy) k 31. 12. 2021

Zdroj: ČSÚ

Rozlohou největší obcí v kraji zůstal vojenský újezd Libavá, nejmenší obcí byl Strukov.

Výměrou největším okresem Olomouckého kraje je okres Olomouc, který k 31. 12. 2021 zaujímal plochu 1 608 km². Okres Olomouc je největším na Moravě a pátým nejrozsáhlejším okresem v České republice. Druhým největším okresem v kraji je okres Šumperk s výměrou 1 313 km². Mezi spíše menší okresy v České republice se řadí trojice okresů Přerov (854 km²), Prostějov (777 km²) i Jeseník (719 km²). Rozlohou největší obcí Olomouckého kraje zůstal vojenský újezd Libavá, který se k 31. 12. 2021 rozkládal na ploše 235,5 km². V dalším pořadí následovalo krajské město Olomouc (103,3 km²) a dvě sousední horské obce Loučná nad Desnou (94,3 km²) a Bělá pod Pradědem (92,2 km²) tvořící hranici mezi Moravou a Slezskem. Na opačném pólu pořadí se umístila obec Strukov (0,5 km²), která leží v trojúhelníku měst Šternberk, Uničov a Litovel. Po blanenské obci Závist byl Strukov obcí s druhou nejmenší výměrou v České republice. Dalšími nejmenšími obcemi Olomouckého kraje byla dvojice obcí situovaných na levém břehu řeky Bečvy při spojnici měst Přerov a Lipník nad Bečvou – Oldřichov (0,9 km²) a Grymov (1,0 km²).

Vývoj počtu obyvatel

Na konci roku 2021 žilo v Olomouckém kraji 622,9 tis. obyvatel.

V návaznosti na výsledky Sčítání 2021 mělo k 31. 12. 2021 registrovaný pobyt v Olomouckém kraji 622,9 tis. obyvatel. Ačkoliv se jejich počet dlouhodobě snižuje, zůstal Olomoucký kraj již podeváté v řadě 7. nejlidnatějším krajem v České republice – za krajem Jihočeským (637,0 tis. osob) a před krajem Plzeňským (578,7 tis. osob). Populačně největším v České republice byl na konci roku 2021 kraj Středočeský (1 386,8 tis. osob). Následovala Praha (1 275,4 tis. osob) a kraje Jihomoravský (1 184,6 tis. osob) a Moravskoslezský (1 178,0 tis. osob). Nejméně lidnatým krajem byl kraj Karlovarský (283,2 tis. osob).

Průměrná hustota osídlení v Olomouckém kraji činila 118,2 obyv./km².

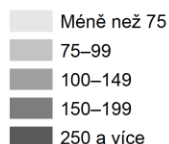
Jiný žebříček nabízí pořadí čtrnácti krajů podle průměrné hustoty zalidnění. Suverénně největší hustota náležela Praze (2 570,3 obyv./km²). Naopak nejjednodušší osídlení charakterizovalo druhý nejrozlehlejší kraj Jihočeský (63,3 obyv./km²). Průměrná hustota obyvatel Olomouckého kraje dosáhla 118,2 obyv./km², což odpovídalo osmé největší hustotě v mezikrajském srovnání. V České republice žilo na konci roku 2021 celkem 10 516,7 tis. obyvatel při hustotě 133,3 obyv./km².

V okrese Olomouc mělo na konci roku 2021 bydlíště 233,6 tis. obyvatel při průměrné hustotě 145,3 obyv./km². Ještě vyšší hustotu osídlení charakterizovalo druhý nejlidnatější okres Přerov (148,2 obyv./km²). Zde žilo ke stejnému datu 126,6 tis. osob. V okrese Šumperk mělo registrovaný pobyt 118,4 tis. obyvatel, což odpovídalo druhému nejjednoduššímu zalidnění v kraji (90,2 obyv./km²). Další pozici zaujímal okres Prostějov s počtem 107,6 tis. obyvatel a hustotou 138,4 obyv./km². Nejméně lidnatým a nejjednodušší osídleným okresem Olomouckého kraje je okres Jeseník. K 31. 12. 2021 zde mělo bydlíště 36,8 tis. obyvatel při průměrné hustotě 51,1 obyv./km² (6. nejnižší hustota zalidnění mezi všemi okresy České republiky).

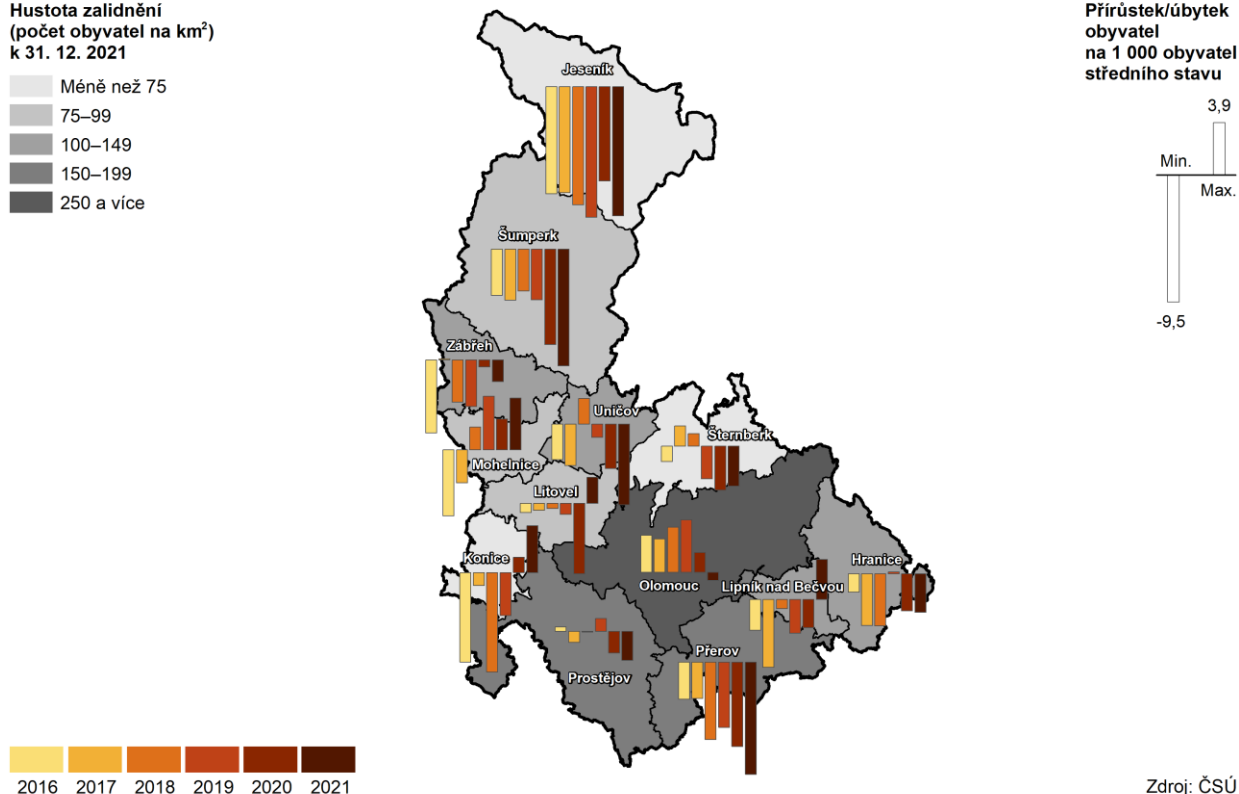
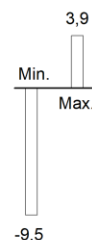
Nejlidnatějším okresem Olomouckého kraje je okres Olomouc, ve kterém mělo k 31. 12. 2021 bydlíště 233,6 tis. obyvatel při průměrné hustotě 145,3 obyv./km². Ještě vyšší hustotu osídlení charakterizovalo druhý nejlidnatější okres Přerov (148,2 obyv./km²). Zde žilo ke stejnému datu 126,6 tis. osob. V okrese Šumperk mělo registrovaný pobyt 118,4 tis. obyvatel, což odpovídalo druhému nejjednoduššímu zalidnění v kraji (90,2 obyv./km²). Další pozici zaujímal okres Prostějov s počtem 107,6 tis. obyvatel a hustotou 138,4 obyv./km². Nejméně lidnatým a nejjednodušší osídleným okresem Olomouckého kraje je okres Jeseník. K 31. 12. 2021 zde mělo bydlíště 36,8 tis. obyvatel při průměrné hustotě 51,1 obyv./km² (6. nejnižší hustota zalidnění mezi všemi okresy České republiky).

Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Olomouckého kraje v letech 2016 až 2021

Hustota zalidnění (počet obyvatel na km²) k 31. 12. 2021

Přírůstek/úbytek obyvatel na 1 000 obyvatel středního stavu

Od roku 2001 ubylo nejvíce obyvatel ve správních obvodech ORP Přerov, Šumperk a Jeseník.

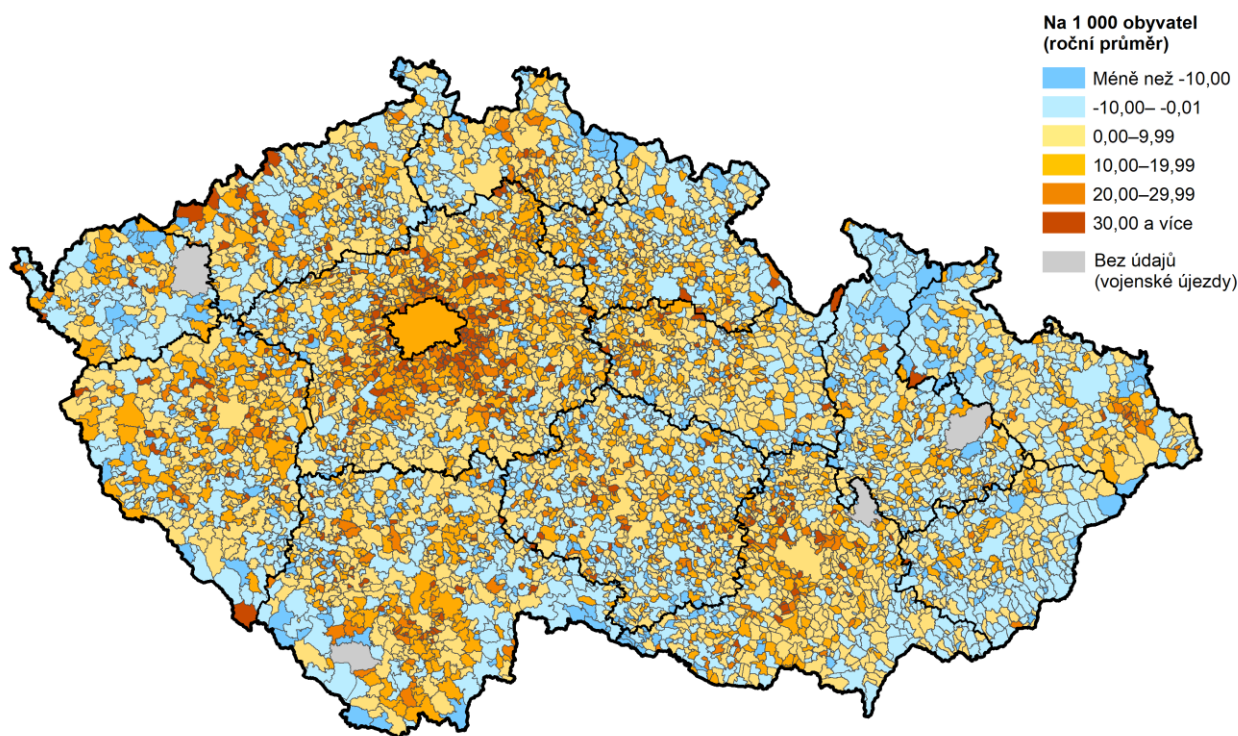
K relativně nejvýraznějšímu snížení počtu obyvatel došlo v roce 2021 v okrese Jeseník, kde celkový úbytek 345 osob odpovídal poklesu 9,4 osob na 1 000 obyvatel středního stavu (nejvyšší relativní snížení v ČR). Pokles obyvatel byl na Jesenicku dán jak stěhováním, tak přirozenou měnou. Tento souběh charakterizuje okres Jeseník již 12 let v řadě. Úbytek obyvatel stěhováním a přirozenou měnou nastal také na Přerovsku a Šumpersku. V okrese Přerov ubylo 687 obyvatel (5,4 osob na 1 000 obyvatel), což již popáté za sebou odpovídalo absolutně největšímu poklesu obyvatel mezi všemi okresy v kraji. Populace okresu Šumperk se snížila o 554 obyvatel (4,7 osob na 1 000 obyvatel). Zejména v důsledku vyšších počtů

zemřelých se přírůstků obyvatel nadočkal žádný z okresů Olomouckého kraje. V okrese Olomouc se počet obyvatel v roce 2021 snížil o 249 osob (1,1 osob na 1 000 obyvatel), a to navzdory kladnému migračnímu saldu. Obdobný vývoj charakterizoval také sousední okres Prostějov. I přes přírůstek obyvatel stěhováním zde poklesl počet obyvatel o 166 osob (1,5 osob na 1 000 obyvatel). Z pohledu nižších územních jednotek došlo k úbytku populace v devíti ze třinácti správních obvodů ORP Olomouckého kraje. Nejvyšší relativní pokles obyvatel zaznamenal v loňském roce SO ORP Jeseník následovaný SO ORP Šumperk a Přerov. Čtyřmi SO ORP s populačními růsty byly Mohelnice, Konice, Lipník nad Bečvou a Litovel.

Ve 31 městech kraje bydlelo 349,3 tis. obyvatel, tj. 56,1 % z krajské populace.

Třetina obyvatel Olomouckého kraje měla na konci roku 2021 registrovaný pobyt ve čtyřech jeho největších městech. Krajské a statutární město Olomouc s počtem 99 496 obyvatel bylo 6. nejlidnatější město v České republice. Ve statutárním městě Prostějově bydlelo 43 055 osob (24. nejlidnatější v ČR), ve statutárním městě Přerově 41 404 osob (26. nejlidnatější v ČR) a ve městě Šumperku 24 910 osob (40. nejlidnatější v ČR). Více než 10 tis. obyvatel měla v kraji také města Hranice (17 495 osob), Zábřeh (13 281 osob), Šternberk (13 144 osob), Uničov (11 066 osob) a Jeseník (10 658 osob).

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2016 až 2021

Zdroj: ČSÚ

Dlouhodobým jevem v pohybu obyvatelstva je vyliďňování periférií a měst.

Mezi přetrvávající jevy v pohybu obyvatelstva patří zejména vyliďňování periférií, a to jak vnějších, tak vnitřních. V případě Olomouckého kraje je tento jev spojený nejen s populačním úbytkem v severní části kraje, ale také s poklesem počtu obyvatel na Konicku nebo Přerovsku. Dalším dlouhodobým fenoménem je vyliďňování měst spojené s procesem suburbanizace, v rámci které se lidé stěhují do bezprostředního zázemí významných sídel. Za poslední dvě dekády klesl v Olomouckém kraji počet obyvatel ve všech městech s více než 10 tis. obyvateli.

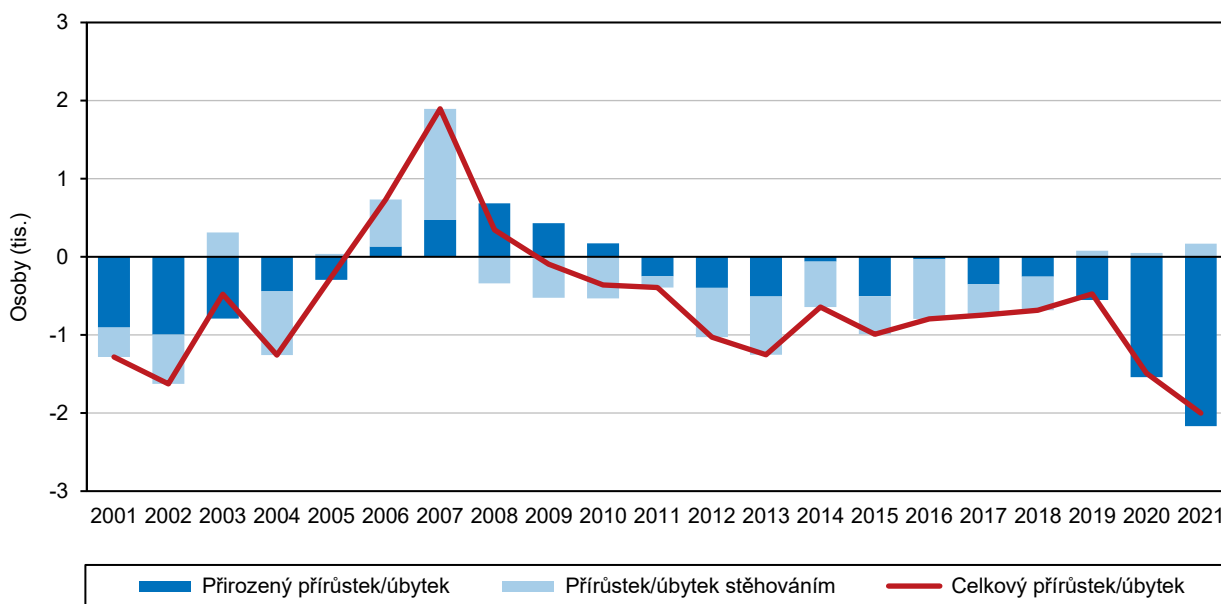
Demografické události

Počet zemřelých v kraji byl v letech 2020 a 2021 zřetelně vyšší než počet živě narozených.

Přirozený přírůstek, který vyjadřuje rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými, dosáhl v letech 2020 a 2021 výrazně záporných hodnot. V roce 2020 ubylo v kraji přirozenou měnou 1 542 osob, o rok později se přirozený úbytek prohloubil na 2 168 osob. V obou letech byl zřetelně nejvyšší od vzniku Olomouckého kraje. Pokles počtu obyvatel přirozenou měnou charakterizoval v letech 2020 i 2021 všech pět okresů v kraji. Relativně nejvyšší byl na Jesenícku, naopak relativně nejnižší byl na Olomoucku. Za primární příčinu přirozených úbytků lze v tomto období označit vyšší počty zemřelých v důsledku pandemie. Sekundární vliv má měnící se věková skladba obyvatelstva a především jeho dlouhodobé stárnutí. Počty živě narozených dětí se v letech 2020 a 2021 pohybovaly v blízkosti dlouhodobého průměru, a to navzdory klesajícímu počtu žen v reprodukčně aktivním věku. Hlavním důvodem byla zvýšená úhrnná plodnost, která zabránila výrazným úbytkům v počtu živě narozených dětí v závěru sledovaného období, a tím i ještě vyšším přirozeným úbytkům. Na druhou stranu počet osob ve věku 80 a více let, které v roce 2021 tvořily 43,7 % zemřelých, roste konstantně. Zatímco v roce 2001 jich bylo 16,5 tis., o 20 let později jejich počet vzrostl na 28,5 tis. S tím souvisí i vyšší počty zemřelých v této věkové skupině. Přirozený přírůstek, tj. početní převahu živě narozených nad zemřelými, zaznamenal Olomoucký kraj naposledy v roce 2010.

Graf 1.3 Pohyb obyvatel v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

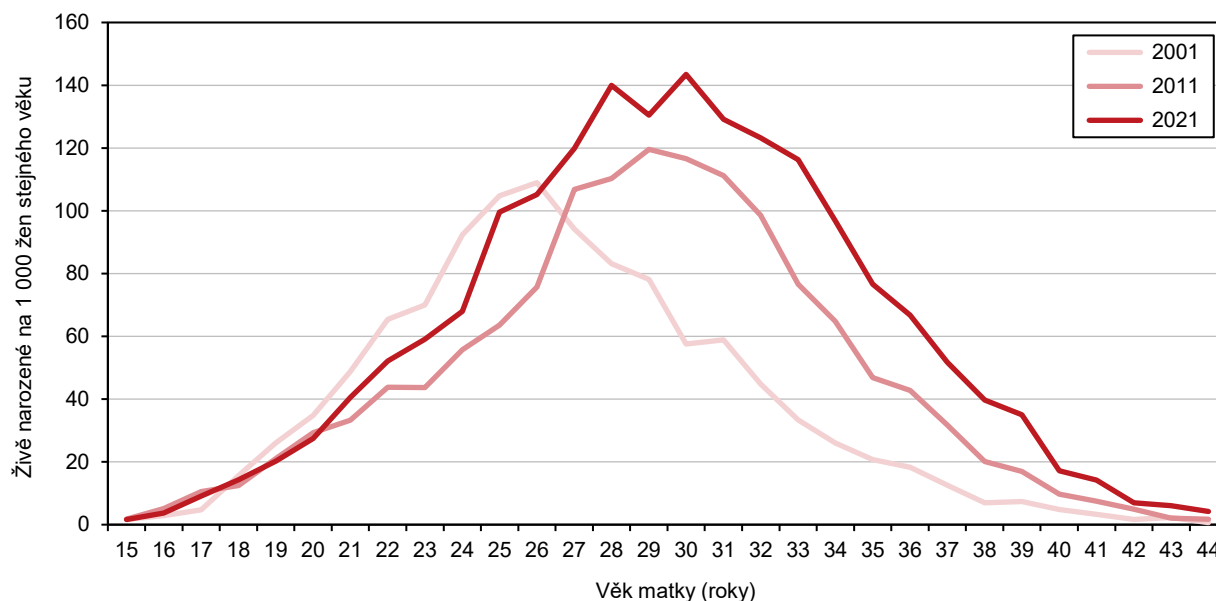

Již třetím rokem v řadě v kraji převýšil počet přistěhovaných nad počtem vystěhovaných.

Přírůstek stěhováním, který vyjadřuje rozdíl mezi přistěhovanými a vystěhovanými, dosáhl v letech 2019, 2020 a 2021 kladných hodnot, a to po předchozím jedenáctiletém období každoročních migračních úbytků. V roce 2019 se vlivem stěhování zvýšil počet obyvatel v kraji o 78 osob, v roce 2020 o 49 osob a v roce 2021 o 167 osob. Ještě výrazněji kladné je migrační saldo Olomouckého kraje s cizinou, a to dlouhodobě. V roce 2019 dosáhl přírůstek zahraničního stěhování v kraji 885 osob, což odpovídalo nejvyšší hodnotě od roku 2009. V roce 2020 činil migrační přírůstek s cizinou 613 osob a v roce 2021 přesně 714 osob. Z pohledu nižších územních jednotek popisuje Olomoucký kraj od roku 2016 neměnný jev. Kladné migrační přírůstky připisují každoročně okresy Prostějov a Olomouc, naopak záporná salda charakterizují okresy Jeseník, Šumperk a Přerov.

Graf 1.4 Míry plodnosti podle věku matky v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

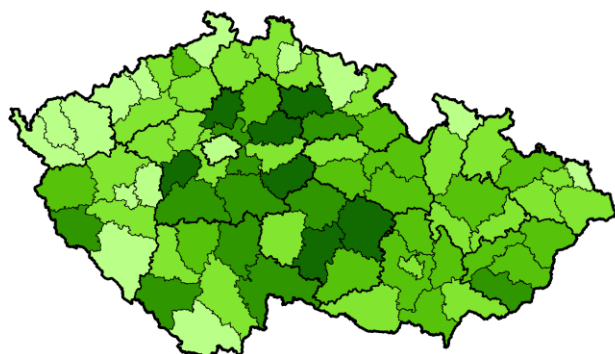

Porodnost v kraji se po roční odmlce vrátila pod celostátní průměr.

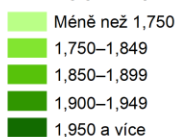
Již osmým rokem v řadě překonala hrubá míra porodnosti v Olomouckém kraji hranici deseti živě narozených dětí na 1 000 obyvatel. V roce 2021 se meziročně snížila na 10,3 ‰ a byla 6. nejnižší mezi všemi kraji. Porodnost v kraji byla v uplynulých 20 letech pod celostátním průměrem s jedinou výjimkou v roce 2020. Relativně nejvíce dětí se v roce 2021 narodilo opět v okrese Olomouc (11,0 ‰), který jako jediný překonal republikový průměr 10,6 živě narozených na 1 000 obyvatel. Relativně nejméně dětí se narodilo v okrese Jeseník (9,1 ‰). Úhrnná plodnost se zvýšila na zcela nejvyšší úroveň od vzniku kraje (1,821), přesto zůstala pod celostátním průměrem (1,826). Mezní hodnoty náležely v kraji okresu Olomouc (1,873) a okresu Jeseník (1,721). V mezikrajském pohledu příslušela nejvyšší úhrnná plodnost Kraji Vysočina (1,947) a nejnižší kraji Karlovarskému (1,690).

Úhrnná plodnost a úhrnná potratovost v okresech v roce 2021

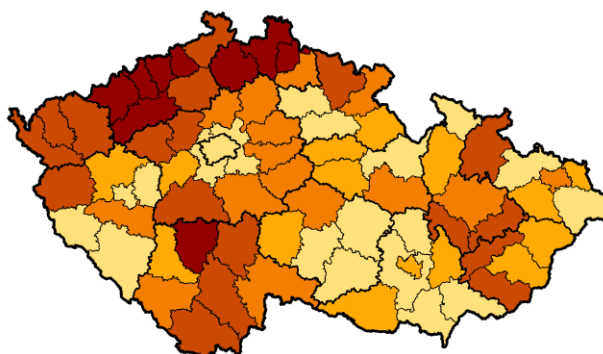
Úhrnná plodnost

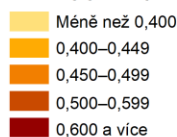
Průměrný počet živě narozených dětí na jednu ženu během jejího reprodukčního období

Úhrnná potratovost

Průměrný počet potratů na jednu ženu během jejího reprodukčního období

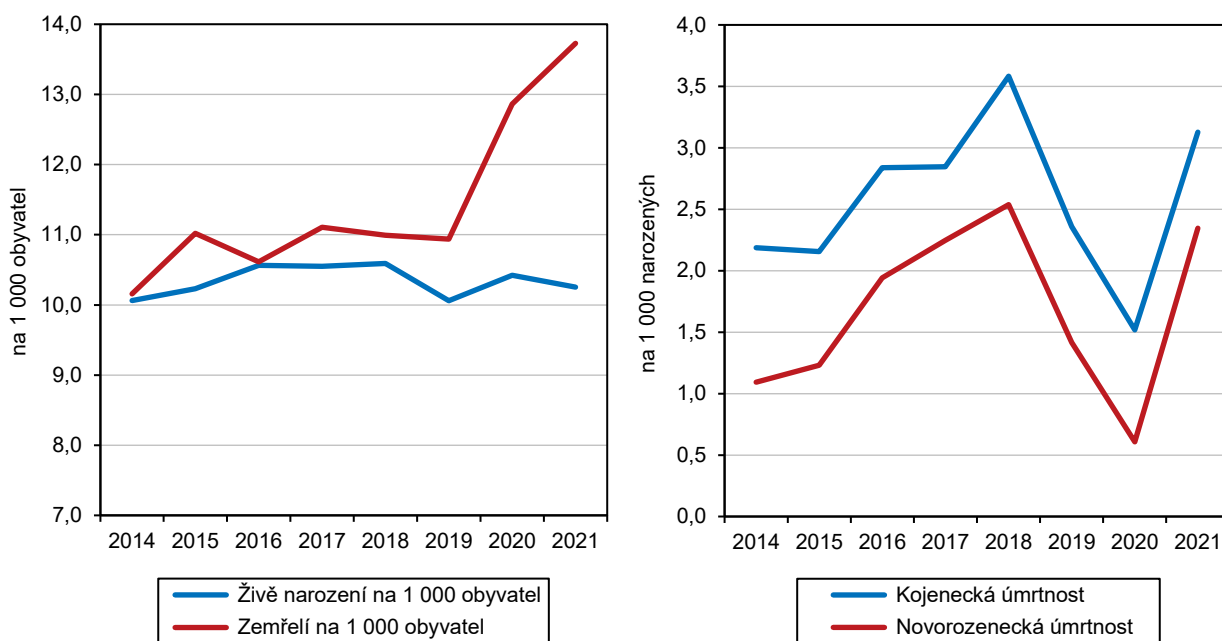

Zdroj: ČSÚ

Graf 1.5 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

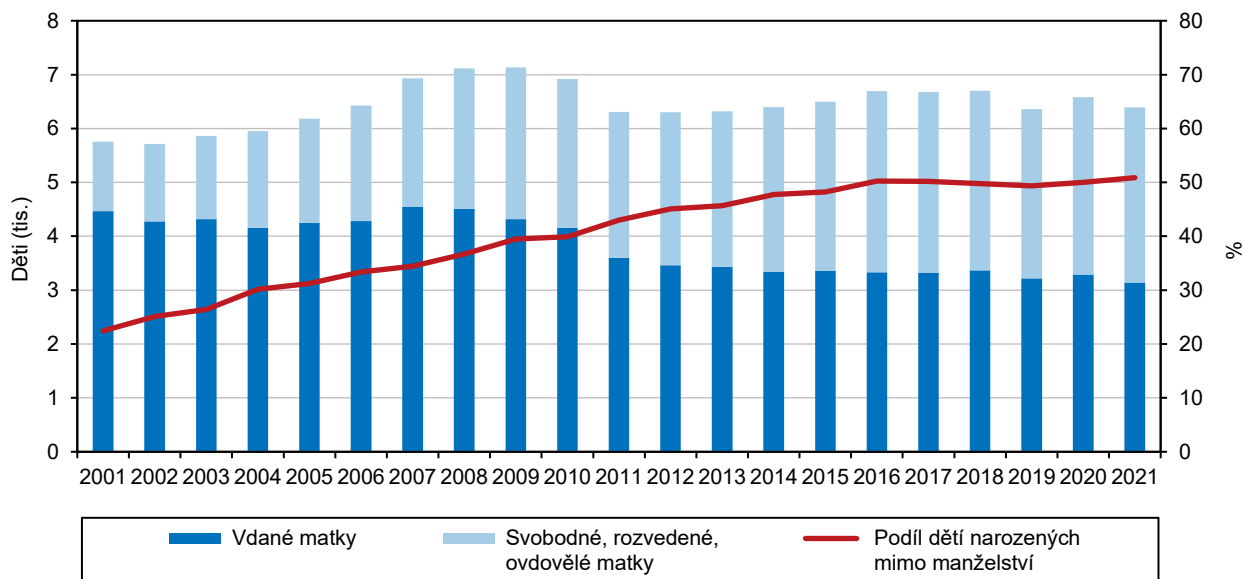

Hrubá míra úmrtnosti se v roce 2021 zvýšila na nejvyšší hodnotu v historii kraje.

Hrubá míra úmrtnosti přepisovala v posledních dvou letech dosavadní maximální hodnoty. V roce 2020 zemřelo na 1 000 obyvatel v Olomouckém kraji 12,9 osob. V roce 2021 se jejich relativní počet zvýšil na 13,7 osob. V mezikrajském pohledu byla hrubá míra úmrtnosti v loňském roce 6. nejvyšší, a to po kraji Karlovarském, Ústeckém, Moravskoslezském, Královéhradeckém a Zlínském. Relativně nejnižší byla v Praze. Ve čtyřech z pěti okresů Olomouckého kraje byla hrubá míra úmrtnosti vyšší než hodnota republikového průměru (13,3 ‰). Relativně nejvíce zemřelých charakterizoval okres Jeseník (16,9 ‰) s průměrně nejstarší populací mezi všemi okresy České republiky. Relativně nejméně zemřelých v kraji vykázal opět okres Olomouc (12,8 ‰).

Graf 1.6 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

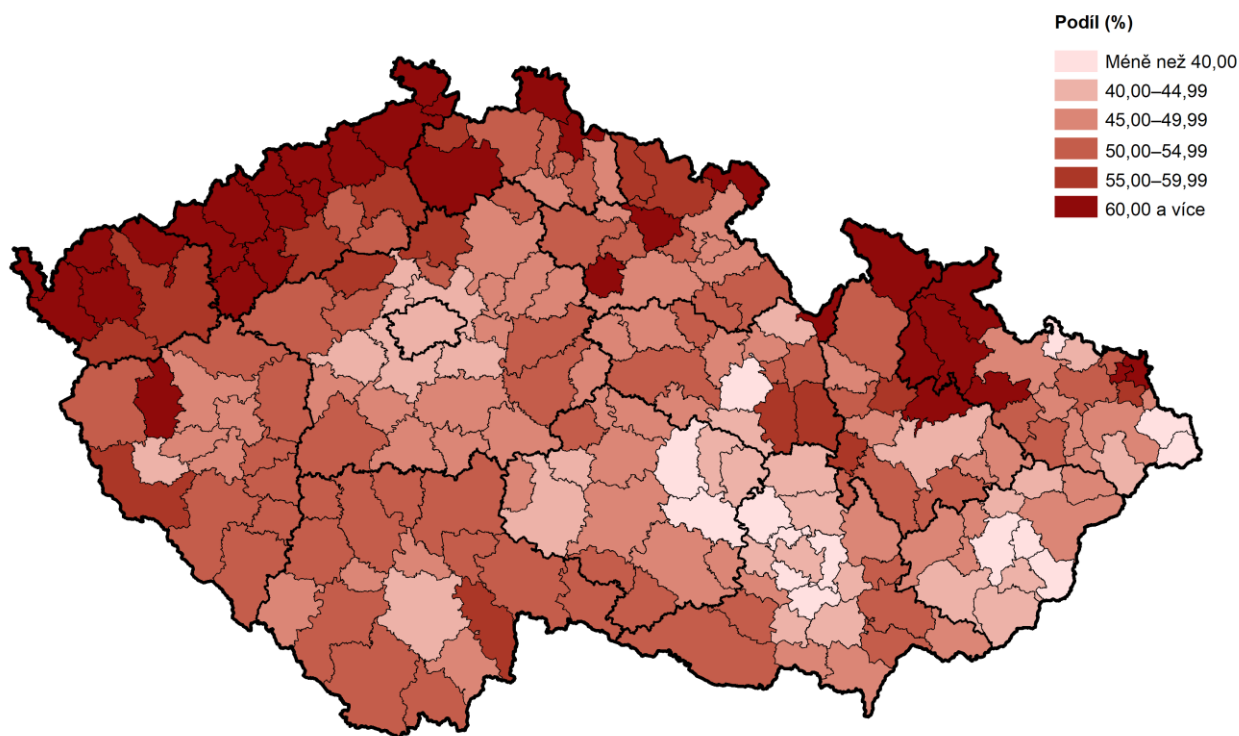
Podíl živě narozených dětí mimo manželství vzrostl na 50,9 % a byl nejvyšší od vzniku kraje.

Z počtu 6 394 živě narozených dětí v roce 2021 bylo 3 175 chlapců a 3 219 dívek. Necelá polovina dětí se narodila jako první v pořadí (47,0 %). Druhorozených dětí bylo 38,6 % a třetírozených 10,3 %. Průměrný věk prvorodiček v kraji se meziročně zvýšil na 29,1 let, avšak opět setrval pod republikovým průměrem (29,5 let). Průměrný věk všech matek při narození dítěte činil v Olomouckém kraji 30,7 let. Z celkového počtu porodů bylo 64 dvojčat (tj. nejméně v historii kraje), vícečetnější porody se vloni neuskutečnily. Podíl živě narozených dětí mimo manželství vzrostl na nejvyšší hodnotu od vzniku kraje. Zatímco v roce 2001 dosahoval úrovně 22,4 %, v roce 2021 činil 50,9 %. Nejvyšší podíl živě narozených dětí mimo manželství měl v rámci kraje okres Jeseník (61,5 %). Nejnižší podíl náležel okresu Olomouc (47,3 %).

Ve 102 z 206 správních obvodů ORP v ČR vloni převažovaly živě narozené děti mimo manželství.

V celé republice se mimo manželské svazky narodilo 48,5 % dětí, regionální disparita však byla výrazná. Mezní hodnoty příslušely okresům Zlín (38,3 %) a Most (70,0 %). Z pohledu nižších územních jednotek byl nejvyšší podíl živě narozených dětí mimo manželství sledován ve správních obvodech ORP Bílina (72,0 %), Most (71,1 %) a Rýmařov (69,0 %). Na opačném pólu pořadí se umístil správní obvod ORP Vizovice (31,4 %), Kravaře (31,8 %) a Šlapanice (34,6 %).

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Počet potratů klesl na nejnižší hodnotu v historii Olomouckého kraje.

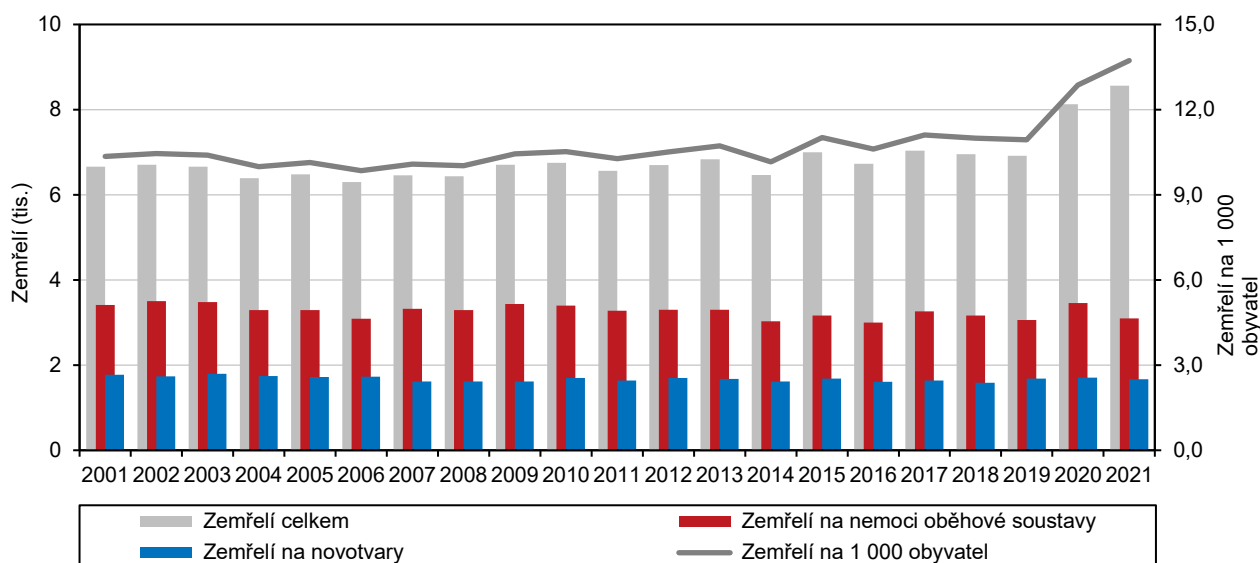
V roce 2021 bylo provedeno 1 722 potratů, z toho 918 umělých přerušení těhotenství. V meziročním srovnání se počet potratů snížil o 77 případů. Téměř polovinu z celkového počtu potratů uskutečnily ženy ve věku 25–34 let a více než polovina potratů připadala na svobodné ženy. I přes nejnižší počet potratů v historii kraje se úhrnná potratovost v roce 2021 meziročně mírně zvýšila na 0,484 potratu. Územní rozmanitost orámovaly okresy Frýdek-Místek (0,295) a Chomutov (0,814). Republikový průměr činil 0,455 potratu na jednu ženu.

Graf 1.7 Zemřelí v Olomouckém kraji

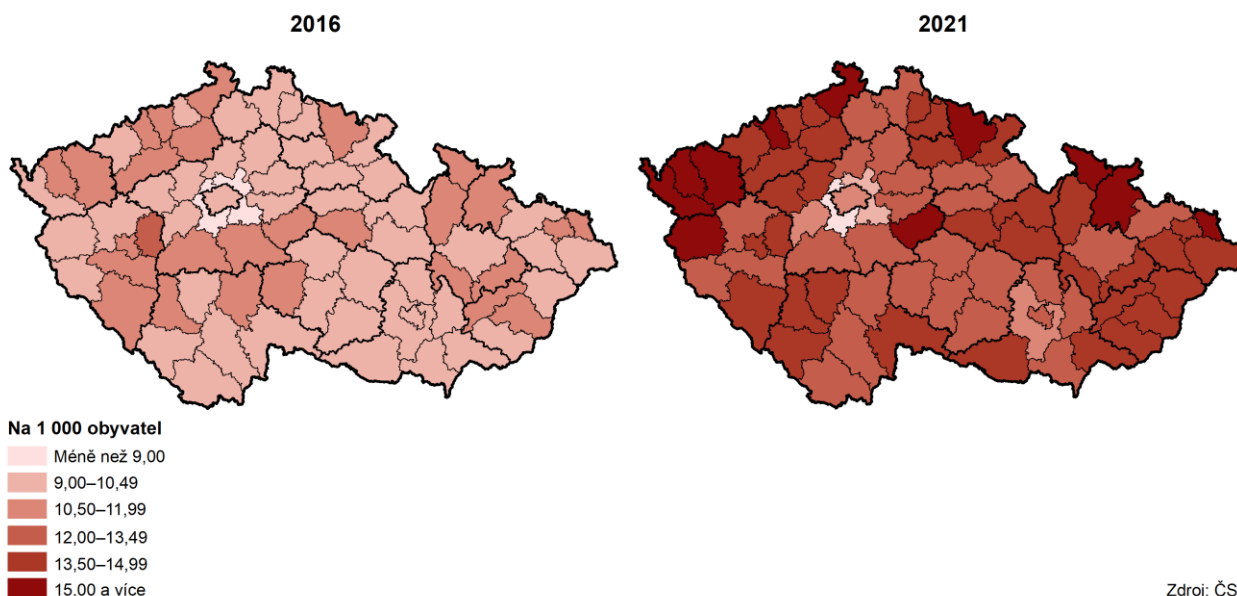
Zdroj: ČSÚ

Genderový rozdíl v počtu zemřelých podle věku vychází z odlišné věkové skladby mužů a žen.

V průběhu roku 2021 zemřelo v Olomouckém kraji 8 562 osob, tj. 4 462 mužů a 4 100 žen. Jejich počet byl nejvyšší od vzniku kraje. Celkem 83,3 % zemřelých bylo starších 65 let a 43,7 % zemřelých mělo více než 80 let. Zatímco v případě mužů bylo starších 80 let jen 31,9 % zemřelých, v případě žen činil podíl 56,6 %.

Zemřelí podle okresů v letech 2016 a 2021

Počet úmrtí na ischemické nemoci srdeční klesl v roce 2021 na nejnižší hodnotu od vzniku kraje.

V roce 2021 zemřelo v Olomouckém kraji 1 617 osob na zhoubné novotvary, 1 473 osob na covid-19 vč. multisystémového zánětlivého syndromu a 1 193 osob na ischemické nemoci srdeční vč. akutního infarktu myokardu. Počet úmrtí na zhoubné novotvary klesl na tříleté minimum. Jejich podíl se snížil z 23,7 % v roce 2019 na 18,9 % v roce 2021. Analogický vývoj zaznamenala statistika úmrtí na ischemické nemoci srdeční. Zatímco v „předcovidovém“ roce 2019 podlehl této nemoci 18,0 % zemřelých, v roce 2021 činil jejich podíl 13,9 %.

Na covid-19 zemřelo v letech 2020 a 2021 v kraji 2 152 osob (tj. 12,9 % z celkového počtu úmrtí).

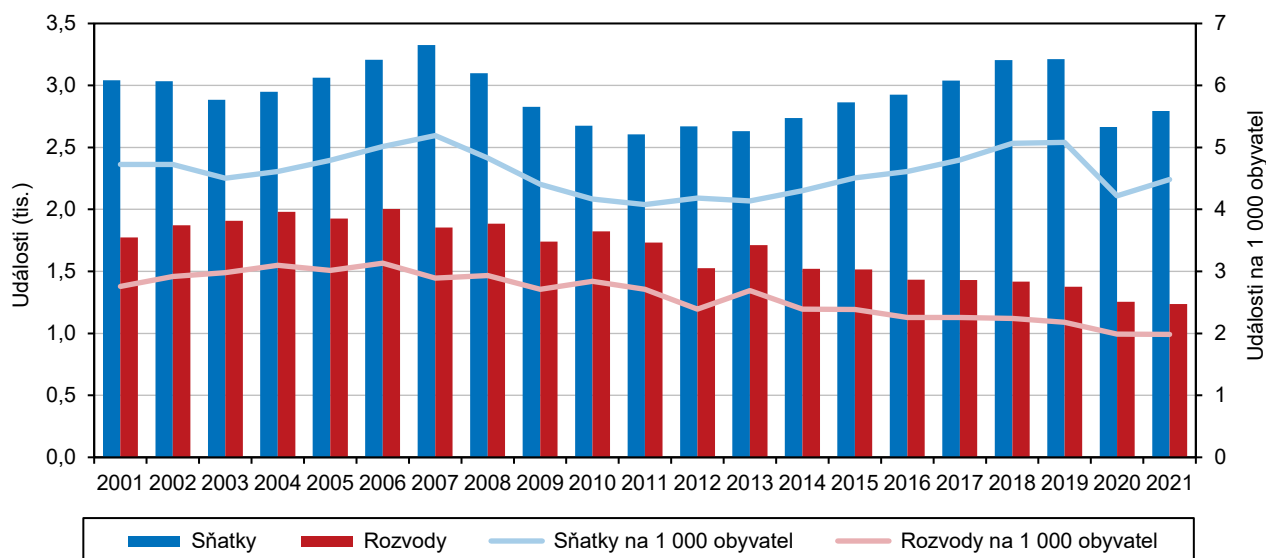
Na covid-19 vč. multisystémového zánětlivého syndromu zemřelo v Olomouckém kraji 679 osob (tj. 8,4 %) v roce 2020 a 1 473 osob (tj. 17,2 %) v roce 2021. Z celkového počtu 2 152 úmrtí na covid-19 v letech 2020 a 2021 bylo 1 187 mužů a 965 žen. V České republice podlehl této nemoci 10 539 osob v roce 2020 a 25 455 osob v roce 2021, tj. celkem 35 994 osob v obou sledovaných letech.

Hrubá míra sňatečnosti v kraji poprvé v historii překonala republikový průměr.

Do svazku manželského vstoupilo v roce 2021 celkem 2 795 párů, tedy o 130 párů více než v roce předchozím. Celkový počet svateb byl sedmý nejnižší od vzniku kraje. V relativním pohledu bylo uzavřeno 4,48 sňatku na 1 000 obyvatel středního stavu. Hrubá míra sňatečnosti tímto poprvé od vzniku kraje překonala republikový průměr (4,45 ‰). Převážná většina ženichů (76,0 %) i nevěst (75,0 %) vstupovala do manželství poprvé. Průměrný věk novomanželů při prvním sňatku se v případě ženichů zvýšil na 33,3 let, v případě nevěst vzrostl na 30,4 let. Mezi „náctileté“ manžele se vloni zařadil 1 muž a 23 žen, jejichž věk byl v den sňatku nižší než 20 let. Z opačného úhlu pohledu mělo 25 ženichů a 13 nevěst více než 70 let. U dvou třetin svateb byl ženich starší než nevěsta. Opačný věkový poměr snoubenců charakterizoval více než pětinu sňatků. Nejčastěji byl ženich starší o 1–4 roky (36,0 % svateb) a o 5–9 let (20,8 % svateb). Při 34 obřadech (tj. 1,2 %) byl ženich starší než nevěsta o více než 20 let. Nevěsta byla v porovnání se ženichem nejčastěji starší o 1–4 roky (14,7 % svateb). V případě 311 sňatků (tj. 11,1 %) skládali manželský slib nevěsta a ženich stejného věku.

Graf 1.8 Sňatky a rozvody v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet rozvodů byl nejnižší od vzniku Olomouckého kraje.

V roce 2021 bylo rozvedeno 1 237 manželství, což bylo o 18 manželství méně než v roce 2020. Loňská rozvodovost (1,98 rozvodu na 1 000 obyvatel středního stavu) byla nejnižší od vzniku Olomouckého kraje. Téměř polovina manželství byla vloni rozvedena na společný návrh obou manželů. Pro většinu rozvedených mužů (82,8 %) i žen (85,0 %) se jednalo o první rozvod v jejich životě. Průměrný věk mužů při prvním rozvodu byl 44,7 let, v případě žen činil 42,0 let. Téměř v polovině případů se úředně rozpadla manželství trvajících déle než 15 let. Naopak při 43 rozvodech netrval manželský svazek ani dva roky. V roce 2021 bylo rozvedeno 757 manželství s nezletilými dětmi (61,2 % z celkového počtu rozvodů). Nejčastěji se jednalo o rozvedená manželství se dvěma nezletilými dětmi (361 rozvodů) nebo jedním nezletilým dítětem (351 rozvodů).

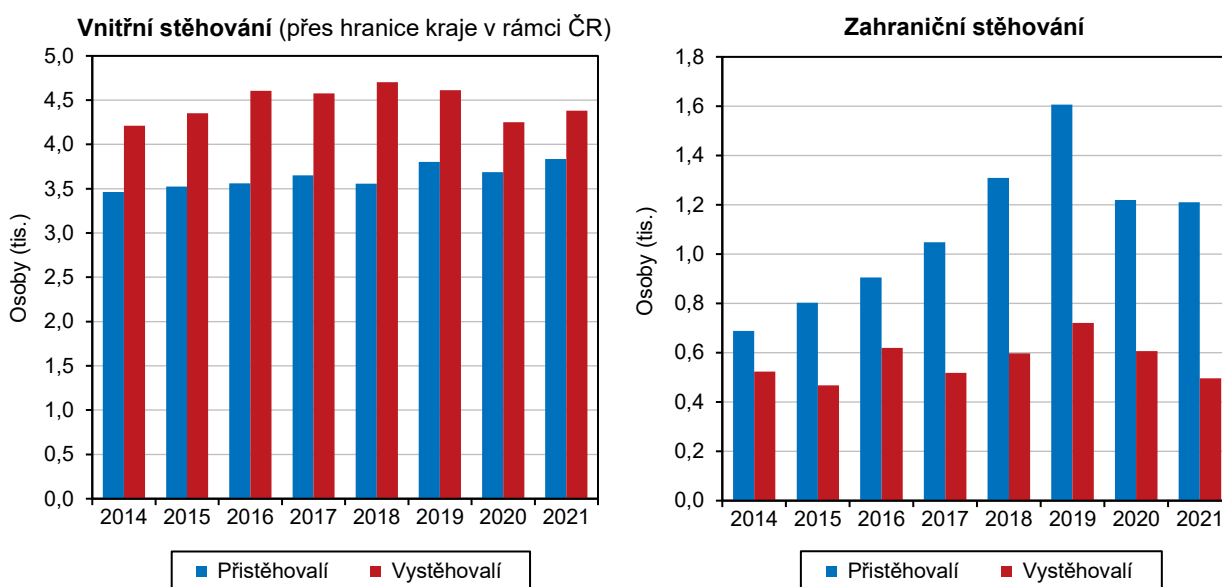

Osoby ve věku 20 až 39 let tvořily 45,8 % ze všech přistěhovalých.

Počet úředně přistěhovalých do Olomouckého kraje se v roce 2021 zvýšil na 5 044 obyvatel (tj. 8,09 osob na 1 000 obyvatel středního stavu). Ačkoliv se jednalo o 4. nejvyšší hodnotu v historii kraje, v mezikrajském pohledu byl relativní počet přistěhovalých druhý nejnižší (po kraji Moravskoslezském). Již pátým rokem v řadě převažují mezi přistěhovalými muži. V roce 2021 činil jejich podíl 50,7 %. Podle pětiletých věkových skupin převládaly osoby ve věku 25–29 let (14,7 %) a 30–34 let (13,5 %). Podíl přistěhovalých ve věku 15–64 let tvořil 73,5 %. Z ciziny se do Olomouckého kraje přistěhovalo 1 210 osob (tj. 24,0 % z celku), což bylo nejméně za poslední 4 roky. V optice okresů se absolutně nejvíce obyvatel přistěhovalo do okresu Olomouc (2 903 osob). Relativně nejvyšší počet přistěhovalých zaznamenal okres Prostějov (13,84 osob na 1 000 obyvatel). Absolutně nejméně osob se přistěhovalo do okresu Jeseník (475 osob) a relativně nejméně do okresu Šumperk (9,00 osob na 1 000 obyvatel).

Graf 1.9 Migrace v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Osoby ve věku 20 až 39 let tvořily 49,0 % ze všech vystěhovalých.

Počet úředně vystěhovalých z kraje se v roce 2021 zvýšil na 4 877 obyvatel (tj. 7,82 osob na 1 000 obyvatel středního stavu), přesto zůstal druhý nejnižší za posledních 6 let. V mezikrajském srovnání byl relativní počet vystěhovalých 5. nejnižší (po kraji Moravskoslezském, Zlínském, Jihomoravském a Jihočeském). Po roční odmlce převážily mezi vystěhovalými ženy, což byl od roku 2010 trvalý jev. V roce 2021 činil jejich podíl 50,2 %. Mezi všemi vystěhovalými převažovaly osoby ve věku 25–29 let (15,3 %) a 30–34 let (16,2 %). Podíl vystěhovalých ve věku 15–64 let tvořil 74,9 %. Většina vystěhovalých našla nové trvalé bydliště v jiném kraji České republiky, pouze 496 osob (tj. 10,2 % z celku) se odstěhovalo do zahraničí. Z hlediska okresů se absolutně nejvíce obyvatel vystěhovalo z nejlidnatějšího okresu Olomouc (2 742 osob). V relativním pohledu se nejvíce obyvatel vystěhovalo z okresu Jeseník (14,37 osob na 1 000 obyvatel), naopak relativně nejméně vystěhovalých registroval sousední okres Šumperk (9,78 osob na 1 000 obyvatel).

Vnitrokrajské stěhování bylo druhý nejnižší za posledních 10 let.

Ačkoliv se objem vnitrokrajského stěhování meziročně zvýšil o 5,1 %, s počtem 9 989 stěhování byl v roce 2021 druhý nejnižší za posledních 10 let. Obec svého trvalého bydliště v Olomouckém kraji změnilo 4 602 mužů a 5 387 žen. Podíl osob ve věku 15–64 let tvořil ve vnitrokrajské migraci 66,5 %.

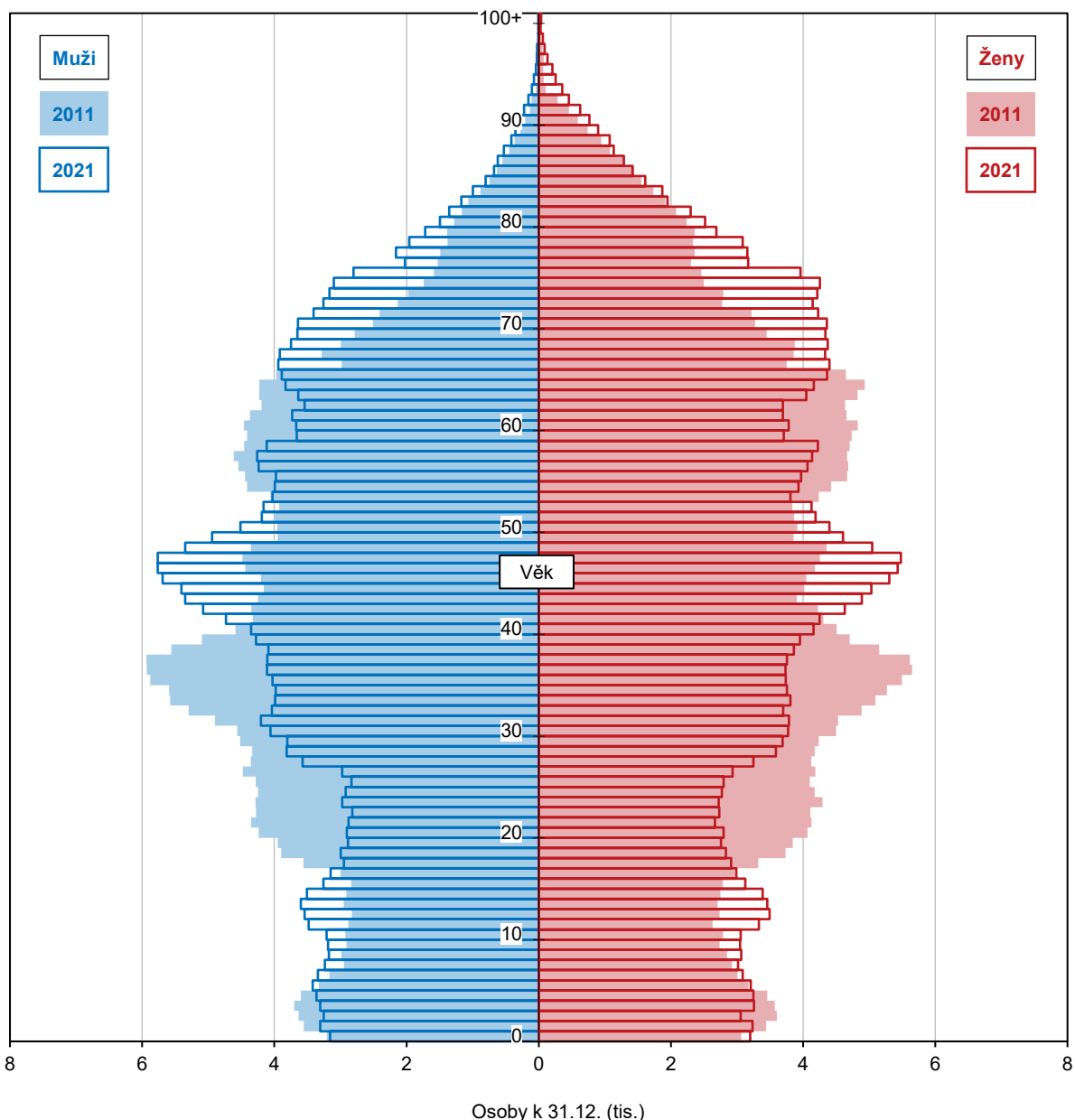
Věková struktura

Populace Olomouckého kraje byla 4. nejstarší v ČR, po kraji Zlínském, Královéhradeckém a Karlovarském.

Pokračující trendy ve věkovém rozložení krajské populace přinesly navýšení počtu seniorů při současném snížení počtu osob v produktivním věku. Průměrný věk obyvatel Olomouckého kraje opět vzrostl, a to na 43,3 let. Průměrný věk mužů dosáhl na konci loňského roku 41,8 let a průměrný věk žen 44,8 let. K 31. 12. 2021 žilo v kraji 98,2 tis. dětí ve věku do 14 let. Jejich podíl na celkovém počtu obyvatel se opět zvýšil a činil 15,8 %. V produktivním věku 15–64 let se na konci loňského roku nacházelo 390,8 tis. osob (62,7 %), tj. o 65,0 tis. méně než v roce 2007, kdy jich bylo v historii kraje nejvíce. Tradičního nárůstu se dočkal počet osob v postproduktivním věku. Na konci roku 2021 mělo registrovaný pobyt v kraji 133,9 tis. seniorů, tj. o 39,3 tis. více než v roce 2007 a o 46,4 tis. více než v roce 2001. Podíl obyvatel ve věku 65 a více let se tímto zvýšil z 13,6 % v roce 2001 na 21,5 % v roce 2021.

Graf 1.10 Věkové složení obyvatel Olomouckého kraje v letech 2011 a 2021

Zdroj: ČSÚ

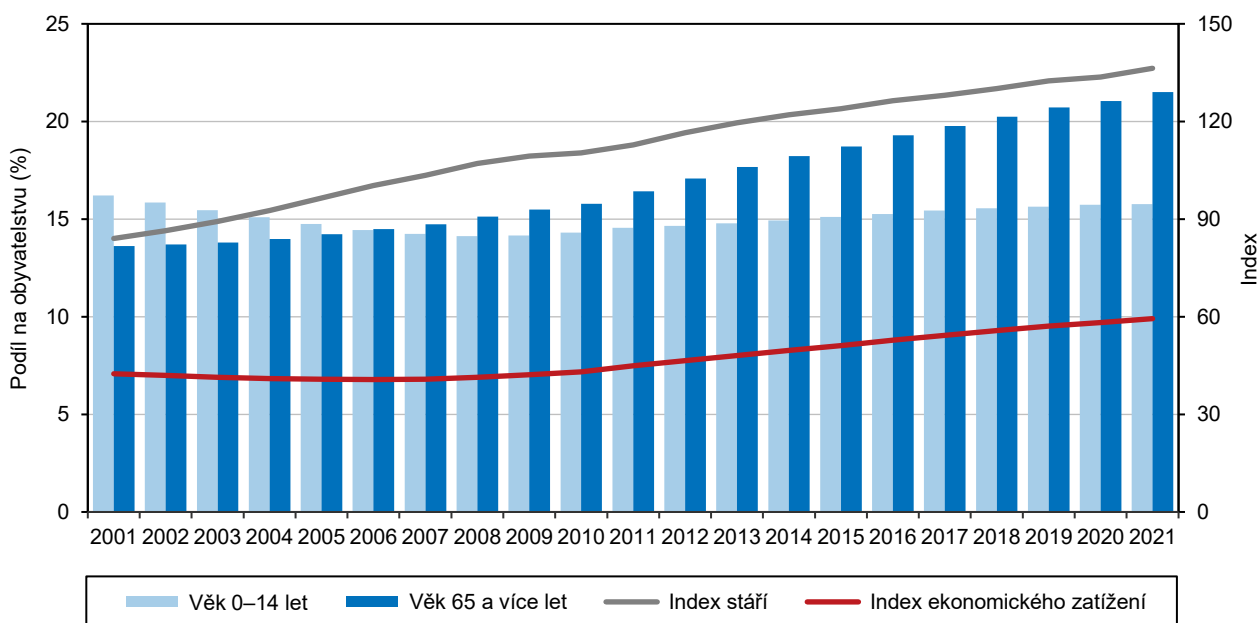

Na 100 dětí připadalo v roce 2021 v Olomouckém kraji 136,3 osob starších 65 let.

Od roku 2006 žije v Olomouckém kraji více seniorů než dětí. Index stáří, definovaný jako podíl osob ve věku 65 let a starších na 100 dětí ve věku 0–14 let, se dočkal dalšího zvýšení. Na konci roku 2021 připadalo na 100 dětí 136,3 seniorů. V mezikrajském pohledu byla loňská hodnota indexu stáří v Olomouckém kraji čtvrtá nejvyšší, a to po kraji Královéhradeckém (142,9), Karlovarském (141,8) a Zlínském (140,8). Zcela nejnižší index stáří příslušel kraji Středočeskému (105,4). V rámci Olomouckého kraje charakterizoval nejvyšší index stáří okres Jeseník (165,6). Ačkoliv v letech 2001–2011 byl podíl seniorů na dětech v okrese Jeseník nejnižší v kraji, v roce 2021 byl již posedmé v řadě nejvyšší. Nejnižší index stáří zaznamenal v roce 2021 okres Olomouc (124,8), a to již podesáté za sebou.

Graf 1.11 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Olomouckém kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Index ekonomického zatížení v Olomouckém kraji byl 2. nejvyšší mezi kraji.

Index ekonomického zatížení, který vyjadřuje podíl osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let, se na konci roku 2021 v Olomouckém kraji zvýšil na 59,4 a byl nejvyšší od vzniku kraje. V mezikrajském srovnání byla jeho hodnota druhá nejvyšší, a to po kraji Královéhradeckém (61,6). Nejnižší index ekonomického zatížení příslušel Praze (55,4). V rámci kraje náležely nejnižší hodnoty okresům Olomouc a Prostějov (shodně 59,3), nejvyšší hodnota charakterizovala okres Šumperk (60,8).

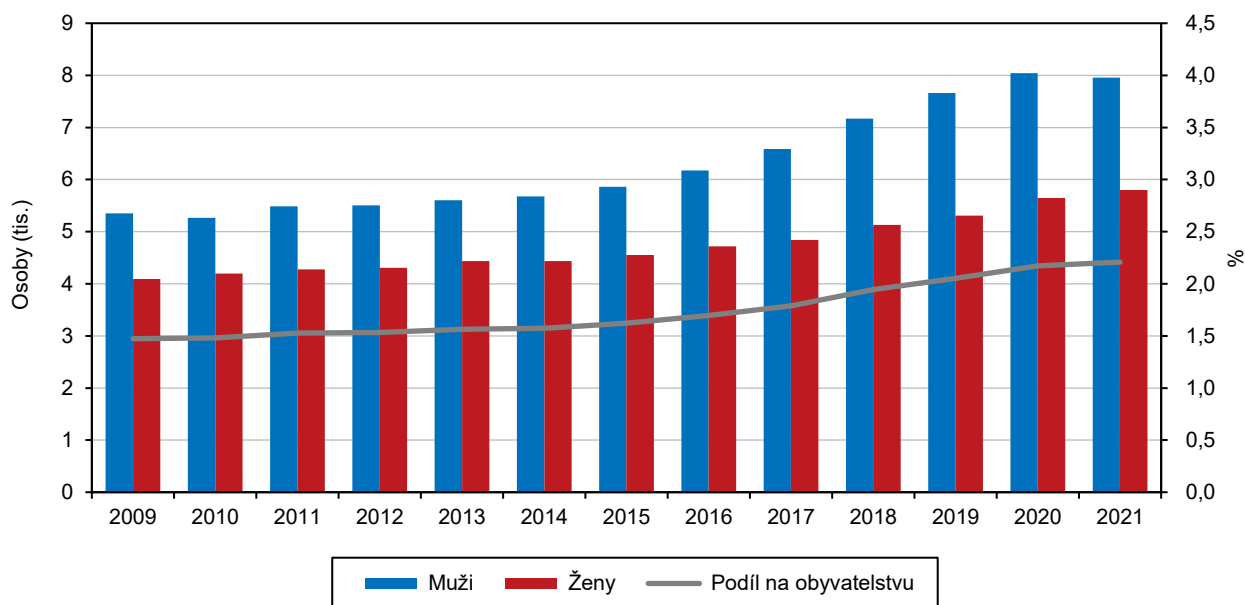
Cizinci

Podíl cizinců v Olomouckém kraji byl v roce 2021 nejnižší v mezikrajském srovnání.

Na konci roku 2021 mělo v Olomouckém kraji registrovaný pobyt 13 755 cizinců. Meziročně se jejich počet zvýšil o 0,5 % na nejvyšší hodnotu v historii kraje. I přes dlouhodobý růst počtu cizinců v kraji zůstává jejich zastoupení nízké. V roce 2021 se na populaci Olomouckého kraje podíleli 2,2 %. Jednalo se o nejnižší podíl v mezikrajském srovnání. Nejvyšší zastoupení cizinců je v hlavním městě. V Praze mělo v roce 2021 registrovaný pobyt 236 229 cizinců, tj. 35,9 % ze všech cizinců v zemi. Díky tomuto počtu tvořili cizinci 18,5 % obyvatelstva hlavního města. V České republice žilo k 31. 12. 2021 přesně 658 564 cizinců, kteří se na celkové populaci podíleli 6,3 %.

Graf 1.12 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Olomouckém kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

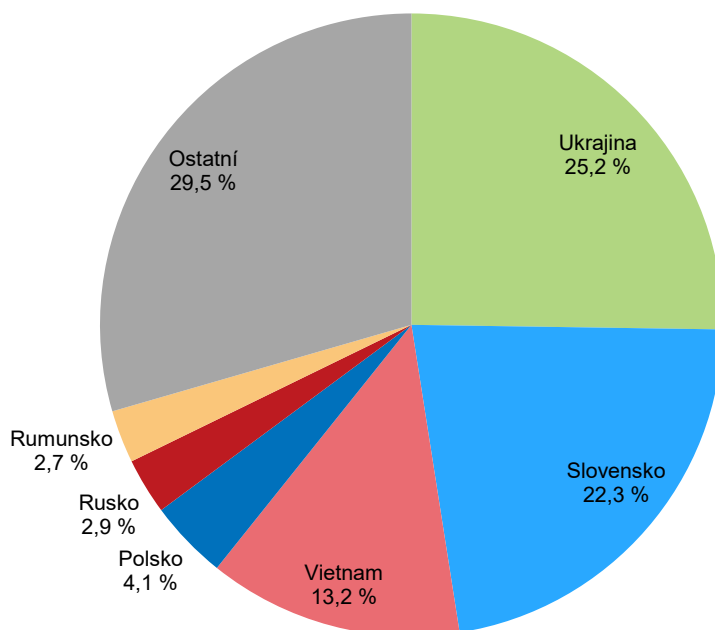

Ukrajinci, Slováci a Vietnamci tvořili 60,7 % cizinců v kraji.

Mezi cizinci dlouhodobě převažují muži. V roce 2021 tvořili 57,8 % z cizinců v Olomouckém kraji. Téměř dvě pětiny všech cizinců v kraji pocházelo z členských zemí Evropské unie (EU 27). Podle stavu k 31. 12. 2021 mělo v kraji přechodný nebo trvalý pobyt 3 471 osob z Ukrajiny, 3 066 osob ze Slovenska a 1 818 osob z Vietnamu. V dalším pořadí následovali občané z Polska (566 osob), Ruska (402 osob) a Rumunska (377 osob). Zbývajících 4 055 cizinců (tj. 29,5 % z celku) představovalo pestrou skupinu tvořenou osobami více než 120 odlišných státních občanství.

Graf 1.13 Cizinci podle státního občanství (bez osob s platným azylem) v Olomouckém kraji k 31. 12. 2021

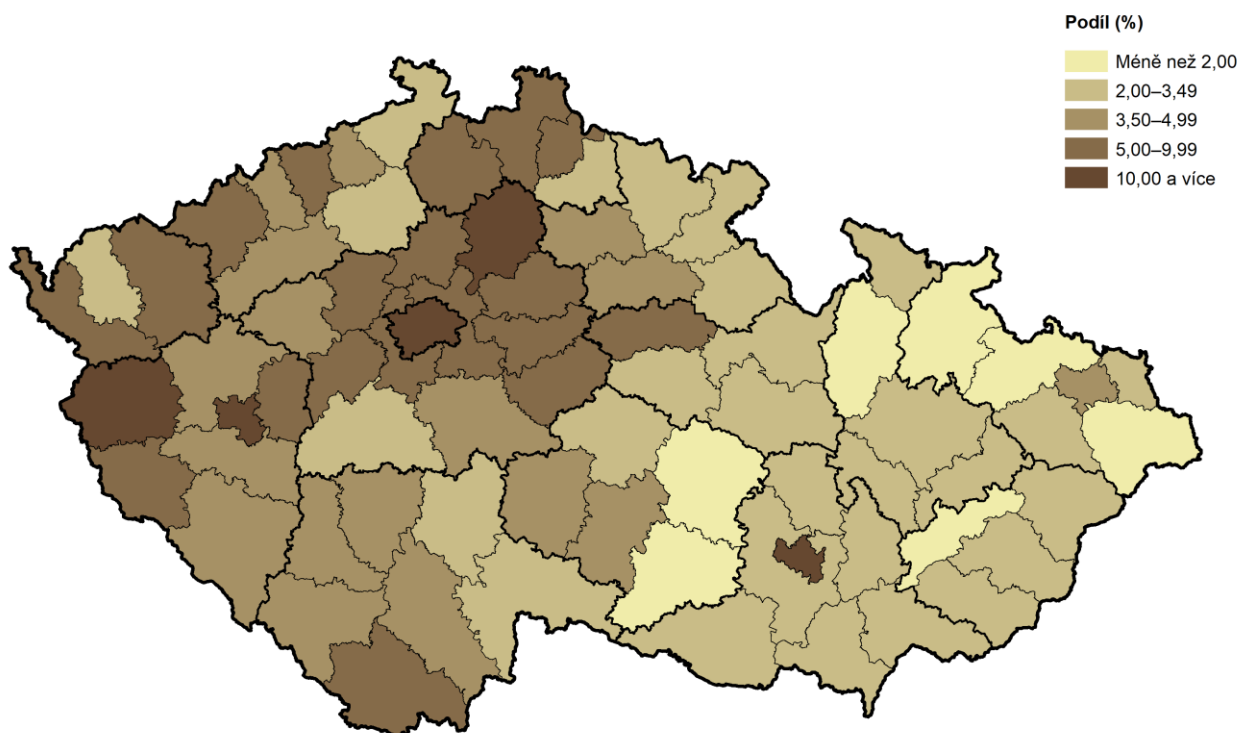
Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

Ve všech pěti okresech v kraji zůstal podíl cizinců pod průměrem ČR.

Nejvyšší podíl cizinců v kraji měl na konci roku 2021 okres Olomouc (2,8 %). Nejnižší podíl náležel okresu Šumperk (1,5 %). Ačkoliv zastoupení cizinců v populaci všech pěti okresů Olomouckého kraje zůstalo podprůměrné, disparity mezi všemi okresy České republiky byly značné. Nejvyšší podíl cizinců charakterizoval populaci hlavního města Prahy (18,5 %). Následovaly územně malé „městské“ okresy Plzeň-město (12,0 %) a Brno-město (10,9 %) a okresy Mladá Boleslav (10,5 %) a Tachov (10,4 %). Na opačném pólu pořadí se umístily okresy Opava (1,2 %), Bruntál (1,3 %), Třebíč (1,4 %), Kroměříž (1,4 %) a Šumperk (1,5 %).

Cizinci podle okresů k 31. 12. 2021

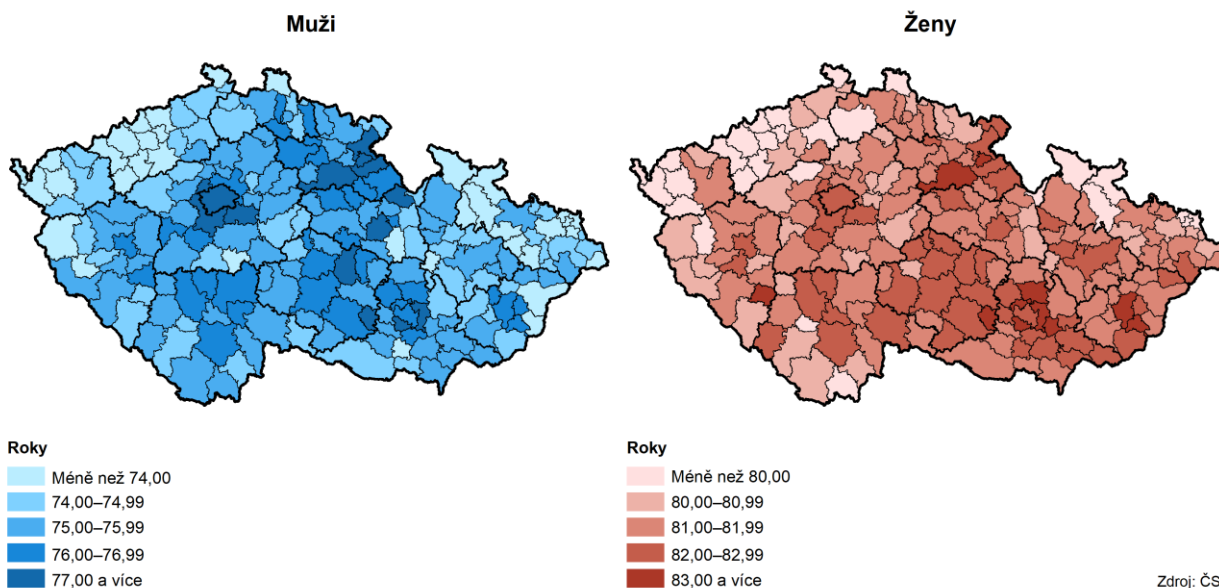
Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

Naděje dožití

Rozdíl mezi nadějí dožití žen a mužů při narození činil v Olomouckém kraji 6,9 roku a byl 3. nejvyšší v mezikrajském srovnání.

Zvýšené počty zemřelých se v letech 2020 a 2021 negativně promítly do zkrácení očekávané střední délky života. Naděje dožití mužů při narození činila ve dvouletém období 2020–2021 v Olomouckém kraji 74,1 let a byla 4. nejnižší v mezikrajském srovnání (po kraji Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském). V porovnání s „předcovidovým“ obdobím 2018–2019 klesla o 1,6 roku. Naděje dožití žen při narození dosáhla v letech 2020–2021 v Olomouckém kraji 81,0 let. Mezi 14 kraji byla 7. nejnižší (po kraji Karlovarském, Ústeckém, Moravskoslezském, Libereckém, Středočeském a Pardubickém). V porovnání s obdobím 2018–2019 klesla o 1,1 roku. V případě mužů i žen se úroveň dlouhodobě rostoucí očekávané střední délky života vrátila o přibližně jednu dekádu zpět. Rozdíl mezi nadějí dožití žen a mužů při narození činil v Olomouckém kraji 6,9 roku a byl 3. nejvyšší v mezikrajském srovnání, a to po kraji Moravskoslezském a Zlínském. Nejnižší genderový rozdíl vykazala Praha, která současně zaznamenala nejvyšší hodnoty naděje dožití mužů (77,1 let) i žen (82,3 let).

Naděje dožití při narození podle pohlaví ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v letech 2017 až 2021

Nejvyšší naděje dožití v kraji náležela mužům na Olomoucku a ženám na Litovelsku.

Z pohledu nižších územních jednotek Olomouckého kraje náležela v letech 2017–2021 nejvyšší naděje dožití mužů při narození správnímu obvodu ORP Olomouc (75,9 let) a Lipník nad Bečvou (75,7 let). Na opačném pólu pořadí se umístily správní obvody ORP Jeseník (72,8 let) a Konice (73,4 let). Nejvyšší naděje dožití žen při narození charakterizovala v kraji ve stejném období správní obvody ORP Litovel (82,9 let) a Olomouc (82,3 let). Nejnižší hodnoty příslušely, obdobně jako v případě mužů, správním obvodům ORP Jeseník (79,3 let) a Konice (80,8 let). V celorepublikovém kontextu měli nejvyšší naděje dožití muži při narození ve správním obvodu ORP Nové Město nad Metují (78,4 let). Zcela nejnižší byla ve správním obvodu ORP Orlová (71,3 let). V případě žen náležely mezní hodnoty správním obvodům ORP Kuřim (83,6 let) a Litvínov (78,0 let).

2. Sociální vývoj

V rámci sociálního vývoje v kraji se zaměříme na zhodnocení celé škály ukazatelů týkajících se podmínek života lidí v kraji. K dispozici jsou data zahrnující informace o situaci na trhu práce, o životních podmínkách domácností i o sociálním zabezpečení včetně dat o negativních jevech ve společnosti. Data jsou získávána nejen z šetření Českého statistického úřadu, ale i z jiných pramenů jako je Ministerstvo práce a sociálních věcí, Česká správa sociálního zabezpečení či Policejní prezidium ČR a Hasičský záchranný sbor.

Zaměstnanost, ekonomická aktivita

Populaci osob starších 15 let tvoří osoby ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní. Všichni ti, kteří se účastní trhu práce, vytváří možný lidský potenciál, tvoří pracovní sílu. Skutečně využitý potenciál je potom počet zaměstnaných v národním hospodářství. Skupinu osob ekonomicky neaktivních tvoří v nejjednodušším pohledu důchodci, žáci a studenti a osoby pečující o rodinu.

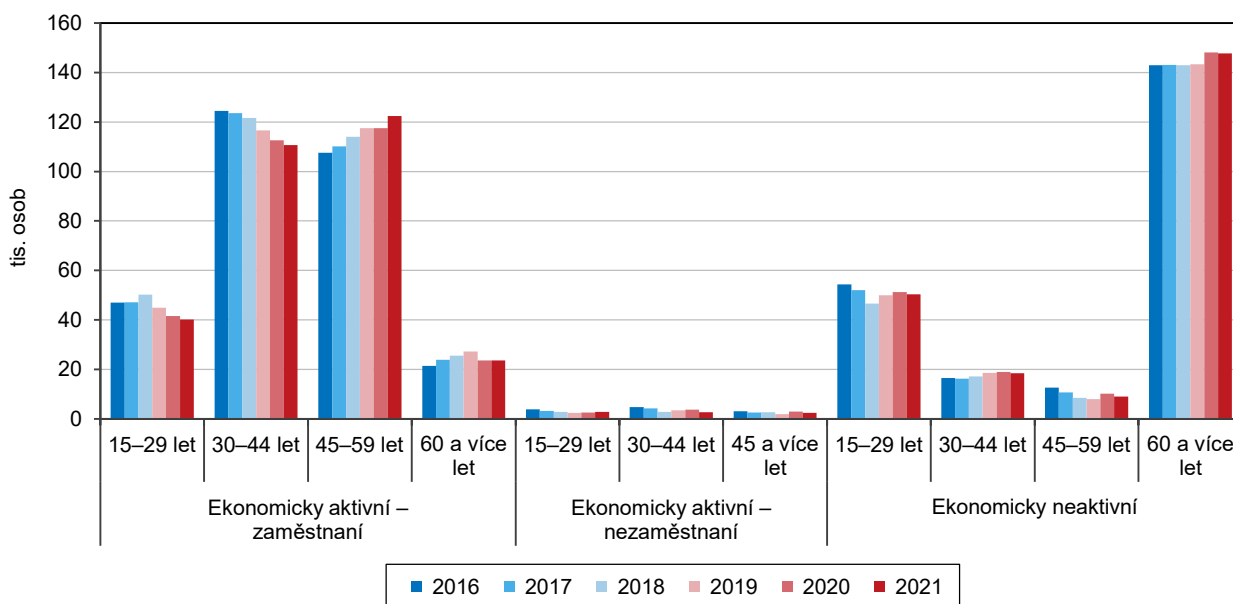
Údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity, míře zaměstnanosti či nezaměstnanosti jsou získávány z Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS). Při posuzování výsledků VŠPS je třeba mít na zřeteli, že se jedná o výběrové šetření. Výsledné údaje jsou tedy reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou, především na úrovni regionů.

Meziročně vzrostl počet zaměstnaných a klesl počet nezaměstnaných.

Podle výsledků VŠPS žilo v roce 2021 v Olomouckém kraji 530,3 tis. obyvatel ve věku 15 a více let. Pracovní sílu tvořilo 304,8 tis. osob. V členění podle ekonomického postavení pracovní sílu tvořilo 296,8 tis. zaměstnaných a 8,0 tis. nezaměstnaných. Meziročně objem pracovní síly nepatrně vzrostl o 0,2 tis. osob – počet zaměstnaných vzrostl o 1,6 tis. osob a počet nezaměstnaných klesl o 1,4 tis. osob.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Olomouckého kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Nejpočetnější věkovou skupinou pracovní síly byly osoby ve věku 45 až 59 let.

Na změnu ve struktuře pracovní síly podle věku působí demografické vlivy, měnící se míra ekonomické aktivity u nejmladších (prodlužující se příprava na povolání)

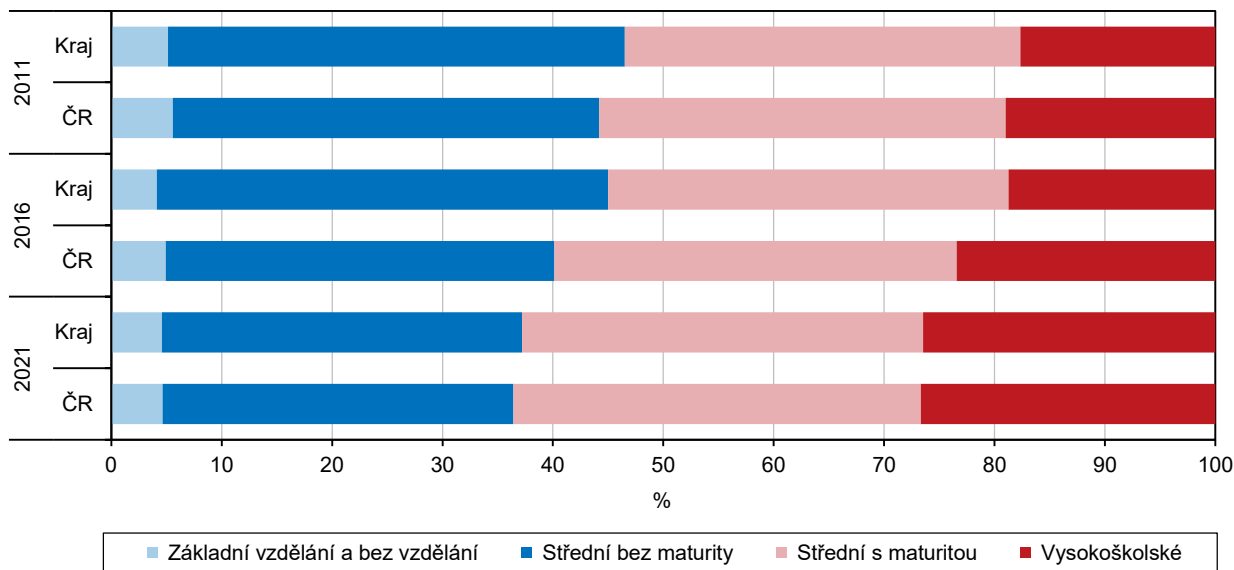
i nejstarších (prodlužování věku pro odchod do důchodu). Nejčetnější skupinou mezi zaměstnanými byly osoby ve věku 45 až 59 let (122,4 tis. osob). Mezi nezaměstnanými převažovaly osoby ve věku 15 až 29 let.

Úroveň vzdělanosti pracovní síly v kraji roste.

Z VŠPS jsou také patrné údaje o vzdělanostní struktuře obyvatel kraje. V dlouhodobém vývoji dochází ke změnám ve vzdělanostní struktuře pracovní síly. Proti roku 2011 se snížil podíl osob s dosaženým středoškolským vzděláním bez maturity o 8,8 p. b. na 32,6 % a podíl osob s vysokoškolským vzděláním se zvýšil o 8,8 p. b. na 26,5 %.

Graf 2.2 Pracovní síla (zaměstnaní a nezaměstnaní) podle vzdělání v Olomouckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Nejvyšší podíl zaměstnaných tvořili zaměstnanci.

Z hlediska postavení v zaměstnání tvoří největší podíl zaměstnaných osob zaměstnanci (vč. členů produkčních družstev), a to 86,3 %. Meziročně se tento podíl zvýšil o 1,8 p. b. Podíl osob pracujících na vlastní účet se proti roku 2020 snížil o 1,2 p. b. na 11,0 %. Zastoupení zaměstnavatelů dlouhodobě klesá a v porovnání s předchozím rokem klesl jejich podíl o 0,3 p. b. na 2,4 %.

Nejvyšší zaměstnanost byla v terciárním sektoru.

Podíl zaměstnaných v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybářství) dosáhl v roce 2020 hodnoty 4,2 %, zaměstnanost v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví) činila 39,7 % a v terciárním sektoru (služby) dosahoval podíl 56,1 %. Z dlouhodobého hlediska zaměstnanost v sekundárním sektoru mírně klesá na úkor zaměstnanosti ve službách.

Míra ekonomické aktivity u mužů meziročně vzrostla, u žen mírně klesla.

Míra ekonomické aktivity dosáhla v roce 2021 v kraji 57,5 %. Meziročně se zvýšila o 0,3 p. b. Zatímco u mužů míra ekonomické aktivity dosáhla 65,7 %, u žen to bylo 49,7 %. U mužů míra ekonomické aktivity meziročně vzrostla, u žen mírně poklesla. Ekonomiky neaktivní obyvatelstvo tvořilo v Olomouckém kraji 225,5 tis. osob z populace starší 15 let, což představovalo 42,5 %.

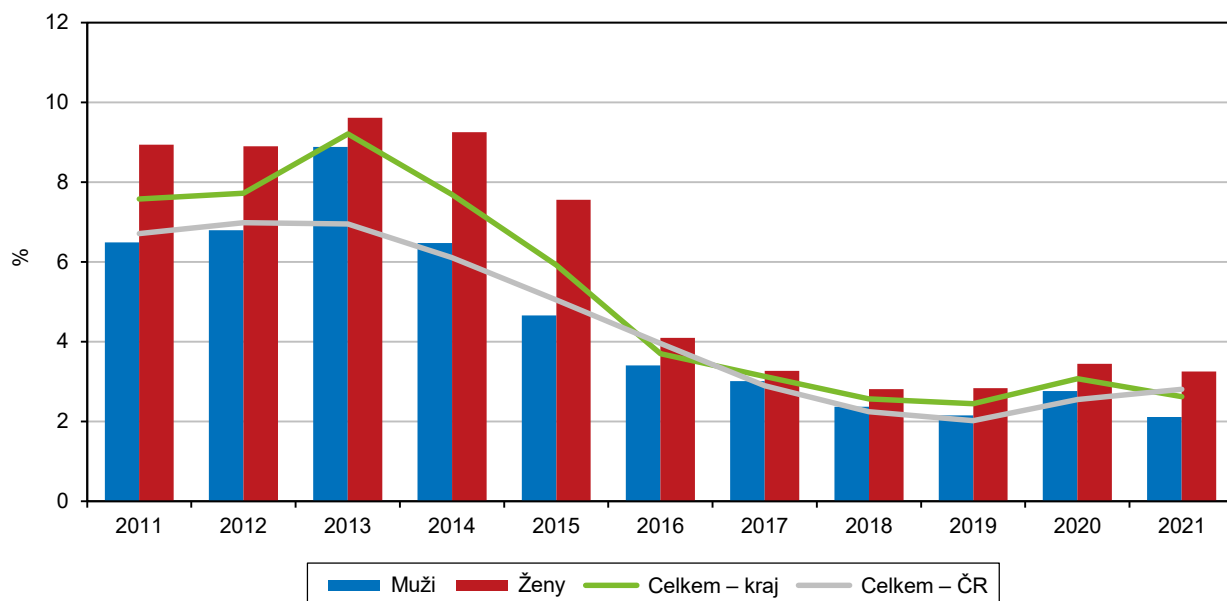
Obecná míra nezaměstnanosti byla v kraji pátá nejvyšší.

Počet nezaměstnaných podle VŠPS činil 8,0 tis. osob, z toho 4,4 tis. žen. Obecná míra nezaměstnanosti se rovnala 2,6 %, u mužů 2,1 % a u žen 3,3 %. Republiková míra nezaměstnanosti dosáhla hodnoty 2,8 %. Obecná míra nezaměstnanosti za Olomoucký kraj byla 5. nejvyšší, vyšší byla stanovena v Karlovarském, Moravskoslezském, Ústeckém a Plzeňském kraji.

Graf 2.3 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Nezaměstnanost

Počet uchazečů o zaměstnání klesl. Nejohroženější skupinou jsou osoby se středoškolským vzděláním bez maturity.

Podle údajů z Ministerstva práce a sociálních věcí bylo k 31. 12. 2021 na úřadech práce Olomouckého kraje evidováno 14,4 tis. uchazečů o zaměstnání. Oproti předchozímu roku se jejich počet snížil o 2,9 tis. osob (o 16,7 %). Dosažitelní, tj. osoby ve věku 15-64 let, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání, tvořili 92,1 % všech uchazečů (13,3 tis. osob). Poklesl i počet uchazečů z řad absolventů škol a mladistvých o 18,4 % (o 167 osob). Ženy tvořily z celkového počtu uchazečů 49,7 %. Také jejich počet meziročně klesl o 15,6 % (o 1,3 tis. osob). Nejvíce uchazečů bylo ve věku 55 a více let, průměrný věk uchazeče činil 44,3 let. Podle dosaženého vzdělání jsou nejohroženější skupinou osoby se středoškolským vzděláním bez maturity, osoby s nižší kvalifikací a nekvalifikovaní. Nárok na podporu v nezaměstnanosti v roce 2021 mělo 5,1 tis. uchazečů, což představovalo více než třetinu uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce (35,1 %).

Nezaměstnanost meziročně klesla a byla nižší než republikový průměr.

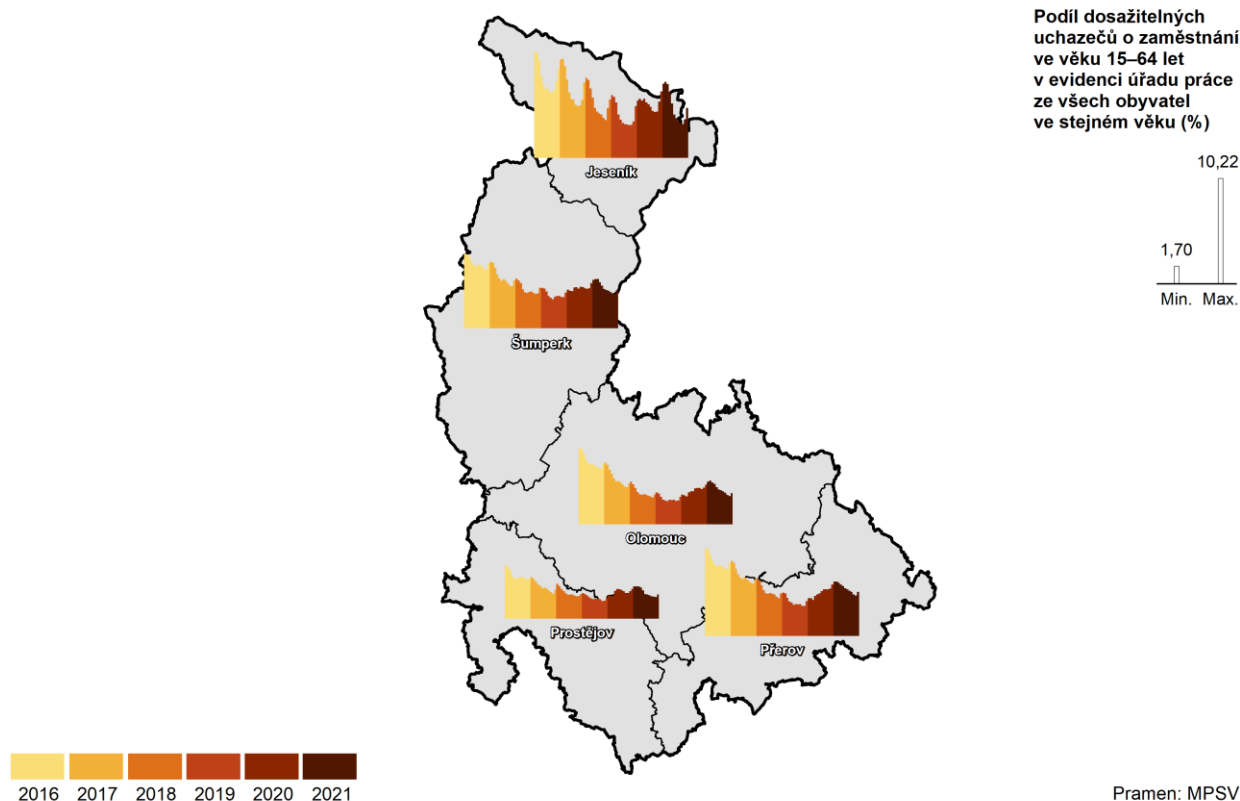
Podíl nezaměstnaných osob dosáhl v roce 2021 v Olomouckém kraji výše 3,35 %. V meziročním srovnání se jednalo o pokles o 0,76 procentních bodů. Výše podílu představovala v rámci ČR šestou nejvyšší hodnotu. Ve vztahu k republikovému průměru (3,49 %) byl krajský podíl nižší o 0,13 p. b.

Při meziokresním srovnání podílů nezaměstnaných osob v ČR zaujal okres Prostějov 13. místo (2,3 %), okres Olomouc 33. místo (3,0 %), okres Šumperk 50. místo (3,6 %), okres Přerov 61. místo (4,2 %) a okres Jeseník 66. místo (4,8 %).

Dlouhodobě nezaměstnaní představovali v kraji necelou třetinu celkového počtu nezaměstnaných.

Celkem 4,3 tis. nezaměstnaných bylo na konci roku 2021 v evidenci úřadu práce déle než jeden rok. Tito uchazeči představovali 30,1 % všech nezaměstnaných evidovaných úřadem práce. Ve srovnání s rokem 2020 se podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na obyvatelstvu ve věku 15-64 let zvýšil o 0,18 p. b. a činil 1,11 %. Republikový údaj byl o 0,19 p. b. vyšší (1,29 %). V meziokresním srovnání se s dlouhodobou nezaměstnaností potýkají nejvíce v okrese Přerov (1,82 %), nejméně potom v okrese Olomouc (0,78 %).

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Olomouckého kraje v letech 2016 až 2021 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

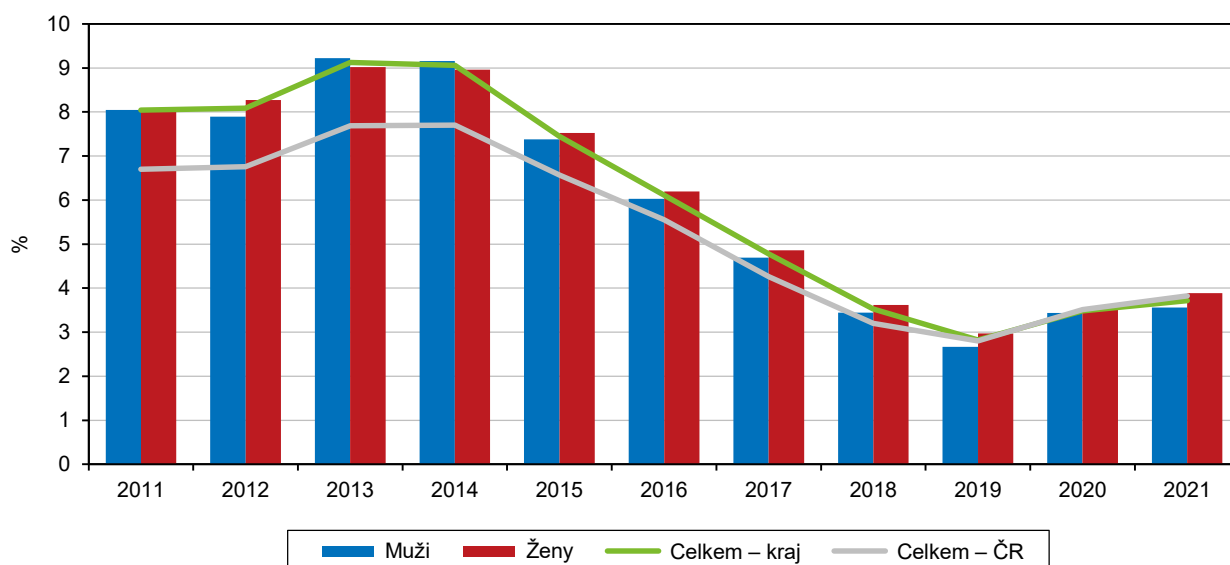

Nabídka pracovních míst v evidenci úřadu práce se meziročně zvýšila.

K 31. 12. 2021 bylo evidováno v Olomouckém kraji v nabídce úřadů práce 9,1 tis. volných míst. V meziročním porovnání se jednalo o zvýšení nabídky o 2,0 tis. pracovních míst, tj. o 28,2 %. Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo činil 1,6 osob (v roce 2020 to bylo 2,4 osob).

Graf 2.4 Podíl nezaměstnaných osob* v Olomouckém kraji (roční průměr)

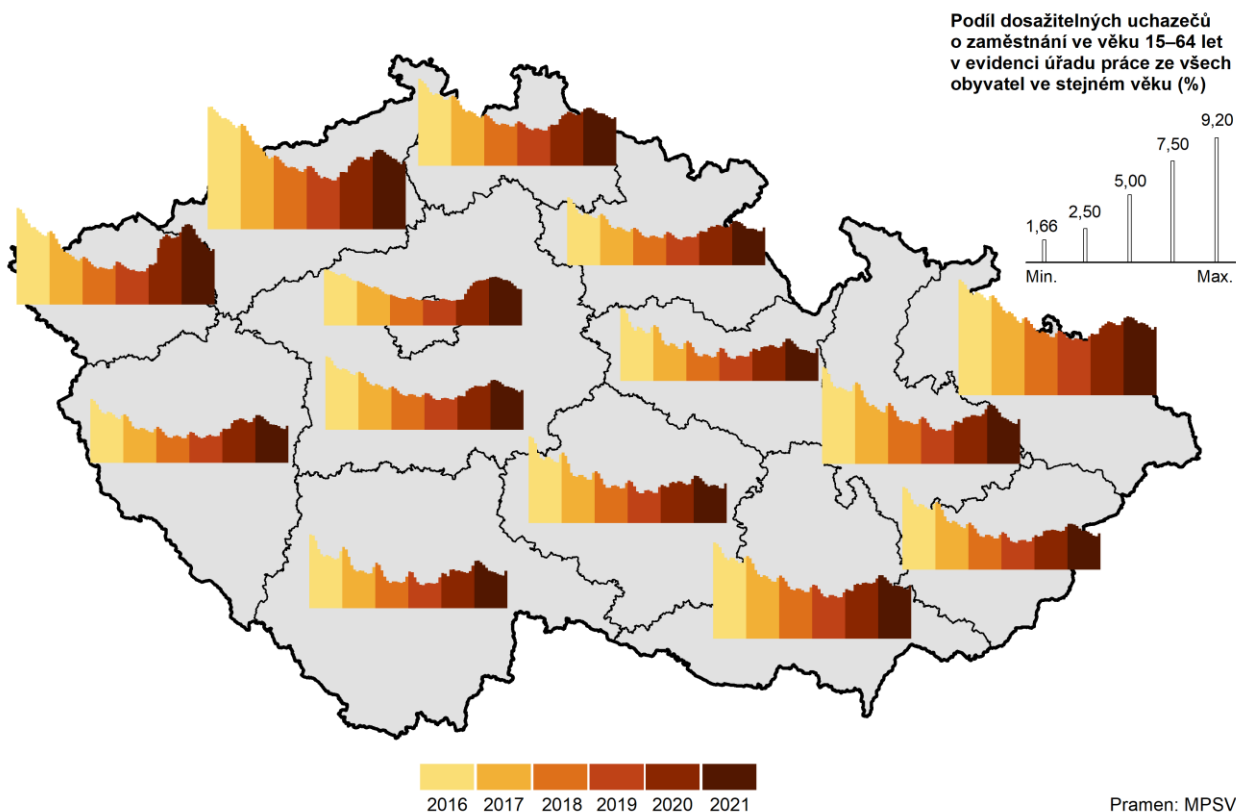
Zdroj: MPSV

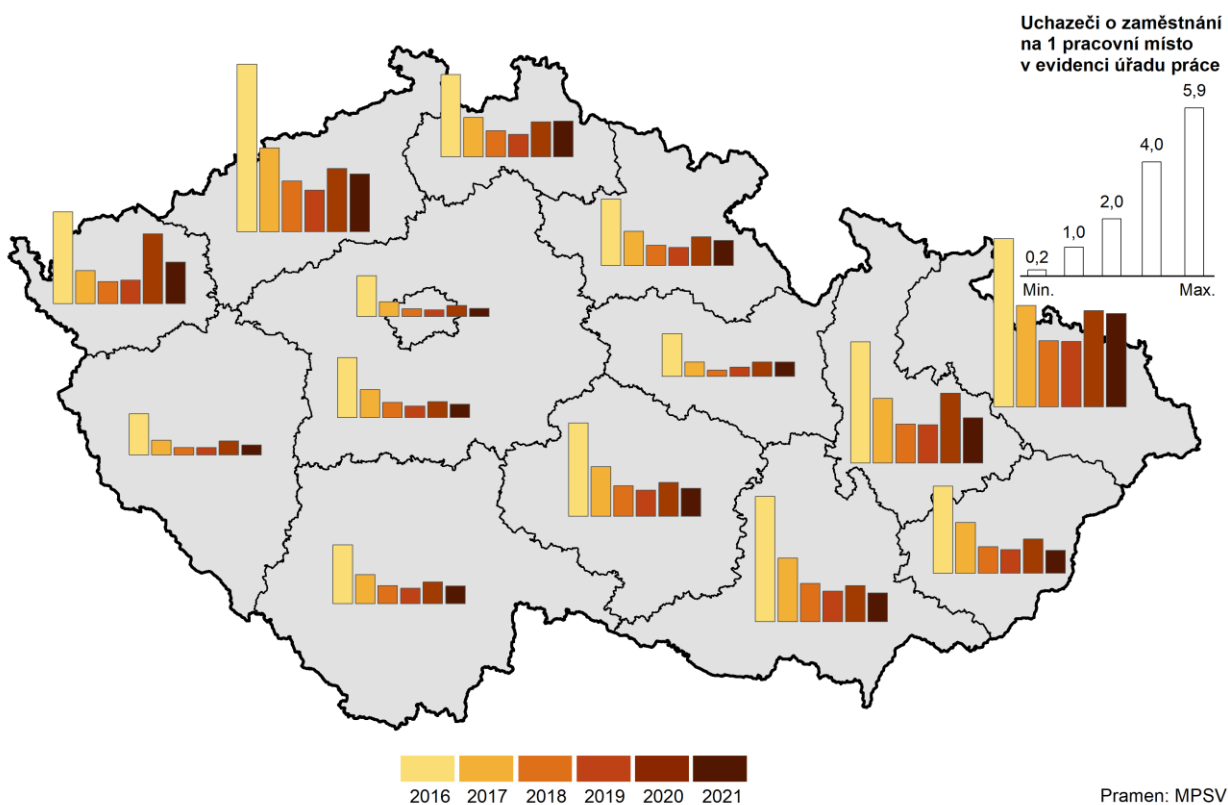
* podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

**Podíl nezaměstnaných osob v krajích v letech 2016 až 2021
(stav ke konci jednotlivých měsíců)**

**Uchazeči o zaměstnání na pracovní místo v evidenci úřadu práce
v krajích v letech 2016 až 2021 (stav k 31. 12.)**

Příjmy a životní podmínky domácností

Z makroekonomického pohledu na domácnosti nepatří Olomoucký kraj mezi nejlépe hodnocené regiony.

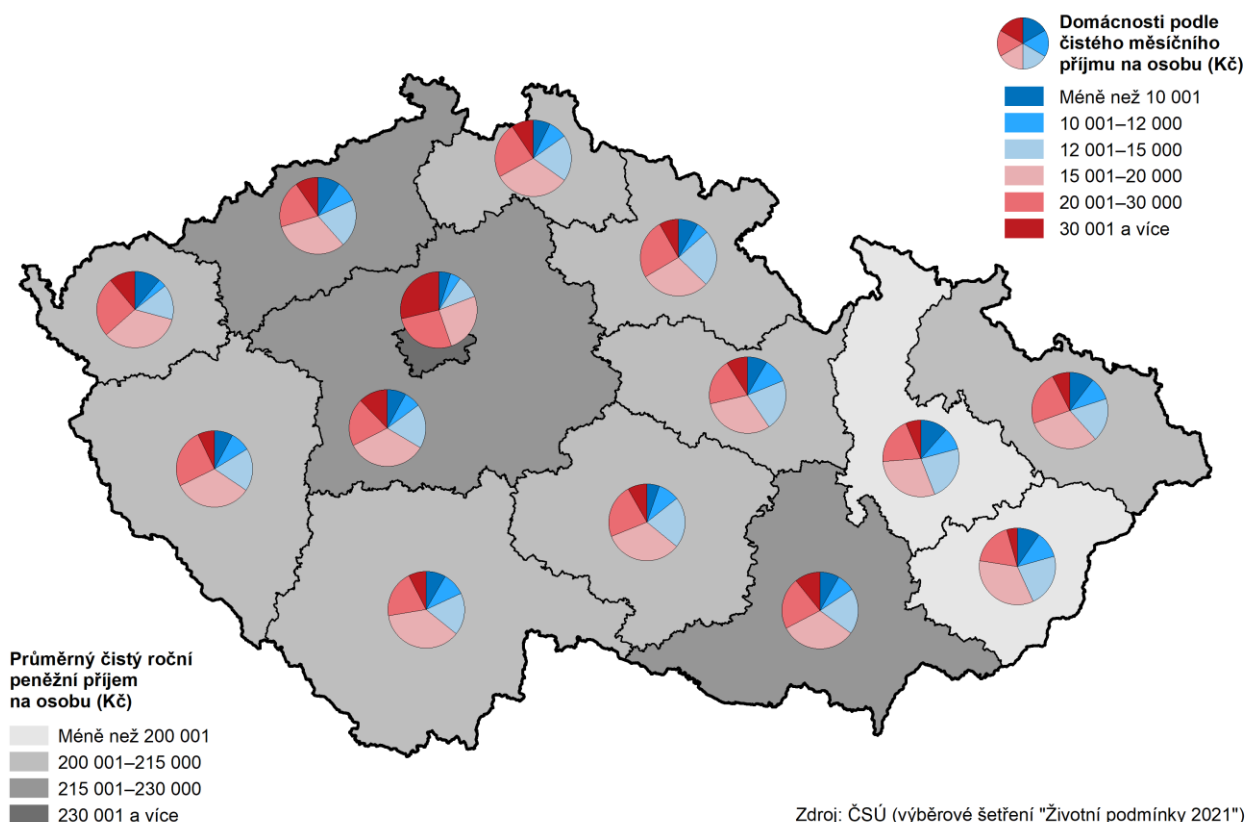
Pro hodnocení úrovně materiálního bohatství domácností trvale bydlících v daném regionu je využíván ukazatel čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD). ČDDD se v Olomouckém kraji v roce 2020 zvýšil na 160,5 mld. Kč. Na ČDDD v České republice se kraj podílel z 5,3 %. Relativně připadal na 1 obyvatele Olomouckého kraje čistý disponibilní důchod ve výši 254,0 tis. Kč. V mezikrajském srovnání byl po kraji Karlovarském (250,1 tis. Kč/obyv.) druhý nejnižší v zemi. Za hodnotou republikového průměru (283,4 tis. Kč/obyv.) zaostal o 29,4 tis. Kč/obyv. Průměr České republiky překonaly pouze Praha a Středočeský kraj.

Podle výsledků šetření „Životní podmínky 2021“ bylo tempo růstu příjmů v Olomouckém kraji pomalejší než v České republice.

Český statistický úřad v roce 2021 provedl již sedmnácté výběrové šetření „Životní podmínky domácností“, jehož výsledky ukazují (s určitou statistickou chybou), jaké byly příjmy a životní podmínky domácností i v regionálním pohledu.

V Olomouckém kraji v roce 2021 hospodařilo 262,0 tis. domácností s počtem členů 619,3 tis. Průměrný počet členů na domácnost činil 2,36 osob, tedy mírně nad republikovým průměrem (2,33 osob). Hrubé peněžní příjmy na osobu za rok 2020 se v Olomouckém kraji zvýšily na 232 637 Kč, meziročně o 7 414 Kč více (nárůst o 3,3 %). V mezikrajském srovnání to byly druhé nejnižší hrubé peněžní příjmy na osobu, hned po Zlínském kraji (221 158 Kč). Ve srovnání s celorepublikovým průměrem to bylo o 30 642 Kč méně (o 11,6 %). Po odečtení odvodů na zdravotní a sociální pojištění, daně z příjmů fyzických osob a připočtení bonusu u daňového zvýhodnění na děti činily čisté peněžní příjmy domácností 197 394 Kč na osobu.

Příjmy domácností v krajích v roce 2020

Po započtení naturálních příjmů, do kterých jsou mimo jiné zahrnuty i požitky poskytované zaměstnavateli např. bezplatné používání služebního vozidla pro soukromé účely, příspěvky zaměstnavatele na stravování a hodnotu dalších výhod

a nepeněžních služeb (např. jazykové kurzy, slevy na firemní zboží nebo služby, příspěvky na sportovní vyžití, dovolenou), dosahovaly celkové čisté příjmy v roce 2020 úrovně 204 443 Kč na osobu. Ve srovnání s rokem 2019 došlo k nárůstu o 7 432 Kč, tedy o 3,8 %.

Podle čistého měsíčního příjmu na osobu více než čtvrtina domácností (29,6 %) spadala do příjmového pásma v rozmezí 15 až 20 tis. Kč.

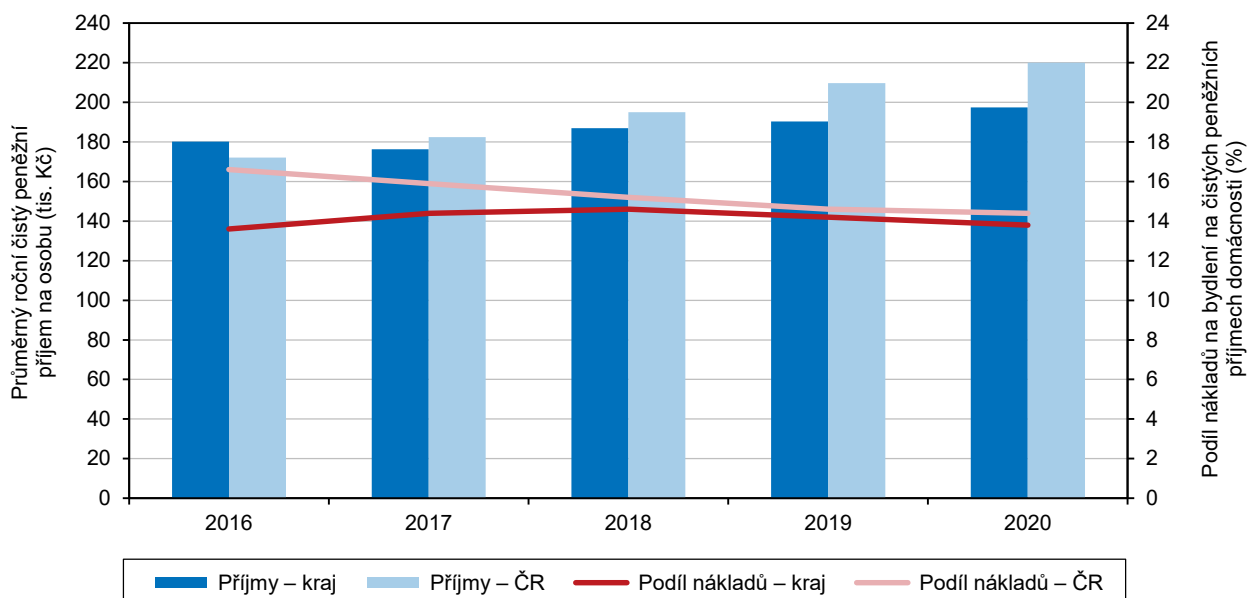
Obdobně jako hrubé peněžní příjmy, tak i čisté peněžní příjmy a celkové čisté příjmy byly v mezikrajském srovnání druhé nejnižší. Nižší průměrné příjmy na osobu (peněžní a celkové čisté) vykázal pouze kraj Zlínský. Ačkoliv z dlouhodobého pohledu v Olomouckém kraji čisté peněžní roční příjmy na osobu stále rostou (s výjimkou výsledků za rok 2017, kdy došlo k poklesu), příjmy v kraji se republikovému průměru čím dál více vzdalují. Rozdíl mezi zjištěným čistým příjmem za rok 2017 v kraji a republikovým průměrem činil 6 156 Kč, podle posledních zjištěných výsledků tento rozdíl vzrostl na 22 712 Kč.

V rámci rozdělení domácností do příjmových skupin podle čistého měsíčního příjmu na osobu nejvíce domácností (29,6 %) v kraji spadalo do příjmové skupiny v rozmezí 15 až 20 tis. Kč. Druhá nejpočetnější skupina domácností (23,2 %) spadala do příjmového pásma 12 až 15 tis. Kč. Kromě Olomouckého kraje tato dvě příjmová pásma byla převládající ve 3 krajích Ústeckem, Pardubickém a Zlínském. Do nejnižšího příjmového pásma do 6 tis. Kč se řadilo 1,2 % domácností v kraji, tj. méně než republikový průměr (1,5 %).

Součástí šetření bylo několik otázek týkajících se subjektivních názorů, např. jak domácnost vycházela se svými příjmy, co si mohla a nemohla dovolit a jestli měla problémy s platbou běžných výdajů nebo splácením půjček. I přes každoročně se zvyšující příjmy domácností na osobu 38,9 % z celkového počtu domácností v kraji uvedlo, že vycházelo s příjmy s obtížemi. Velmi snadno se svým příjmem vycházelo jen 4,7 % domácností.

Graf 2.4 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Olomouckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Na otázku, co si domácnost nemohla dovolit, necelých 30 % domácností v Olomouckém kraji uvedlo, že by si nemohly dovolit odjet na týdenní dovolenou mimo domov. Tento podíl byl v mezikrajském srovnání nejvyšší. Také zaplatit neočekávaný výdaj ve výši 12 800 Kč bylo pro 27,0 % domácností nemožné, po Ústeckém kraji (30,6 %) šlo o druhý nejvyšší podíl. Jíst obden maso si nemohlo

dovolit 5,6 % domácností a dostatečně vytápět byt z finančních důvodů nebylo možné pro 3,1 % domácností v kraji. I tyto hodnoty byly vyšší než republikový průměr (4,8 %, resp. 2,7 %).

Náklady na bydlení byly pro 85,8 % domácností zátěží, ale zároveň 61,1 % domácností nemělo problém vyjít se svým příjmem.

Každá šestá domácnost v kraji (15,7 %) uvedla, že náklady na bydlení pro ni byly velkou zátěží. Ještě vyšší podíly byly zjištěny v krajích Pardubickém (28,3 %), Ústeckém (16,6 %) a Jihočeském (16,4 %). Náklady na bydlení jako určitou zátěž označilo 70,1 % domácností v kraji. Naopak pro 14,2 % domácností tyto náklady nejsou žádnou zátěží.

Měsíční náklady na bydlení se meziročně téměř nezměnily (5 353 Kč) a byly čtvrté nejnížší mezi kraji. Ještě nižší měsíční náklady na bydlení byly zjištěny v Kraji Vysočina (5 049 Kč), Jihočeském kraji (5 235 Kč) a Zlínském kraji (5 267 Kč). Ze sedmi položek tvořících náklady na bydlení u tří došlo k navýšení ve srovnání s výsledky předchozího šetření. Jednalo se o platby za nájemné, plyn z dálkového zdroje a ostatní služby. Ostatní položky nákladů na bydlení mírně klesly. S výjimkou platby za tuhá a tekutá paliva, byly všechny ostatní náklady na bydlení v kraji nižší než celkově v ČR.

Náklady na bydlení tvořily v kraji 13,8 % z čistých peněžních příjmů domácností (ČR 14,4 %). Třetím rokem se tento podíl snižuje. Podle struktury nákladů na bydlení připadal největší podíl na platbu za elektřinu (29,4 %). Pětinu tvořila úhrada za užívání bytu a nájemné (21,4 %). Další významnou část z domácího rozpočtu pohltily platby za plyn z dálkového zdroje (15,3 %).

Mzdy

Průměrná mzda v kraji byla na úrovni 75 % průměrné mzdy v hl. městě Praze.

V roce 2021 se podle předběžných výsledků podnikového výkaznictví zvýšila průměrná hrubá měsíční mzda na přepočtené počty zaměstnanců v Olomouckém kraji o 1 761 Kč a dosáhla hodnoty 34 586 Kč. Meziroční nominální nárůst v kraji činil 5,4 %, v republice to bylo 4,8 %. Mzda v krajských podnicích byla o 3 317 Kč nižší než republiková průměrná mzda (37 903 Kč). Spotřebitelské ceny se v České republice zvýšily za uvedené období o 3,8 %, reálně se mzda v Olomouckém kraji zvýšila o 1,5 %, v republice to bylo o 1,0 %. Podle vzestupného pořadí se Olomoucký kraj zařadil dosaženou hodnotou průměrné mzdy na 5. místo. Nižší mzdy pobírali zaměstnanci v krajích Karlovarském (33 180 Kč), Zlínském (33 903 Kč), Pardubickém (34 082 Kč) a Moravskoslezském (34 446 Kč).

Podle výsledků strukturálního šetření mezd zaměstnanců v roce 2021 přesáhla průměrná měsíční mzda v Olomouckém kraji 37 tis. Kč ...

Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) publikuje již řadu let výsledky strukturální statistiky mezd zaměstnanců. Zveřejněná data vznikla sloučením výsledných databází výběrového šetření Informační systém o průměrném výděлку MPSV, které pokrývá mzdovou sféru, a administrativního zdroje Informační systém o platu a služebním příjmu Ministerstva financí, který plošně pokrývá platovou sféru. Z těchto zdrojů dat je možné získat řadu podrobných ukazatelů z oblasti mezd, které nejsou možné z šetření podnikového výkaznictví zajišťovaného ČSÚ.

Průměrná hrubá měsíční mzda v Olomouckém kraji v roce 2021 podle výsledků strukturální statistiky mezd činila 37 074 Kč, průměrná mzda mužů 39 282 Kč a průměrná mzda žen 34 500 Kč. Oproti výsledkům v předchozím roce vzrostla celkem o 2 025 Kč, tj. o 5,8 %, mzda mužů zaznamenala nárůst o 2 203 Kč, tj. o 5,9 %, a mzda žen se zvýšila o 1 892 Kč, tj. o 5,8 %. Ve srovnání výsledků s ostatními 13 kraji republiky byla mzda v kraji 4. nejnížší, a to i v případě mzdy mužů i mzdy žen. Nejnížší mzdy celkem a u mužů byly evidovány u zaměstnanců v kraji

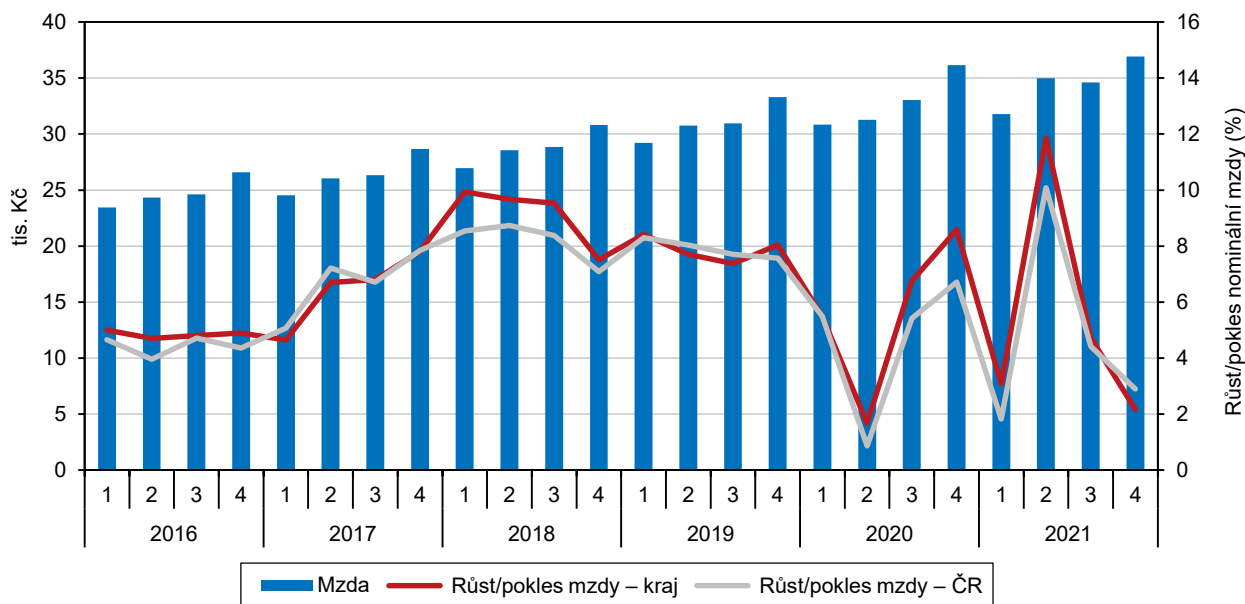

Karlovarském, nejnižší mzdy žen pak ve Zlínském kraji. V těchto krajích a ještě v sousedním Pardubickém kraji byly zjištěny nižší mzdy než v Olomouckém kraji. Celková mzda v kraji byla o 9,1 % nižší než průměrná mzda v republice (40 777 Kč) a o 13 420 Kč nižší než průměrná mzda v hl. m. Praze, kde byly sledovány nejvyšší hodnoty průměrné mzdy. Průměrná mzda mužů v kraji byla nižší o 10,3 % oproti průměru (43 785 Kč) a o 16 462 Kč nižší než v Praze. Průměrná mzda žen byla o 7,1 % nižší než republikový průměr (37 125 Kč) a o 10 006 Kč nižší než v Praze.

Graf 2.5 Průměrná hrubá měsíční mzda^{*)} a její meziroční změny podle čtvrtletí v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

^{*)} podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané; v roce 2021 předběžné údaje

... a medián mezd překročil hodnotu 33 tis. Kč.

Ze strukturální statistiky mezd je možné také získat údaje o mediánu mezd, tj. o hodnotě mzdy zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení (právě stejný počet mezd je vyšších i nižších než medián). V Olomouckém kraji dosáhl v roce 2021 medián mezd výše 33 135 Kč, u mužů 35 021 Kč a u žen 30 734 Kč. Meziročně se zvýšil o 5,0 %, vyšší nárůst zaznamenal medián mezd mužů (o 5,7 %) než medián žen (o 4,1 % více). Medián mezd žen dosáhl na 87,8 % mediánu mezd mužů.

V mezikrajském srovnání byl medián 3. nejnižší, a to platilo u mužů i u žen. Nejnižší medián mezd byl evidován v Karlovarském kraji. Nižší celkový medián mezd než v Olomouckém kraji byl zjištěn ve Zlínském kraji, stejně jako u žen. V případě mužů byl nižší medián mezd kromě Karlovarského kraje evidován ještě v kraji Pardubickém.

Dalšími možnými výstupy ze strukturální statistiky mezd jsou hodnoty mezd podle zaměstnání. Průměrné mzdy podle všech hlavních tříd zaměstnání (dle klasifikace CZ-ISCO) v Olomouckém kraji zaznamenaly meziroční zvýšení, nejvyšší nárůst byl evidován ve třídách specialisté (zvýšení o 7,4 %) a řemeslníci či opraváři (zvýšení o 7,1 %). Hrubé měsíční mzdy v kraji se pohybovaly pod republikovým průměrem s jedinou výjimkou, kterou byly mzdy pomocných a nekvalifikovaných pracovníků (24 004 Kč v Olomouckém kraji, 23 726 Kč v ČR). Průměrné mzdy pracovníků u obsluhy strojů a zařízení a u montérů byly druhé nejnižší mezi krajemi, mzdy technických a odborných pracovníků, úředníků a pracovníků ve službách a prodeji třetí nejnižší. Mzdy řídicích pracovníků obsadily ve srovnání krajských výsledků čtvrtou nejnižší hodnotu. Průměrné měsíční mzdy řemeslníků a opravářů

a pomocných pracovníků dosáhly na páté nejnižší pořadí mezi kraji. Pouze průměrná výše mezd specialistů se pohybovala uprostřed mezi hodnotami za 14 krajů republiky.

Úplné náklady práce

Úplné náklady práce rostly v Olomouckém kraji (5,0 %) v roce 2020 rychlejším tempem než v republice (4,1 %).

Úplné náklady práce (ÚNP), které můžeme definovat jako výdaje zaměstnavatele související se zaměstnáváním pracovníků (cena, za kterou nakupuje pracovní sílu na trhu práce), dlouhodobě patří v Olomouckém kraji k nejnižším mezi kraji. V roce 2020 činily v průměru na 1 zaměstnance (přepočtené počty) měsíčně 44 100 Kč, nižší byly pouze v Karlovarském a Zlínském kraji. Oproti průměru za republiku byly nižší o 5 904 Kč a oproti ÚNP zjištěným v Praze nižší o 14 412 Kč. Krajské měsíční ÚNP byly oproti předchozímu roku vyšší o 5,0 % a oproti výsledkům v roce 2015 vzrostly o 38,2 %.

Větší část z ÚNP představovaly přímé náklady zahrnující mzdy, platy a náhrady mezd za dovolenou, svátky atd. (32 236 Kč, tj. 73,1 % z ÚNP). Nepřímé náklady (11 864 Kč) pak představovaly sociální náklady (platby zákonného pojistného), sociální požitky (např. příspěvky na stravování, výdaje ze sociálního fondu) a personální náklady (náklady na školení, pracovní oděv, nábor zaměstnanců apod.), ale také daně a dotace související se zaměstnáváním lidí.

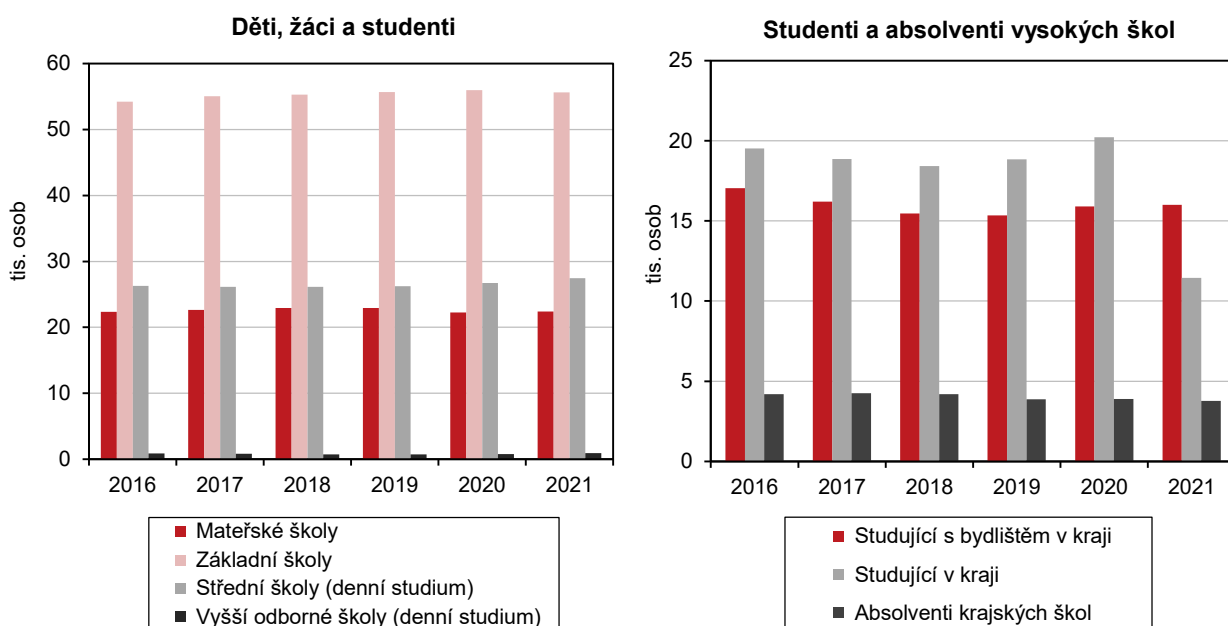
Vzdělávání

Počet dětí v mateřských školách stagnuje, na základních školách počet žáků roste.

Demografický vývoj se zpožděním odráží situaci ve školství. Počet dětí navštěvujících mateřskou školu v kraji dosáhl svého maxima (23,3 tis. dětí) ve školním roce 2013/2014. V následujících letech došlo k pozvolnému úbytku dětí. V posledních letech počet dětí stagnuje a pohybuje se nad 22 tisíci. Ve školním roce 2021/2022 navštěvovalo školky 22,4 tisíc dětí.

Graf 2.6 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Olomouckém kraji

Pramen: MŠMT

Jiný vývoj je v počtu žáků základních škol. V nich do školního roku 2010/2011 žáků ubývalo až k hodnotě 48,6 tis. žáků. V následujících letech však došlo k obratu a

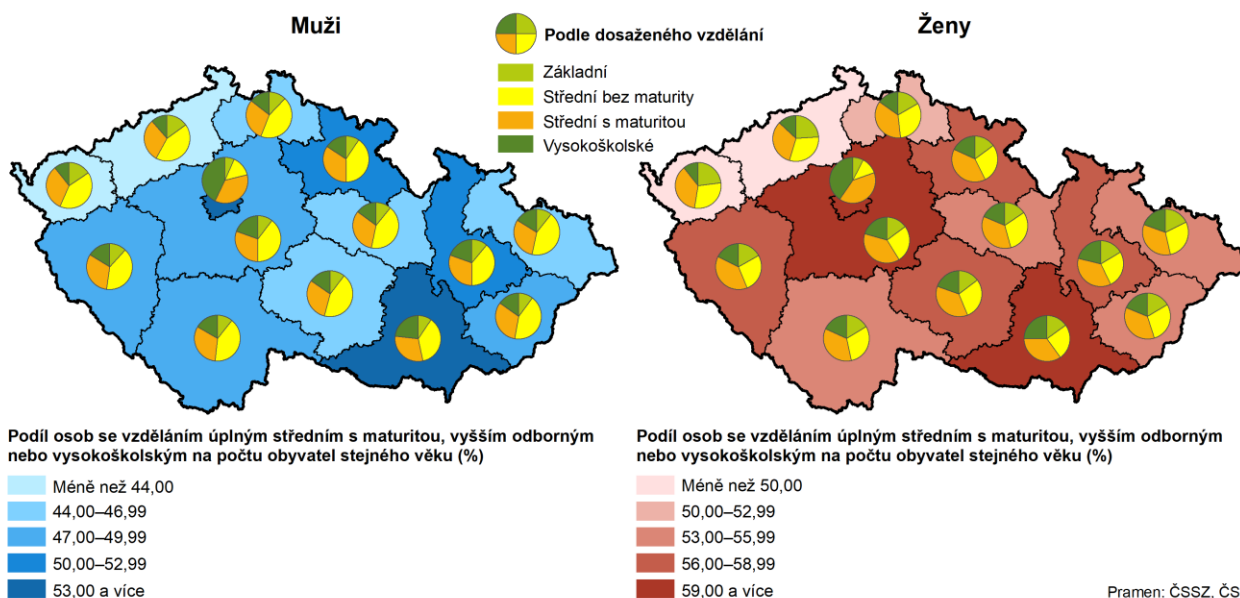
jejich počty se každoročně zvyšují, takže ve školním roce 2021/2022 navštěvovalo základní školu 55,6 tis. žáků.

Nízká porodnost v 90. letech minulého století se projevila v poklesu počtu žáků středních škol. V úhrnu klesl počet žáků denního studia středních škol v kraji za posledních 10 let o více než 3 tis. žáků na 27,4 tis. žáků ve školním roce 2021/2022. V Olomouckém kraji působí 19 gymnázií. Jejich počet stagnuje. Ve školním roce 2021/2022 studovalo na těchto školách celkem 8 118 studentů a jejich počet se v čase výrazně nemění. Počet studentek gymnázií dlouhodobě převyšuje počet studentů (dívký se podílí na celkovém počtu studentů 58,3 %). Každoročně úspěšně ukončí studium na gymnáziu v průměru 1 300 studentů.

Vysokoškolských studentů je stále méně.

V na konci roku 2011 bylo na vysokých školách v Olomouckém kraji evidováno 22,7 tisíc studentů s českým občanstvím. Z druhého pohledu z Olomouckého kraje pocházelo 23,0 tisíc vysokoškoláků. O deset let později v roce 2021 se počet posluchačů vysokých škol v kraji snížil o téměř 2 tisíce na 20,9 tisíc. Zároveň o 7 tisíc poklesl i počet vysokoškoláků s trvalým bydlištěm v kraji na 16,0 tisíc.

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání a pohlaví v roce 2021 v krajích

Zdravotnictví

Počty lékařů mírně rostly.

Údaje o zdravotnických zařízeních a počtech lékařů za rok 2021 nejsou doposud k dispozici, proto jsou uvedeny údaje z předchozího roku. Počet lékařů celkem podle posledních údajů z roku 2020 meziročně vzrostl o 50 na 3 261 osob. V přepočtu na 1 000 obyvatel vzrostl na 5,2 lékařů. Nejnížší počet lékařů na 1 000 obyvatel měl okres Šumperk (3,3), naopak nejvíce lékařů na 1 000 obyvatel měl okres Olomouc (7,5). Každoročně se však snižují stavy praktických lékařů pro dospělé i pro děti a dorost. Zatímco v roce 2016 bylo v kraji 301 praktických lékařů pro dospělé, v roce 2020 jejich počet klesl na 283, u praktických lékařů pro děti a dorost došlo k poklesu ze 128 v roce 2016 na 114 v roce 2020.

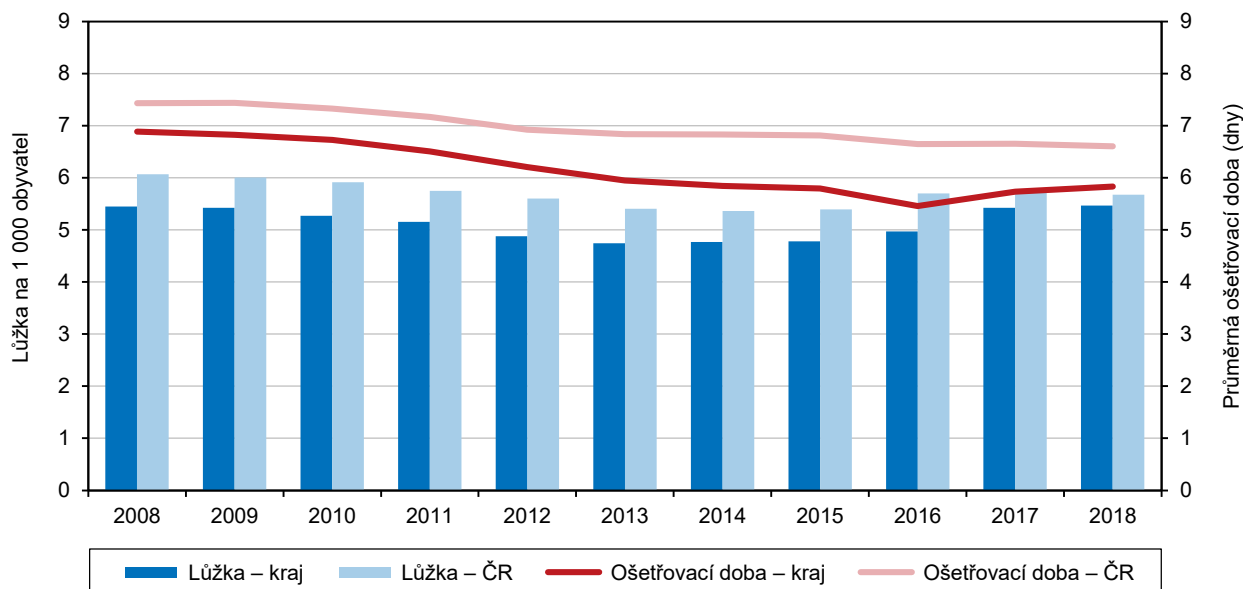
Průměrná délka ošetrovací doby v nemocnicích byla 5,6 dne.

V roce 2020 bylo v kraji v provozu 9 nemocnic, ve kterých bylo k dispozici 3 474 lůžek (meziroční nárůst o 98 lůžek). V nemocnicích bylo registrováno 150,5 tis. hospitalizací pacientů. Průměrná délka ošetrovací doby v nemocnicích trvala

5,6 dne. Využití lůžkového fondu podle posledních dat z roku 2019 (tj. podíl počtu ošetřovacích dnů a průměrného počtu stanovených lůžek) bylo vyšší než republikový průměr (234,3 dnů) a činilo 251,8 dnů.

Graf 2.7 Lůžka a ošetřovací doba v nemocnicích v Olomouckém kraji a ČR

Pramen: ÚZIS

Dočasná pracovní neschopnost

Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti se meziročně zvýšil.

V roce 2021 bylo v Olomouckém kraji evidováno 235,7 tis. nemocensky pojištěných osob, což bylo o 1 913 osob méně ve srovnání s předchozím rokem. Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti se v kraji meziročně zvýšil z 131,4 tis. v roce 2020 na 145,6 tis. v roce 2021 (nárůst o 10,8 %). V celkovém počtu bylo zahrnuto 134,6 tis. případů dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc (92,4 % všech případů pracovní neschopnosti), 2,5 tis. případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz (1,7 %) a 8,5 tis. případů ostatních úrazů (5,8 %).

Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti na 1 nově hlášený případ se meziročně snížil o 4,1 dne.

Průměrná délka trvání jednoho případu pracovní neschopnosti v roce 2021 činila 35,9 dne a byla nad republikovým průměrem (34,5 dne). Proti roku 2020 se počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti připadajících na 1 nově hlášený případ v kraji snížil o 4,1 dne. V okresech se průměrná délka trvání jednoho případu pracovní neschopnosti pohybovala od 34,4 dne v okrese Olomouc po 39,1 dne v okrese Šumperk.

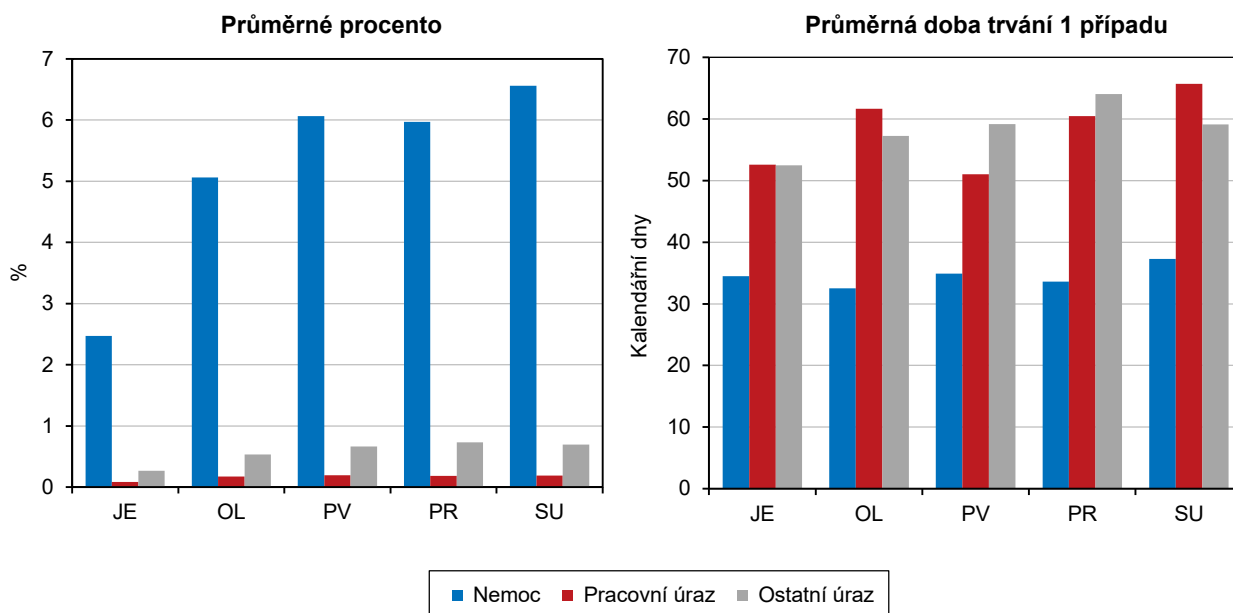
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti nepatrně vzrostlo.

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v Olomouckém kraji udává, kolik ze 100 pojištěnců je průměrně každý den v dočasné pracovní neschopnosti. Meziročně se nepatrně zvýšilo z 6,048 % v roce 2020 na 6,080 % v roce 2021. Mezi pěti okresy Olomouckého kraje bylo zjištěno nejvyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v okrese Šumperk (7,443 %), nejnižší naopak v okrese Jeseník (2,820 %), kde však byla na kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v Jeseníku zřízena centrální mzdová účtárna pro všechny pěstouny v České republice a všechny ukazatele nemocnosti za okres Jeseník jsou touto skutečností silně ovlivněny.

Graf 2.8 Dočasná pracovní neschopnost v okresech Olomouckého kraje v roce 2021

Pramen: ČSSZ

Nemocenské pojištění

Výdaje na dávky nemocenského pojištění meziročně klesly.

Podle údajů ČSSZ bylo v Olomouckém kraji v roce 2021 vyplaceno 2 607,5 mil. Kč na dávkách nemocenského pojištění, což bylo o 197 mil. méně než v roce předchozím a o 1 301 mil. Kč více proti roku 2016. Na vývoji dávek se podílely zejména změny v hodnotě vyplaceného nemocenského (často vyvolané legislativními úpravami), které z celkových dávek nemocenského pojištění tvoří 70,3 %. Dále 17,1 % byla zastoupena peněžitá pomoc v mateřství a 11,7 % ošetřovné. Zbývajících 0,8 % tvořil v úhrnu vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a nově zavedené dávky otcovské poporodní péče (od února 2018) a dlouhodobé ošetřovné (od června 2018).

Výdaje na ošetřovné byly vysoké z důvodu pandemie covid-19.

Zatímco ošetřovné představovalo v předchozích letech v průměru ani ne 5% podíl na celkových dávkách nemocenského pojištění, v roce 2020 to bylo 20,9 % a v roce následujícím 11,7 %. Na skokové zvýšení výdajů na ošetřovné v roce 2020 a 2021 mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 včetně souvisejících legislativních úprav.

Státní sociální podpora

V roce 2021 bylo v kraji vyplaceno téměř 510 tisíc dávek státní sociální podpory.

Mezi dávky státní sociální podpory patří přídatek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné a pohřebné. K dávkám pěstounské péče mj. patří příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna. V roce 2021 bylo v Olomouckém kraji vyplaceno 509,7 tis. dávek státní sociální podpory vč. pěstounské péče v celkové výši 2,8 mld. Kč. Na jednoho obyvatele v kraji připadla v průměru částka 4 474 Kč a mezi kraji ČR byla osmá nejnižší. Nejvyšší výdaje na dávku státní sociální podpory na 1 obyvatele měli v Moravskoslezském kraji (5 376 Kč), naopak nejnižší ve Zlínském kraji (4 042 Kč).

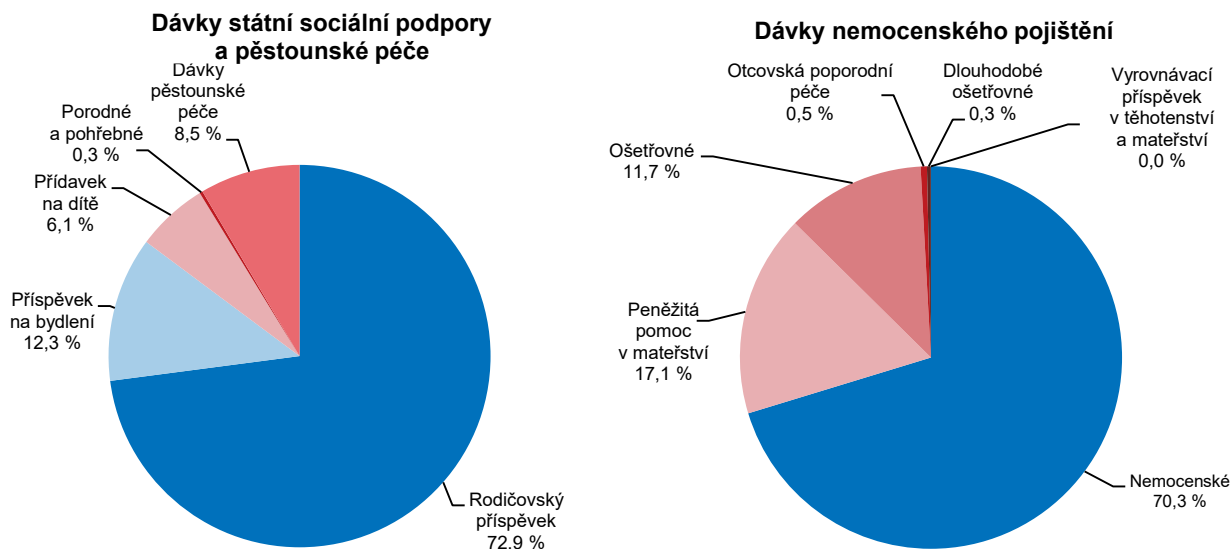
Rodičovský příspěvek tvořil největší část vyplacených dávek.

V počtu vyplacených dávek státní sociální podpory tvořily největší část rodičovský příspěvek (40,9 % z celkového počtu všech vyplacených dávek státní sociální podpory) a přídatek na dítě (35,7 %). V objemu vyplacených dávek státní sociální

podpory nejvyšší částka připadla na rodičovský příspěvek (72,9 %). Ve srovnání s předchozím rokem počet vyplacených dávek klesl o 14,1 tisíc (o 2,7 %). Výše vyplacených dávek se meziročně snížila o 179,5 mil. Kč, tj. o 6,0 %.

Graf 2.9 Výdaje na dávky státní sociální podpory a nemocenského pojištění v Olomouckém kraji v roce 2021

Pramen: MPSV

Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

Zařízení sociálních služeb mohou být pobytové, ambulantní nebo terénní.

Zařízení sociálních služeb jsou zařízení, která poskytují některou z forem sociálních činností, např. pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, poskytnutí ubytování, stravování, ošetřování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Obecně se rozlišují tři typy sociálních služeb, a to pobytové, ambulantní a terénní. Pobytové služby jsou spojené s ubytováním v zařízení sociálních služeb, ve kterém člověk žije. Patří sem např. domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem nebo domovy pro osoby se zdravotním postižením.

Počet domovů pro seniory se neměnil.

V roce 2021 bylo v Olomouckém kraji provozováno 35 domovů pro seniory s kapacitou 2 606 lůžek. Průměrný počet lůžek na jedno zařízení (74,5 lůžek) řadil kraj na 6. nejvyšší místo v mezikrajském srovnání a pohyboval se nad celorepublikovým průměrem (68,1 lůžek na 1 zařízení). V porovnání s ostatními regiony ČR se Olomoucký kraj v počtu lůžek v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let umístil na 5. pozici (v průměru 19,5 lůžek na 1 000 seniorů). Nejvíce lůžek na 1 000 obyvatel daného věku vykázal kraj Jihočeský (21,7 lůžek), nejméně příznivá situace byla zjištěna v hl. městě Praze (9,2 lůžek).

Domovů se zvláštním režimem přibýlo.

Domovy se zvláštním režimem poskytují celoroční pobytovou službu pro osoby trpící duševní nemocí, závislostí na návykových látkách, Alzheimerovou chorobou nebo jinou formou demence. Takových zařízení bylo v roce 2021 v Olomouckém kraji 21 s kapacitou 1 151 lůžek. Tento typ pobytových služeb zažívá v posledních letech největší rozvoj. Ve sledovaném období došlo k navýšení jejich počtu z 16 zařízení v roce 2016 na zmíněných 21 zařízení v roce 2021. Průměrná kapacita lůžek v těchto zařízeních činila 54,8 lůžek na jedno zařízení (průměr ČR 61,3 lůžek na 1 zařízení) a řadila kraj na 6. nejnižší pozici v mezikrajském srovnání.

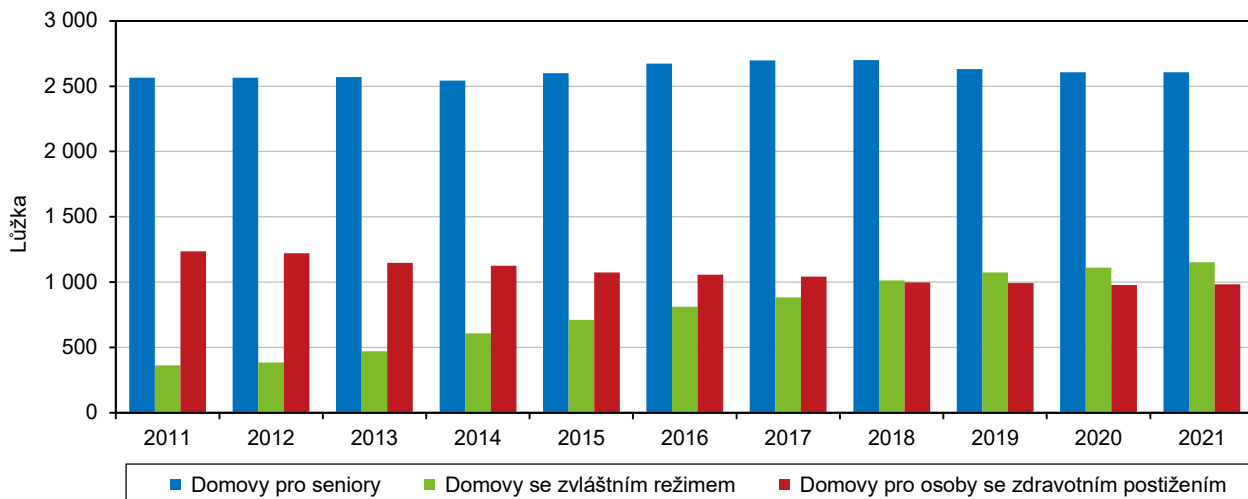

Počet lůžek v domovech pro osoby se zdravotním postižením zůstal stabilní.

Mezi další služby sociální péče se řadí domovy pro osoby se zdravotním postižením, které poskytují pobytové služby s celoročním provozem osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení. V kraji bylo těchto zařízení 10 s kapacitou pro 982 klientů. Průměrná lůžková kapacita na jedno zařízení byla mezi kraji ČR nejvyšší (98,2 lůžek). Průměr za ČR byl 56,4 lůžek na jedno zařízení.

Graf 2.10 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Olomouckém kraji

Pramen: MPSV

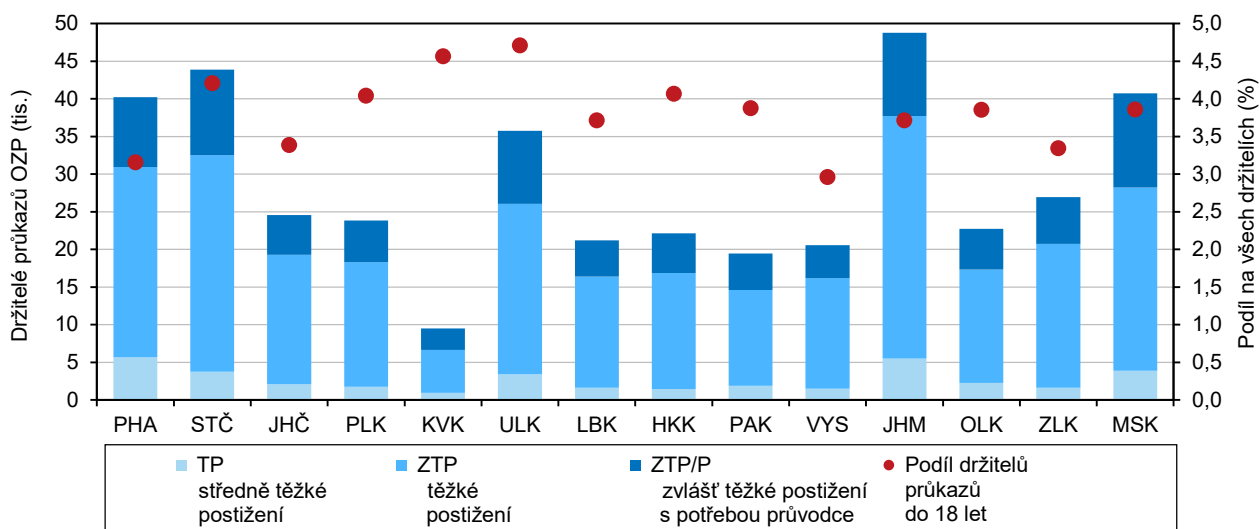
Počty držitelů průkazů osob se zdravotním postižením každoročně narůstají.

Na konci roku 2021 bylo v Olomouckém kraji evidováno 22 746 držitelů průkazů osob se zdravotním postižením (OZP), přičemž jejich počty každoročně narůstají. Proti roku 2016, kdy bylo evidováno 18 034 držitelů, se jejich počet navýšil o 26,1 %, tedy více než o čtvrtinu. Mezi držitelé průkazů OZP převažovaly ženy (52,5 % z celkového počtu držitelů). Nejvyšší počet držitelů OZP náležel do kategorií ZTP (těžké postižení) s 66,1 % a ZTP/P (zvláště těžké postižení s potřebou průvodce) s 23,9 %. Nejmenší podíl 10,0 % zaujímala kategorie TP (středně těžké postižení).

V přepočtu na 1 000 obyvatel žilo v Olomouckém kraji 36,5 držitelů průkazů osob se zdravotním postižením. Tato hodnota byla pod republikovým průměrem (38,1 osob) a řadila kraj na 5. nejnižší pozici v mezikrajském srovnání.

Graf 2.11 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle krajů v prosinci 2021

Pramen: MPSV

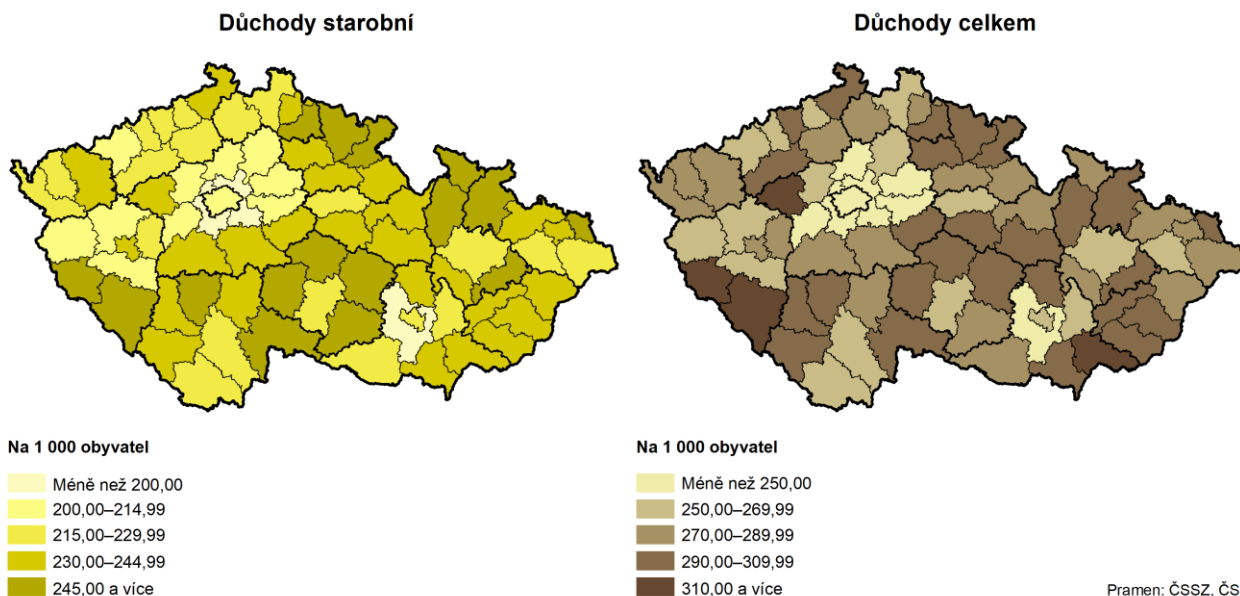

Důchodci, důchody

Více než čtvrtina obyvatel kraje pobírala některý z důchodů.

Podle údajů České správy sociálního zabezpečení pobírala v Olomouckém kraji na konci roku 2021 některý z důchodů více než čtvrtina populace (175,7 tis. osob), z toho 84,1 % (147,8 tis. osob) pobíralo starobní důchod.

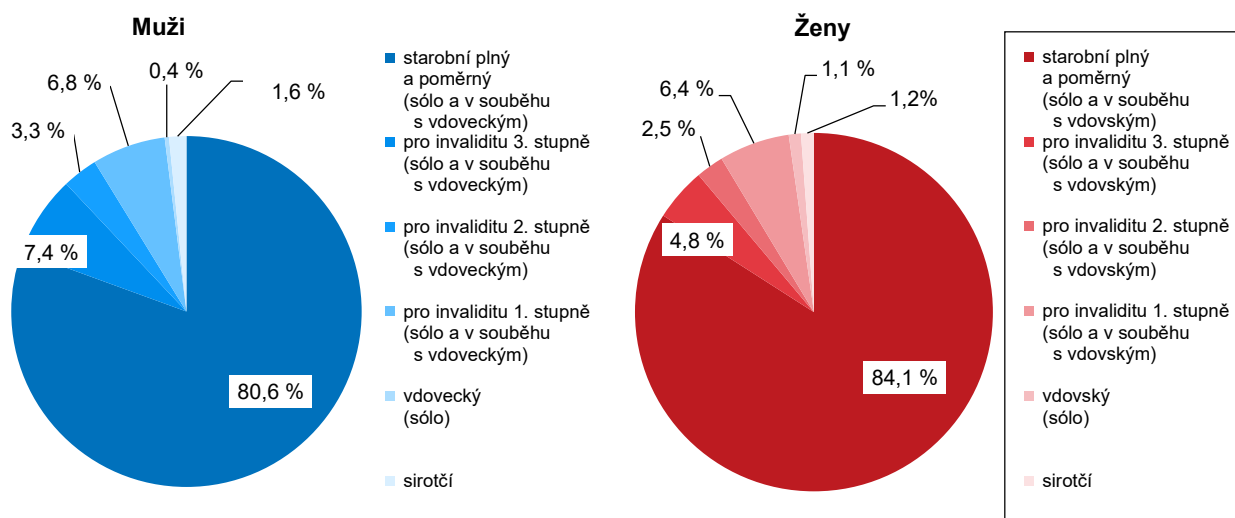
Příjemci důchodů v okresech v prosinci 2021

Tři čtvrtiny ze starobních důchodců pobíraly starobní důchod samostatně – sólo (110,4 tis. osob) a jedna čtvrtina osob pobírala starobní důchod v kombinaci s jinými typy důchodů jako např. vdovským, vdoveckým nebo invalidním. Ženy se na celkovém počtu příjemců starobních důchodů podílely 60,6 %, to znamená, že z deseti osob pobírajících starobní důchod bylo šest žen. Ženy dožívají vyššího průměrného věku a mohou do důchodu odcházet o něco dříve než muži podle počtu vychovaných dětí.

Graf 2.12 Příjemci důchodů podle pohlaví a druhu pobíraného důchodu v Olomouckém kraji v prosinci 2021

Pramen: ČSSZ

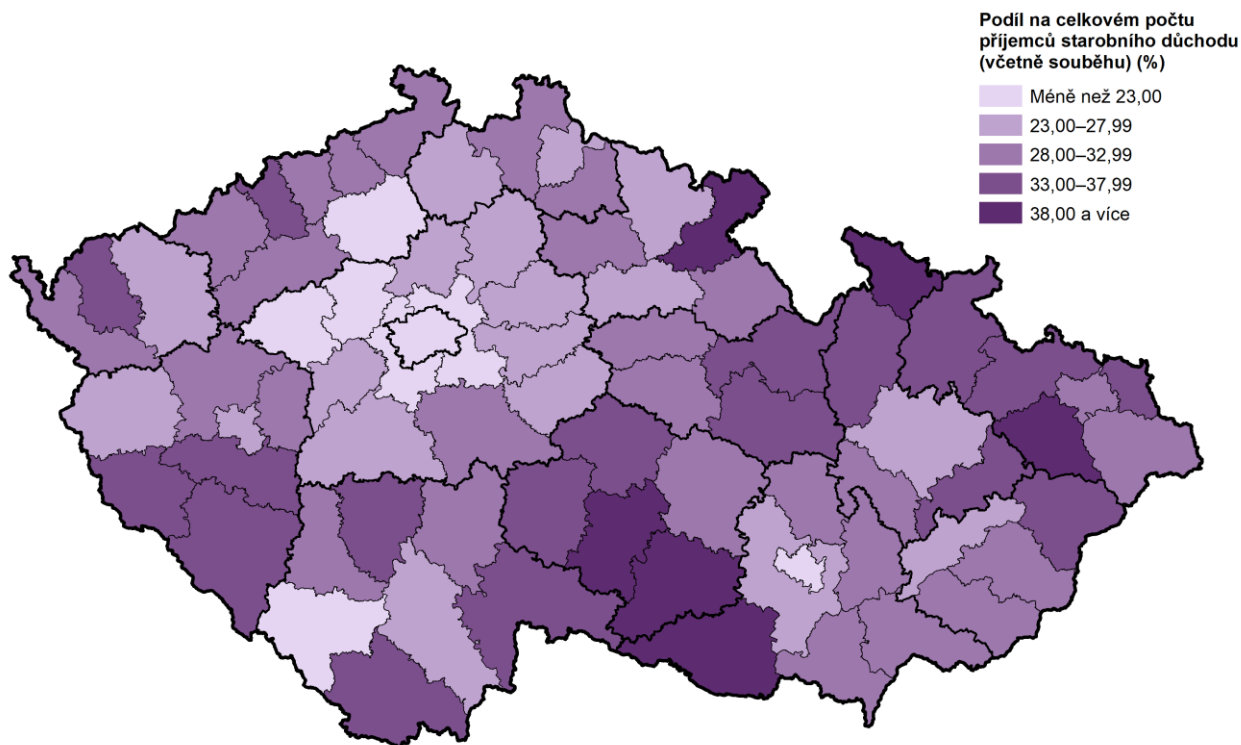

Počet starobních důchodců poslední dva roky meziročně klesl, počet důchodců v předčasném starobním důchodu dlouhodobě roste.

Celkový počet příjemců starobních důchodců dlouhodobě stoupal, v posledních dvou letech však došlo k jejich mírnému poklesu. V roce 2021 došlo k meziročnímu poklesu počtu příjemců starobních důchodů o 0,8 %. Dlouhodobě roste počet příjemců předčasných starobních důchodů. Jejich podíl na počtu příjemců starobního důchodu celkem vzrostl z 28,4 % v roce 2016 na 32,4 % (47,8 tis. osob) v roce 2021. Mezi příjemci předčasného starobního důchodu z 56,2 % převažují ženy a jejich podíl se dlouhodobě nemění.

Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2021

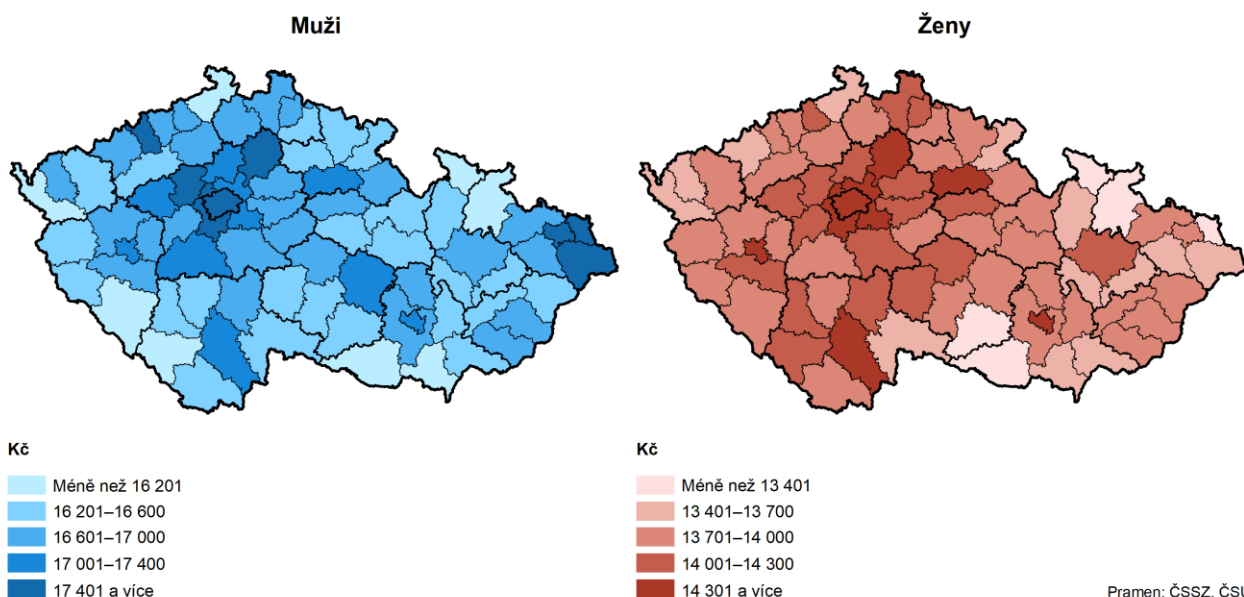

Pramen: ČSSZ, vlastní dopočet

V Olomouckém kraji pobírali druhé nejnižší důchody v rámci ČR.

Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo činila v kraji 15 017 Kč, což znamenalo meziroční zvýšení o 917 Kč, tj. 6,5 %. Tato hodnota byla o 436 Kč nižší než celorepublikový průměr (15 453 Kč). Proti roku 2016 se důchod v kraji zvýšil o necelé 4 tisíce (o 35,1 %). Nejvyšší starobní důchod sólo mezi pěti okresy kraje byl v okrese Olomouc (15 256 Kč), nejnižší potom v okrese Jeseník (14 503 Kč). Mezi 14 kraji ČR měl Olomoucký kraj druhé nejnižší důchody hned za krajem Karlovarským (14 918 Kč). Nejvyšší průměrný důchod pobírali důchodci v Praze (16 467 Kč). Muži v kraji pobírali starobní důchod sólo v průměrné výši 16 405 Kč, v případě žen to bylo 13 758 Kč. Rozdíl ve výši starobního důchodů mezi muži a ženami činil 2 647 Kč.

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) podle pohlaví v okresech v prosinci 2021

Kriminalita

Počet registrovaných trestných činů meziročně klesl.

V průběhu roku 2021 bylo v Olomouckém kraji podle údajů Policejního prezidia ČR registrováno 7 802 trestných činů. Ve srovnání s předchozím rokem se jejich počet snížil o 567 činů, tj. o 6,8 %. Počet spáchaných trestných činů meziročně klesl ve všech krajích ČR, z toho nejvíce v Karlovarském kraji (o 15,1 %) a nejméně v kraji Středočeském (o 2,6 %). Na celkovém počtu registrovaných trestných činů v ČR se kraj podílel 5,1 %.

Násilné činy tvořily 9,4 % z celkového počtu registrovaných trestných činů v kraji.

Z hlediska klasifikace trestných činů, které byly registrovány v Olomouckém kraji v roce 2021, tvořily 15,2 % krádeže prosté, 10,2 % hospodářská kriminalita, která zahrnuje především trestné činy v obchodních a finančních vztazích, 13,7 % ostatní majetkové činy (podvod, zpronevěra, neoprávněné užívání věci, zatajení věci, poškození cizí věci a pytláctví), 11,4 % krádeže vloupáním a 9,4 % násilné činy.

Ve srovnání s ostatními kraji patří kriminalita v kraji k nižším.

Počet registrovaných trestných činů na 1 000 obyvatel středního stavu byl v Olomouckém kraji šestý nejnižší. V roce 2021 dosáhl tento ukazatel hodnoty 12,5 případů a byl o 2,1 případů nižší než hodnota za celou ČR (14,6 případů). V rámci mezikrajského srovnání bylo nejvíce registrovaných trestných činů na 1 000 obyvatel zaznamenáno v hl. m. Praze (27,7), dále s odstupem následovaly kraje Ústecký (17,9) a Moravskoslezský (15,1). Naopak mezi kraje s nejnižším počtem registrovaných trestných činů na tisíc obyvatel patřily kraje Zlínský (8,4), Pardubický (8,6) a Kraj Vysočina (8,7).

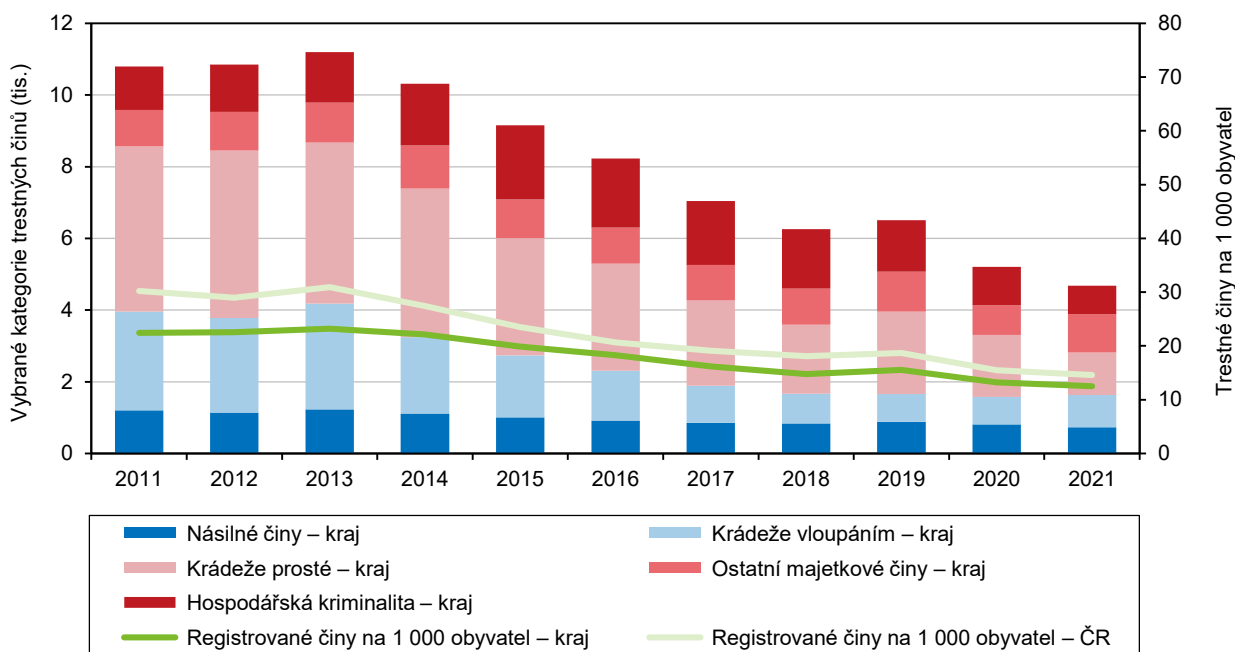
Objasněnost trestných činů dosáhla necelých 60 %.

V roce 2021 bylo v Olomouckém kraji objasněno 4 601 registrovaných trestných skutků, což představovalo objasněnost 59,0 %. Dodatečně bylo objasněno 824 trestných činů (dodatečně objasněné skutky jsou ty, u nichž bylo trestní stíhání zahájeno již v předešlém roce či předešlých letech). V případě obecné kriminality bylo objasněno 2 822 činů (52,5 %), v případě hospodářské kriminality 433 skutků (54,6 %). Podařilo se dopadnout pachatele všech vražd.

Graf 2.13 Registrované trestné činy v Olomouckém kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

Více než třetinu trestných činů spáchaly opakovaně trestané osoby.

Z úhrnu objasněných trestných činů v kraji (5 425 činů) bylo 98 činů spácháno nezletilými (osoby ve věku do 14 let) a 154 trestných činů spáchali mladiství (osoby ve věku 15 až 17 let). Více než třetinu objasněných trestných činů spáchaly opakovaně trestané osoby (1 920 činů, tj. 35,4 % z krajského úhrnu). Celkem 1 398 činů bylo spácháno pod vlivem návykových látek, z toho 898 trestných činů pod vlivem alkoholu.

Dopravní nehody

Nehodovost meziročně vzrostla ve všech krajích s výjimkou Jihomoravského kraje.

V roce 2021 šetřila Policie ČR na území Olomouckého kraje 5 327 dopravních nehod, což představovalo 5,4 % z celkového počtu dopravních nehod v ČR. V rámci mezikrajského srovnání se jednalo o 6. nejnižší pořadí v počtu dopravních nehod. Do roku 2019 se ukazatele nehodovosti v kraji každoročně zhoršovaly. Omezující opatření vydaná v roce 2020 v souvislosti s pandemickou situací SARS-CoV-2 snížila dopravní zátěž, a tím došlo ke zlepšení situace na silnicích. Počet dopravních nehod v Olomouckém kraji v roce 2020 meziročně klesl o 425 nehod, tj. o 7,7 %. Rok 2021 však přinesl na území kraje opětovné zvýšení počtu dopravních nehod (meziroční nárůst o 244, tj. o 4,8 %).

V roce 2021 dosáhla průměrná výše škody u jedné dopravní nehody nejvyšší hodnoty od roku 2009.

Škody způsobené při dopravních nehodách v Olomouckém kraji činily 343 mil. Kč a proti předchozímu roku vzrostly o 44 mil. Kč (o 14,7 %). Průměrná výše škody u jedné dopravní nehody dosáhla v roce 2021 hodnoty 64,3 tis. Kč a byla o 3,3 tis. Kč nižší než celorepublikový průměr (67,6 tis. Kč). Ve srovnání s předchozím rokem vzrostla o 5,6 tis. Kč (o 9,5 %). Od roku 2009, kdy se změnila metodika hlášení dopravních nehod Policii ČR, se jednalo o nejvyšší průměrnou škodu u jedné dopravní nehody.

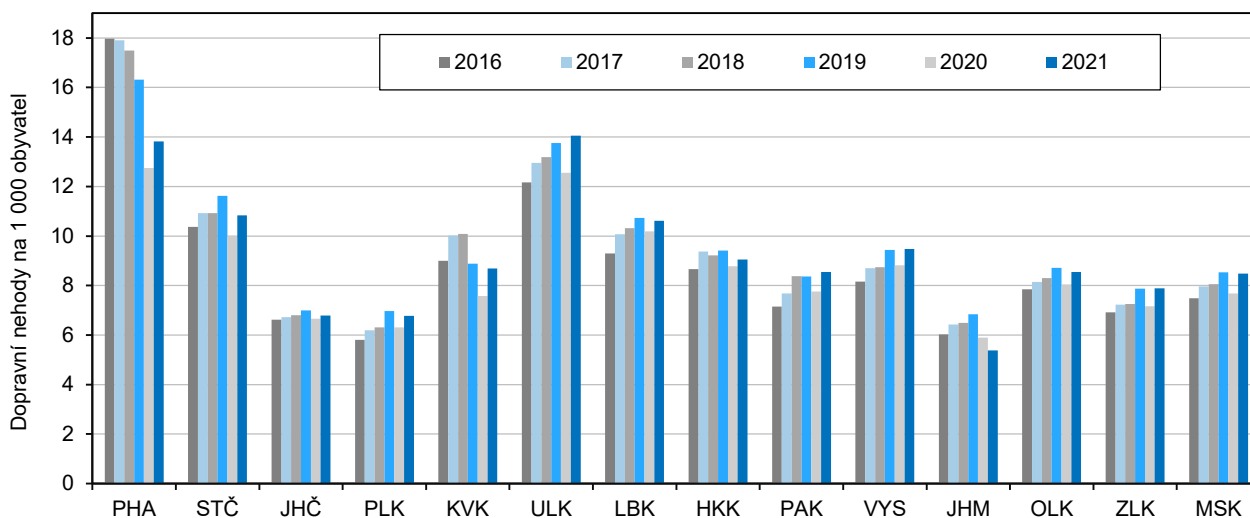
Meziroční nárůst počtu obětí dopravních nehod byl mezi kraji ČR nejvyšší.

V roce 2021 zemřelo na olomouckých silnicích 41 osob, což představovalo meziroční zvýšení o 18 osob (tj. nárůst o více než tři čtvrtiny). Olomoucký kraj se tak stal meziročním nárůstem počtu obětí dopravních nehod nejhorším krajem v České republice (v celé ČR přišlo o život při dopravních nehodách 470 osob). Mírně vzrostl

počet těžce zraněných ze 73 osob v roce 2020 na 75 osob v roce 2021. Počet lehce zraněných meziročně klesl o 48 osob (z 1 155 na 1 107 osob).

Graf 2.14 Dopravní nehody podle krajů

Pramen: Policejní prezidium ČR

Nesprávný způsob jízdy byl nejčastější příčinou dopravních nehod.

Nejčastější příčinou dopravních nehod v ČR v roce 2021 byl nesprávný způsob jízdy (55,5 % z celkového počtu nehod). V Olomouckém kraji se jednalo o 2 800 nehod způsobených nesprávným způsobem jízdy (52,6 % z celkového počtu nehod v kraji), dalších 705 nehod bylo způsobeno nepřiměřenou rychlostí jízdy, ve 440 případech nedali řidiči přednost v jízdě a 70 řidičů způsobilo dopravní nehodu při nesprávném předjíždění.

Z celkového počtu řidičů bylo 5,7 % bodovaných.

V Olomouckém kraji se v roce 2021 dopustilo přestupku započítávaného do bodového systému 5,7 % řidičů. Podíl bodovaných řidičů každoročně klesá. Nejvyšší podíl řidičů, kteří získali alespoň 1 bod, byl evidován v krajích Moravskoslezském (7,9 % z celkového počtu řidičů), Královéhradeckém (7,1 %) a Ústeckém (7,0 %). Nejméně bodovaných řidičů mělo hl. m. Praha (4,5 % z celkového počtu řidičů). Průměr za celou ČR byl 6,4 %.

Požáry

Počet požárů byl od roku 2000 v kraji pátý nejnižší.

Podle údajů zpracovaných Hasičskými záchrannými sbory ČR vzniklo na území Olomouckého kraje v roce 2021 celkem 900 požárů. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl jejich počet o 72, tj. o 8,7 %. Počet požárů byl od roku 2000 pátý nejnižší. K nejvyššímu počtu požárů došlo v roce 2003 (1 347 požárů). Olomoucký kraj se na celkovém počtu vzniklých požárů v ČR podílel 5,6 %.

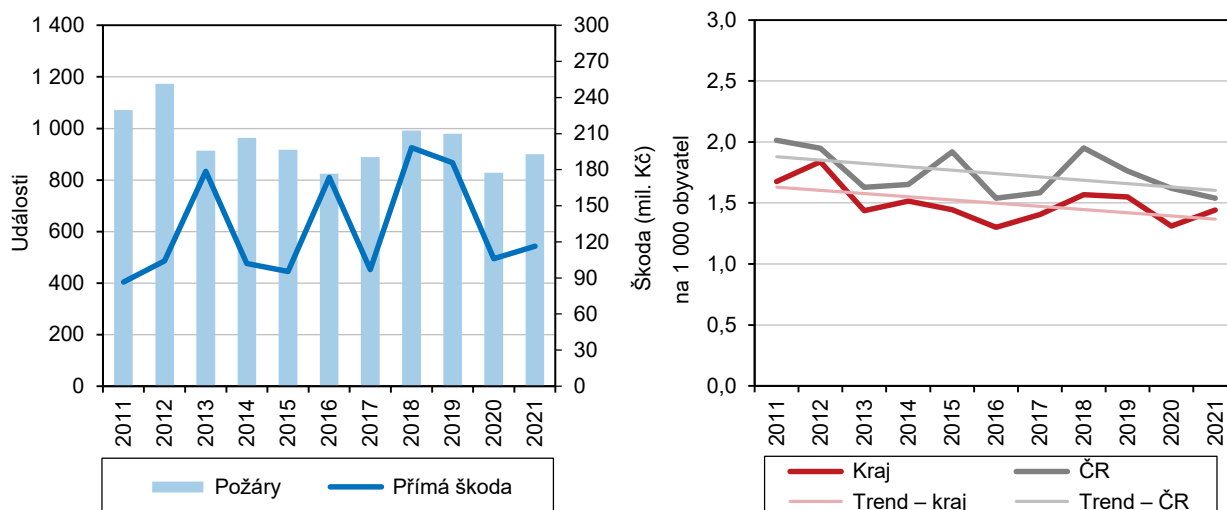
Na 10 000 obyvatel středního stavu připadlo v kraji 14,4 požárů.

V meziokresním srovnání bylo v roce 2021 nejvíce požárů v okrese Olomouc (341 požárů, tj. 37,9 % krajského celku). V relativním vyjádření počtu požárů však nejhorší situace byla v okrese Jeseník, kde na 10 000 obyvatel středního stavu připadlo 15,2 požárů. Meziroční nárůst požárů byl zaznamenán ve všech okresech Olomouckého kraje s výjimkou okresu Jeseník (meziroční pokles o 15,2 %). Nejvyšší nárůst byl v okrese Přerov (o 24,8 %). V Olomouckém kraji připadlo v přepočtu na 10 000 obyvatel středního stavu 14,4 požárů, což byla mezi kraji šestá nejnižší hodnota. Smutné prvenství patřilo Ústeckému kraji (20,0 požárů na 10 000 obyvatel středního stavu). Průměr za Českou republiku byl 15,4 požárů.

Graf 2.15 Požáry v Olomouckém kraji

Pramen: Hasičský záchranný sbor ČR

Před požáry byl uchráněn majetek v hodnotě 558 ml. Kč.

Přímá škoda způsobená požáry v roce 2021 dosáhla v Olomouckém kraji hodnoty 116,5 mil. Kč a byla o 10,6 mil. Kč vyšší než v předchozím roce. Od roku 2000 se jednalo o šestou nejvyšší hodnotu přímé škody v kraji. Jedním požárem byla v roce 2021 v průměru způsobena škoda ve výši 129,5 tisíc Kč. Tato hodnota byla mezi 14 kraji ČR třetí nejnižší. Hodnota majetku uchráněného před požáry v kraji v roce 2021 dosáhla částky 557,6 mil. Kč a představovala téměř pětinašobek hodnoty přímých škod. Nejúspěšnějším rokem z tohoto pohledu byl rok 2008, ve kterém byla sice způsobená přímá škoda ve výši 90,6 mil. Kč, uchráněné hodnoty však dosáhly téměř dvanáctinásobku.

O život při požárech přišlo šest osob.

V souvislosti s požáry bylo v Olomouckém kraji v roce 2021 zraněno 63 osob. Z pohledu okresů se nejvíce osob zranilo při požárech v okrese Přerov (26 zraněných). O život přišlo šest osob. Smutné prvenství připadlo Moravskoslezskému a Středočeskému kraji, ve kterých při požárech zemřelo shodně 18 osob. V přepočtu na tisíc požárů byla nejtragičtější bilance v Karlovarském (15,2 usmrcených na 1 000 požárů) a Zlínském kraji (11,1 zemřelých na tisíc požárů).

3. Ekonomický vývoj

Ekonomický vývoj byl v uplynulých letech 2020 a 2021 celosvětově poznamenán pandemií koronaviru. V reakci na ni došlo ke globálnímu sociálnímu a ekonomického oslabení včetně propadu ekonomiky (recesí). I na regionální úrovni se projevil nedostatek pracovníků, omezení cestování, narušení dodavatelských vztahů a celkového provozu průmyslových podniků a další negativní jevy.

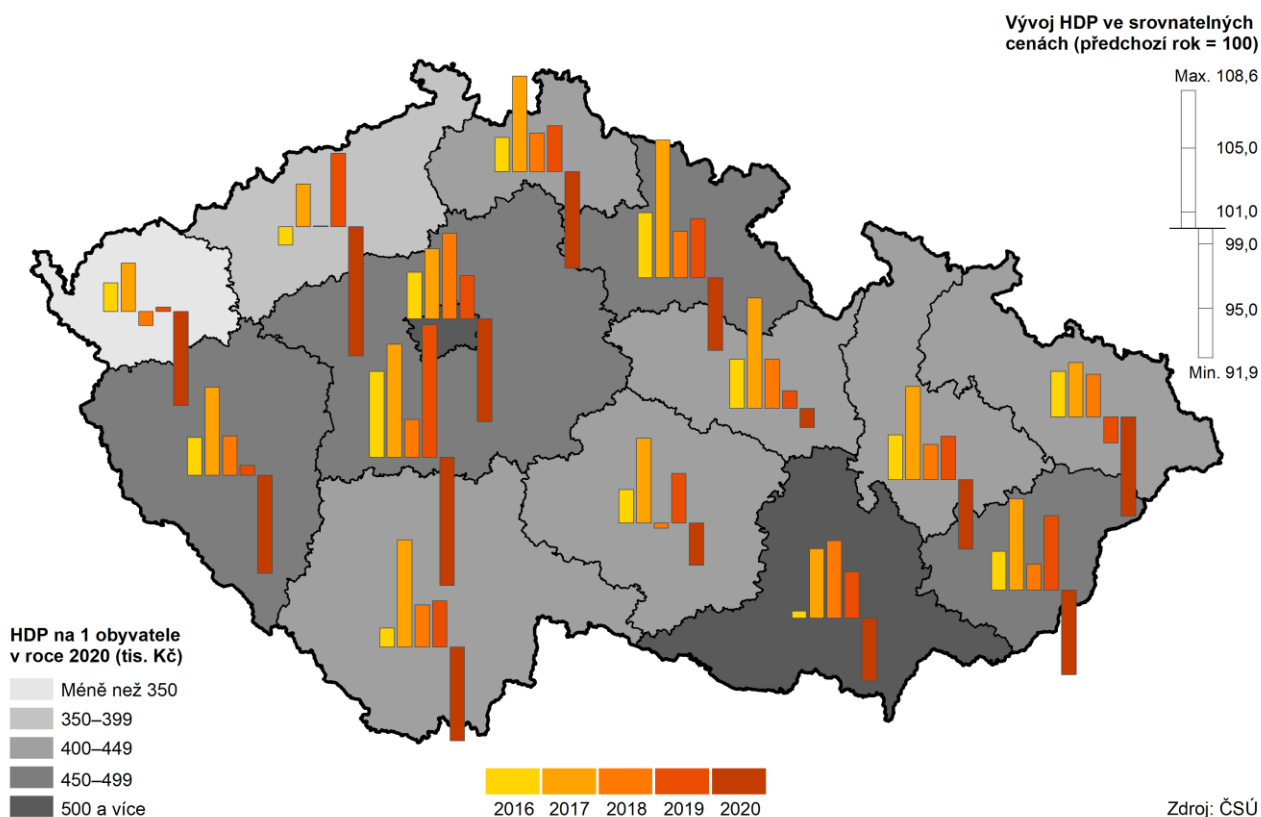
Makroekonomický rámec

Hrubý domácí produkt Olomouckého kraje po 6 letech růstu zaznamenal v roce 2020 pokles.

Pokles ekonomiky v roce 2020 byl zaznamenán ve vývoji základního makroekonomického ukazatele, kterým je hrubý domácí produkt (HDP). Hrubý domácí produkt je jedním z výstupů statistiky regionálních účtů a zachycuje hodnotu produkováných statků a služeb na sledovaném území.

Regionální hrubý domácí produkt Olomouckého kraje dosáhl v roce 2020 hodnoty 264,9 mld. Kč (v běžných cenách). Na celkovém HDP České republiky se podílel 4,7 %. Výsledkem zavedených opatření kvůli pandemii koronaviru bylo meziroční snížení hodnoty hrubého domácího produktu (ve stálých cenách), které bylo zaznamenáno ve všech krajích ČR. V Olomouckém kraji poklesl objem regionálního HDP o 4,3 %, což bylo méně než celkový pokles za republiku (o 5,8 % méně).

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2016 až 2020

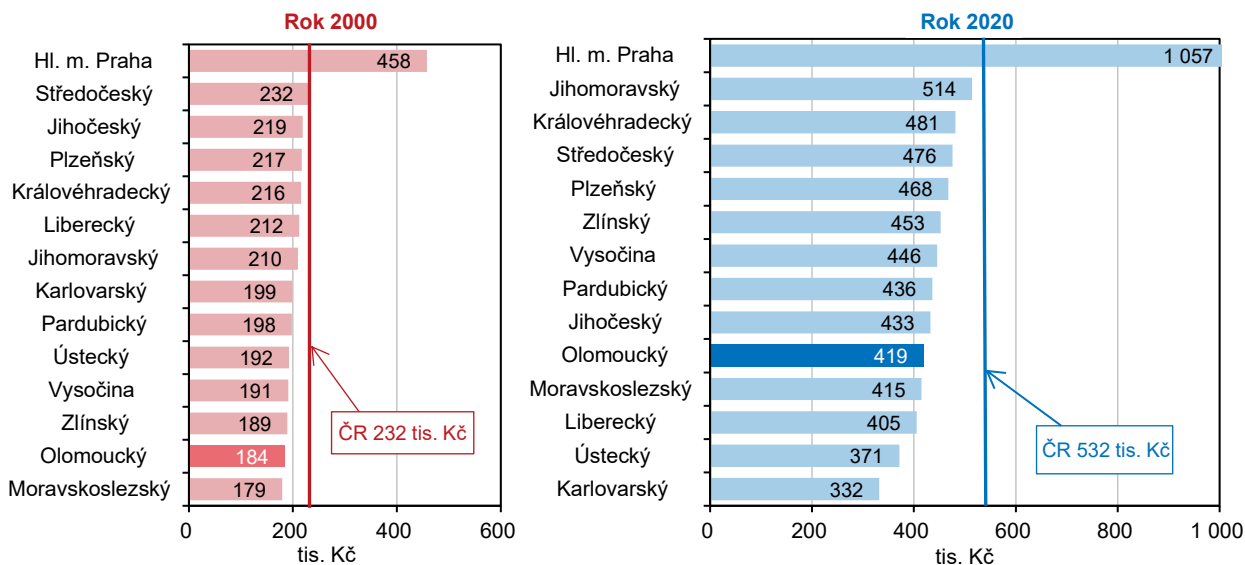
V přepočtu na 1 obyvatele se hrubý domácí produkt Olomouckého kraje v roce 2020 rovnal 419,3 tis. Kč (v běžných cenách). V mezikrajském srovnání se kraj oproti předchozímu roku posunul o jednu pozici výše a dosáhl pátého nejnižšího výsledku. Nižší podíl HDP na 1 obyvatele byl zjištěn v krajích Karlovarském, Ústeckém, Libereckém a Moravskoslezském. Oproti výsledkům statistiky regionálních účtů v době vzniku kraje v roce 2000 si Olomoucký kraj své postavení polepšil, tehdy měl

druhou nejnižší hodnotu mezi 14 kraji ČR. Nicméně v té době se hodnota krajského HDP na 1 obyvatele pohybovala na 79,3 % průměrné hodnoty HDP v ČR, v současnosti se po propadu v letech 2006 a 2007 dostala na úroveň 78,8 % průměrné hodnoty HDP na 1 obyvatele v ČR.

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Navýšení krajského HDP oproti roku 2000 činilo 53,6 % (ve srovnatelných cenách).

Zajímavou zprávu přináší pohled na porovnání HDP přepočteného na 1 obyvatele ve standardu kupní síly 27 členských států Evropské Unie. Zatímco v roce 2000 se přepočtený údaj za Olomoucký kraj nacházel na úrovni 58,1 % průměru EU 27, o 20 let později již dosáhl 73,3 % průměru EU 27. Hodnota za celou Českou republiku se v roce 2020 nacházela na úrovni 93,0 % průměru EU 27. Jediným krajem, který překonal evropský průměr, zůstala Praha (202,1 %).

Zlepšila se situace u ukazatele výkonnosti (produktivity) regionu, počítaného jako podíl HDP na 1 zaměstnaného (s místem pracoviště v kraji vč. sebezaměstnaných, tj. na počet osob, které produkt vytvořily). V roce 2020 se podíl v kraji zvýšil na částku 894,0 tis. Kč na 1 zaměstnaného. V posledních 8 letech tento ukazatel vykazoval každoroční růst. Hodnota vypočtená v roce 2020 představovala 83,8 % z průměrné hodnoty za ČR (1 066,3 tis. Kč na 1 zaměstnaného).

Největší meziroční nárůst objemu HPH v kraji byl zaznamenán v odvětví veřejná správa, vzdělávání, zdravotní a sociální péče.

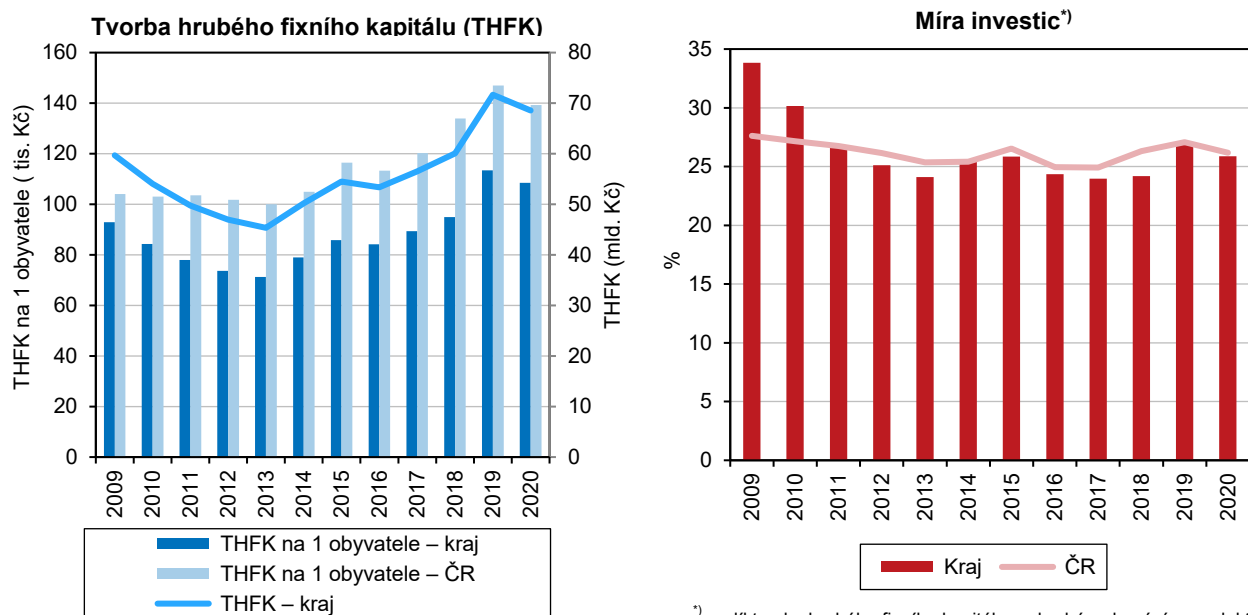
Hrubá přidaná hodnota (HPH), která představuje souhrn přidaných hodnot jednotlivých odvětví (tj. HDP bez daní a případných dotací na produkty, které nelze rozdělit mezi jednotlivá odvětví), dosáhla v kraji meziročně vyšší hodnoty 241,0 mld. Kč (v běžných cenách). Podle struktury odvětví na tvorbě HPH v Olomouckém kraji nadále klesal podíl primárního i sekundárního sektoru. Primární sektor (zemědělství, lesnictví, rybářství) se na HPH Olomouckého kraje podílel v roce 2020 jen 3,0 % (na HPH celé ČR se podílel 2,1 %). Zastoupení sekundárního sektoru (průmysl a stavebnictví) tvořilo 38,0 % krajské HPH a bylo také vyšší než v celé ČR (33,8 %). Naproti tomu podíl terciární sféry (služby) byl v kraji nižší (59,0 %) než její zastoupení na HPH České republiky (64,1 %).

Vývoj investiční aktivity v regionálním členění (např. nové investice, rekonstrukce, modernizace, nákupy) představuje tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK). Tento ukazatel zaznamenal v roce 2020 meziroční pokles na hodnotu 68,6 mld. Kč a na celkové tvorbě fixního kapitálu České republiky se podílel 4,6 %. V přepočtu na 1 obyvatele kraje (108,5 tis. Kč/obyv.) dosahoval pouze 77,9 % republikového

průměru (139,3 tis. Kč/obyv.), i tak se jednalo o 6. nejvyšší hodnotu ve srovnání 14 krajů ČR. Nejvyšší podíl THFK na 1 obyvatele náležel Praze (328,7 tis. Kč/obyv.).

Graf 3.2 Tvorba hrubého fixního kapitálu a míra investic v Olomouckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu, tj. míra investic, činil v roce 2020 v kraji 25,9 %. Po Středočeském kraji (35,5 %), Praze (28,4 %) a Libereckém kraji (28,3 %) byl 4. nejvyšší v mezikrajském srovnání. Nejnižší míra investic byla evidována v Královéhradeckém kraji (18,3 %).

Místní rozpočty

Příjmy i výdaje místních rozpočtů byly v roce 2021 nejvyšší v historii kraje.

Podle dat přebíraných z Ministerstva financí ČR z účetních a finančních výkazů krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí vyplývá, že hospodaření místních rozpočtů v Olomouckém kraji dosahovalo v souhrnu v posledních letech kladných hodnot. Také v roce 2021 byly příjmy v celkové hodnotě 39,8 mld. Kč vyšší než výdaje celkem 37,7 mld. Kč. Rozdíl příjmů a výdajů po konsolidaci dosáhl 2,0 mld. Kč.

Meziročně se zvýšily jak příjmy, tak i výdaje. Téměř polovinu příjmů místních rozpočtů (48,8 %) tvořily v roce 2021 přijaté transfery ze státního rozpočtu, fondů apod. v celkové výši 19,4 mld. Kč. Od roku 2020 jsou vyšší než daňové příjmy, které v roce 2021 zaujímaly 43,2% podíl na celkových příjmech místních rozpočtů v celkové hodnotě 17,2 mld. Kč.

Zvýšily se i výdaje místních rozpočtů. Zatímco hodnota kapitálových výdajů tvořila v roce 2021 pětinu z výdajů (21,0 %) a v posledních čtyřech letech se pohybovala kolem 8 mld. Kč, hodnota běžných výdajů každoročně rostla. V roce 2021 už dosáhla výše 29,8 mld. Kč.

Podle odvětvového třídění rozpočtové skladby směřovala více než třetina výdajů místních rozpočtů do vzdělávání (13,4 mld. Kč v roce 2021). Další výdaje byly určeny pro odvětví dopravy (6,0 mld. Kč) s vysokým podílem kapitálových výdajů (38,1 %), a pro všeobecnou veřejnou správu (4,9 mld. Kč). Rostoucí tendence byly zaznamenány u výdajů na sociální věci (2,8 mld. Kč) a u výdajů na bydlení a komunální služby (2,5 mld. Kč). Výdaje místních rozpočtů nad 1 mld. Kč přišly

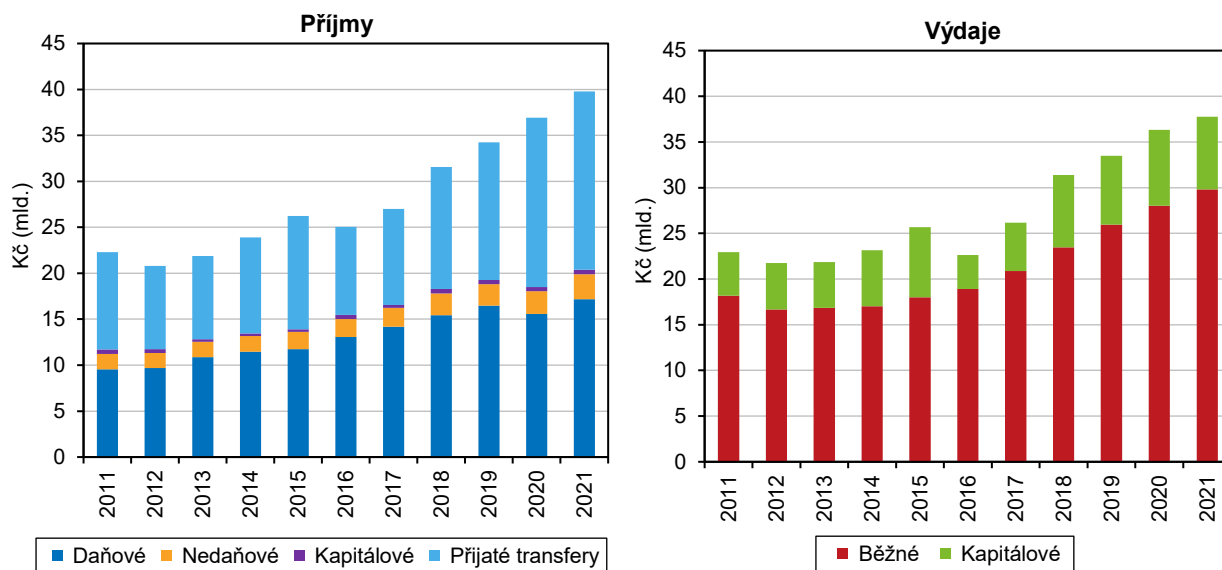

do odvětví kultura, tělovýchova a zájmová činnost (2,5 mld. Kč), do vodního hospodářství (1,8 mld. Kč) a do oblasti životního prostředí (1,7 mld. Kč).

Graf 3.3 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Olomouckém kraji (po konsolidaci)

Pramen: Ministerstvo financí

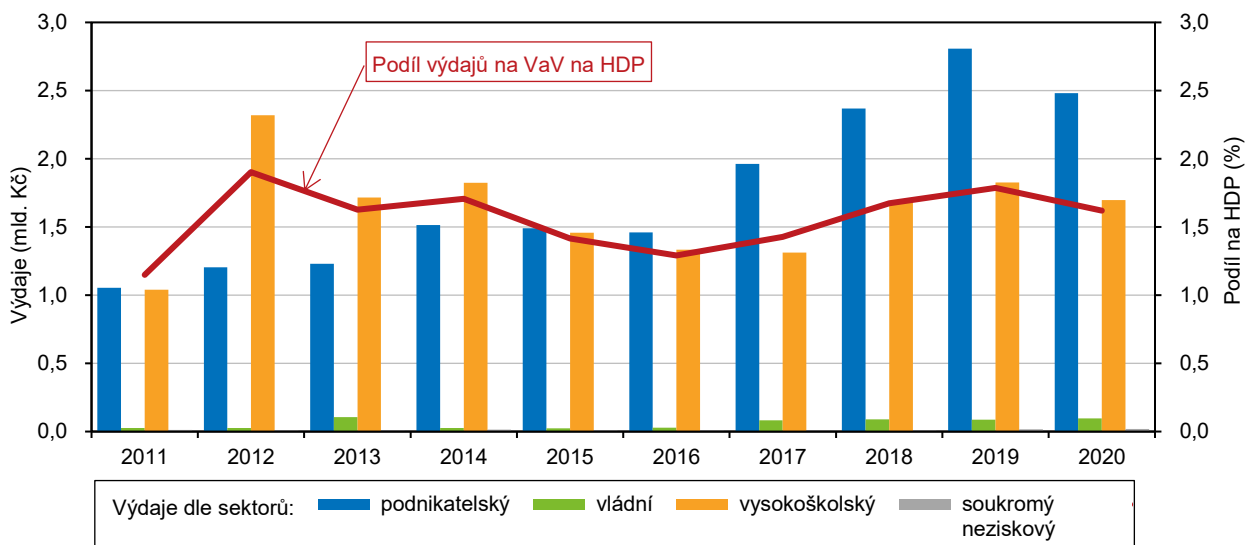
Věda, IT

Oproti výsledkům za ČR výdaje na VaV v Olomouckém kraji poklesly.

Zatímco celkové výdaje na výzkum a vývoj (VaV) v České republice byly v roce 2020 rekordní, Olomoucké výsledky ukázaly meziroční pokles. V roce 2020 činily výdaje na VaV v Olomouckém kraji 4,3 mld. Kč, což bylo o 9,4 % méně než v předchozím roce. Podíl kraje na celkových výdajích v ČR dosáhl 3,8 %. Poklesl také krajský podíl výdajů VaV na HDP na 1,62 %, zatímco v ČR se zvýšil na 1,99 %.

Graf 3.4 Výdaje na výzkum a vývoj podle sektorů a podíl výdajů na VaV na HDP v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

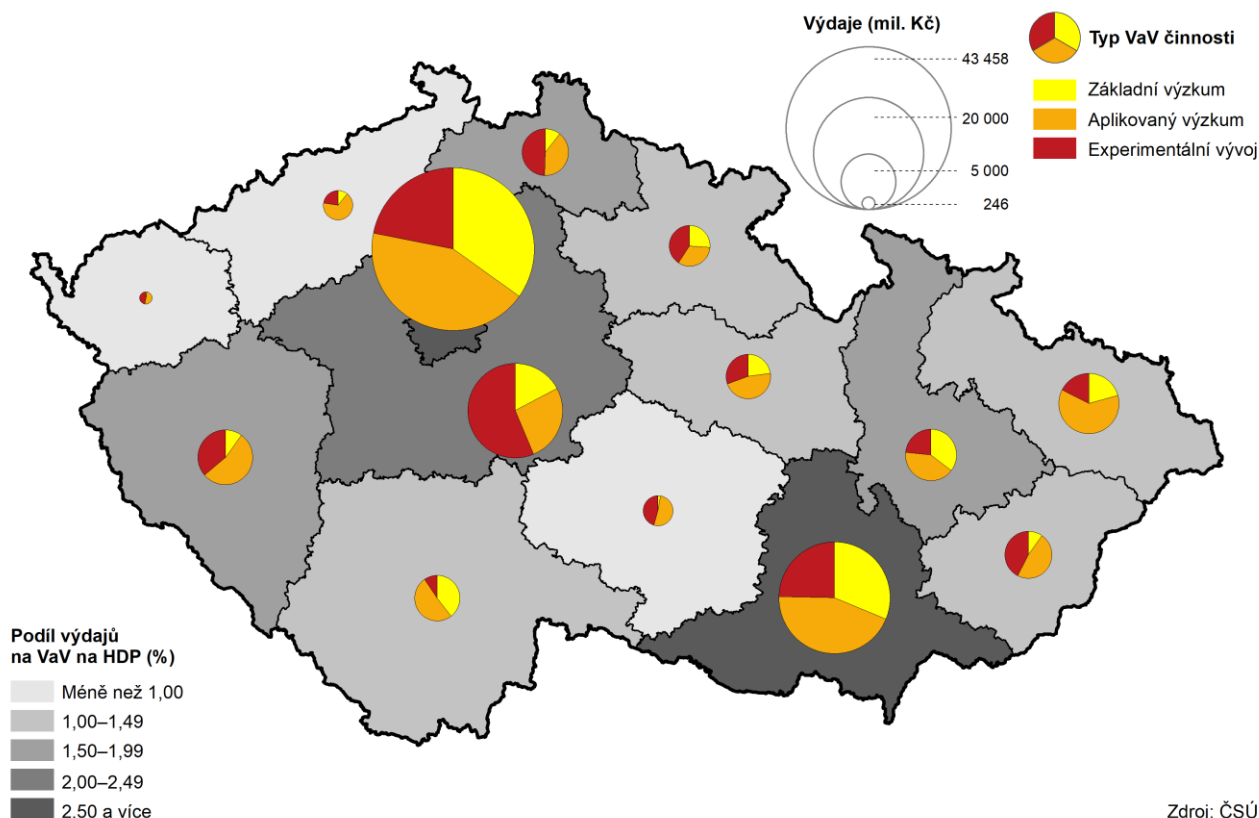

Olomoucký kraj má dlouhodobě vysoký podíl výdajů na VaV ve vysokoškolském sektoru.

V Olomouckém kraji bylo v roce 2020 evidováno 168 pracovišť VaV, o 6 méně než v roce 2019. Ve většině se jednalo o pracoviště v podnikatelském sektoru (146 pracovišť). V tomto sektoru bylo také vynaloženo nejvíce prostředků (57,8 %

z celkových výdajů na VaV) celkem 2,5 mld. Kč s meziročním poklesem o 11,6 %. Na 14 vysokoškolských pracovištích činily výdaje na VaV 1,7 mld. Kč také s meziročním poklesem o 7,1 %. V Olomouckém kraji tvořily výdaje na VaV ve vysokoškolském sektoru 39,6 % z celkových krajských výdajů a to byl nejvyšší podíl ve srovnání 14 krajů ČR.

Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2020

Výdaje na VaV byly zaměřeny především na aplikovaný výzkum (41,3 % z celkové částky), třetina směřovala do základního výzkumu (35,4 %) a téměř čtvrtina do experimentálního vývoje (23,3 %). Z hlediska financování převažovaly podnikatelské zdroje (53,3 %), třetinu výdajů VaV zajišťovaly veřejné zdroje z České republiky (34,3 %) a desetinu výdajů zabezpečovaly veřejné zdroje ze zahraničí (10,2 %).

Zastoupení žen zabývajících se VaV je v Olomouckém kraji vyšší než v České republice.

Investiční náklady zahrnující výdaje na pozemky, stavby a pořízení dlouhodobého majetku tvořily v roce 2020 jen 7,8% podíl na celkových krajských výdajích na VaV (0,3 mld. Kč). Většinu výdajů na VaV představovaly neinvestiční výdaje (92,2 %). Z těchto běžných výdajů tvořily největší část mzdové výdaje (2,4 mld. Kč). Celkem se v Olomouckém kraji zabývalo VaV 5 472 pracovníků, po přepočtu na plnou roční pracovní dobu plně věnovanou VaV činností to pak bylo 3 463 pracovníků. Meziročně se jejich počet snížil o 3,8 %. V kraji bylo evidováno 4,3 % celkového přepočteného počtu pracovníků ve VaV v České republice. VaV se v kraji věnovalo 2 003 žen, po přepočtu na plný úvazek to bylo 1 225 žen. Podíl žen v tomto případě dosáhl 35,4 % a byl vyšší než podíl zjištěný za celou Českou republiku (28,6 %).

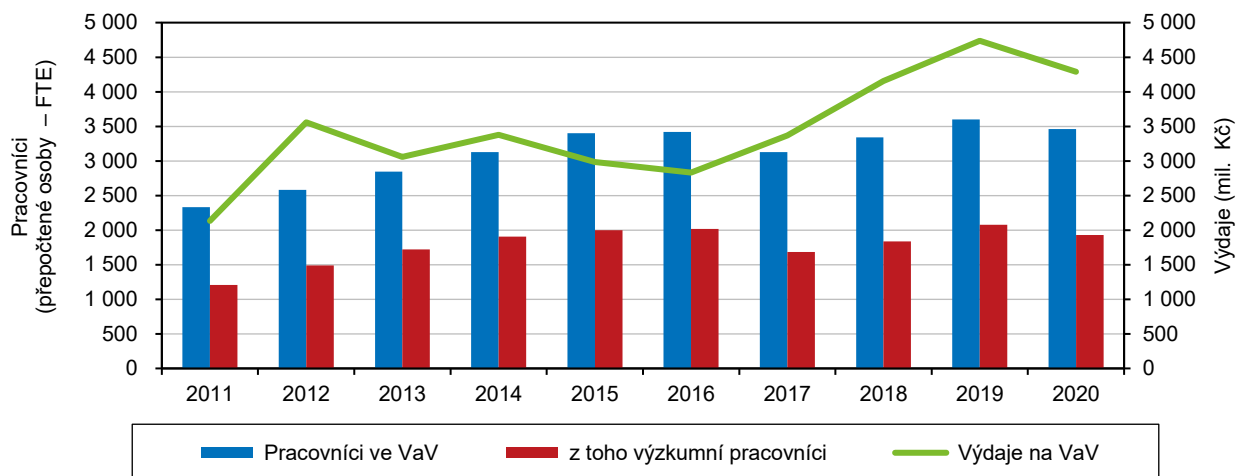
V tříletém klouzavém průměru let 2018 až 2020 mělo bydliště v Olomouckém kraji 6,6 tis. specialistů v oblasti vědy a techniky (fyzické osoby). Jejich průměrná hrubá měsíční mzda se v roce 2020 zvýšila na 47 540 Kč, což odpovídalo 135,8 % průměrné hrubé měsíční mzdy v Olomouckém kraji. V roce 2020 absolvovalo

přírodovědný obor na některé z vysokých škol v České republice 217 osob a technický obor absolvovalo 593 osob s bydlištěm v Olomouckém kraji.

Graf 3.5 Pracovníci ve výzkumu a vývoji a výdaje na výzkum a vývoj v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

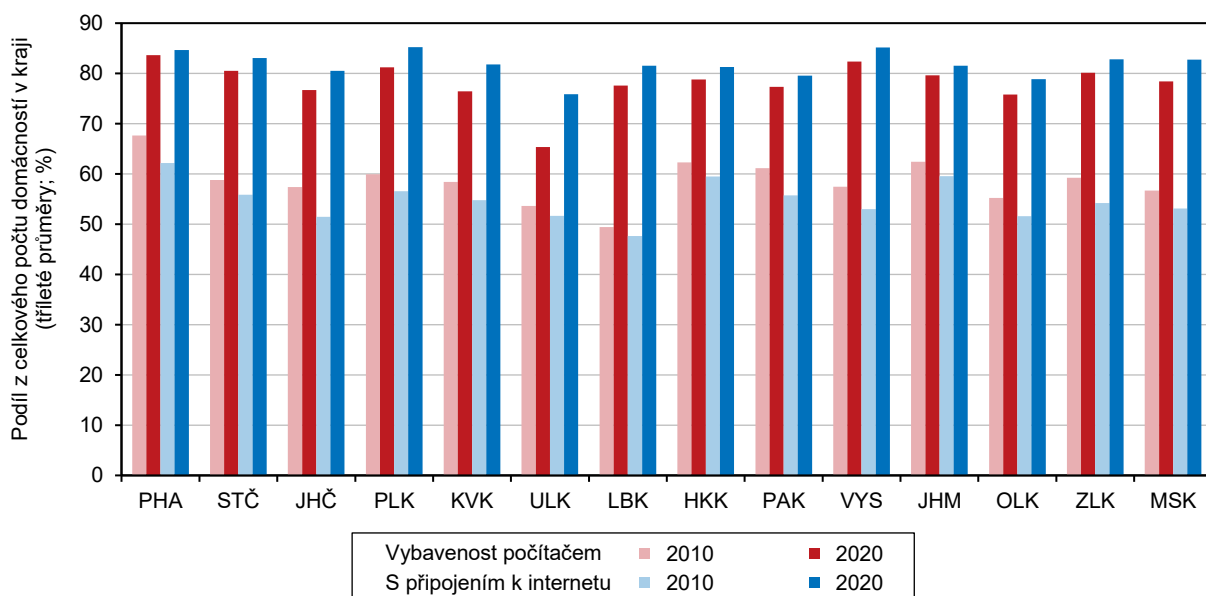

Využívání informačních a komunikačních technologií domácnostmi i jednotlivci je v Olomouckém kraji menší než republikový průměr.

Podle výsledků Výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci (tzv. VŠIT) bylo 75,8 % domácností Olomouckého kraje v letech 2019 až 2021 vybaveno počítačem. Po kraji Ústeckém se jednalo o druhý nejnižší podíl v České republice. Vzhledem k tomu, že přístupu k internetu dnes vedle počítačů využívá celá řada dalších zařízení, je podíl domácností s internetem obvykle mírně vyšší než podíl domácností s počítačem. V Olomouckém kraji bylo k internetu ve stejném období připojeno 78,8 % domácností, což po Ústeckém kraji opět odpovídalo druhému nejnižšímu podílu v mezikrajském srovnání.

Graf 3.6 Domácnosti vybavené osobním počítačem podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Alespoň jednou za poslední 3 měsíce použilo internet v letech 2019 až 2021 celkem 78,0 % osob starších 16 let s bydlištěm v kraji. Zjištěný podíl byl po Ústeckém kraji druhý nejnižší v mezikrajském srovnání. Pohodlnou dostupnost internetu zvýšil

v posledních letech prudký rozmach chytrých mobilních telefonů. Zatímco v letech 2010 až 2012 využívalo v Olomouckém kraji internet na mobilním telefonu pouze 6,0 % jednotlivců, o 9 let později se jejich podíl zvýšil na 64,8 %. I přes výrazný nárůst byl jejich podíl pod republikovým průměrem 68,0 %. Zatímco genderový rozdíl v užívání internetu na mobilním telefonu je minimální, výraznou diferenciaci lze sledovat při členění uživatelů podle věku nebo vzdělání. Nejvyšší podíl uživatelů byl opět zjištěn u mladších osob (především u studentů) a u osob s vysokoškolským vzděláním.

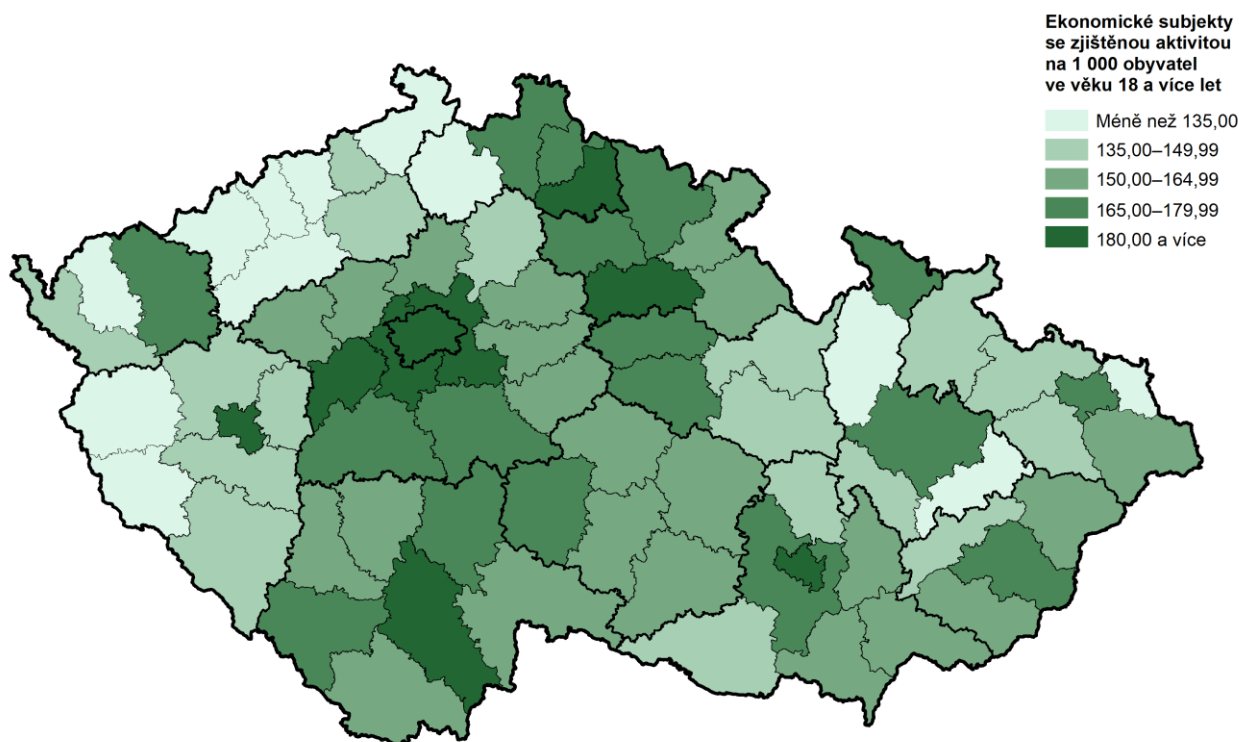
V průměru let 2019 až 2021 nakoupilo přes internet alespoň jednou za posledních 12 měsíců 59,7 % jednotlivců starších 16 let v Olomouckém kraji. To odpovídalo druhému nejnižšímu podílu mezi kraji. V obecném pohledu nakupují na internetu nejčastěji mladší lidé a osoby s vyšším vzděláním. Rostoucí význam má v posledních letech také internetové využívání finančních služeb. Dominantní postavení má mezi nimi internetové bankovníctví. Zatímco v letech 2009 až 2011 jej v Olomouckém kraji používalo jen 19,4 % osob starších 16 let, o desetiletí později činil jejich podíl 58,5 %. Obdobně jako v případě užívání internetu na mobilním telefonu nebo nakupování na internetu je také internetbanking nejvíce rozšířen mezi vysokoškoláky.

Ekonomické subjekty

V registru ekonomických subjektů se počet evidovaných jednotek se sídlem v kraji opět navýšil.

Počet ekonomických subjektů v Olomouckém kraji se k 31. 12. 2021 meziročně zvýšil o 1 838 jednotek, tj. o 1,3 %, na 147 212 subjektů. V celé ČR podnikalo ke konci roku 2021 o 1,5 % více ekonomických subjektů než v roce předešlém (celkem 2 976 264 subjektů).

Intenzita podnikatelské aktivity v okresech k 31. 12. 2021

Pozn.: ekonomické subjekty se sídlem na daném území

Zdroj: ČSÚ

Počet ekonomických subjektů v Olomouckém kraji tvořil 4,9 % republikového celku.

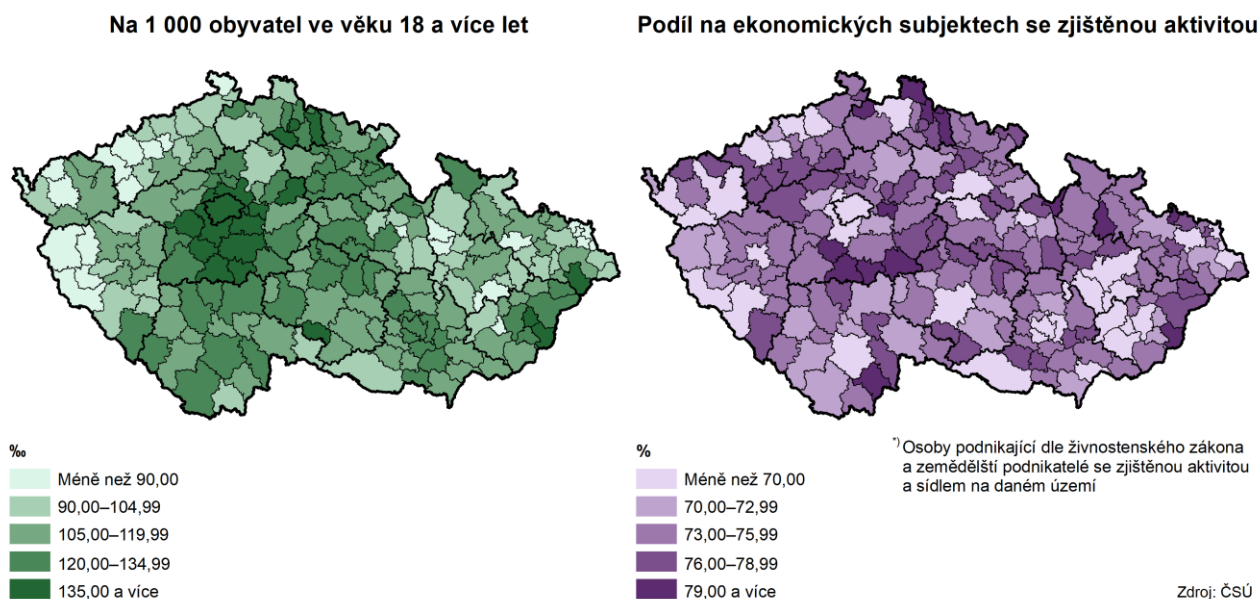
Podle okresů kraje bylo nejvíce ekonomických subjektů zapsáno na Olomoucku (59 882), dále pak na Přerovsku (26 739), Šumpersku (25 467) a Prostějovsku (24 286). Nejnižší počet byl sledován v okrese Jeseník (10 838), který však měl mezi okresy Olomouckého kraje nejvyšší intenzitu podnikatelské aktivity, a to 295 subjektů na 1 000 obyvatel. Druhý nejvyšší počet subjektů na 1 000 obyvatel měl okres Olomouc (256). Následovaly okresy Prostějov (226), Šumperk (215) a Přerov (211). V Olomouckém kraji byla intenzita podnikatelské aktivity v roce 2021 pod republikovou hodnotou a činila 236 ekonomických subjektů (za ČR 283 subjektů). V mezikrajském srovnání byla intenzita podnikatelské aktivity v Olomouckém kraji čtvrtá nejnižší. Mezi kraji vybočuje hl. m. Praha, kde intenzita podnikatelské aktivity 1,8krát převyšovala republikový průměr.

Z hlediska právní formy převažovaly v registru ekonomických subjektů v kraji fyzické osoby. Jejich počet na konci roku 2021 dosáhl 115 077 osob, což bylo 78,2 % z celkového počtu subjektů. V meziročním pohledu došlo k jejich nárůstu o 1 303 osob, tj. o 1,1 %.

Mezi fyzickými osobami jednoznačně převažovali soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona. Jejich počet se oproti předchozímu roku zvýšil o 1 292 osob, tj. o 1,2 % na 107 159 osob. Na celkovém počtu ekonomických subjektů evidovaných v kraji se živnostníci podíleli 72,8 %. V meziokresním srovnání měly nejvyšší podíl živnostníků na celkovém počtu subjektů okresy Jeseník (76,7 %) a Šumperk (74,9 %). Nejnižší podíl byl zaznamenán v okrese Olomouc (70,7 %).

Právnických osob bylo v registru evidováno 32 135 a tvořily 21,8% podíl subjektů v kraji. Jejich počet meziročně vzrostl o 535 subjektů, tj. o 1,7 %. Mezi právníckými osobami zaujímaly 56,8% podíl obchodní společnosti. K poslednímu dni roku 2021 činil jejich počet 18 244 společností, tj. o 3,2 % více než ke stejnému dni předchozího roku. Většina obchodních společností v kraji (94,1 %) měla právní formu společnost s ručením omezeným (17 168 firem).

Soukromí podnikatelé^{*)} ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2021

Ze zapsaných ekonomických subjektů

Ve struktuře podle klasifikace ekonomických činností se nejvíce subjektů v kraji zabývalo velkoobchodem a maloobchodem, opravami a údržbou motorových vozidel

v registru byla aktivních jen polovina.

(27 117 subjektů). Následoval průmysl (19 888 subjektů), stavebnictví (18 385 subjektů) a profesní, vědecké a technické činnosti (17 059 subjektů). U 57,8 % subjektů nebyl uveden údaj o počtu zaměstnanců. Dalších 32,7 % subjektů bylo bez zaměstnanců a 6,4 % podniků mělo 1 až 5 zaměstnanců. Celkem 101 podniků se sídlem v kraji zaměstnávalo 250 a více zaměstnanců, z tohoto počtu byly 2 podniky v kategorii 4 000 a více zaměstnanců.

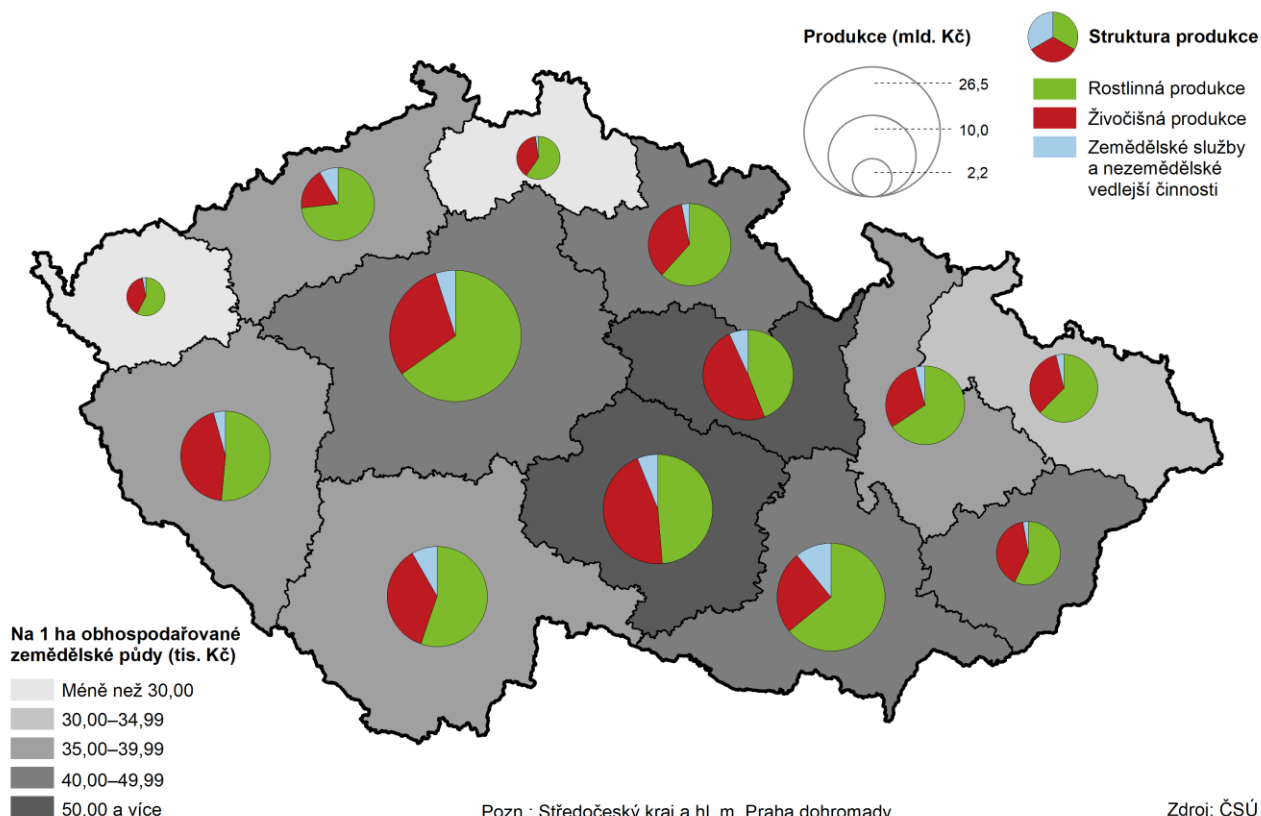
Je však nutno upozornit, že v registru ekonomických subjektů jsou uvedeny všechny jednotky bez ohledu na jejich ekonomickou aktivitu. Podniky, které podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů vykazují ekonomickou činnost, jsou označovány za podniky se zjištěnou aktivitou. K 31. 12. 2021 byla zjištěna aktivita pouze u poloviny subjektů (51,1 %) se sídlem v Olomouckém kraji.

Zemědělství

Produkce zemědělského odvětví v kraji vzrostla díky zvýšené hodnotě rostlinné produkce.

Podle semidefinitivních dat z regionálního zemědělského účtu bylo za rok 2020 dosaženo v Olomouckém kraji zemědělské produkce v hodnotě 9,5 mld. Kč (v běžných cenách). Meziročně došlo k navýšení o 5,3 %. Na celkové hodnotě se ze dvou třetin podílela rostlinná produkce (65,7 %), která se oproti roku 2019 zvýšila o 7,6 %. Produkce živočišné výroby se podílela na celkovém výsledku 30,3 % a v meziročním srovnání posledních let spíše stagnovala (nárůst v roce 2020 o 0,6 %). Na celkové produkci zemědělského odvětví v České republice se Olomoucký kraj podílel 6,4 %. V přepočtu na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy v kraji činil objem zemědělské produkce 38,9 tis. Kč, což bylo pod republikovým průměrem (42,2 tis. Kč).

Produkce zemědělského odvětví v krajích v roce 2020

I nadále klesá rozloha obhospodařované zemědělské půdy v kraji.

Na základě výkazu o soupisu ploch osevů bylo v Olomouckém kraji zjištěno celkem 242,5 tis. ha obhospodařované zemědělské půdy v roce 2021. Oproti výsledkům za předchozí rok došlo opět k poklesu rozlohy o 1,4 tis. ha s poklesem hlavně orné půdy (o 1,0 tis. ha na 174,0 tis. ha). Podniky v kraji dále hospodařily na 638 ha chmelnic, 1,2 tis. ha ovocných sadů, 66,1 tis. ha trvalých travních porostů atd.

Příznivý vývoj vegetačních podmínek pomohl dosáhnout nejvyšší průměrný výnos za posledních 5 let u pšenice ozimé, ječmene jarního i cukrovky technické, tj. u základních zemědělských plodin pěstovaných v Olomouckém kraji.

Obiloviny byly v zemědělských podnicích se sídlem na území Olomouckého kraje pěstovány na výměře 98,5 tis. ha s průměrných výnosem 6,37 t/ha. Dosažená sklizeň 627,3 tis. t byla o 6,1 % vyšší než v předchozím roce a na celkové sklizni obilovin v České republice se podílela 7,6 %. Největší podíl z výměry obilovin zaujímala pšenice ozimá, celkem 39,6 tis. ha (40,2 % plochy obilovin). Meziročně došlo ke snížení sklizňové plochy o 14,6 %. Hektarový výnos 6,77 t/ha byl nejvyšší za posledních 5 let a v porovnání se 14 kraji České republiky byl 2. nejvyšší po Praze, kde však byla pšenice pěstována na daleko menší rozloze. Sklizeň pšenice ozimé dosáhla 268,3 tis. t a oproti předchozímu roku byla nižší o 7,7 %. Na třetině výměry obilovin byl pěstován ječmen jarní (32,2 tis. ha, tj. 32,7 % plochy obilovin). Také u této plodiny došlo ke snížení sklizené plochy oproti roku 2020 o 6,4 % a výnos byl stejně jako u pšenice ozimé nejvyšší za posledních 5 let. V mezikrajském srovnání byl průměrný výnos 5,54 t/ha rovněž 2. nejvyšší ve srovnání krajů po výsledku dosaženém za Prahu. Sklizeň 178,4 tis. t byla meziročně o 2,1 % nižší. V kraji bylo sklizeno 16,3 % z celkové sklizně ječmene jarního v republice. Naopak navýšení ploch sklizně bylo zaznamenáno u kukuřice na zrno, která byla sklizena z 9,7 tis. ha (meziroční navýšení o 32,4 %). Průměrný výnos byl na úrovni předchozího roku 9,88 t/ha a sklizeň 95,5 tis. tun zrna kukuřice byla v podnicích Olomouckého kraje rekordní od začátku sledování podle jednotné metodiky v roce 2002. Průměrný výnos byl opět po Praze 2. nejvyšší. Vysoké navýšení osevních ploch ze 1,5 tis. ha v roce 2020 na 8,6 tis. ha v roce 2021 bylo evidováno u pšenice jarní. Spolu s rekordním výnosem 5,31 t/ha tak byla dosažena vysoká sklizeň 45,7 tis. t této plodiny. Sklizeň dalších obilovin v kraji probíhala na menší rozloze než uvedené obiloviny. Ječmen ozimý se sklízela z 3,0 tis. ha (výnos 6,09 t/ha, sklizeň 18,4 tis. tun), oves z 2,6 tis. ha (výnos 3,40 t/ha, sklizeň 8,7 tis. tun), tritikale z 1,2 tis. ha (4,68 t/ha, sklizeň 5,8 tis. tun) a žito bylo pěstováno na ploše 1,0 tis. ha (5,24 t/ha, sklizeň 5,4 tis. tun).

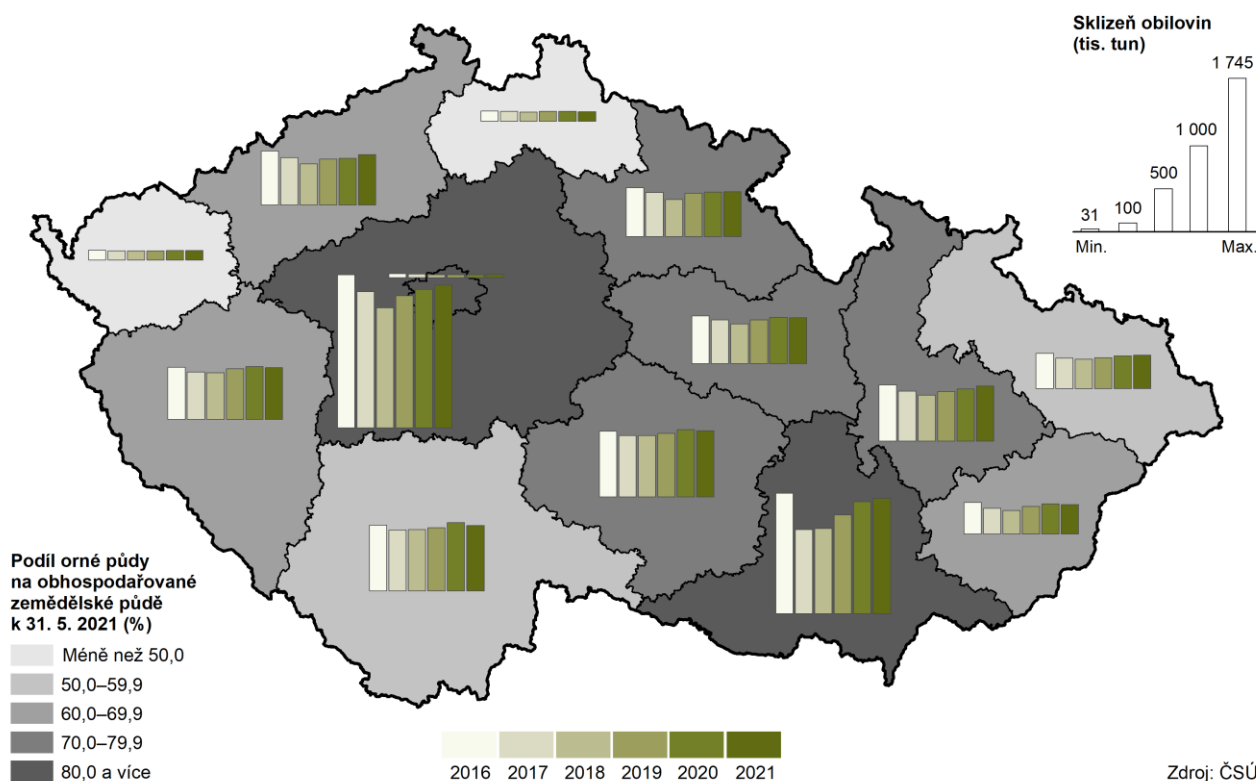
Na malé rozloze byly v kraji zasety luskoviny, z nichž většinu zaujímal hrách na zrno (1,2 tis. ha). Z výměry 1,5 tis. ha bylo sklizeno 3,8 tis. tun luskovin s průměrným výnosem 2,62 t/ha. Sklizeň luskovin v kraji tvořila jen 3,4 % z celkové produkce luskovin v ČR. Brambory byly v roce 2021 pěstovány na pouhých 317 ha (včetně raných a sadbových) a jejich sklizeň 9,0 tis. tun představovala jen 1,3 % celkové produkce brambor v republice.

Naproti tomu další z okopanin – cukrovka technická patří v kraji ke stěžejním zemědělským plodinám. V roce 2021 byla pěstována na 11,5 tis. ha (meziročně o 1,6 % méně). Vysoký průměrný výnos 68,5 t/ha přispěl k vyšší sklizni 789,7 tis. t bulev cukrovky (meziročně o 8,2 % více). Úroda cukrovky zjištěná v kraji tvořila téměř jednu pětinu (19,1 %) z republikové sklizně, více bylo sklizeno pouze ve Středočeském kraji (1 146,4 tis. t). V Jihočeském, Plzeňském a Karlovarském kraji se cukrovka technická nepěstuje. Průměrný výnos byl stejně jako u předchozích plodin 2. nejvyšší v mezikrajském srovnání po Praze (68,94 t/ha z 0,2 tis. ha).

Další významnou plodinou pěstovanou v podnicích na území Olomouckého kraje je řepka. Ta v roce 2021 zaznamenala oproti roku 2020 pokles osetých ploch na 21,6 tis. ha (o 6,4 % méně), pokles průměrného výnosu na 3,12 t/ha (o 7,0 % méně) a tím i snížení sklizně na 67,4 tis. t (o 12,9 % méně). Na celkové sklizni v ČR se krajský výsledek podílel 6,6 %. Z dalších olejnin se na 4,5 tis. ha pěstoval v kraji

mák s průměrným výnosem 0,65 t/ha a celkovou produkcí 2,9 tis. t, která tvořila téměř desetinu sklizně máku v ČR. Dále byla na 2,4 tis. ha pěstována sója, jejíž sklizeň v kraji 6,4 tis. t zaujímala 12,4 % sklizně v ČR. Průměrný výnos 2,71 t/ha patřil k nejvyšším v posledních letech.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2016 až 2021

Kukuřice na zeleno a na siláž byla sklizena z plochy 14,6 tis. ha, ze které bylo získáno 617,1 tis. t ve vlhkosti 65 % při průměrném výnosu 42,24 t/ha. Meziročně poklesla sklizenná plocha (o 1,5 %), výnos (o 2,4 %) a tím i celková sklizeň (o 3,9 %). Pokles sklizňových ploch zaznamenaly i pícniny pěstované na 28,8 tis. ha orné půdy (o 3,0 % méně), jejichž výnos v seně byl ale meziročně vyšší - 12,03 t/ha (o 1,5 % více) a celková jejich sklizeň činila 346,3 tis. t píce v 15 % vlhkosti. Pětiletého maxima bylo dosaženo u výnosu sklizně z trvalých travních porostů v kraji, a to 3,66 t/ha píce v seně. Sklizenná plocha činila 63,7 tis. ha a celková sklizeň se navýšila na 232,8 tis. t píce v seně (nárůst o 9,6 %).

Zemědělské podniky z Olomouckého kraje patří spolu s Ústeckými, Středočeskými a Libereckými k producentům chmele. Na území kraje se v roce 2021 sklízela chmel z 621 ha chmelnic, ze kterých bylo s průměrným výnosem 1,61 t/ha sklizeno 998 tun chmele. Toto množství představovalo 12,0 % z celkové produkce chmele v České republice.

V sadech zemědělských subjektů z Olomouckého kraje bylo v roce 2021 sklizeno 13 947 t jablek (tj. 12,1 % z celkové produkce jablek v ČR), 1 149 t hrušek (15,5 % z produkce hrušek v ČR), 738 t švestek (11,6 % z produkce švestek v ČR), 145 t rybízů (11,5 % z produkce rybízů v ČR), dále 143 t višní, 26 t třešní, 33 t meruněk, 12 t slív a mirabelek a 11 t broskví.

V živočišné výrobě v podnicích Olomouckého kraje klesl počet chovaného skotu, stagnoval počet prasat a zvýšil se počet drůbeže.

Podle výsledků sčítání hospodářských zvířat k 1. 4. 2021 bylo v zemědělských podnicích Olomouckého kraje chováno 91,5 tis. kusů skotu, z toho bylo 38,7 tis. ks krav. Meziročně poklesl celkový počet skotu (o 1,7 tis. ks, tj. o 1,8 %), tak i počet krav (o 0,7 tis. ks, tj. o 1,8 %). Podíl kraje na republikovém počtu skotu činil 6,5 %.

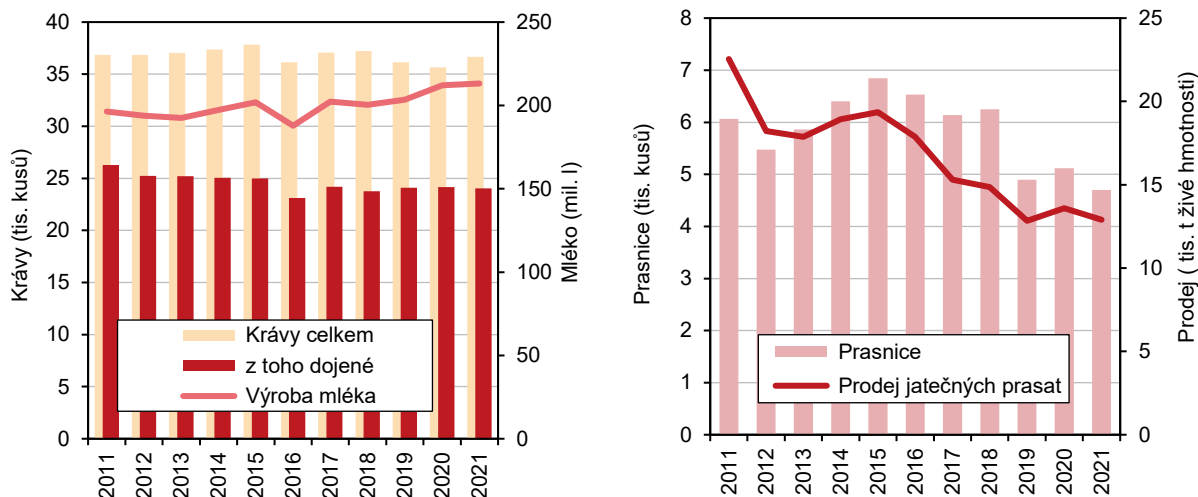
Počet prasat zjištěný v rámci stejného výkazu vykázal po letech každoročního poklesu mírné navýšení stavů o 0,8 % na 68,9 tis. kusů prasat. Z tohoto počtu bylo pak 4,4 tis. prasnic. Podniky v Olomouckém kraji chovaly 4,5 % prasat a 4,8 % prasnic z jejich celkového počtu zjištěného v České republice.

Podniky v kraji dále uvedly chov 466,5 tis. kusů drůbeže, což bylo sice o 9,8 % více než v sčítání z roku 2020, nicméně tento počet představoval jen 2,0 % z republikového počtu drůbeže. Z uvedeného počtu bylo 130,4 tis. slepic, které zaujímaly 1,6 % z celkového chovu slepic v republice.

Z dalších chovaných zvířat poklesl chov ovcí na 7,1 tis. kusů (3,9 % z celkového počtu ovcí v ČR), stejně jako počet chovaných koz na 1,1 tis. ks (4,4 % z počtu chovaných koz v podnicích ČR) a ubylo také chovaných koňů na 1,6 tis. kusů (4,8 % z celkového počtu zjištěného sčítáním k 1. 4. 2021).

Graf 3.7 Průměrné stavy krav a výroba mléka, průměrné stavy prasnic a prodej jatečných prasat v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Od začátku sledování výroby mléka podle nové metodiky v roce 2002 byla v roce 2021 dosažena nejvyšší produkce mléka.

V zemědělských podnicích se sídlím na území Olomouckého kraje bylo v roce 2021 vyprodukováno 213,2 mil. litrů mléka s meziročním navýšením o 0,5 %. Z celkové výroby mléka v ČR přestavovala produkce v kraji 6,6 %. Průměrná roční dojivost dojnice opět vzrostla na 8 867,4 litrů, nicméně byla pod republikovým průměrem (8 915,7 litrů mléka od 1 krávy za rok). Výroba jatečného skotu v kraji tvořila 6,7 % z celkové výroby v ČR a s meziročním zvýšením o 1,5 % dosáhla 11,1 tis. tun živé hmotnosti. Oproti tomu výroba jatečných prasat v kraji poklesla o 5,0 % na 12,9 tis. tun živé hmotnosti a zaujímala 4,4% podíl na celkové produkci jatečných prasat. Výroba jatečné drůbeže v kraji tvořila jen 1,3 % z celkové produkce a činila 3,3 tis. tun živé hmotnosti, což bylo o 20,3 % více než v předchozím roce. Podobně také snáška vajec v podnicích z kraje zabezpečuje jen 2,5 % z celkové výroby vajec a v roce 2021 to představovalo 43,5 mil. vajec.

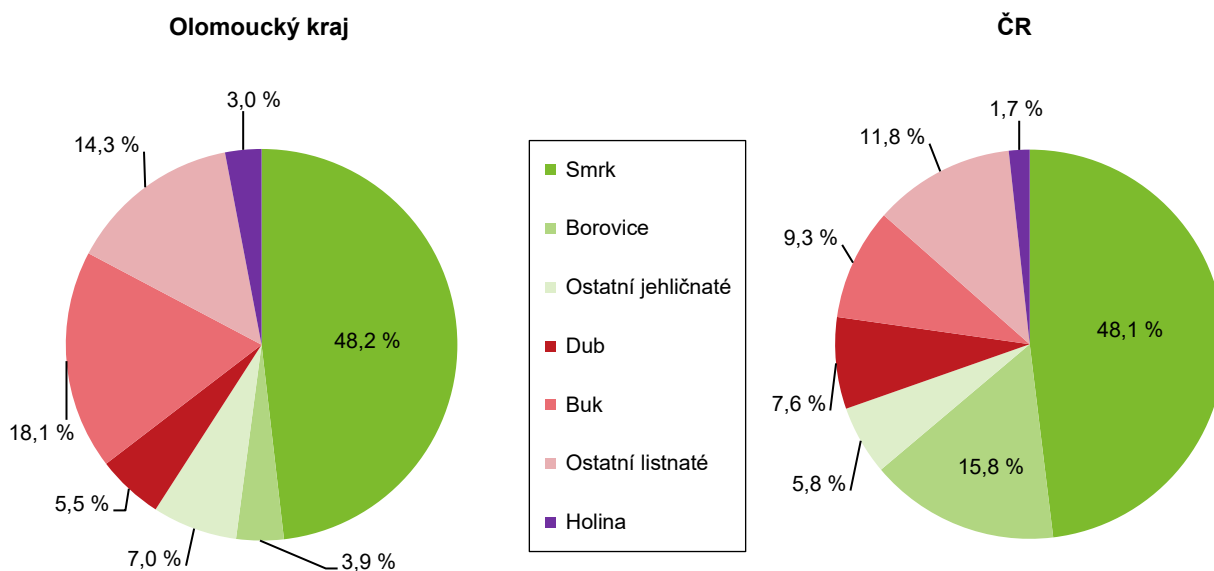
Lesnictví

Ve srovnání všech okresů ČR má okres Jeseník největší podíl lesních pozemků.

Podle Českého úřadu zeměměřického a katastrálního byla na konci roku 2021 rozloha lesních pozemků v kraji 186,5 tis. ha. Zaujímal více než jednu třetinu rozlohy kraje (35,4 %). Díky rozdílným zeměpisným podmínkám se jejich podíl pohyboval od 59,8 % v okrese Jeseník po 16,4 % v okrese Přerov.

Graf 3.8 Druhá skladba dřevin lesních porostů v Olomouckém kraji k 31. 12. 2021

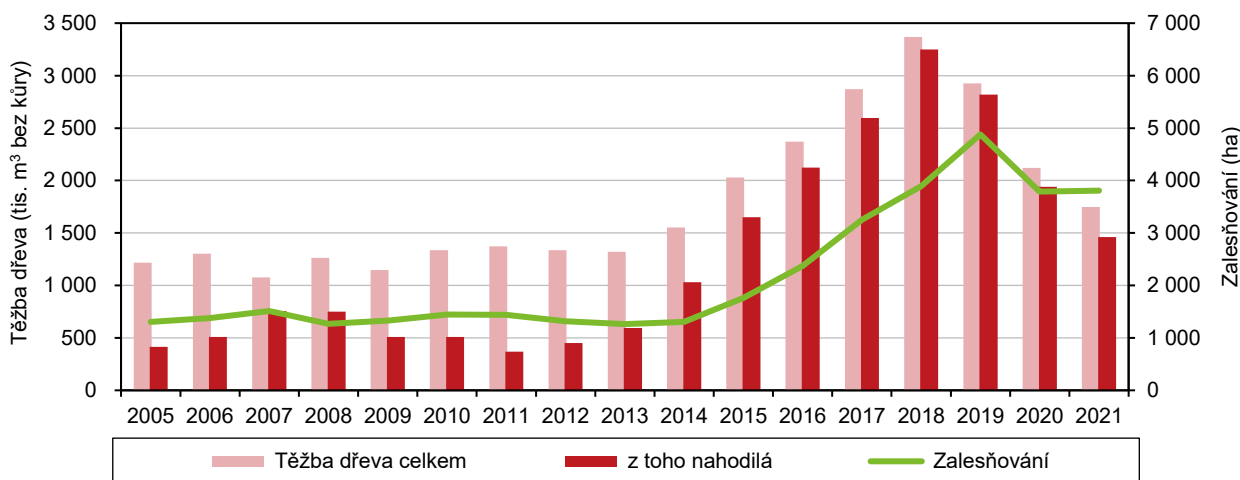
Pramen: ÚHÚL

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů uvedl, že k 31. 12. 2021 zaujímala plocha dřevin celkem 176,5 tis. ha a plocha holin 55 tis. ha. Stále převažovaly jehličnaté porosty (60,9 %) před listnatými dřevinami (39,1 %), i když se porostní plocha jehličnatých dřevin každoročně snižuje. Nejrozšířenější byly porosty smrku ztepilého (48,1 %). Z dalších jehličnanů pak následovaly modřín (5,3 %) a borovice (3,9 % z porostních ploch). Mezi listnatými dřevinami převládal buk (18,1 %), dub (5,4 %), javor (3,2 %), bříza a lípa (po 2,3 % z porostních ploch v kraji).

Graf 3.9 Těžba dřeva a zalesňování v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Těžba dřeva vynucená hmyzovou kalamitou poklesla v roce 2021 na polovinu oproti předchozímu roku (52,2 %).

Těžba dřeva se v posledních letech soustředila především na zpracování dřeva v souvislosti s likvidací kůrovcových kalamit nebo živelních pohrom. Těžba dřeva v kraji vrcholila v letech 2017 až 2019, v následujících letech už docházelo k poklesu těžby. V roce 2021 se krajská těžba dřeva podílela na celkové jen 5,8 %. Bylo vytěženo 1 748,5 tis. m³ dřeva bez kůry, z nichž 83,6 % připadalo na nahodilou těžbu, a to jak hmyzovou (41,5 % z nahodilé těžby) tak i živelní (31,8 %). V naprosté většině se jednalo o těžbu dřeva jehličnanů (83,9 % z celkové těžby). V kraji bylo zalesněno 3 809 ha, což bylo 9,4 % z celkové zalesněné plochy v republice.

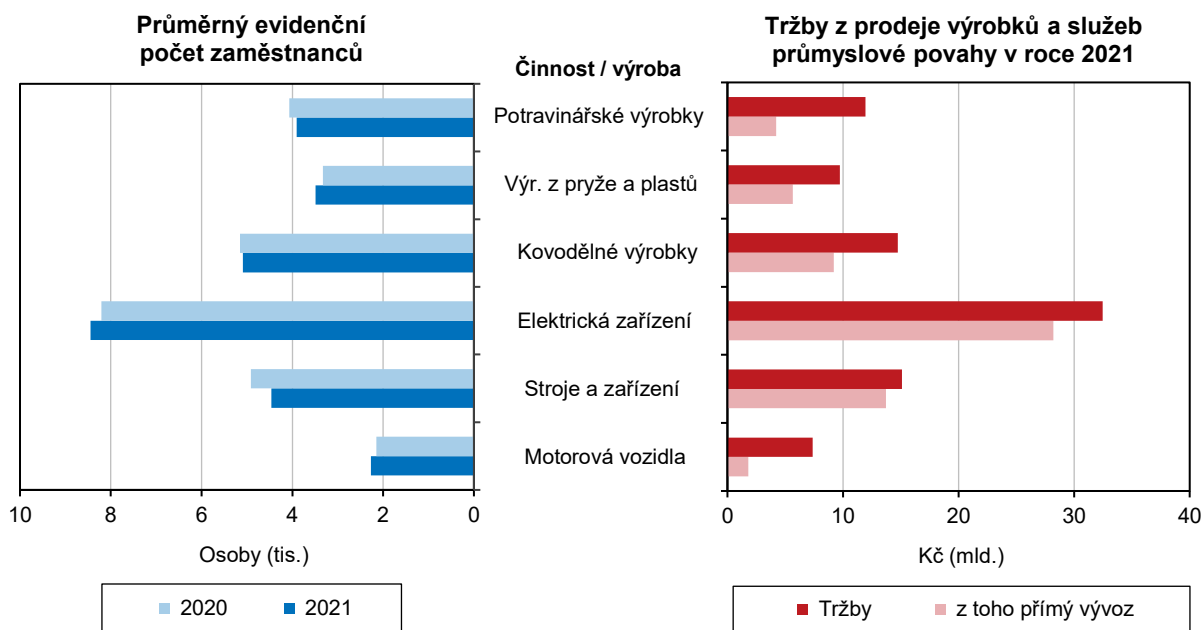
Průmysl

V Olomouckém kraji ubylo velkých průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci.

V roce 2021 mělo sídlo v Olomouckém kraji 143 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. Meziročně to bylo o 7 firem méně. V těchto velkých podnicích celkem pracovalo 44,2 tis. zaměstnanců s průměrnou hrubou měsíční mzdou ve výši 35 060 Kč. Uvedená mzda zaměstnanců byla v mezikrajském srovnání 2. nejnižší (po Karlovarském kraji) a odpovídala 89,3 % republikového průměru (39 259 Kč). Meziročně vzrostla o 6,6 %, což bylo více než v celé ČR (5,4 %).

Graf 3.10 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující činnosti zpracovatelského průmyslu v Olomouckém kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v Olomouckém kraji)

Zdroj: ČSÚ

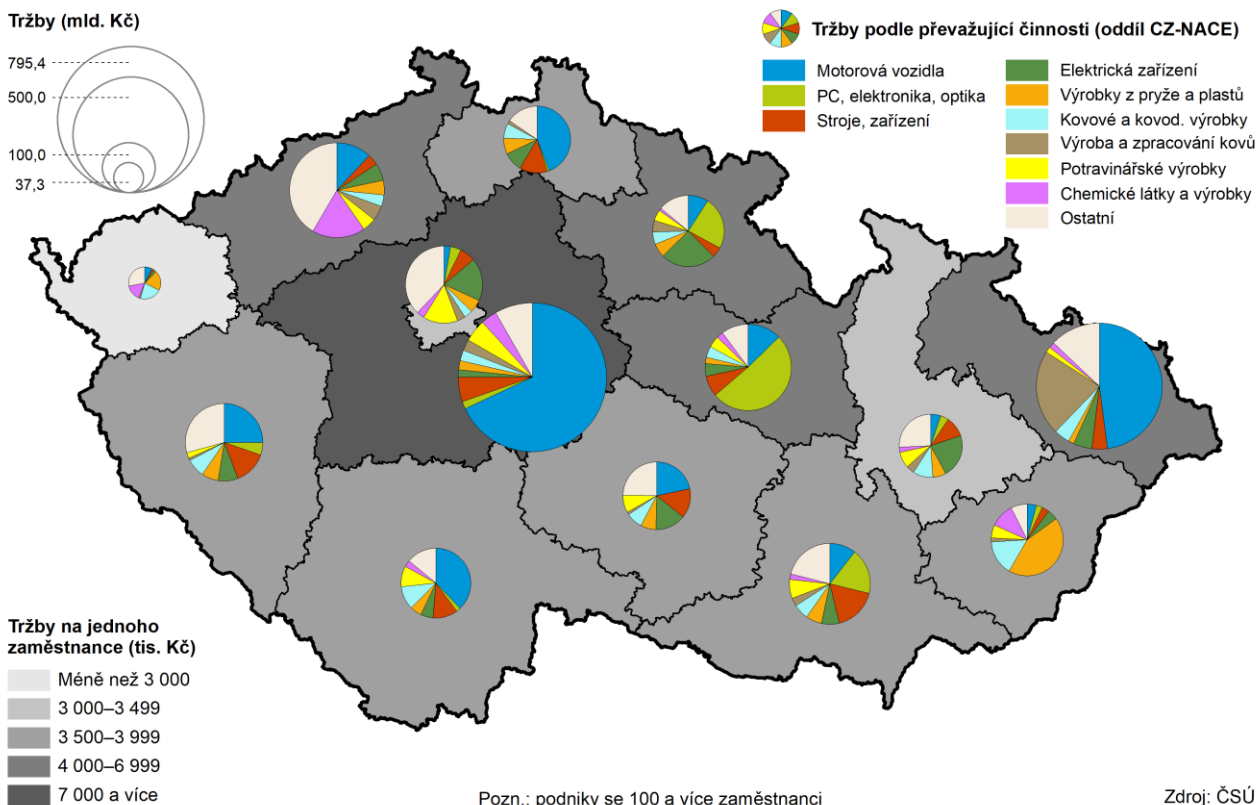
Krajské tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy se na celkových tržbách velkých podniků se 100 a více zaměstnanci podílely 3,7 %.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (v běžných cenách, bez DPH) dosáhly v krajských velkých podnicích 144,5 mld. Kč. Po poklesu v roce 2020, ke kterému zřejmě přispěla i omezení v souvislosti s pandemií koronaviru, byly tržby v těchto velkých průmyslových podnicích se sídlem v kraji nejvyšší v historii kraje. Tržby z přímého vývozu výrobků a služeb průmyslové povahy činily 95,6 mld. Kč a tvořily 66,1 % z krajských tržeb. Produktivita práce vypočtená jako podíl tržeb na zaměstnance dosáhla v kraji hodnoty 3 272 tis. Kč, což bylo po kraji Karlovarském nejméně a o 1 556 tis. Kč méně než republikový průměr (4 828 tis. Kč).

I když mezi průmyslovými subjekty s více než 100 zaměstnanci se sídlem v kraji bylo nejvíce podniků s převažující výrobou v odvětví výroby strojů a zařízení jinde neuvedených (19), dále firem vyrábějících kovové konstrukce a kovodělné výrobky

(18) a podniků s výrobou potravinářských výrobků (17), největší objem tržeb zaznamenalo 12 podnikatelských subjektů v odvětví výroby elektrických zařízení (32,5 mld. Kč). V těchto podnicích byl zjištěn i nejvyšší počet zaměstnanců (8,4 tis. osob). Vysoký podíl tržeb za vývoz byl evidován u 5 firem s převažující výrobou počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (92,0 %). A nejvyšší průměrná mzda byla vypočtena u 5 podniků zabývajících se převážně výrobou dopravních prostředků a zařízení mimo motorová vozidla, přívěsy a návěsy (42 454 Kč měsíčně).

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2021

Energetika

Zatímco se v kraji vyrobilo jen 1,8 % elektřiny z celkové výroby, spotřebováno bylo 5,5 % celkové spotřeby elektřiny v republice.

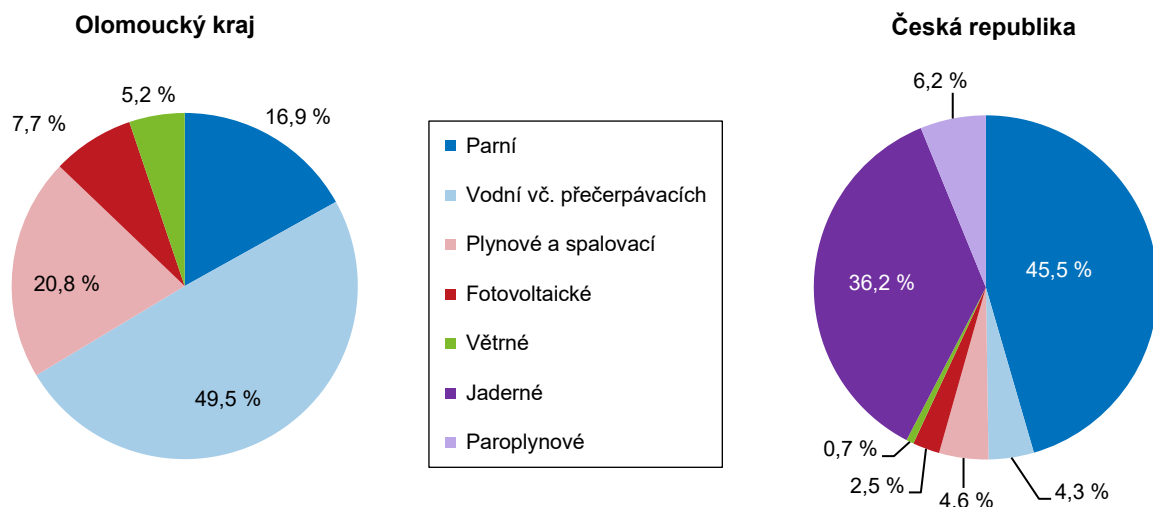
Olomoucký kraj nepatří mezi kraje, které se podílejí zásadní měrou na výrobě elektřiny. Podle údajů Energetického regulačního úřadu (ERÚ) vyrobené množství elektřiny v kraji (1 526,8 GWh brutto v roce 2021) tvořilo jen 1,8 % z celkové výroby v ČR. Do výroby elektřiny v kraji je započtena i výroba elektřiny v přečerpávací elektrárně Dlouhé stráně, kde byla v roce 2021 vyrobena téměř polovina elektřiny v kraji (716,6 GWh, tj. 46,9 % z celkové výroby elektřiny brutto v kraji). Hlavním úkolem této elektrárny ale je zabezpečení stability elektrizační soustavy v republice.

Podle ERÚ tvořil podíl výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie v kraji 30,8 % z celkové výroby elektřiny (tj. ze zdrojů jako je bioplyn, fotovoltaika, biomasa, větrné a vodní elektrárny).

Graf 3.11 Výroba elektřiny brutto¹⁾ podle technologie elektráren v roce 2021

Pramen: ERÚ

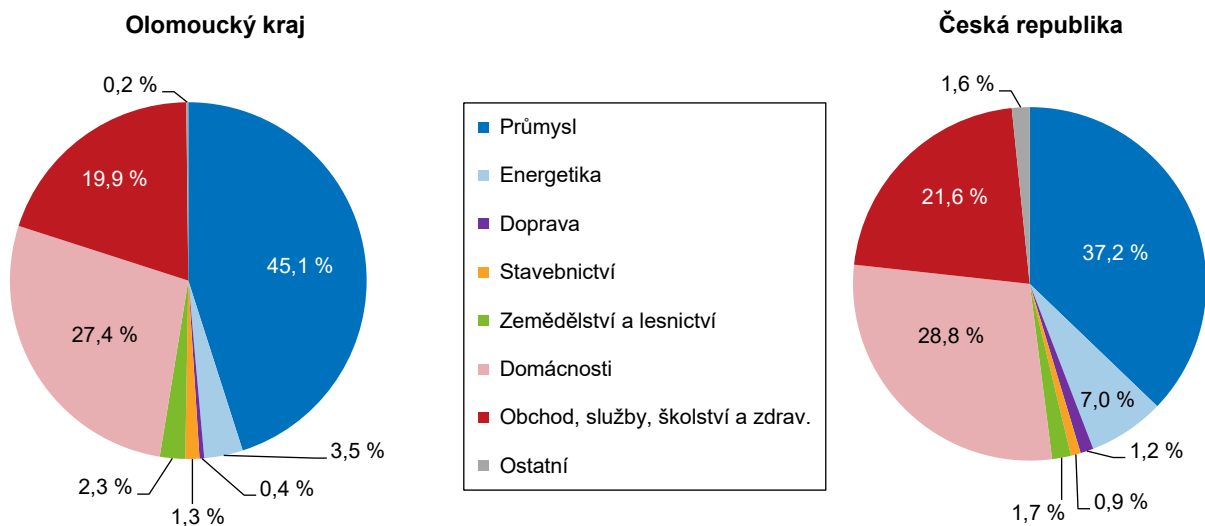
¹⁾ Výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů (zdrojů).

Meziročně se zvýšila spotřeby elektřiny v kraji.

Po dvou letech mírného poklesu spotřeby elektřiny v Olomouckém kraji bylo v roce 2021 spotřebováno 3 325,1 GWh elektřiny (netto), což bylo o 6,3 % více než v předchozím roce. Více elektřiny bylo potřeba u největších odběratelů podle odvětví, tj. jak v průmyslu (spotřeba vyšší o 10,2 %), tak i u domácností (o 7,8 % více). Po přepočtu na 1 obyvatele činila spotřeba domácností v Olomouckém kraji celkem 1 460,9 kWh elektřiny. Uvedená spotřeba byla nižší než republikový průměr (1 643,7 kWh na 1 obyv.). V mezikrajském srovnání se hodnoty pohybovaly od 1 230,7 kWh v hl. m. Praze po 2 341,8 kWh ve Středočeském kraji.

Graf 3.12 Spotřeba elektřiny netto¹⁾ podle odvětví spotřeby v roce 2021

Pramen: ERÚ

¹⁾ Spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

Na spotřebě zemního plynu dodaného konečným zákazníkům se spotřeba v kraji podílela 5,5 %.

V posledních dvou letech se zvýšila i spotřeba zemního plynu v kraji. V roce 2021 to bylo 516,0 mil. m³, což bylo o 10,9 % více než v roce 2020. Třetina zemního plynu byla dodána domácnostem s meziročním zvýšením o 11,7 %. Na jednu domácnost

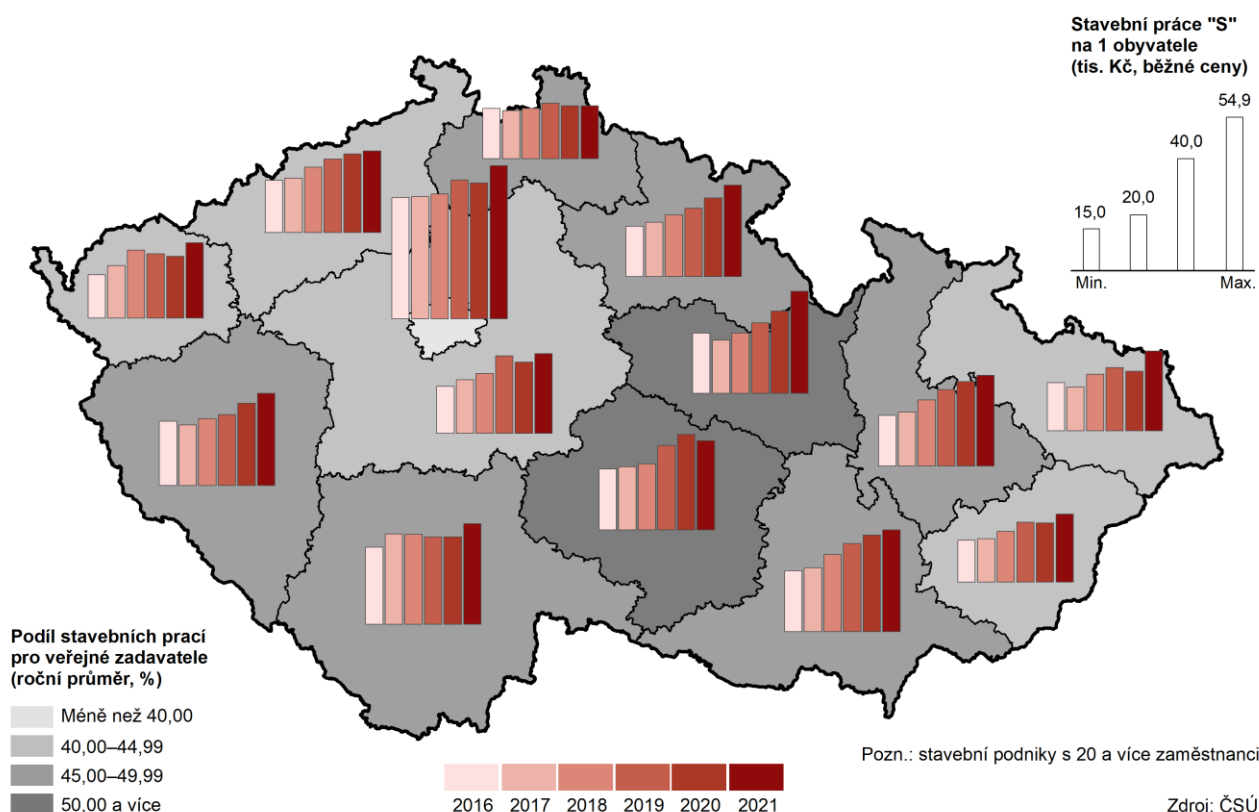
s odběrem zemního plynu příslušela spotřeba 10 464,4 kWh, mírně vyšší než republikový průměr (10 326,9 kWh). Nejmenší spotřeba na domácnost byla zjištěna v Moravskoslezském kraji (7 632,6 kWh) a nejvyšší ve Středočeském kraji (13 646,6 kWh na 1 odběratele).

Stavebnictví, stavební povolení

Podniky se sídlem v kraji se na celkovém objemu základní stavební výroby podílely 3,3 %.

V Olomouckém kraji mělo sídlo 22 stavebních firem s více než 50 zaměstnanci. V roce 2021 tyto podniky zaměstnávaly 2,7 tis. osob s průměrnou hrubou měsíční mzdou 36 854 Kč, což bylo méně než republikový průměr (42 238 Kč). Hodnota základní stavební výroby u nich dosáhla 6,4 mld. Kč (v běžných cenách).

Stavební práce "S" podle kraje místa stavby v letech 2016 až 2021

Hodnota stavebních prací provedených na území kraje se na celku podílela 5,7 %.

Podle výsledků šetření u stavebních podniků s 20 a více zaměstnanci se už několik let po sobě zvyšuje objem stavebních prací podle dodavatelských smluv, tedy v hodnotě „S“ provedených na území Olomouckého kraje. V roce 2021 dosáhl 20,2 mld. Kč (v běžných cenách) a byl meziročně o 5,7 % vyšší. Z uvedené částky bylo pro veřejného zadavatele provedeno 51,5 % stavebních prací. Na území kraje bylo po přepočtu na 1 obyvatele uskutečněno stavebních prací v hodnotě 32,5 tis. Kč, tj. méně než činil republikový průměr (33,7 tis. Kč).

Podle údajů za rok 2021 vydaly stavební úřady v Olomouckém kraji nejvíce stavebních povolení a ohlášení v posledních 10 letech.

V průběhu roku 2021 bylo v Olomouckém kraji vydáno 4 756 stavebních povolení a ohlášení (dále jen povolení), což bylo o 448 více než v předchozím roce, tj. o 10,4 % více. Větší počet vydaných stavebních ohlášení a povolení byl zaměřen na stavby budov (2 920, tj. 61,4 % z celkového počtu povolení), které zahrnovaly povolení na stavby budov bytových (1 874 povolení) i povolení na stavby budov

nebytových (1 046 povolení). Z dalších 1 836 vydaných stavebních ohlášení a povolení na inženýrské stavby bylo 380 povolení dopravních staveb.

Více než dvě třetiny stavebních povolení a ohlášení byla vydána na novou výstavbu, celkem to bylo 3 255 povolení, z toho 1 616 na nové stavby budov a 1 639 na nové inženýrské stavby. Ostatní povolení byla na změnu už dokončených staveb, z jejich celkového počtu 1 501 povolení bylo na změnu staveb budov 1 304 povolení a na změnu u inženýrských staveb to bylo 197 povolení.

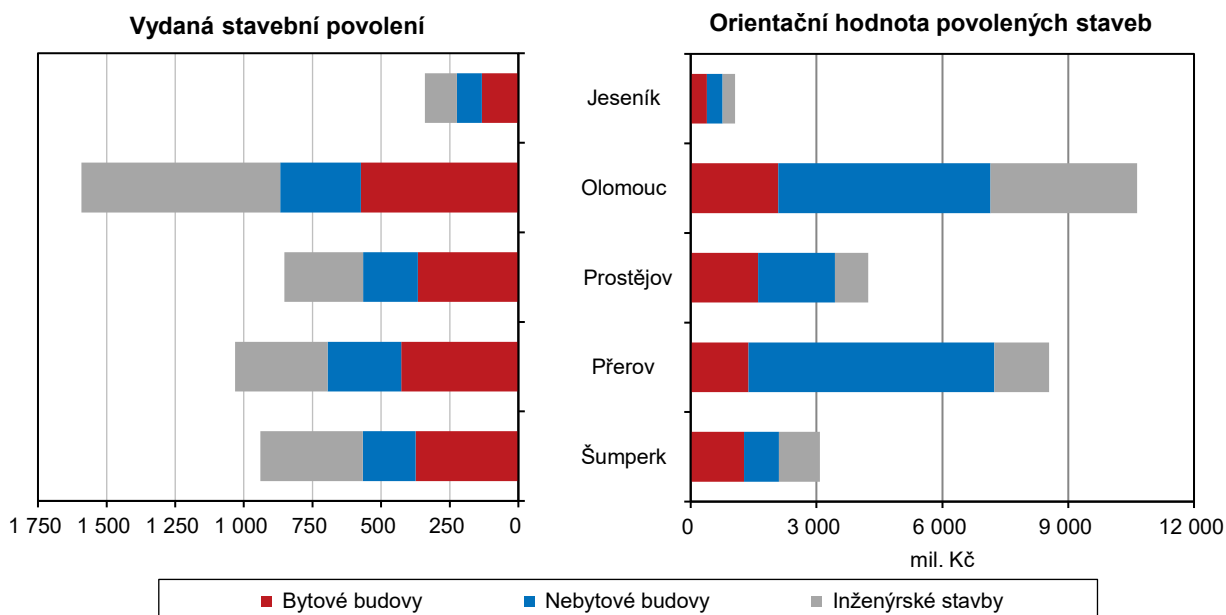
Orientační hodnota těchto staveb dosáhla rekordní výše 27,6 mld. Kč, a to bylo nejvíce za dobu existence Olomouckého kraje od roku 2000.

Orientační hodnota staveb, na které byla v roce 2021 vydána stavební povolení, dosáhla v kraji 27 556 mil. Kč a meziročně vzrostla o více než polovinu (o 58,8 % více). Tři čtvrtiny z uvedené částky tvořila předpokládaná hodnota staveb budov (75,1 %) a čtvrtinu pak orientační hodnota inženýrských staveb (24,9 %).

Olomoucký kraj se na celkovém počtu stavebních povolení v České republice podílel 5,2 % a na orientační hodnotě povolených staveb pak 5,3 %.

Graf 3.13 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby a okresů v Olomouckém kraji v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Také v jednotlivých okresech kraje došlo k meziročnímu zvýšení počtu vydaných stavebních povolení a ohlášení. Třetina povolení byla vystavena v okrese Olomouc (33,5 % z počtu povolení v kraji), nejvyšší nárůst byl evidován v okrese Šumperk (o 31,5 % více než v roce 2020). Také orientační hodnota staveb, na které byla vydána stavební povolení, ve srovnání s hodnotou v roce 2020 vzrostla ve všech okresech kraje. Největší nárůst byl v okrese Přerov (o 143,3 % více). Nejvyšší orientační hodnota povolených staveb ale stále náležela okresu Olomouc (38,6 % z celkové orientační hodnoty v kraji).

Bytová výstavba

Na rozdíl od vývoje v České republice v Olomouckém kraji počet zahájených bytů meziročně poklesl.

V Olomouckém kraji byla v roce 2021 zahájena výstavba 1 690 bytů. Díky meziročnímu poklesu o 11,8 % se jednalo o nejnižší hodnotu za uplynulých 5 let. V novostavbách, které reprezentují klíčovou skupinu rezidenční výstavby, bylo zahájeno 1 402 bytů. Meziročně jejich počet klesl o 16,3 % na pětileté minimum.

Zbývajících 288 bytů bylo zahájeno v rámci změn již dokončených staveb, což bylo o 19,0 % více než v roce předchozím.

Zatímco v nových rodinných domech bylo vloni zahájeno 1 138 bytů (meziročně o 12,3 % více), v nových bytových domech pouze 258 bytů (meziročně o 60,6 % méně). Výrazný úbytek nově zahájených bytů v rámci developerských projektů bytových domů se stal hlavní příčinou poklesu zahájené bytové výstavby v kraji.

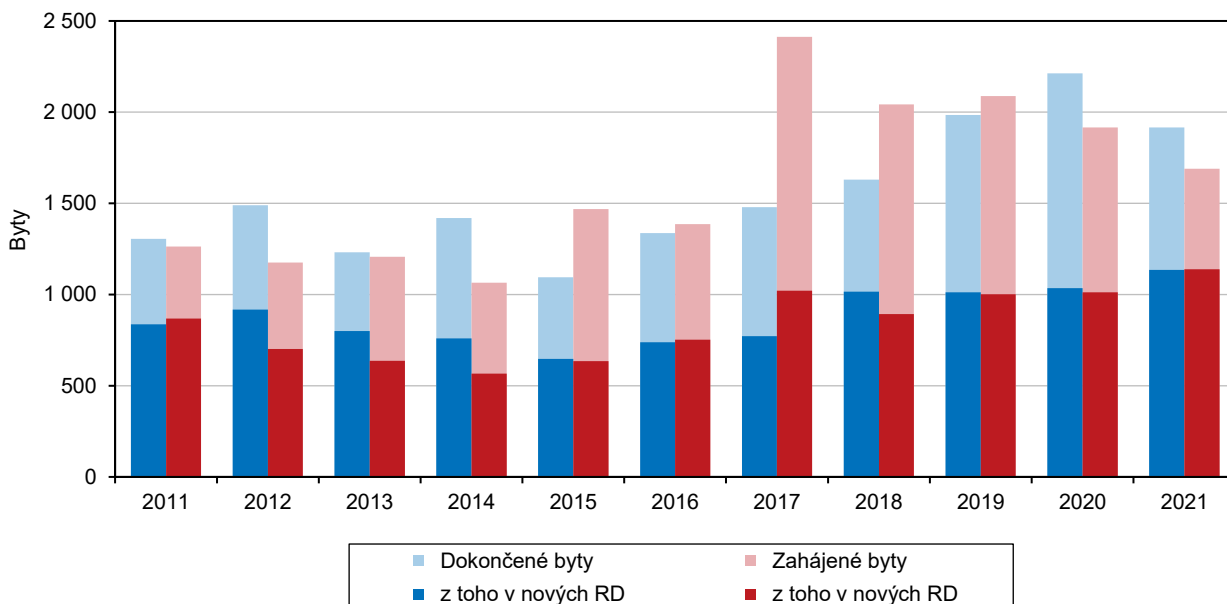
Z celkového počtu 1 690 zahájených bytů bylo 30,3 % z nich situováno v okrese Olomouc (512 bytů), 23,6 % v okrese Prostějov (398 bytů), 21,6 % v okrese Šumperk (365 bytů), 18,2 % v okrese Přerov (307 bytů) a 6,4 % v okrese Jeseník (108 bytů). V rámci Olomouckého kraje byl citelný meziroční pokles počtu zahájených bytů sledován na Olomoucku (o 49,0 %). Meziroční zvýšení naopak charakterizovalo Šumpersko (o 49,0 %), Jesenícko (o 47,9 %), Přerovsko (o 27,9 %) i Prostějovsko (o 12,1 %).

V relativním přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu bylo v Olomouckém kraji v roce 2021 zahájeno 2,7 bytů. Nejvyšší intenzita zahájené bytové výstavby v kraji náležela okresu Prostějov (3,7 ‰). Následoval okres Šumperk (3,1 ‰), Jeseník (2,9 ‰), Přerov (2,4 ‰) a pořadí uzavřel okres Olomouc (2,2 ‰). Zatímco v roce 2020 bylo na Olomoucku zahájeno relativně nejvíce bytů v kraji, v roce 2021 jich bylo relativně nejméně.

Počet zahájených bytů v kraji tvořil 3,8 % z celkového počtu zahájených bytů v České republice. Ten se meziročně zvýšil o 27,6 % na 44 992 bytů. V roce 2021 došlo k meziročnímu poklesu počtu zahájených bytů pouze ve dvou krajích, a to v Olomouckém a Plzeňském. Ve zbývajících 12 krajích se počet zahájených bytů meziročně zvýšil, relativně nejvíce v Praze a sousedním kraji Středočeském.

Graf 3.14 Bytová výstavba v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Stejně jako u zahájených bytů v Olomouckém kraji poklesl v roce 2021 i počet dokončených bytů.

V roce 2021 bylo v Olomouckém kraji dokončeno 1 916 bytů. V porovnání s rekordním rokem 2020 došlo k poklesu o 13,4 %, přesto počet dokončených bytů zůstal třetí nejvyšší za uplynulých 12 let. Počet a struktura zahájených bytů se

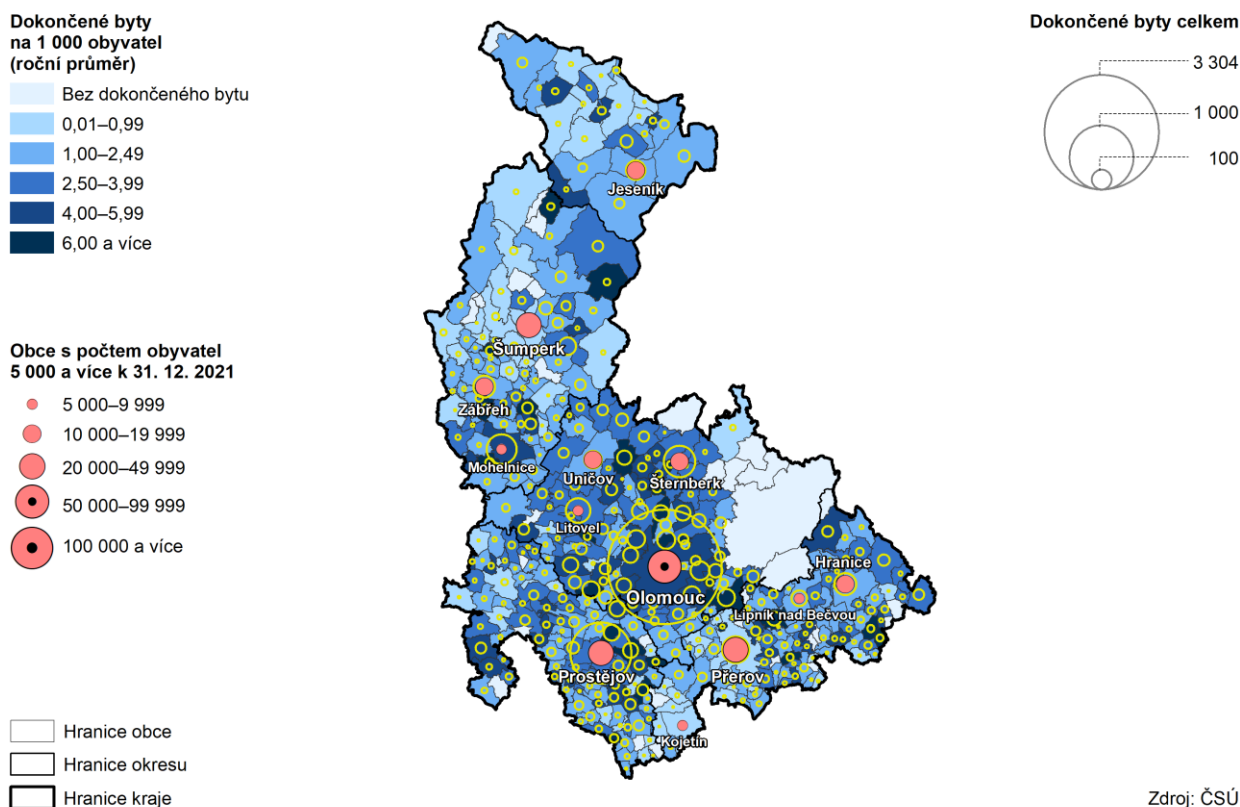

s jistým zpožděním promítá do počtu a struktury bytů dokončených. Zcela nejvíce bytů je v rámci kraje dlouhodobě dokončováno na Olomoucku.

V roce 2021 bylo v okrese Olomouc dokončeno 970 bytů (tj. 50,6 % z celého kraje). V republikovém pohledu zde byl dokončen šestý nejvyšší počet bytů ze všech 77 okresů, a to po Praze a okresech Brno-venkov, Brno-město, Praha-východ a Praha-západ. Současně bylo na jeho území zkolaudováno více bytů než v celém kraji Libereckém nebo Karlovarském.

Bytová výstavba v obcích Olomouckého kraje v letech 2016 až 2021

S výrazným odstupem a v dalším pořadí byl nejvyšší počet dokončených bytů v kraji sledován v okrese Prostějov (355 bytů, tj. 18,5 %), Šumperk (282 bytů, tj. 14,7 %) a Přerov (248 bytů, tj. 12,9 %). Nejnižší počet náležel okresu Jeseník (61 bytů, tj. 3,2 %). V místech s nejvyšší stavební aktivitou, tj. na Olomoucku a Prostějovsku, se počet dokončených bytů meziročně výrazně snížil, a to o 23,7 %, resp. o 25,6 %. Opačný trend registroval okres Přerov (meziroční růst o 40,1 %) a Šumperk (meziroční růst o 33,0 %).

V novostavbách bylo dokončeno 1 765 bytů (meziročně o 14,5 % méně) a v rámci změn již dokončených staveb 151 bytů (meziročně o 2,0 % více). V podrobnějším pohledu bylo 1 135 bytů zkolaudováno v novostavbách rodinných domů (meziročně o 9,7 % více) a 622 bytů v novostavbách bytových domů (meziročně o 39,2 % méně). Jestliže počet dokončených bytů v novostavbách rodinných domů odpovídal zcela nejvyšší hodnotě od roku 1989, v novostavbách bytových domů se jednalo o tříleté minimum. I přesto se v roce 2021 v nových bytových domech dokončil třetí nejvyšší počet bytů od roku 2010.

Nejvyšší koncentrace bytové výstavby je tradičně soustředěna v Olomouci a jeho dostupném okolí. V novostavbách rodinných domů bylo v okrese Olomouc zkompletováno 438 jednotek (tj. 38,6 % z krajského celku), v novostavbách bytových domů dokonce 479 jednotek (tj. 77,0 %). Nejvíce bytů v nových rodinných domech bylo po okrese Olomouc dokončeno v okresech Šumperk (237 bytů, tj. 20,9 %), Prostějov (225 bytů, tj. 19,8 %) a Přerov (191 bytů, tj. 16,8 %). Nejméně jich bylo zkolaudováno na Jesenicku (44 bytů, tj. 3,9 %). Nejvíce bytů v nových bytových domech bylo po okrese Olomouc dokončeno v okrese Prostějov (91 bytů, tj. 14,6 %). Následovaly okresy Přerov (34 bytů, tj. 5,5 %) a Šumperk (18 bytů, tj. 2,9 %). Na Jesenicku vloni nebyl zkolaudován žádný byt v novém bytovém domě.

V relativním přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu bylo v Olomouckém kraji v loňském roce dokončeno 3,1 bytů. Nejvyšší intenzita dokončené bytové výstavby v kraji náležela okresu Olomouc (4,2 ‰). Následoval okres Prostějov (3,3 ‰), Šumperk (2,4 ‰) a Přerov (2,0 ‰). Nejnižší intenzita charakterizovala okres Jeseník (1,7 ‰). Republikový průměr činil 3,3 dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu.

V České republice bylo během roku 2021 dokončeno 34 581 bytů, tj. o 0,5 % více než v roce 2020. Meziroční zvýšení tempa dokončené bytové výstavby zaznamenalo 8 ze 14 krajů. Relativně nejvyšší přírůstek vykázal Kraj Vysočina následovaný krajem Královéhradeckým. Relativně nejvyšší úbytek charakterizoval kraj Olomoucký, Středočeský a Prahu. Téměř polovina všech dokončených bytů v České republice se nacházela v kraji Středočeském (6 376 bytů), Praze (5 228 bytů) a kraji Jihomoravském (4 789 bytů).

Doprava

Dálnice I. třídy tvoří 43 km na Přerovsku a 8 km na Prostějovsku.

Silniční síť v Olomouckém kraji tvořilo k 1. 1. 2022 podle dat Ředitelství silnic a dálnic ČR 140 km dálnic a 3 460 km silnic, z toho bylo 348 km silnic I. třídy. Na 1 000 km² rozlohy kraje připadalo 682,9 km silnic a dálnic, což bylo méně než činil republikový průměr (708,0 km na 1 000 km² rozlohy ČR). Odpovídá to zeměpisným podmínkám Olomouckého kraje, kde se hustota silniční sítě pohybovala od 871,1 km na 1 000 km² rozlohy okresu Prostějov po nejnižší hodnotu zjištěnou v okresech republiky v okrese Jeseník (409,7 km na 1 000 km² rozlohy okresu).

Na 100 obyvatel kraje připadá 51,2 osobních aut.

Podle Registru silničních vozidel, který vede Ministerstvo dopravy ČR, každoročně roste počet aut. Na konci roku 2021 bylo v Olomouckém kraji evidováno 319,2 tis. osobních aut včetně dodávkových. Jedno osobní auto by tak mělo v průměru připadnout na každého druhého obyvatele kraje. Meziročně se ale zvyšuje i počet nákladních automobilů (38,3 tis.), motocyklů (74,4 tis.) i autobusů (0,6 tis.).

V přepravě cestujících byl rok 2021 rokem návratu po omezení opatření a u zboží došlo k navýšení přepravy.

Z dat Ministerstva dopravy jsou i některé ukazatele o přepravě cestujících v rámci kraje, které ukazují po poklesu počtu přepravovaných v kovidovém roce 2020 postupný návrat cestujících na početní stavy v předcházejících letech. V roce 2021 bylo přepravováno veřejnou autobusovou dopravou v rámci kraje 16,9 mil. osob a železniční dopravou 9,3 mil. osob. Přeprava zboží silniční nákladní i železniční dopravou dokonce zaznamenala v některých směrech i vyšších hodnot. Silniční nákladní dopravou bylo do jiných krajů vyvezeno 13,4 mil. t věcí, dovezeno z jiných krajů bylo 9,6 mil. t věcí a v rámci kraje bylo přepravováno 25,7 mil. t věcí. V železniční dopravě bylo vyvezeno do jiných krajů 1,1 mil. t věcí a 1,0 mil. t věcí dovezeno z jiných krajů a v rámci kraje bylo přepravováno dalších 0,3 mil. t věcí.

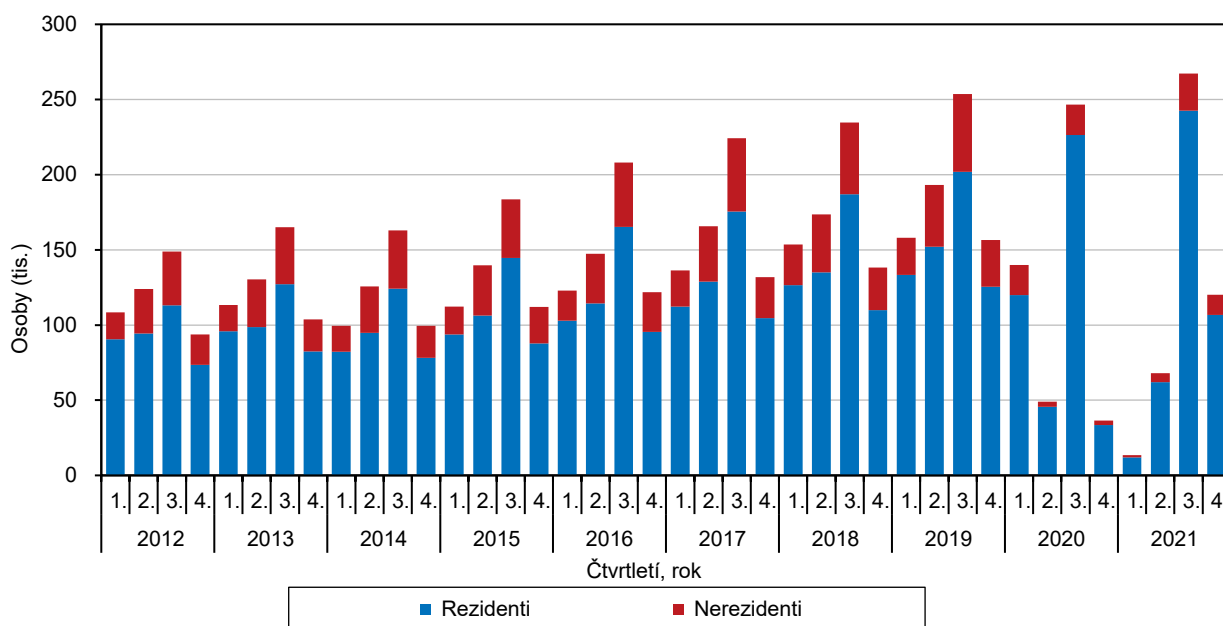
Cestovní ruch

Každé druhé ubytovací zařízení v kraji byl penzion (290 zařízení v roce 2021).

V roce 2021 bylo v Olomouckém kraji evidováno celkem 576 hromadných ubytovacích zařízení (HUZ), tj. zařízení sloužící cestovnímu ruchu s minimálně pěti pokoji a zároveň 10 lůžky. V těchto zařízeních bylo k dispozici celkem 10,7 tis. pokojů s 28,0 tis. lůžky. Třetina se jich nacházela na Šumpersku (33,0 %), dalších 30 % na Jesenicku (30,4 %) a desetina v krajském městě Olomouci (61 zařízení). Mimo budovy HUZ bylo v kraji podchyceno 1 555 míst pro stany a karavany.

Graf 3.15 Hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle čtvrtletí v Olomouckém kraji

Zdroj: ČSÚ

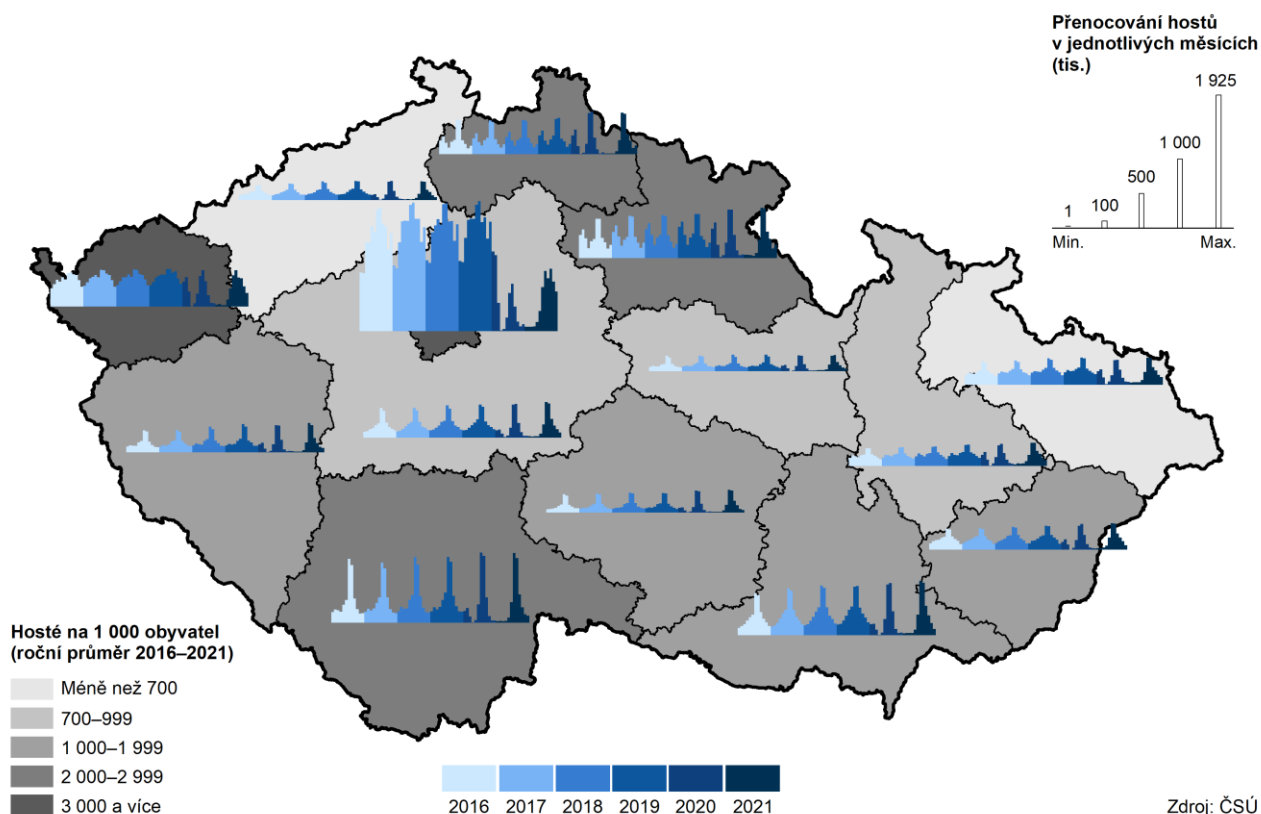

Pandemie koronaviru se podepsala na nízkém počtu hostů a přenocování v HUZ v celé republice včetně Olomouckého kraje.

Omezení cestování a poskytování ubytovacích služeb začátkem roku 2020 se výrazně projevilo ve statistice cestovního ruchu. Pouze letní sezóna, kdy docházelo k uvolnění přijatých opatření, se vyrovnala předchozím rokům. Počet hostů, kteří se ubytovali v HUZ Olomouckého kraje během roku 2021, byl o 0,6 % nižší než v roce 2020. Celkem jich bylo 469,0 tisíc. Ve srovnání s rekordním počtem ubytovaných v roce 2019 to bylo o téměř 300 tis. hostů méně (o 38,4 % méně). Jen necelá desetina hostů byla ze zahraničí (45,6 tis., tj. 9,7 %), většina hostů byla z ČR (423,4 tis. hostů). Počet rezidentů se meziročně snížil o 0,5 %, počet nerezidentů klesl o 2,3 %. Největší zastoupení mezi nerezidenty měli hosté ze Slovenska (14,1 tis.), Polska (8,7 tis.), Německa (5,3 tis.), Rakouska (1,9 tis.), Ukrajiny (1,5 tis.), Itálie (1,2 tis.) a Nizozemska (1,0 tis.). Počet hostů ubytovaných v kraji se na celkovém počtu hostů v HUZ České republiky podílel 4,1 %.

Oproti meziročnímu úbytku hostů zaznamenal počet přenocování mírné zvýšení. Hosté strávili v roce 2021 v HUZ na území kraje celkem 1 652,1 tis. nocí. To bylo o 2,6 % více než v předchozím roce 2020. Ve srovnání s rokem 2019 to ale bylo o více než jednu čtvrtinu přenocování méně (o 28,6 %). Z celkového počtu nocí v roce 2021 připadalo 1 543,4 tis. nocí na rezidenty a 108,7 tis. nocí na nerezidenty. Průměrná délka přenocování činila 3,5 noci a byla po Karlovarském kraji (4,0 noci) 2. nejvyšší mezi všemi kraji. U domácích hostů (3,6 noci) byla vyšší než u hostů ze zahraničí (2,4 noci).

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2016 až 2021

V lázeňských zařízeních v Olomouckém kraji bylo během roku 2021 ubytováno 39,5 tis. hostů (tj. 6,9 % z celkového počtu v České republice). Naprostou většinu z nich tvořili domácí hosté (99,3 %). Lázeňští hosté strávili v HUZ v lázních 564,6 tis. nocí, s průměrnou délkou přnocování 14,3 noci.

V odvětví cestovního ruchu bylo v roce 2020 zaměstnáno v kraji 10,2 tis. osob, které představovaly 3,4 % z celkové zaměstnanosti v regionu.

Dopady koronavirové pandemie se výrazně projeví i ve výsledcích ekonomických ukazatelů za cestovní ruch. Podle regionálního satelitního účtu poklesla hrubá přidaná hodnota (HPH) cestovního ruchu v Olomouckém kraji z 5,4 mld. Kč v roce 2019 na 3,4 mld. Kč v roce 2020 (předběžná data). Krajský podíl na celkové HPH České republiky činil 4,5 % a na HPH Olomouckého kraje se snížil z 2,3 % v předchozím roce na 1,4 % v roce 2020.

4. Životní prostředí

V této kapitole budeme hodnotit stav a vývoj životního prostředí pomocí ukazatelů z různých odvětví. K dispozici jsou data do úrovně krajů. Výjimkou jsou údaje o struktuře půdního fondu, které přebírá ČSÚ od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

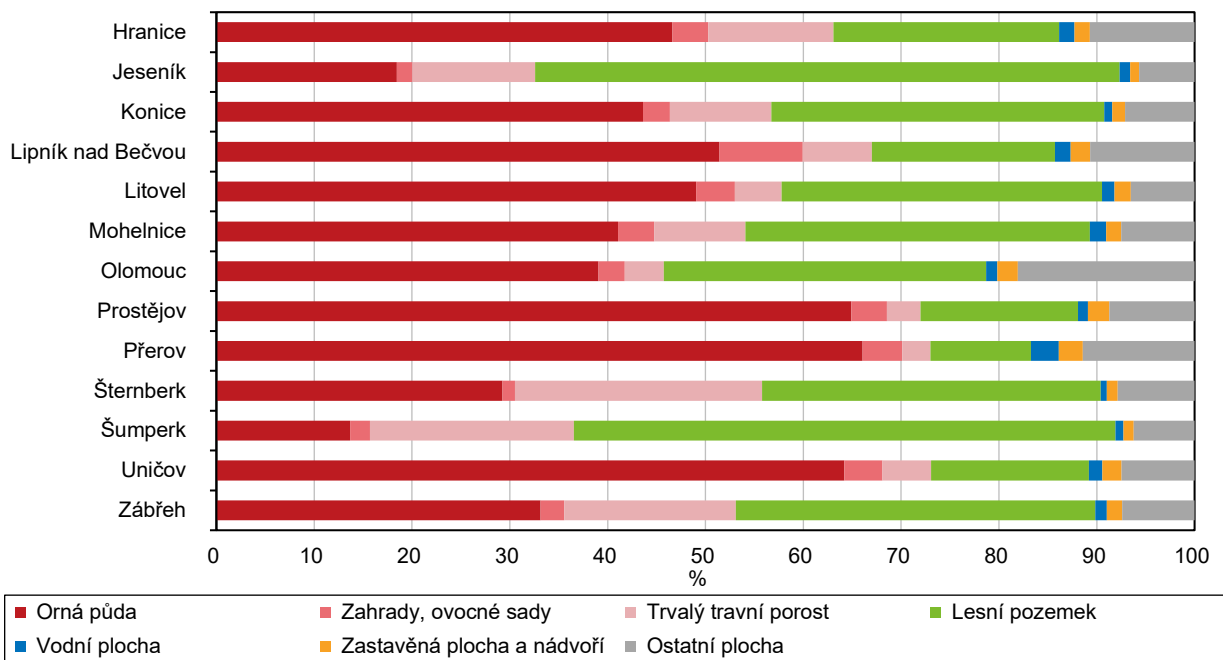
Půdní fond

Každoročně se snižuje podíl orné půdy na celkové rozloze kraje. I přesto byl stupeň zornění v kraji 4. nejvyšší mezi kraji ČR.

Na konci roku 2021 podle Českého úřadu zeměměřického a katastrálního dosáhla rozloha Olomouckého kraje 5 271,6 km². Větší podíl z celkové rozlohy připadal na zemědělskou půdu (52,5 %) než na nezemědělskou půdu. Orná půda se na celkové rozloze podílela 38,5 % a každoročně se její podíl snižuje na úkor trvalých travních porostů (oproti rozloze k 31. 12. 2020 o 235 ha více), zahrad (o 209 ha více) a nezemědělské půdy, zejména lesních pozemků (o 73 ha více) a vodních ploch (o 138 ha více). Lesní pozemky v severní části kraje (v okresech Jeseník a Šumperk) tvořily pětinu (20,3 %) z celkové rozlohy kraje. Orná půda zde měla nejnižší zastoupení (18,4 %, resp. 21,6 %). Naopak vysoký podíl orné půdy charakterizoval jižní část kraje, tedy okresy Prostějov a Přerov. Nejvyšších podílů dosáhly správní obvody obcí s rozšířenou působností Přerov (65,3 % orné půdy na celkové rozloze), Prostějov (64,9 %) a v centrální části kraje správní obvod ORP Uničov (64,2 %).

Graf 4.1 Struktura půdy podle správních obvodů ORP Olomouckého kraje k 31. 12. 2021

Pramen: ČÚZK

Koeficient ekologické stability v kraji se téměř nemění.

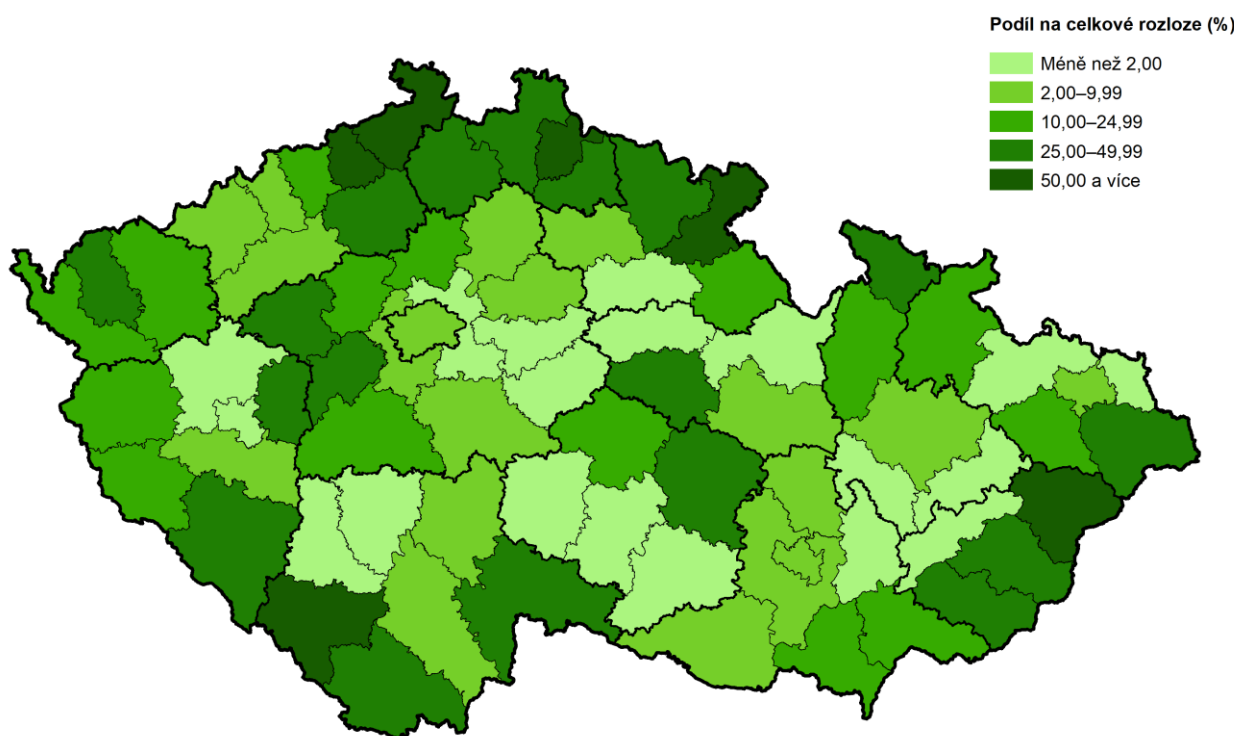
Podíl stabilních a nestabilních ploch vyjadřuje koeficient ekologické stability (KES). Mezi stabilní plochy patří lesy, trvalé travní porosty, zahrady, vodní plochy a další. Mezi prvky nestabilní byla zařazena orná půda, zastavěná plocha a ostatní plochy. Koeficient ekologické stability je v jednotlivých okresech kraje různý. V roce 2021 se jeho hodnota pohybovala v okresech Olomouc, Prostějov a Přerov v rozmezí 0,42 až 0,78, to znamená, že území je intenzivně využíváno především zemědělskou výrobou. V okrese Šumperk tento koeficient dosáhl hodnoty 2,40, což svědčí o vyvážené krajině, souladu technických objektů s přírodními strukturami. Okres Jeseník měl nejvyšší hodnotu KES (3,00) což ukazuje na stabilní krajinu s převahou přírodních a přírodě blízkých struktur s nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.

Chráněná území

Desetina z celkové rozlohy kraje připadala na chráněné krajinné oblasti.

Na území Olomouckého kraje se nachází dvě chráněné krajinné oblasti: Litovelské Pomoraví a Jeseníky. Rozloha jejich území tvořila 10,6 % z celkové rozlohy kraje. Podle údajů Agentury ochrany přírody a krajiny ČR se na území kraje dále nacházelo 11 národních přírodních památek a stejný počet národních přírodních rezervací. Do zvláště chráněných území náleželo 96 přírodních památek a 47 přírodních rezervací. Celková plocha zvláště chráněných území činila ke konci roku 2021 necelých 60 tis. ha. V rámci soustavy Natura 2000 byly v kraji vymezeny také 4 ptačí oblasti pro ochranu vybraných ptačích druhů s rozlohou téměř 90 tis. ha (Jeseníky, Libavá, Králický Sněžník a Litovelské Pomoraví). Tyto oblasti se podílely 16,9 % na rozloze kraje. V rámci soustavy Natura 2000 necelých 50 tis. ha zaujímaly evropsky významné lokality (72 objektů).

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2021

Pozn.: zahrnuty národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. V ukazateli jsou zohledněny vzájemné překryvy chráněných území (tzn. nejsou započítána maloplošná ZCHÚ ležící na území velkoplošných ZCHÚ).

Pramen: AOPK ČR

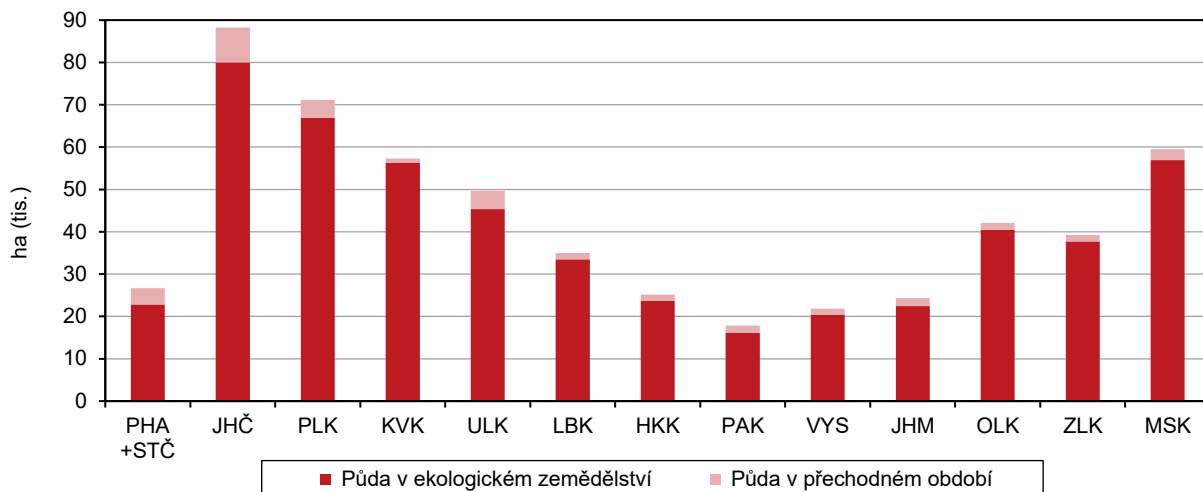
Ekologické zemědělství

Od roku 2011 se výměra půdy v ekologickém zemědělství zvětšila o 45,4 %.

Moderní ekologické zemědělství se rozšířilo i v Olomouckém kraji. Meziročně došlo ke zvětšení rozlohy půdy v ekologickém zemědělství, tedy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, hormonů apod. Podle údajů Ministerstva zemědělství obhospodařovaly registrované subjekty v kraji na konci roku 2021 celkem 40,5 tis. hektarů půdy v ekologickém zemědělství, tj. o 3,1 % více než před rokem, a dalších 1,7 tis. ha půdy se nacházelo v přechodném období. Na začátku sledovaného období v roce 2011 činila výměra půdy v ekologickém zemědělství 27,8 tis. ha. V roce 2021 se výměra půdy v ekologickém zemědělství v kraji podílela 7,7 % na celkové výměře půdy v ekologickém zemědělství v České republice.

Graf 4.2 Výměra půdy v ekologickém zemědělství podle krajů k 31. 12. 2021

Pramen: Ministerstvo zemědělství

Vodovody a kanalizace

V Olomouckém a Pardubickém kraji byla v roce 2021 cena za stočné vyšší než cena za vodu.

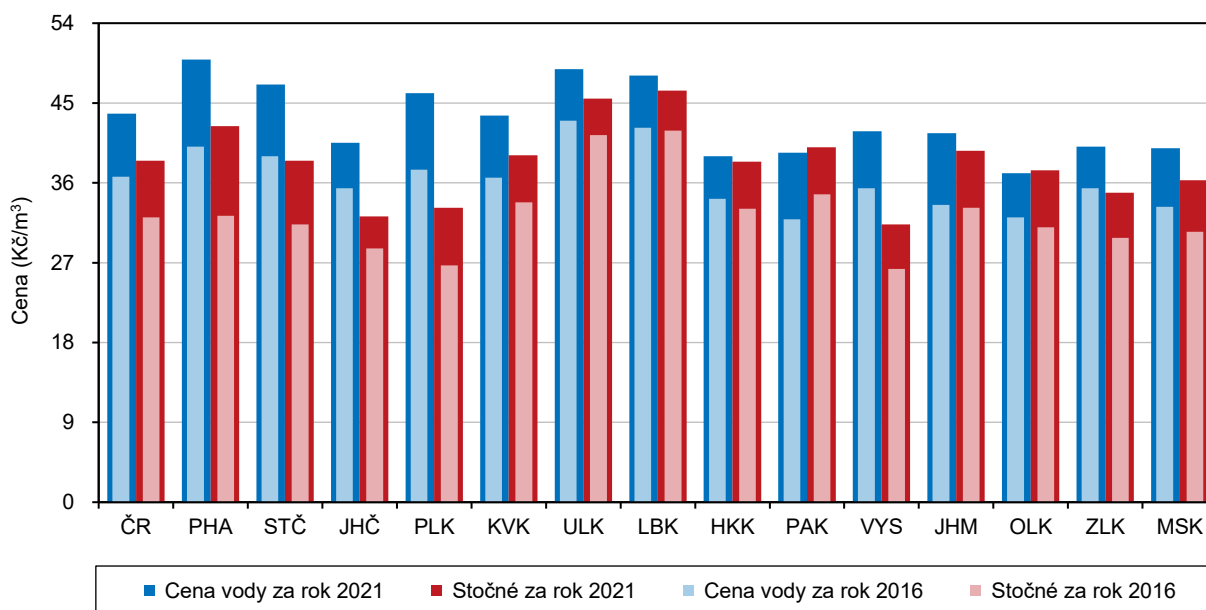
V roce 2021 bylo v Olomouckém kraji zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu 596,5 tis. obyvatel kraje, což představovalo podíl 95,6 % ze všech obyvatel žijících v kraji. Délka vodovodní sítě dosáhla 4 816 km, v provozu bylo 138,0 tis. vodovodních přípojek a počet osazených vodoměrů dosáhl 140,3 tis. kusů.

Podíl vody vyrobené z podzemních vod dosáhl 91,2 % a byl mezi kraji nejvyšší.

Ve vodohospodářských zařízeních kraje se v roce 2021 vyrobilo 29,1 mil. m³ pitné vody, což bylo o 1,8 % více než v předchozím roce. Podíl vyrobené vody z vody podzemní představoval 91,2 %. Voda určená k realizaci o objemu 31,4 mil. m³ ve srovnání s předchozím rokem vzrostla v Olomouckém kraji o 2,0 %.

Graf 4.3 Průměrná cena vody a stočné podle krajů v letech 2016 a 2021

Zdroj: ČSÚ

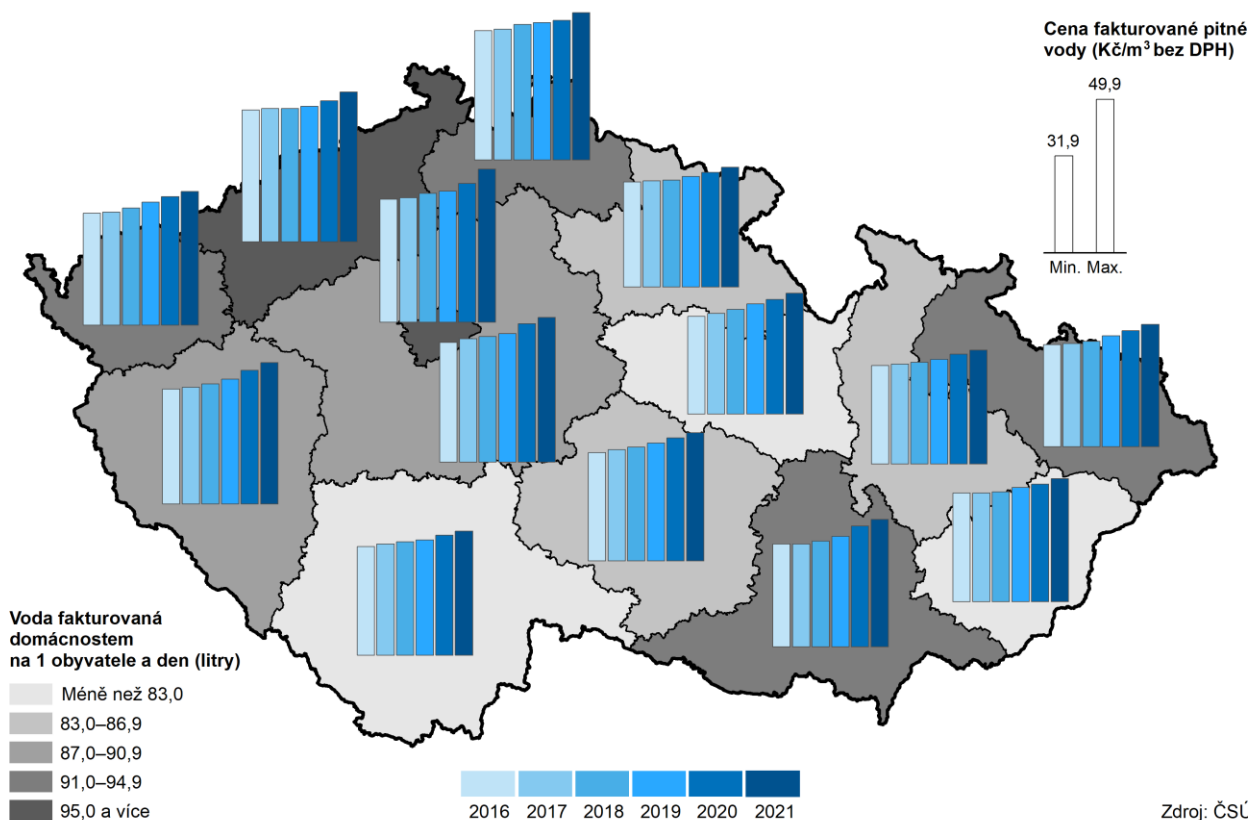

Spotřeba vody v kraji v průměru na osobu a den dosáhla 85,3 l pitné vody.

V Olomouckém kraji bylo v roce 2021 vyfakturováno celkem 26,0 mil. m³ pitné vody, což v přepočtu na osobu a den činilo 119,5 l vody s meziročním nárůstem 3,0 l. Z tohoto množství byla domácnostem účtována spotřebovaná voda o objemu

18,6 mil. m³, průměrná denní spotřeba vody připadající na jednu osobu tak činila 85,3 l, tedy o 2,1 l více než v roce 2020. V mezikrajském srovnání se jednalo o pátou nejnižší denní spotřebu vody na osobu. Nejnižší spotřebu vody měli obyvatelé Zlínského kraje (80,9 litrů na osobu za den), nejvyšší naopak v hl. m. Praze, kde byla spotřeba oproti Zlínskému kraji 1,5 krát vyšší (120,0 litrů na osobu za den).

Spotřeba vody v roce 2021 a vývoj cen vody

V roce 2021 byla délka kanalizační sítě prodloužena o 60 km na 3 227 km.

V roce 2021 žilo v Olomouckém kraji 538 115 osob v domech napojených na kanalizaci odpadních vod, tj. 86,3 % z celkového počtu obyvatel. Počet obyvatel v domech napojených na kanalizaci ústící do čistírny odpadních vod dosáhl 521 402 osob. Délka kanalizační sítě byla v roce 2021 oproti roku předchozímu prodloužena o 60 km na 3 227 km a počet kanalizačních přípojek byl mezitím navýšen o 2,1 tis. kusů na 117,3 tis. kusů.

Do vodních toků v Olomouckém kraji bylo vypuštěno 60,1 mil. m³ vody.

Do kanalizací oteklo 32,3 mil. m³ odpadních vod, která byla tvořena z 60,7 % vodami splaškovými, z 24,8 % vodami průmyslovými vč. ostatních a z 14,6 % zpoplatněnými srážkovými vodami. V čistírnách odpadních vod bylo vyčištěno 58,3 mil. m³ vody. Převážující část čištěných vod (53,4 %) byly vody srážkové (balastní), 33,0 % představovaly vody splaškové a zbývající část, tj. 13,6 %, připadalo na vody z průmyslové a ostatní činnosti.

Na území kraje bylo v roce 2021 v provozu 192 čistíren odpadních vod.

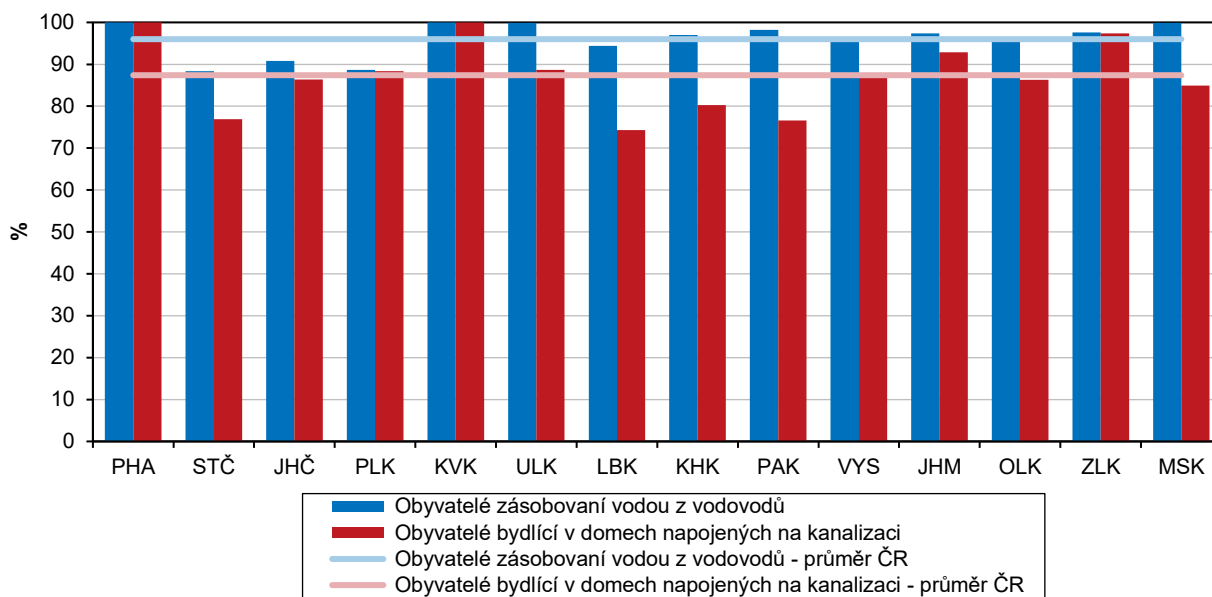
V roce 2021 bylo v Olomouckém kraji v provozu 192 čistíren odpadních vod s celkovou kapacitou 242,0 tis. m³ za den. Čistírny odpadních vod v roce 2021 vyprodukovaly 10,0 tis. tun kalů (v sušině). Převážná část z nich byla zneškodněna přímou aplikací a rekultivací pozemků pro zemědělské účely (84,2 %), v malé míře bylo využito kompostování (6,4 %). Pouze minimální množství kalů bylo vyvezeno na skládku (1,9 %) nebo spáleno (1,4 %). Jinak zlikvidováno bylo 6,1 % kalů.

Graf 4.4 Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu podle krajů v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

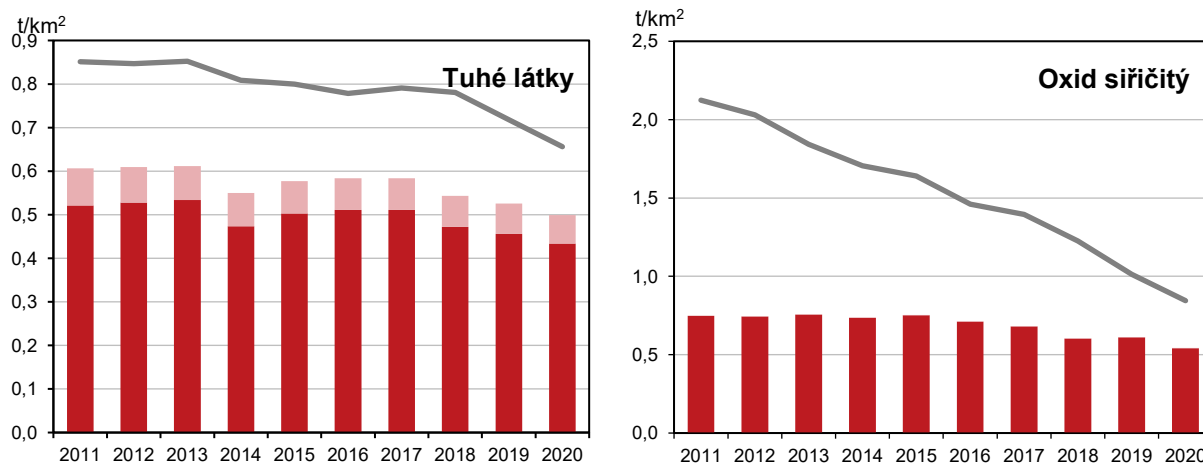
Emise

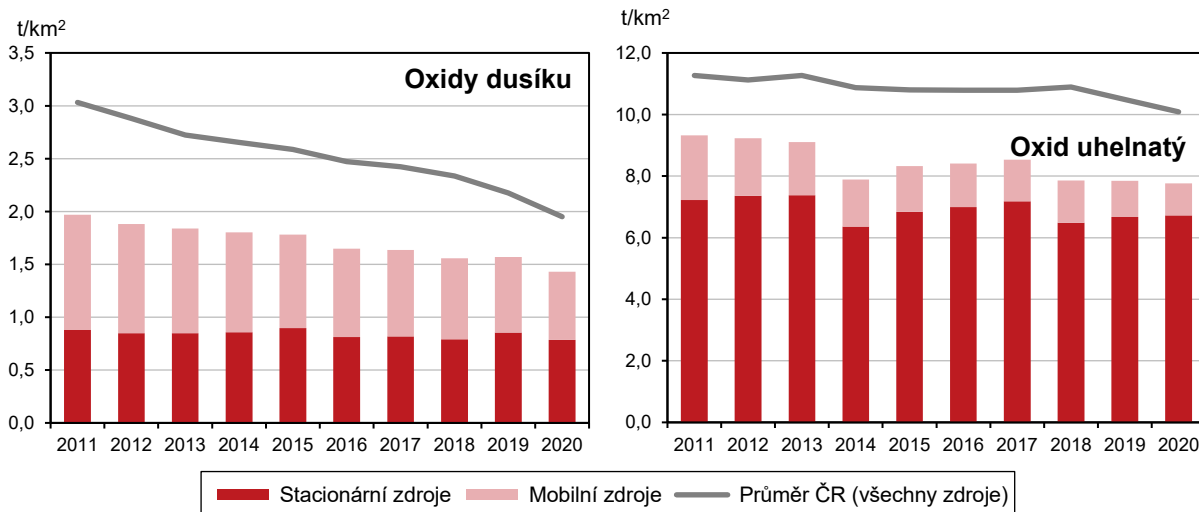
Měrné emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší v kraji byly nižší než republikový průměr.

Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) vede Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO), kde sleduje množství hlavních znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší. Podle dat ČHMÚ za rok 2020 pokračuje pokles všech sledovaných znečišťujících látek, které se uvolňují do ovzduší jak ze stacionárních zdrojů (REZZO 1-3), tak i u mobilních zdrojů znečišťování (REZZO 4), kam patří silniční motorová vozidla, železniční kolejová vozidla, letadla apod. Emise tuhých znečišťujících látek se v kraji podařilo v roce 2020 snížit na 2 631,9 t, tj. v přepočtu na kilometr čtverečný 0,50 tun. Ke snížení došlo také u oxidu siřičitého (SO₂) na 2 859,6 t/rok, tj. 0,54 t/km². V meziročním srovnání se jednalo o největší pokles (11,4 %). Oxidy dusíku (NO_x) klesly na hodnotu 7 534,1 t/rok, tj. 1,43 t/km² (pokles o 9,0 %). U oxidu uhelnatého (CO) se podařilo snížit hodnotu na 40 899,5 t/rok, tj. 7,76 t/km² (snížení o 1,1 %).

Graf 4.5 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Olomouckém kraji

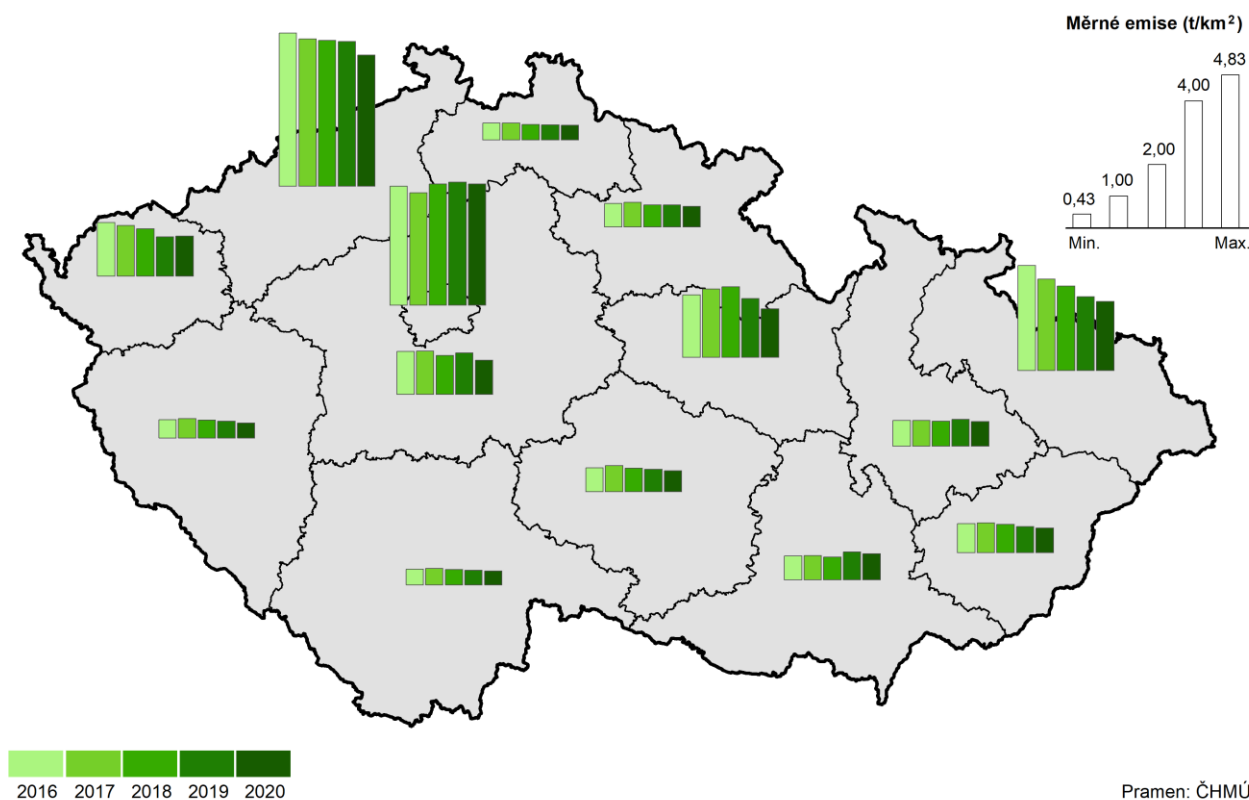
Pramen: ČHMÚ

Každoročním snižováním naměřených emisních hodnot bychom předpokládali, že by mělo docházet ke zlepšení stavu ovzduší v Olomouckém kraji. I přesto podle poslední tiskové zprávy ČHMÚ z 10. 10. 2022 není situace v Olomouckém kraji příliš příznivá. Koncentrace některých znečišťujících látek (především karcinogenního benzo(a)pyrenu) se závažnými dopady na lidské zdraví v roce 2021 stále překračovaly imisní limity.

Emise oxidů dusíku (REZZO 1-3) v krajích v letech 2016 až 2020

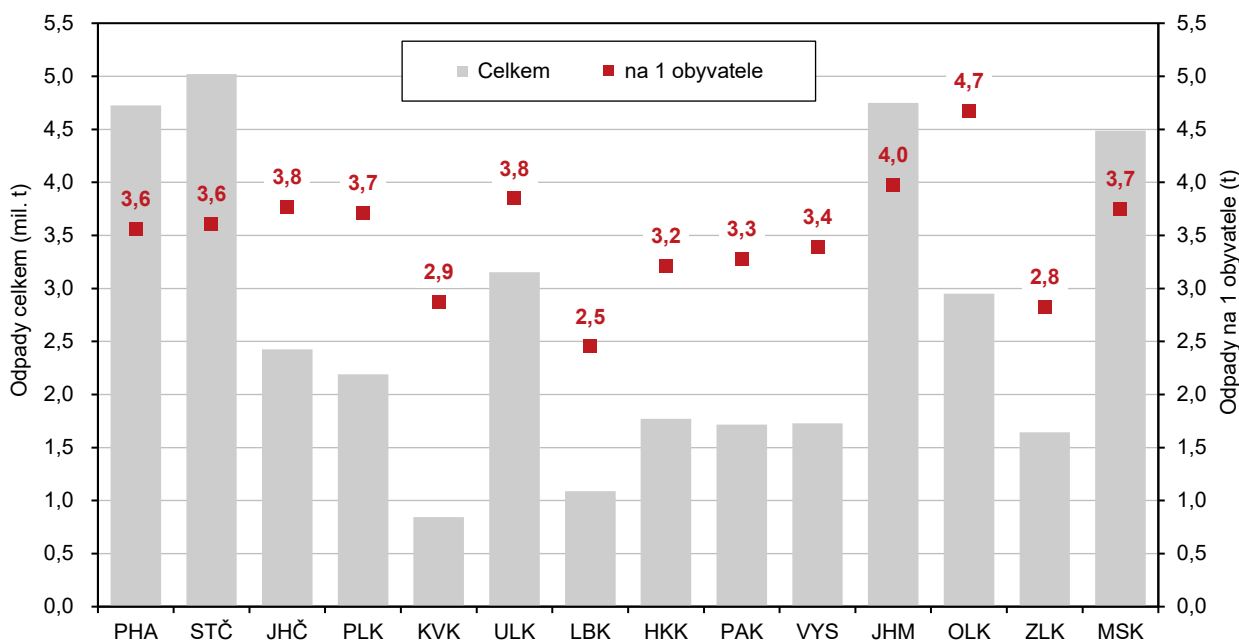
Odpady

Statistika odpadů byla dotčena změnou metodiky.

Od roku 2020 přistoupil ČSÚ k širšímu využívání Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) Ministerstva životního prostředí jako částečné náhrady statistického zjišťování Odp 5-01. Došlo ke změně metodiky i okruhu vykazujících subjektů, který je rozšířen na všechny ekonomické subjekty, které ve sledovaném období vyprodukovaly více než 100 tun odpadů nebo více než 100 kg nebezpečného odpadu.

Graf 4.6 Produkce odpadů celkem podle krajů v roce 2020

Zdroj: ČSÚ

Produkce odpadů v kraji vzrostla...

Podle údajů přebraných z uvedeného zdroje vyplývá, že v Olomouckém kraji bylo v roce 2020 vyprodukováno 2,9 mil. tun odpadu. Meziročně došlo ke zvýšení o 34,2 %. Nebezpečné odpady tvořily 2,4 % z celku (druhý nejnižší podíl za Prahou). V množství odpadů se umístil Olomoucký kraj na 6. místě, ale v přepočtu na jednoho obyvatele to bylo nejvíce ze všech krajů. Na jednoho obyvatele připadalo v roce 2020 celkem 4 669 kg vyprodukovaného odpadu, tedy o 1 072 kg více než průměr za ČR. Z toho na jednoho obyvatele připadalo 112 kg nebezpečných odpadů (za ČR to bylo 164 kg), tj. čtvrtá nejnižší hodnota mezi kraji.

...včetně produkce komunálního odpadu.

Nárůst produkce byl také zaznamenán u komunálního odpadu. Ve srovnatelné časové řadě od roku 2017 se produkce komunálního odpadu, zahrnujícího odpady domácností a odpady podobné povahy a složení bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá, každoročně zvyšovala. V roce 2020 bylo evidováno 341,1 tis. tun komunálních odpadů, z toho 492 tun nebezpečného odpadu. Nárůst mezi roky 2019 a 2020 v Olomouckém kraji činil 3,6 tis. tun. V mezikrajském srovnání se množství komunálního odpadu v kraji řadilo na 7. místo. V relativním vyjádření připadalo v kraji 540 kg komunálního odpadu na jednoho obyvatele. Tato hodnota byla v mezikrajském srovnání třetí nejvyšší po kraji Středočeském (590 kg na obyvatele) a Jihočeském (561 kg na obyvatele).

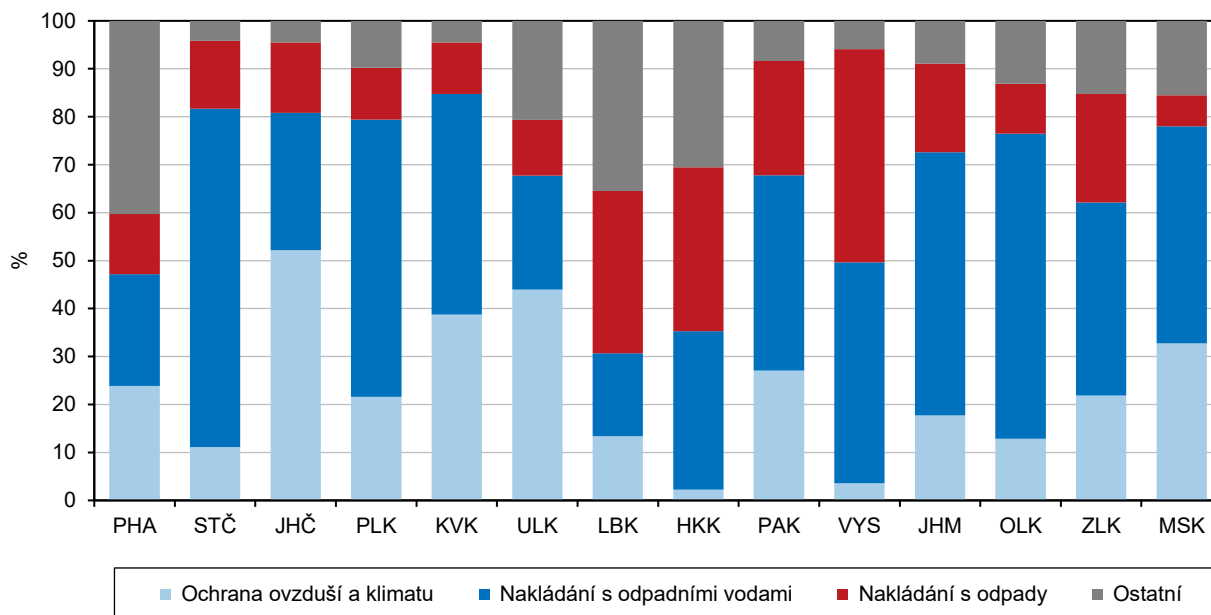
Výdaje na ochranu životního prostředí

Od roku 2016 objem celkových výdajů na ochranu životního prostředí investorů se sídlem v Olomouckém kraji narůstá.

V roce 2021 dosáhly výdaje investorů se sídlem v Olomouckém kraji na ochranu životního prostředí úrovně 4,8 mld. Kč. Meziročně to bylo o 4,4 % více a od roku 2016 se tyto výdaje každoročně navyšovaly. Větší podíl z těchto výdajů tvořily neinvestiční výdaje (3,5 mld. Kč), zahrnující mzdové náklady, platby nájemného, energie a ostatní materiál a platby za služby, u kterých je hlavním účelem ochrana životního prostředí. Na investice spojené s pořízením dlouhodobého hmotného majetku na ochranu životního prostředí připadalo 1,3 mld. Kč.

Graf 4.7 Investice na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Největší část investic směřovala na nakládání s odpadními vodami.

Výdaje na ochranu ŽP podle sídla investora se člení podle programového zaměření. Největší část investic směřovala od roku 2012 na nakládání s odpadními vodami. Podíl investic do této oblasti v roce 2021 dosáhl 63,6 % z celkových investic. U neinvestičních výdajů připadal nejvyšší podíl na nakládání s odpady v celé časové řadě od roku 2012 s výjimkou roku 2015, kdy bylo více peněz vynaloženo na nakládání s odpadními vodami. V roce 2021 na nakládání s odpady připadal 52,6% podíl z celkových neinvestičních nákladů.

Objem investic na ochranu životního prostředí na území kraje se meziročně snížil.

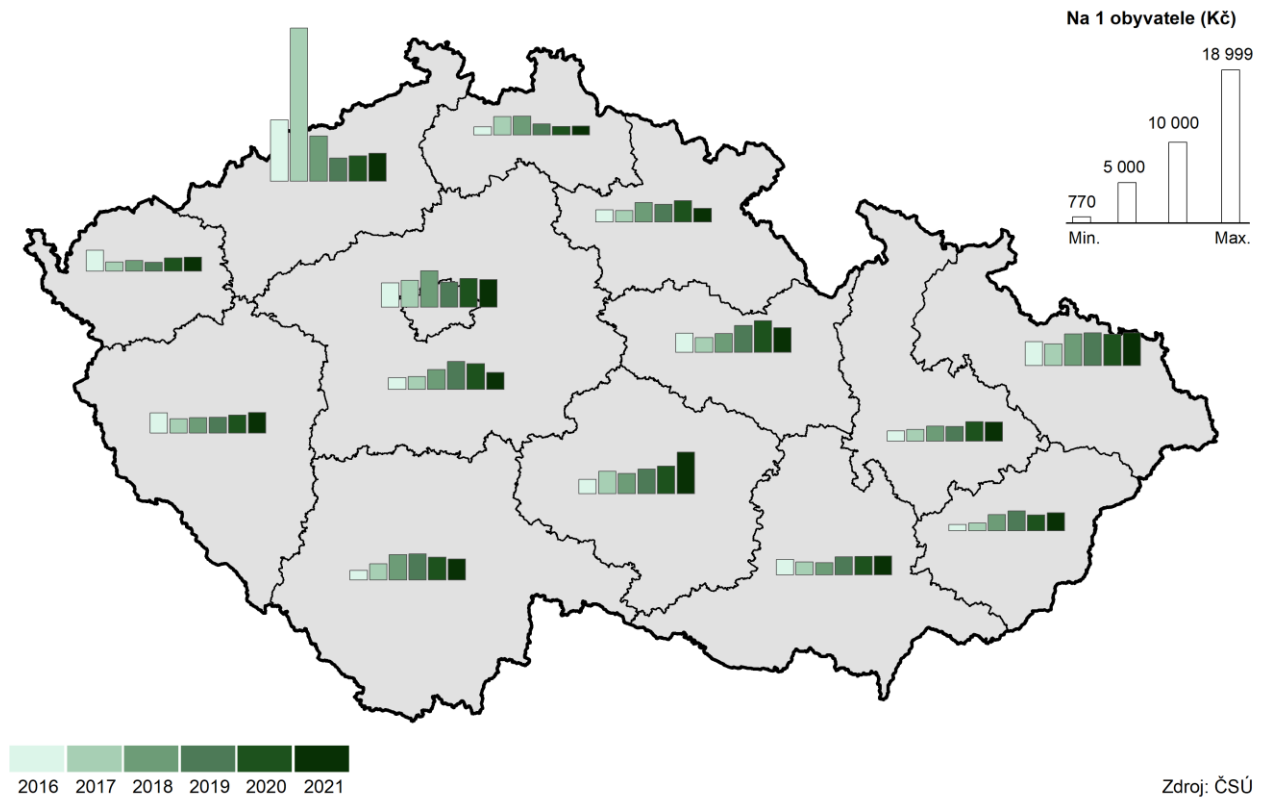
Celkový objem investic na ochranu životního prostředí na území kraje v roce 2021 dosáhl hodnoty 1,5 mld. Kč. Meziročně to bylo o 3,2 % méně. Mezi kraji ČR byla výše investic na území Olomouckého kraje pátá nejnižší po Libereckém, Karlovarském, Královéhradeckém a Zlínském kraji. Nejvíce finančních prostředků bylo investováno na ochranu životního prostředí na území Moravskoslezského kraje (4,8 mld. Kč). V období let 2011 až 2021 se v Olomouckém kraji nejvíce investovalo v roce 2015, a to 2,5 mld. Kč.

V přepočtu na obyvatele činila investovaná částka na území kraje 2 379 Kč.

V přepočtu na 1 obyvatele středního stavu dosáhly investice na ochranu ŽP v kraji částky 2 379 Kč, tedy o 429 Kč méně než průměrná hodnota za ČR. Největší investice na 1 obyvatele vykázal kraj Vysočina, více než dvojnásobek v Olomouckém kraji (5 138 Kč na obyvatele).

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2016 až 2021

5. Mezikrajské srovnání

Z pohledu demografického vývoje byly v roce 2021 v řadě ukazatelů zachovány trendy předchozích let. Dlouhodobě trvalým procesem zůstává stárnutí populace. Základní migrační proudy se nemění a převažuje stěhování do Středočeského kraje a hl. m. Prahy. Zvýšená úmrtnost v letech 2020 a 2021 však přinesla pokles naděje dožití mužů i žen ve všech krajích. Na vývoj ekonomiky v posledních letech měla vliv epidemie covid-19 a opatření proti šíření této nemoci. V roce 2020 došlo k meziročnímu snížení objemu hrubého domácího produktu České republiky o 5,5 % (ve stálých cenách), v roce 2021 HDP Česka vzrostl o 3,5 %. V regionálním pohledu jsou informace o vývoji HDP k dispozici pouze do roku 2020 (regionální účty a výsledky za rok 2021 budou zveřejněny v lednu 2023). Plochy ekologického zemědělství se rozšiřují ve všech krajích. V posledních letech dochází k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají.

Demografický vývoj

Populace stárne ve všech krajích. V průměru nejstarší je obyvatelstvo kraje Zlínského, naopak nejmladší je kraj Středočeský.

Demografický vývoj zaznamenal ve 14 krajích České republiky řadu společných rysů. Jedním z hlavních fenoménů zůstává stárnutí populace, které dokumentuje řada ukazatelů. Průměrný věk obyvatele v České republice se zvyšuje souvisle od jejího vzniku. V roce 2021 dosáhl hodnoty 42,8 let a oproti roku 2001 vzrostl o 3,8 roku. V dlouhodobém pohledu stárne populace všech krajů, avšak různým tempem. Díky tomu se pořadí krajů podle průměrného věku v čase mění. Do roku 2012 bylo průměrně nejstarším obyvatelstvo hlavního města Prahy, které však v roce 2021 bylo vlivem demografických změn druhé nejmladší. Druhé nejpomalejší tempo stárnutí charakterizovalo v uplynulých dvou desetiletích populaci kraje Středočeského. Zatímco v roce 2001 byla třetí nejstarší, o 20 let později již byla nejmladší mezi všemi kraji. Obyvatelstvo Prahy i kraje Středočeského je dlouhodobě nejvíce ovlivněno početnými migračními přírůstky. Vyšší tempa stárnutí byla naopak typická pro regiony s výraznými migračními úbytky. Zcela nejrychlejší byla v kraji Karlovarském a Moravskoslezském. Jestliže obyvatelstvo Karlovarského kraje bylo v roce 2001 nejmladší, v roce 2021 bylo v mezikrajském srovnání třetí nejstarší. Nejvyšší průměrný věk náležel v roce 2021 kraji Zlínskému a Královéhradeckému.

Dlouhodobě klesá podíl osob ve věku 15–64 let a roste podíl osob starších 65 let.

Stárnutí obyvatelstva je determinováno jeho stávající věkovou skladbou. Průběžně je ovlivňováno počty narozených dětí, nadějí dožití a migrací. Homogenním rysem všech krajů je od roku 2008 trvale klesající podíl produktivní populace ve věku 15 až 64 let. Zatímco ještě v roce 2008 přesahoval ve všech krajích 70% hranici, o 13 let později osciloval v rozmezí od 61,9 % v kraji Královéhradeckém do 64,4 % v Praze. Výrazně proměnil věkové složení obyvatelstva odchod populačně silných ročníků do důchodu. Jestliže v roce 2001 žilo v zemi 1 415 tis. osob ve věku 65 a více let (tj. 13,9 %), v roce 2021 jejich počet vzrostl na 2 169 tis. osob (tj. 20,6 %). Nejvyšší podíl osob v postproduktivním věku vykázala dvojice krajů s nejvyšším věkovým průměrem, tj. Královéhradecký a Zlínský. Na opačném pólu pořadí se umístil kraj Středočeský a hlavní město Praha.

Index ekonomického zatížení roste ve všech krajích nepřetržitě již 14 let. Nejvyšší hodnota náleží kraji Královéhradeckému.

Zásadní změny ve věkovém složení obyvatelstva jednotlivých krajů se promítly do proměn indexů stárání a ekonomického zatížení. Index stárání, tj. počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let, roste od roku 2011 ve všech krajích kromě hlavního města. V Praze byl index stárání nejvyšší až do roku 2013. Od roku 2014 přísluší nejvyšší hodnota kraji Královéhradeckému. Naopak nejnižší index stárání je posledních 11 let v kraji Středočeském. Počet seniorů zde převážil nad počtem dětí jako v posledním z krajů až v roce 2015. Neměnná tendence charakterizovala vývoj indexu ekonomického zatížení, který vyjadřuje počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let. Tento index roste ve všech krajích nepřetržitě již 14 let. V posledních čtyřech letech se nezměnila ani pozice krajů

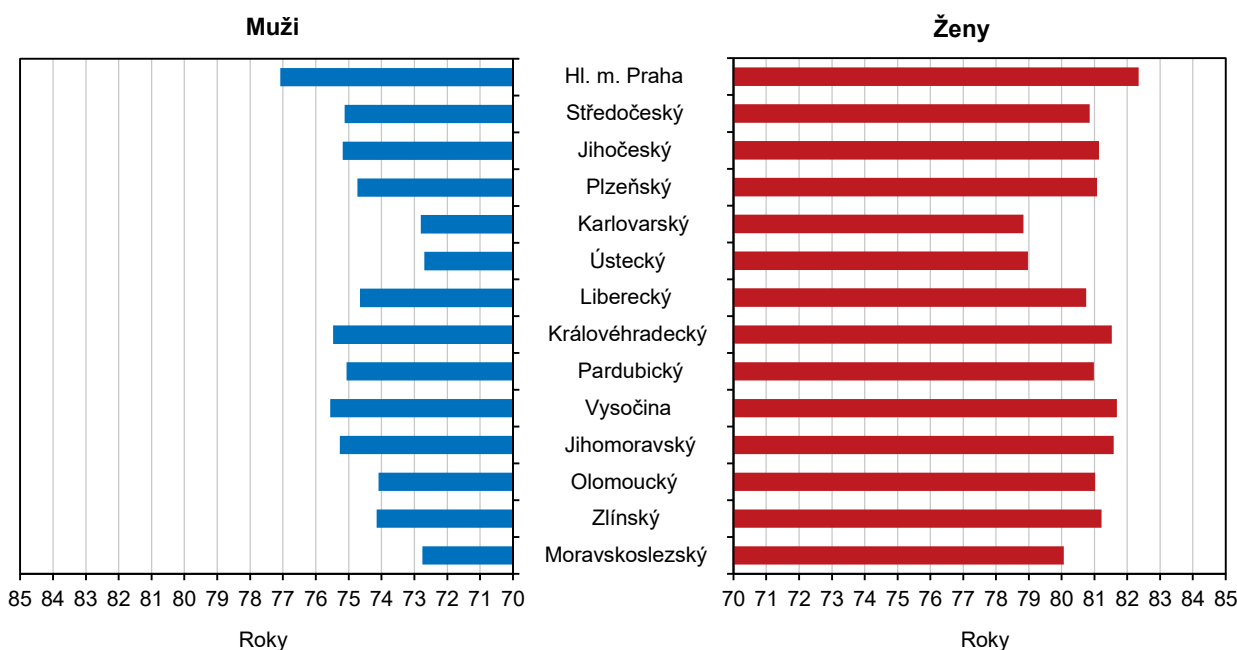
s mezními hodnotami. Nejvyšší index ekonomického zatížení náležel kraji Královéhradeckému a nejnižší hlavnímu městu Praze.

Ve všech krajích zemřelo v letech 2020 a 2021 nejvíce obyvatel od roku 2000.

Statistika obyvatelstva byla v letech 2020 a 2021 výrazně ovlivněna epidemií onemocnění covid-19. V obou letech byly počty zemřelých ve všech krajích nejvyšší od vzniku novodobého krajského uspořádání. Nejvyšší hrubá míra úmrtnosti příslušela kraji Karlovarskému, naopak nejnižší hodnoty náležely Praze. V roce 2021 zemřelo v České republice 139,9 tis. osob, tj. nejvíce od konce 2. světové války. Nejčastějšími příčinami úmrtí byly nemoci oběhové soustavy, novotvary a covid-19.

Graf 5.1 Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2020–2021

Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití mužů i žen klesla v průměru let 2020 až 2021 ve všech krajích. Nejvyšší hodnoty přísluší Praze.

Společným jmenovatelem demografického vývoje ve všech krajích bylo v průměru let 2020 až 2021 zkrácení očekávané průměrné délky života při narození. S výjimkou Kraje Vysočina byl vyšší pokles zaznamenán v případě mužů. Napříč všemi kraji zůstala naděje dožití žen vyšší než naděje dožití mužů. Nejvyšší genderový rozdíl náležel kraji Moravskoslezskému (o 7,3 let). Nejnižší rozdíl mezi oběma pohlavími příslušel hlavnímu městu Praze (o 5,3 let), která současně vykázala nejvyšší hodnoty naděje dožití mužů (77,1 let) i žen (82,3 let) v mezikrajším srovnání. Pod 74letou hranicí byla v letech 2020 až 2021 očekávaná průměrná délka života mužů při narození v kraji Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském. Nejnižší naděje dožití žen charakterizovala stejnou trojici krajů, ale v odlišném pořadí.

Nejlidnatějším zůstal kraj Středočeský. Následovala Praha, kraj Jihomoravský a Moravskoslezský.

Zatímco v řadě ukazatelů vykazují kraje souhlasné trendy, v dílčích demografických statistikách jsou tendence zcela protichůdné. Jednu z takových oblastí, spojenou se zásadními krajskými disparitami, představuje migrace. Výrazné přírůstky obyvatel stěhování charakterizují v dlouhodobém pohledu kraj Středočeský a hlavní město Prahu. Nejvyšší úbytky přísluší kraji Moravskoslezskému. Dlouhodobě protichůdné migrační trendy se podepsaly pod změny v pořadí krajů podle počtu obyvatel. Na konci roku 2021, ve kterém demografická bilance již navazuje na výsledky Sčítání 2021, byl nejlidnatějším kraj Středočeský (1 387 tis. osob). Přes milion obyvatel mělo registrovaný pobyt také v Praze (1 275 tis. osob), kraji Jihomoravském (1 185 tis. osob) a Moravskoslezském (1 178 tis. osob). Nejméně lidnatým zůstal kraj Karlovarský (283 tis. osob).

Více než třetina cizinců v ČR měla na konci roku 2021 registrovaný pobyt v Praze. Nejnižší podíl cizinců byl v kraji Olomouckém.

Velmi různorodé jsou kraje nejen v počtu obyvatel, ale také ve struktuře obyvatel podle státního občanství. Na konci roku 2021 žilo v České republice 658,6 tis. cizinců s trvalým nebo dlouhodobým pobytem nad 90 dnů (v případě občanů EU s pobytem přechodným). Zatímco v populaci hlavního města Prahy tvořil podíl cizinců 18,5 %, v populaci Olomouckého kraje jen 2,2 %. Republikový podíl 6,3 % cizinců v populaci překonala vedle hlavního města pouze trojice krajů – Plzeňský, Karlovarský a Středočeský.

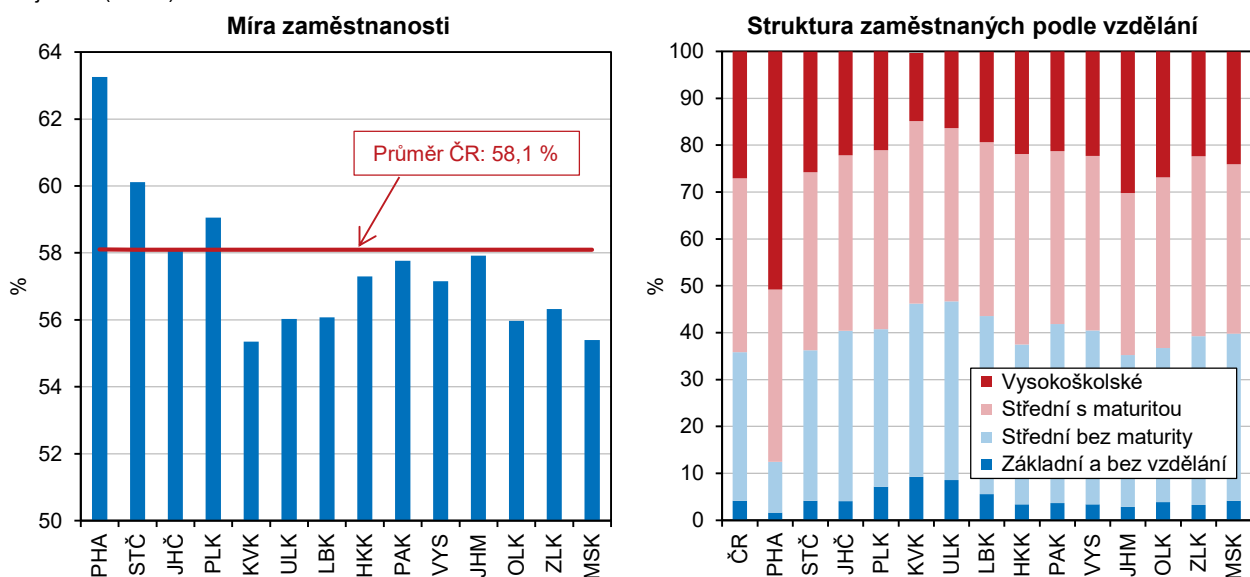
Sociální vývoj

Vývoj zaměstnanosti v letech 2020 a 2021 ovlivnila protiepidemická opatření.

Trh práce, který významně ovlivňují trendy v ekonomickém a demografickém vývoji, byl v souvislosti s příznivým ekonomickým vývojem v letech 2014 až 2019 charakterizován vysokou zaměstnaností. Míra zaměstnanosti dosáhla nejvyšších hodnot na přelomu let 2018 a 2019. Rok 2020 znamenal přerušení dlouhodobého trendu a trh práce se vlivem protiepidemických opatření proměnil, míra zaměstnanosti se meziročně snížila o 0,9 p. b., přičemž významně vyšší byl pokles zaměstnanosti žen (o 1,1 p. b.) než mužů (o 0,8 p. b.). Rok 2021 charakterizovalo postupné rozvolnění těchto opatření, a tím i oživení na trhu práce. Z regionálního hlediska však byla situace velmi různorodá, proti roku 2020 zaměstnanost poklesla v osmi krajích, nejrychleji v Karlovarském kraji (o 1,7 p. b.), v ostatních krajích se míra zaměstnanosti zvýšila či stagnovala. Nejvyšší míra zaměstnanosti zůstala tradičně v hlavním městě Praze, Středočeském a Plzeňském kraji a naopak nejnižší byla zaznamenána v Karlovarském, Moravskoslezském a Olomouckém kraji.

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání a krajů v roce 2021

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Struktura zaměstnaných podle vzdělání se zlepšuje ve prospěch středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání.

Existuje pozitivní závislost mezi stupněm vzdělání a intenzitou ekonomického zapojení, takže také vzdělanostní úroveň populace má vliv na míru zaměstnanosti. Porovnáním skupin zaměstnaných v národním hospodářství v letech 2001 a 2021 dle vzdělání vidíme, že během dvaceti let se změnila vzdělanostní struktura ve všech krajích. Podíl zaměstnaných se základním vzděláním a středním bez maturity se snižuje ve prospěch zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Na republikové úrovni se podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity snížil od roku 2001 téměř o 12 procentních bodů a naopak vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci posílili o 14 p. b. Nejvyšší podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním byl v roce 2021 dosažen v hlavním

městě Praze (51 %) a Jihomoravském kraji (30 %), nejvyšší podíl zaměstnaných pouze se základním vzděláním byl zaznamenán v Karlovarském a Ústeckém kraji (shodně 9 %).

Zaměstnanost v sektoru služeb se dlouhodobě zvyšuje.

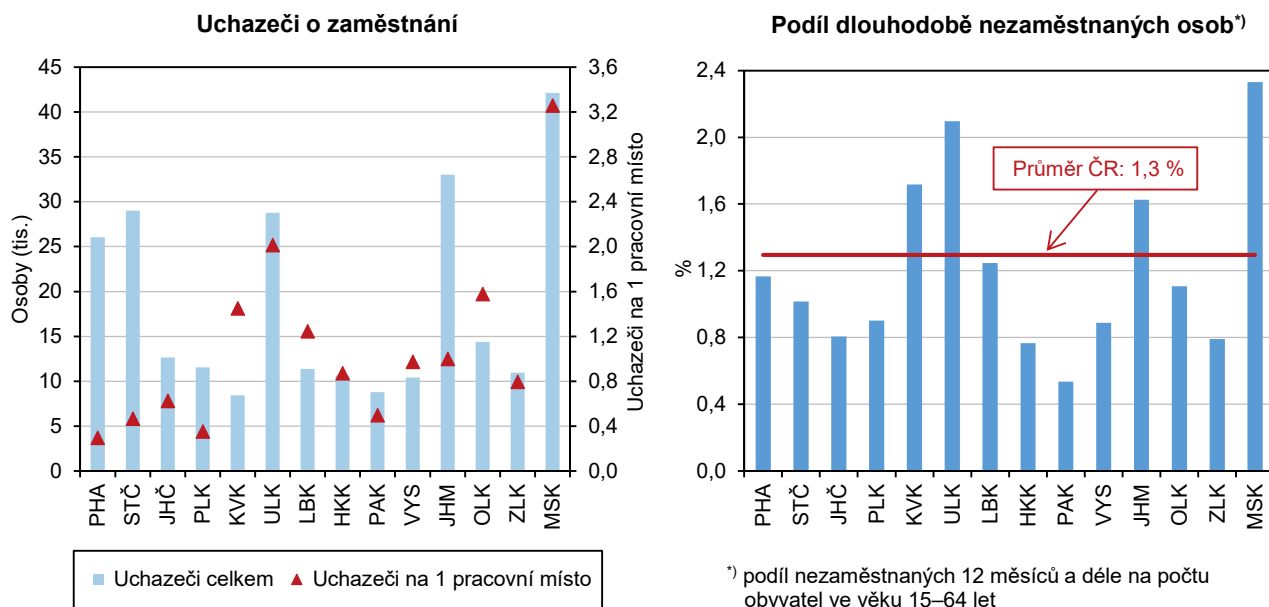
Vývoj celkové zaměstnanosti v České republice byl provázen pokračujícími změnami v odvětvové skladbě pracujících. Nejvýznamnějším sektorem z hlediska zaměstnanosti byl sektor služeb (terciér). Dlouhodobě počet zaměstnaných v tomto sektoru roste, a stejně tak se zvyšuje i jeho podíl na celkové zaměstnanosti; vývoj významně neovlivnil ani odliv zaměstnanců v roce 2020. Zastoupení sektoru služeb se v jednotlivých krajích liší. Markantní vliv na průměrnou zaměstnanost ve službách v České republice má hlavní město Praha, kde v tomto sektoru dlouhodobě pracuje více než 80 % zaměstnaných osob (v roce 2021 to bylo 83,1 %). V ostatních krajích pracovala ve službách více než polovina zaměstnaných, pouze v Libereckém kraji to bylo 49,4 %.

Počet pracovních míst v evidenci úřadů práce se v letech 2016–2021 zvyšoval ve všech krajích.

Zatímco na sklonku roku 2020 nabízely úřady práce ve své evidenci 319 tis. pracovních míst, o dvanáct měsíců později vlivem pokoronavirového oživení trhu práce to bylo více než 343 tis. volných pozic, přičemž od roku 2016 se počet volných pracovních míst zvýšil více než dvaapůlkrát. V roce 2021 byl nejvyšší meziroční nárůst počtu pracovních míst v evidenci úřadů práce zaznamenán v Karlovarském kraji (o 31 %), Olomouckém a Zlínském kraji (shodně o 28 %) a Jihomoravském kraji (o 13 %); pokles naopak zaznamenaly kraje Pardubický (o 14 %), Liberecký (o 10 %) a Moravskoslezský (o 4 %).

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost v krajích k 31. 12. 2021

Pramen: MPSV

V roce 2020 byl přerušen klesající trend podílu nezaměstnaných.

Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2007 rostl a kulminoval v roce 2013, kdy se jeho hodnota v ČR vyšplhala k 8,2 % (podíl nezaměstnaných osob v ČR v roce 2007 tvořil 4,5 %). I v mezikrajském srovnání dosáhl podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech maximálních hodnot v roce 2013 (kromě krajů Plzeňského, Pardubického a Kraje Vysočina, které dosáhly maxima již v roce 2010). Po roce 2013 se podíl nezaměstnaných osob ve všech krajích snižoval na minimum v roce 2019 (kromě Plzeňského, Královéhradeckého a Pardubického kraje, kde byla

nejnižší hodnota v roce 2018, a hlavního města Prahy, kde byla minimální hodnota dosažena již v roce 2008). V roce 2020 došlo ke změně klesajícího trendu vývoje nezaměstnanosti a podíl nezaměstnaných osob v ČR meziročně vzrostl o 1,1 p. b. V roce 2021 došlo k pozitivnímu obratu na trhu práce a hodnota podílu nezaměstnaných osob meziročně klesla ve všech regionech, a to u mužů i u žen. Nejvyšší nezaměstnanost byla zaznamenána v Moravskoslezském a Ústeckém kraj. Nejpříznivější situace naopak byla v Pardubickém a Zlínském kraji. Koncem roku 2021 bylo v České republice téměř 86,2 tis. dlouhodobě nezaměstnaných. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob se od roku 2016 do roku 2019 stále snižoval, v roce 2020 byla klesající tendence přerušena, v roce 2021 podíl dlouhodobě nezaměstnaných meziročně vzrostl ve všech krajích. S problémem dlouhodobě nezaměstnaných se potýkal zejména Moravskoslezský a Ústecký kraj.

Čistý disponibilní důchod v roce 2020 rostl.

Čistý disponibilní důchod domácností, tedy částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, meziročně vzrostla podle posledního dostupného údaje (rok 2020) v průměru o 5,1 %, ale v souvislosti s ekonomickým vývojem se jeho růst zpomalil; ve srovnání s rokem 2014 činil průměrný nárůst 26,7 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele zaznamenal meziročně nejvyšší nárůst v Ústeckém kraji (o 7,6 %, tj. o 18 tis. Kč), nejnižší nárůst byl evidován v Karlovarském kraji (o 2,5 %, tj. o 6 tis. Kč). Nejvyšší hodnoty dosáhl v hl. městě Praze, naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v kraji Karlovarském.

Tempo růstu mezd od roku 2019 zpomaluje.

Zvyšující se napětí na pracovním trhu spojené jak s nízkou nezaměstnaností, tak s vysokým a dále rostoucím počtem volných pracovních míst působilo prorůstově i v oblasti mezd. Od roku 2013 rostou průměrné hrubé měsíční mzdy každoročně. Tempo růstu mezd však od roku 2019 začalo zpomalovat.

Průměrné hrubé mzdy i medián mezd jsou dlouhodobě nejvyšší v hlavním městě Praze.

Podle výsledků strukturálního šetření mezd za rok 2021, které publikuje Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, vzrostly proti roku 2020 hrubé měsíční mzdy ve všech krajích ČR. Mzdový vývoj byl velmi nerovnoměrný, nadprůměrně mzdy rostly v Jihomoravském a Jihočeském kraji (o 7,0, resp. 6,8 %), nejpomaleji v Středočeském a Plzeňském kraji (o 3,8, resp. 4,8 %). V reálném vyjádření byl vlivem zvýšení míry inflace mzdový růst mnohem slabší. Diference mzdové úrovně zůstávají mezi kraji zachovány, i když náskok hl. města Prahy se v čase mírně snižuje. Nejvyšší hrubé měsíční mzdy byly v roce 2021 vyplaceny v hl. městě Praze (50 494 Kč) a proti nejnižším mzdám v Karlovarském kraji (35 611 Kč) byly téměř o 15 tis. Kč vyšší. V těchto dvou krajích byly zaznamenány i nejvyšší a nejnižší hodnoty mediánu mezd, avšak rozdíl mezi nimi byl menší (9 tisíc korun).

Počet příjemců důchodů se již druhým rokem snižuje.

Celkový počet příjemců důchodů, nehledě na druh důchodu, se již druhým rokem snižuje. Zatímco v roce 2020 se počet důchodců v České republice proti roku předchozímu snížil o 16 tis. osob, v roce následujícím pokles pokračoval a úbytek představoval již téměř 24 tis. osob. Pokles se dotkl všech krajů ČR. Jako jeden z hlavních faktorů snížení počtu příjemců důchodů lze uvést zvýšenou úmrtnost v důsledku onemocnění covid-19. Naposledy došlo k poklesu počtu důchodců v roce 2013.

V delším časovém horizontu počet příjemců důchodů v návaznosti na demografický vývoj a stárnutí populace spíše roste. Dlouhodobý trend nárůstu počtu důchodců mírně pouze postupně zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu, která v současné době činí 65 let.

Poklesl počet starobních důchodců, výraznější úbytek byl zaznamenán mezi ženami.

Počet starobních důchodců meziročně poklesl o 22,7 tisíce, v roce 2021 tak v České republice pobíralo starobní důchod (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým) 2,4 mil. osob – 952 tis. mužů a 1 426 tis. žen. Výraznější úbytek byl zaznamenán mezi ženami (-15,8 tis.) než mezi muži (-6,8 tis.). Ve většině krajů se celkový počet starobních důchodců proti roku 2020 snížil (s výjimkou Jihomoravského a Olomouckého kraje).

Počet i podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod roste.

Dlouhodobě se zvyšuje počet i podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod. V roce 2021 pobíralo předčasně přiznaný starobní důchod téměř 670 tis. osob, tedy 28,2 % ze všech příjemců plného starobního důchodu (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým). Srovnáním s rokem 2010 vzrostl počet osob v předčasném starobním důchodu na republikové úrovni téměř o 240 tis., relativně se podíl příjemců předčasných důchodů zvýšil o 9,1 procentních bodů. V osmi krajích ČR (Vysočina, Pardubický, Moravskoslezský, Olomoucký, Jihočeský, Karlovarský, Plzeňský a Zlínský) překročil v roce 2021 podíl osob v předčasném důchodu 30 % s maximem v Kraji Vysočina (36,1 %), v dalších 4 krajích přesáhl 25 %. Opačný konec žebříčku obsadil Středočeský kraj s 24,1% podílem předčasných starobních důchodců a hlavní město Praha s 14,2% podílem (oba regiony vykazují nižší zastoupení důchodců na populaci kraje než je průměr ČR).

Starobní důchody v ČR meziročně vzrostly o 6,6 % a jejich výše přestavovala 43,9 % mediánu hrubého výdělku.

Průměrná výše důchodů je ovlivňována zvyšováním vyplácených důchodů. Na růst penzí má vliv jak valorizace, tak i výše nově přiznaných důchodů, které jsou vyšší než postupně zanikající důchody starších penzistů. V prosinci 2021 vzrostla průměrná výše sólo vyplácených plných starobních důchodů v ČR meziročně o 6,6 % na 15 453 Kč a činila 43,9 % mediánu hrubého výdělku. V regionálním pohledu na výši starobních důchodů v poměru ke mzdovému mediánu se nejvýše umístily kraje, ve kterých podíl starobních důchodů dosáhl nebo přesáhl 46 % mzdového mediánu, a to Karlovarský, Zlínský, Moravskoslezský a Jihočeský. Pod republikový průměr se řadí kraje Středočeský, Jihomoravský, Plzeňský a s výrazným odstupem hlavní město Praha (40,1 %).

Ekonomický vývoj

Po šesti letech růstu HDP v roce 2020 v celém Česku a napříč regiony poklesl.

Rokem 2019 skončilo šestileté období konjunktury. Zatímco v letech 2014 až 2019 HDP ve srovnatelných cenách (s. c.) meziročně ve všech krajích až na ojedinělé výjimky rostl, v roce 2020 měla restriktivní opatření přijatá proti šíření koronaviru negativní dopady na ekonomiku a promítla se do poklesu HDP v s. c. ve všech krajích. Ve většině regionů se jednalo o propad, který neměl od roku 1995 obdoby a který byl ještě hlubší než v roce 2009, kdy začalo období hospodářské krize.

V Karlovarském kraji se v roce 2020 HDP propadl na úroveň roku 2000.

HDP v s. c. se v roce 2020 propadl v Ústeckém kraji pod hodnotu předkrizového roku 2008, v Moravskoslezském kraji klesl na jeho úroveň, v lázeňském Karlovarském kraji se propadl ještě hlouběji, až na úroveň roku 2000. V ostatních krajích se HDP v s. c. v roce 2020 pohyboval nad úrovní roku 2008 v rozmezí od 7 % v Jihočeském kraji až po 22 % ve Středočeském a Královéhradeckém kraji.

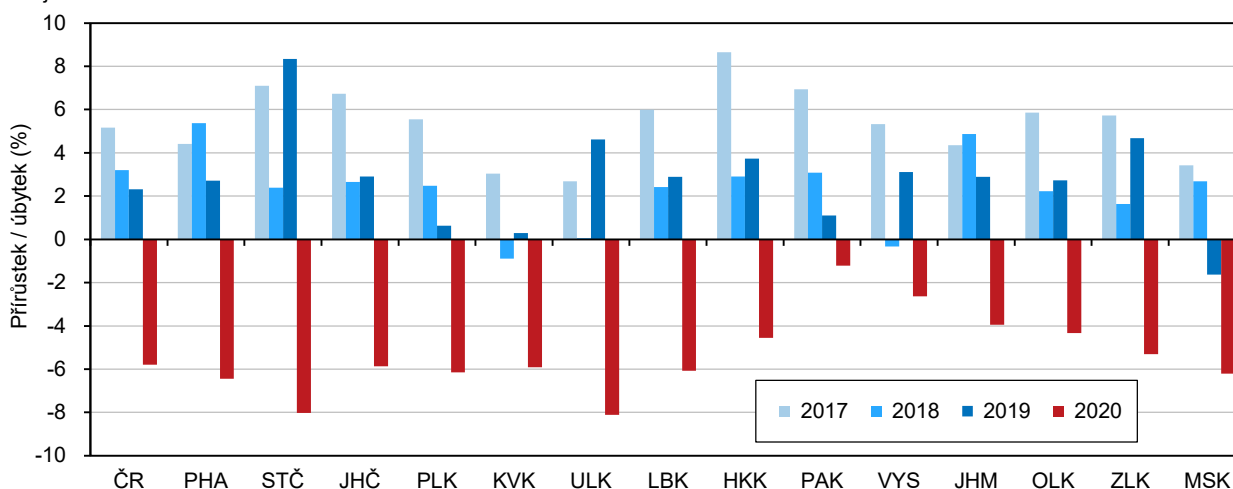
V roce 2020 hrubá přidaná hodnota (v b. c.) ve většině krajů meziročně poklesla.

Koronavirová krize negativně zasáhla především průmysl, obchod, dopravu, ubytování a stravování, z menších odvětví např. profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti. Hrubá přidaná hodnota (HPH) v běžných cenách (b. c.) v těchto odvětvích v ČR a ve většině krajů meziročně poklesla. Na druhou stranu některá odvětví zaznamenala nárůst HPH. Ve všech krajích se její objem zvýšil v odvětví veřejné správy, vzdělávání, zdravotní a sociální péče; většinově pak v odvětví činnosti v oblasti nemovitostí a informační a komunikační činnosti. Úhrnem HPH v roce 2020 v ČR a většině krajů meziročně poklesla (s výjimkou Pardubického,

Jihomoravského, Královéhradeckého a Olomouckého kraje a Kraje Vysočina). K tomu došlo naposledy v roce 2009, tehdy však a zasáhl více krajů. Všechny uvedené změny se promítly i do struktury HPH.

Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách podle krajů (předchozí rok = 100 %)

Zdroj: ČSÚ

Z krajů ČR má nejvyšší ekonomickou výkonnost hlavní město Praha, ...

Hospodářsky nejsilnějším krajem České republiky je hlavní město Praha, k jehož vysoké ekonomické výkonnosti napomáhá odvětvová struktura HPH s vysokým podílem služeb (od roku 2016 více než 84 %). Příspěvek hlavního města Prahy k celorepublikovému HDP se od roku 2014 zvolna zvyšoval, i když v pandemické krizi v roce 2020 poněkud klesl (na 27,0 %). Vedle hlavního města svůj přínos k celorepublikovým výsledkům zvyšoval dlouhodobě také druhý nejvýznamnější Středočeský kraj se silným automobilovým průmyslem. Jeho podíl na HDP ČR v roce 2020 meziročně mírně poklesl na 11,6 %.

...které již dvacet let překračuje dvojnásobek republikové hodnoty HDP na 1 obyvatele.

HDP hlavního města Prahy v přepočtu na 1 obyvatele překračuje od roku 2001 dvojnásobek průměru ČR a od roku 2017 rovněž dvojnásobek unijního průměru HDP EU27 vyjádřený ve standardu parity kupní síly (PPS) na 1 obyvatele. Ostatní kraje republikového ani unijního průměru nedosáhly. Nejvíce se jim přiblížil v roce 2020 Jihomoravský kraj, který republikového průměru dosáhl z 96,6 % a unijního průměru v PPS z 89,8 %, dále kraje Královéhradecký (90,4 %, resp. 84,1 %) a Středočeský (89,4 %, resp. 83,2 %). Z českých krajů za republikovým a unijním průměrem nejvíce zaostávají Karlovarský a Ústecký kraj (o více než 30 %).

Převahu hlavního města posiluje struktura HPH s vysokým podílem terciárního sektoru.

Výraznou převahu hlavního města ovlivňuje vedle struktury HPH i vysoký počet zaměstnaných, kteří do Prahy přijíždějí z jiných regionů, zejména ze Středních Čech. Srovnáním HDP na 1 zaměstnaného, kde je zohledněn počet osob, které produkt vytváří (zahrnuje i dojíždějící z jiných krajů), je odstup hlavního města od ostatních krajů samozřejmě menší. V roce 2020 překročila Praha republikový průměr o 51,3 %, druhý Středočeský kraj o 2,4 %. Ostatní kraje průměru nedosáhly, Jihomoravský kraj se mu přiblížil z 96,3 % a Královéhradecký kraj z 94,8 %.

Zemědělská produkce v roce 2020 byla téměř ve všech krajích historicky nejvyšší.

Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách vzrostla v roce 2020 podle semidefinitivních výsledků (poslední dostupné údaje) ve všech krajích a s výjimkou Moravskoslezského kraje dosáhla historicky nejvyšších hodnot. O tento výsledek se zasloužila rekordní rostlinná produkce zajištěná více než dobrou sklizní. Živočišná produkce v b. c. v roce 2020 meziročně vlivem nepříznivého cenového vývoje v sedmi krajích i celorepublikově mírně poklesla.

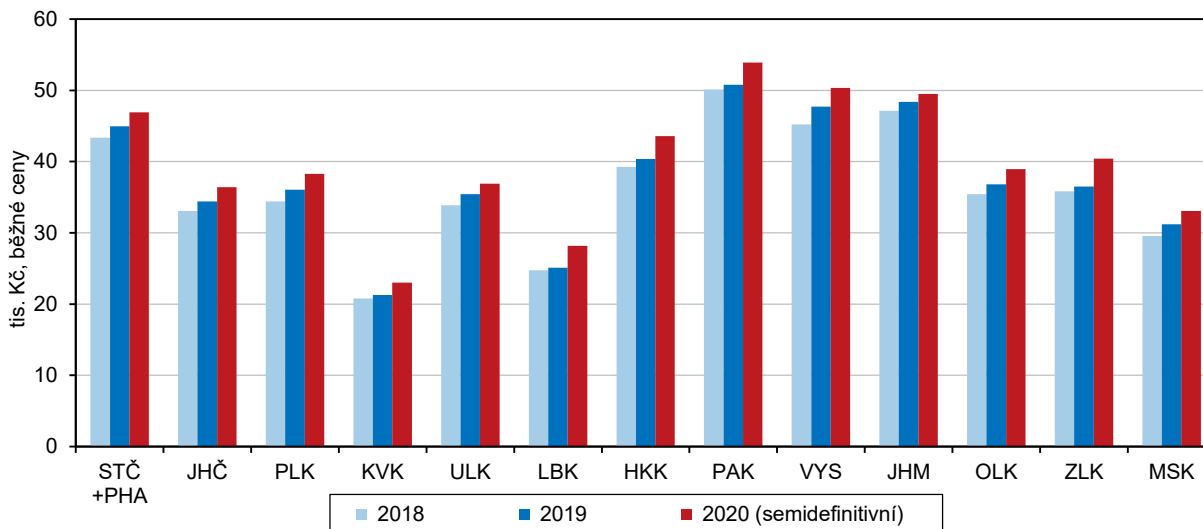

Největší produkci zemědělského odvětví na 1 hektar půdy měli pardubičtí zemědělci.

Produkcí zemědělského odvětví České republiky dlouhodobě vytvářejí z více než poloviny kraje s největší výměrou obhospodařované zemědělské a orné půdy, Středočeský, Jihomoravský, Kraj Vysočina a Jihočeský. Po přepočtu zemědělské produkce na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy se v čele pomyslného regionálního žebříčku držel od roku 2012 Pardubický kraj díky drůbežářství a na jeho konci se dlouhodobě umísťoval Karlovarský kraj, jehož produkce nedosahovala hodnot Pardubického kraje ani z poloviny.

Graf 5.6 Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy podle krajů

Zdroj: ČSÚ

V roce 2021 se meziročně zvýšila produkce obilovin a mléka, menší však byla úroda řepky a snáška vajec.

Po poměrně úrodném roce 2020 sklidili zemědělci v roce 2021 více obilovin celkem (zásluhou pšenice, ovsa a kukuřice na zrna), luskovin, cukrovky a sena. Slabší a podprůměrná byla ve většině krajů úroda ječmene, žita a brambor a dále ve všech krajích sklizeň řepky. V živočišné výrobě se v roce 2021 zvýšila oproti předchozímu roku ve většině krajů výroba mléka, ale snáška vajec většinou poklesla. Ve většině krajů zemědělci vyprodukovali více jatečných zvířat a v polovině krajů více jatečné drůbeže.

Kvůli odstraňování následků kůrovcové kalamity a polomů dosahoval v posledních letech objem těžby dřeva rekordních hodnot.

Těžba dřeva, která v letech 2018 až 2020 dramaticky rostla v souvislosti s likvidací následků kůrovcové kalamity a polomů, se v roce 2021 zvýšila již jen ve 4 krajích. I když v úhrnu za ČR v tomto roce klesla o 15,4 %, byla historicky třetí nejvyšší po předchozích dvou letech. S postupem kůrovce dosáhla rekordního objemu v roce 2018 v Olomouckém, Moravskoslezském a Zlínském kraji, v roce 2020 na Vysočině a v Jihomoravském, Královéhradeckém a Plzeňském kraji, v roce 2021 ve Středočeském, Ústeckém, Libereckém a Pardubickém kraji. Pouze v Jihočeském a Karlovarském kraji zůstal nepřekonaný objem těžby z roku 2007 spojený s odstraňováním polomů po orkánu Kyrill.

Nejvíce dřeva se vytěžilo v Kraji Vysočina, kde se téměř výhradně jednalo o nahodilou těžbu.

Z hlediska regionálního srovnání se v období let 2018 až 2021 nejvíce dřeva vytěžilo v Kraji Vysočina, 22,3 % z celorepublikové hodnoty. Přitom na Vysočině 99 % objemu těžby dřeva tvořila nahodilá těžba, při které se zpracovávaly zejména kůrovcem napadené stromy a polomy. Ve většině krajů v posledních čtyřech letech nahodilá těžba představovala více než 90 % z celkového objemu těžby. Nejméně byly kůrovcem a polomy zasaženy lesy v Karlovarském a Zlínském kraji, ve kterých podíl nahodilé těžby tvořil méně než 80 %.

Od roku 2019 se rozšiřovala plocha zalesňování s převahou listnatých dřevin.

Jako reakce na kalamitu, v jejímž důsledku vznikly holiny, se v posledních letech zvyšovala plocha zalesňování. Zatímco celorepublikově bylo po roce 2000 obvykle zalesňováno každoročně cca 20 tis. ha plochy převážně jehličnany, od roku 2019 se plocha zalesňování zvětšovala a upřednostňovány byly listnaté dřeviny. V roce 2021 dosáhla plocha zalesňování dvojnásobku obvyklé hodnoty s podílem listnáčů 52 %. Nejvíce se zalesňovalo v Kraji Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém a Jihočeském kraji.

Regionální data z průmyslu jsou za průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji.

Z oblasti průmyslu má statistika do úrovně krajů k dispozici údaje za podniky, které v daném roce zaměstnávaly 100 a více zaměstnanců a měly sídlo v příslušném kraji. Výsledky a zejména jejich srovnání v čase může být ovlivněno tím, že zařazení podniku do souboru vykazujících subjektů na základě neměnných kritérií se může rok od roku lišit. Přepočty na srovnatelnou organizační strukturu se neprovádějí.

Počet zaměstnanců velkých průmyslových firem se od roku 2019 ve většině krajů snižoval.

Počet zaměstnanců velkých průmyslových podniků se poslední tři roky snižoval. Po pětiletém období 2014–2018, kdy podniky v úhrnu za ČR a zpravidla i za regiony nabíraly zaměstnance, došlo v roce 2019 ve většině krajů (kromě dvou) ke snížení počtu zaměstnanců. Tento nastoupený trend pokračoval i v pandemickém roce 2020, kdy počet pracujících v průmyslu poklesl ve všech krajích kromě Královéhradeckého a ve většině krajů neustal ani v roce 2021. Největším průmyslovým zaměstnavatelem mezi regiony se stal od roku 2018 Středočeský kraj (aktuálně s podílem na ČR 13,7 %), poté co předstihl do té doby vedoucí Moravskoslezský kraj. Dlouhodobě nejméně osob zaměstnává průmysl v nejmenším Karlovarském kraji (podíl na ČR 2,0 %).

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (v b. c.) v pandemickém roce 2020 ve většině krajů meziročně klesly, ...

Na rozdíl od počtu zaměstnanců, který od roku 2019 klesal, tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (v b. c.) v roce 2019 rostly. Pandemie koronaviru, kvůli které podniky některých klíčových odvětví na jaře 2020 dočasně zastavily výrobu a při které došlo k narušení subdodavatelských procesů, se v roce 2020 promítla do meziročního poklesu tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v odvětvích zpracovatelského průmyslu jako celku a tím i průmyslu celkem. Snížení tržeb z průmyslové činnosti v roce 2020 zaznamenaly všechny kraje s výjimkou Královéhradeckého a Pardubického a většina odvětví zpracovatelského průmyslu, zejména výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů, výroba strojů a zařízení, pryžových a plastových výrobků, výroba kovodělných výrobků. Ne všechna odvětví ale pandemie omezila, naopak díky zvýšené poptávce po jejich výrobcích vzrostly tržby ve farmaceutickém, potravinářském a ostatním zpracovatelském průmyslu (zahrnuje mj. výrobu her, hraček nebo zdravotnických lůžek).

... ale v roce 2021 již většinou opět vzrostly.

V roce 2021 již ve většině krajů tržby z průmyslové činnosti zpracovatelského průmyslu celkem (v b. c.) meziročně vzrostly, pouze v Pardubickém kraji klesly na hodnotu roku 2019. Z hlediska jednotlivých odvětví tam, kde v roce 2020 došlo k poklesu tržeb, se v roce 2021 většinou podařilo vyrovnat výpadek předchozího roku. Pouze výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů a textilní průmysl, i přes nárůst v roce 2021, za rokem 2019 zaostala a výroba počítačů a elektronických a optických přístrojů dále klesala.

Na export byl nejvíce orientován průmysl Středočeského kraje.

Z tržeb z průmyslové činnosti zpracovatelského průmyslu ČR bylo v letech 2019 až 2021 zhruba 65 % dosaženo za zboží vyvezené přímo do zahraničí, přičemž tento podíl byl nejvyšší v roce 2020 – 65,5 %. Z hlediska odvětvového směřovala na vývoz relativně největší část z produkce farmaceutického průmyslu (84 % tržeb z vývozu v roce 2021), a dále z textilního průmyslu, výroby ostatních dopravních prostředků a výroby motorových vozidel, přívěsů a návěsů (více než 75 % z tržeb bylo za přímý

vývoz). Z hlediska regionálního byl na export nejvíce orientován zpracovatelský průmysl Středočeského kraje (75,0 %).

Od roku 2017 se objem stavebních prací „S“ meziročně zvyšoval. K mírnému růstu ve většině krajů v roce 2020 napomohl objem prací na inženýrských stavbách.

Objem stavebních prací podle dodavatelských smluv, tedy v hodnotě „S“ (v b. c.; vč. cenového vlivu), provedených stavebními podniky s 20 a více zaměstnanci na stavbách v tuzemsku, se v letech 2017 až 2021 ve většině krajů každoročně zvyšoval. Rok předtím, v roce 2016, tedy na začátku sledované časové řady, došlo k meziročnímu poklesu v ČR (-12,1 %) a ve všech krajích kromě dvou. Důvodem propadu byla vysoká stavební aktivita v roce 2015 v souvislosti s dočerpáváním fondů z EU. Od roku 2017 již stavební práce „S“ provedené v ČR meziročně trvale rostly, v pandemickém roce 2020 však jejich růst výrazně zpomalil (+3,1 %). Mírné zvýšení v b. c. tehdy zajistila vysoká dynamika růstu objemu prací na inženýrských stavbách (v ČR +19,1 %), které díky tomu v roce 2020 zvýšily svůj podíl na celkovém objemu prací „S“ provedených v ČR na 41,2 %.

V roce 2020 objem „S“ poklesl v šesti a v roce 2021 ve dvou krajích.

Z regionálního hlediska poklesl v pandemickém roce 2020 objem stavebních prací „S“ v šesti krajích, v roce 2021 ve dvou krajích. Naproti tomu nepřetržitě rostl v období let 2017 až 2021 v Ústeckém, Královéhradeckém, Jihomoravském a Olomouckém kraji.

V letech 2020 a 2021 byl objem stavebních prací „S“ z poloviny financován z prostředků veřejných zadavatelů.

Stavebnictví se ve sledovaném období stále více opíralo o čerpání veřejných prostředků. V letech 2016 a 2017 tvořily z celkového objemu stavebních prací „S“ provedených v ČR práce pro veřejné zadavatele necelou třetinu, v roce 2020 to byla více než polovina a v roce 2021 necelá polovina. Z větší části se práce pro veřejné zadavatele týkaly inženýrských a vodohospodářských staveb. Regionálně se podíl prací pro veřejné zadavatele z objemu prací provedených na stavbách v kraji pohyboval v úhrnu let 2016 až 2021 od 31 % v hlavním městě Praze po 57 % v Pardubickém kraji.

V přepočtu na 1 obyvatele byl největší objem prací proveden na stavbách v Praze a na jihu Čech.

Nejvyšší objem stavebních prací „S“ byl proveden na území hlavního města Prahy (za šestileté období podíl na ČR 21,2 %) a dále v Jihomoravském (11,9 %) a Středočeském kraji (10,9 %), nejméně pak v nejmenším Karlovarském kraji (2,2 %). Po přepočtu na 1 obyvatele zůstalo zcela bezkonkurenčně v čele pomyslného žebříčku krajů hlavní město Praha, které v průměru let 2016 až 2021 převyšovalo republikový průměr o 74 %. Za ním se na druhém a třetím místě umístil Jihočeský (16 % nad průměrem) a Jihomoravský kraj (+7 %); průměrný byl Kraj Vysočina. V ostatních krajích se intenzita výstavby pohybovala pod celorepublikovým průměrem; nejnižší byla v Libereckém kraji (-32 %).

Počet zahájených a dokončených bytů v roce 2020 většinou poklesl. V roce 2021 došlo k rozmachu výstavby, v ČR byl zahájen rekordní počet bytů.

Bytová výstavba reagovala na ekonomický vývoj. Konjunkturu v letech 2014 až 2019 provázal růst bytové výstavby. V roce 2020 ekonomiku i bytovou výstavbu zbrzdila pandemická krize. Počet zahájených i dokončených bytů v ČR a většině regionů meziročně poklesl. Ale hned v následujícím roce se počet zahájených bytů prudce zvýšil a v republikovém úhrnu dosáhl rekordní hodnoty za posledních třicet let. O výsledek se zasloužil především nárůst výstavby bytových domů v hlavním městě Praze, ve Středočeském a Jihočeském kraji. Vzhledem k tomu bylo v Praze a v jižních Čechách zahájeno nejvíce bytů celkem od roku 2000.

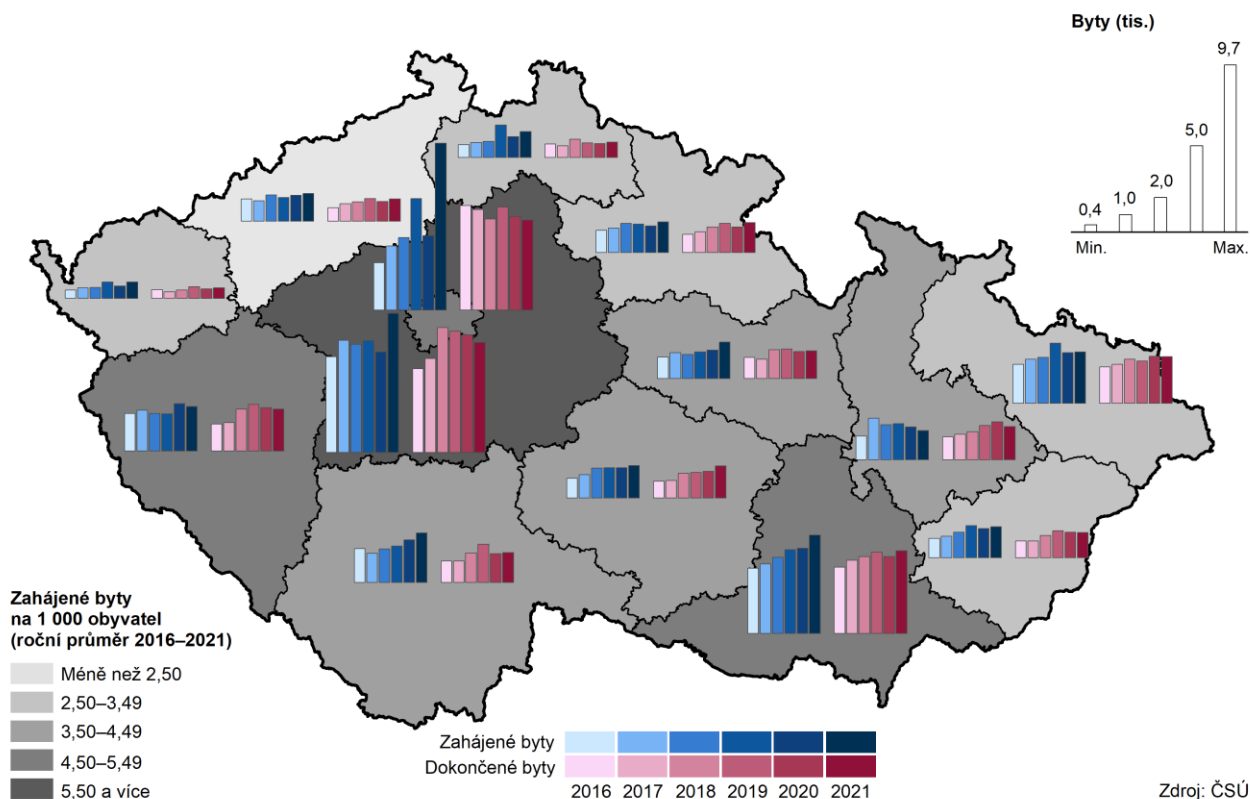
Většina bytů vznikala v rodinných domech.

Ve všech krajích přitom i nadále platilo, že většina nových bytů vznikala v rodinných domech, pouze v hlavním městě Praze s naprostou převahou v bytových domech.

Počet dokončených bytů v roce 2021 meziročně vzrostl.

Přírůstek počtu dokončených bytů v roce 2021 byl ve srovnání s vývojem zahájených bytů menší. V úhrnu za ČR byl dokončen druhý nejvyšší počet bytů za poslední desetiletí; v Královéhradeckém a Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina dokonce šlo o nejvyšší počet dokončených bytů za stejnou dobu.

Bytová výstavba v krajích v letech 2016 až 2021

Absolutně i relativně nejvíce bytů se stavělo ve Středočeském kraji. Nejvyšší intenzitu bytové výstavby má dlouhodobě Ústecký kraj.

V letech 2016 až 2021 se nejvíce bytů stavělo ve Středočeském kraji, hlavním městě Praze a Jihomoravském kraji. Do celorepublikového počtu dokončených bytů přispěly tyto kraje přesnou polovinou a do počtu zahájených bytů 46,2 %, to znamená s ohledem na počet jejich obyvatel (podíl na ČR 36,5 %) nadprůměrně. Zmíněné kraje se umístily v čele žebříčku krajů i po přepočtu na 1 000 obyvatel. Vklínil se mezi ně ještě Plzeňský kraj, který byl podle intenzity zahajování bytové výstavby druhý a podle intenzity dokončování bytové výstavby třetí. Na špici obou žebříčků se držel Středočeský kraj, hlavní město Praha bylo třetí, resp. druhé, Jihomoravský kraj obsadil v obou žebříčcích čtvrté místo. Krajem s nejnižší intenzitou bytové výstavby je v dlouhodobém pohledu (od roku 1990) Ústecký kraj.

Opatření přijatá proti šíření koronaviru ochromila cestovní ruch.

Pandemie koronaviru, kvůli které bylo omezeno poskytování ubytovacích služeb a cestování přes hranice a na určitou dobu i uvnitř republiky, zvrátila ve 2. čtvrtletí roku 2020 do té doby ve všech krajích rostoucí trend návštěvnosti a ochromila na následující dva roky cestovní ruch. Pouze letní sezóna, 3. čtvrtletí 2020 a 2021, kdy došlo k uvolnění opatření, byla srovnatelná s předchozími roky, i když s rozdílnou skladbou hostů, ve které výpadek zahraničních návštěvníků alespoň částečně eliminovali rezidenti.

Největší ztráty v cestovním ruchu zaznamenaly kraje s vysokým podílem zahraničních hostů, ...

V roce 2020 propadl počet přenocování hostů ubytovaných v HUZ ve srovnání s rekordní návštěvností roku 2019 nejhluběji v hlavním městě Praze (–73,5 %) především kvůli absenci cizinců. Relativně nejmenší ztrátu v počtu přenocování zaznamenaly v roce 2020 kraje Liberecký a Královéhradecký (–20,8 %, resp. –23,6 %), se silnou zimní lyžařskou sezónou, kterou začátkem roku 2020 ještě

Žádná omezení nenarušila. K výpadku zimní sezóny došlo až v následujícím roce, a v těchto dvou krajích se kvůli tomu počet přenocování za celý rok meziročně znovu snížil (v obou –12 %). V ostatních krajích v roce 2021 se již v HUZ většinou ubytovalo více hostů na více nocí. Na předcovidový rok 2019 však všechny kraje v počtu přenocování ztrácely od 17,2 % (Kraj Vysočina) až po 71,6 % (hlavní město Praha). V úhrnu za ČR byl počet přenocování hostů v roce 2021 ve srovnání s rokem 2019 o 44,0 % nižší.

...především hlavní město Praha, kde výpadek počtu přenocování v letech 2020 a 2021 oproti roku 2019 byl více než 70%,...

Dominantní postavení v cestovním ruchu má dlouhodobě hlavní město Praha, kde podstatnou část z ubytovaných v HUZ tvoří cizinci. A protože kvůli pandemii byl ochromen zejména zahraniční turistický ruch, pocítila to především Praha. Z 18,5 mil. přenocování hostů v roce 2019, které tvořili téměř z 90 % cizinci, a propadu v roce 2020 se v roce 2021 v hlavním městě ubytovali hosté na 5,3 mil. nocí s podílem cizinců 65 %. Příspěvek hlavního města na celorepublikovém počtu přenocování se z 32,4 % v roce 2019 snížil v roce 2021 na polovinu.

...a Karlovarský kraj.

Druhý nejvyšší počet přenocování měl v předcovidové době Karlovarský kraj, díky lázeňství a nejdélším průměrným pobytům, ve kterém jako jediném kraji po Praze mezi hosty převládali zhruba ze dvou třetin cizinci. Jejich úbytek, i přes snahu vyrovnat ho domácími klienty, měl za následek druhou nejhlubší ztrátu (–47,6 %) celkového počtu přenocování v roce 2021 oproti roku 2019 v mezikrajském srovnání. V posledních dvou letech se počtem přenocování Karlovarský kraj zařadil v regionálním žebříčku až na páté místo. Předstihly ho kraje Jihočeský, Královéhradecký a Jihomoravský. Konec tohoto žebříčku patřil v posledních deseti letech Pardubickému kraji.

Životní prostředí

Nadále ubývá orná půda ve prospěch trvalých travních porostů, lesních pozemků a ostatních ploch.

Výměra orné půdy v ČR klesá, v porovnání s rokem 2001 byla její plocha v loňském roce menší o 153,2 tis. ha (o 5,0 %). Nejrychleji orná půda ubývala v Libereckém kraji, kde se za uplynulých 20 let její plocha zmenšila o 12,5 %. Ve většině krajů se tak dělo převážně ve prospěch trvalých travních porostů, jejichž největší nárůst od roku 2001 zaznamenali v Olomouckém kraji (o 14,7 %). Výjimkou byl Kraj Vysočina a Moravskoslezský kraj, kde plocha trvalých travních porostů za toto období poklesla (o 0,9 resp. 0,4 %). Další příčinou úbytku orné půdy byl její převod na nezemědělskou půdu (převážně ve prospěch lesních pozemků a ostatních ploch), jejíž výměra se od roku 2001 celorepublikově zvýšila o 79,3 tis. ha (o 2,2 %). Výměra lesních pozemků v uplynulých dvaceti letech převážně rostla ve většině krajů s výjimkou Středočeského a Moravskoslezského kraje a Kraje Vysočina. Nejvíce se lesy rozrostly v hl. m. Praze (o 7,6 %) a Olomouckém kraji (5,5 %). Ve většině krajů v porovnání s rokem 2001 rostla rovněž výměra zastavěných ploch, nejvíce v Jihočeském kraji (o 7,7 %), i ostatních ploch, jejichž výměra se nejvíce zvýšila v Jihomoravském kraji (o 18,1 %).

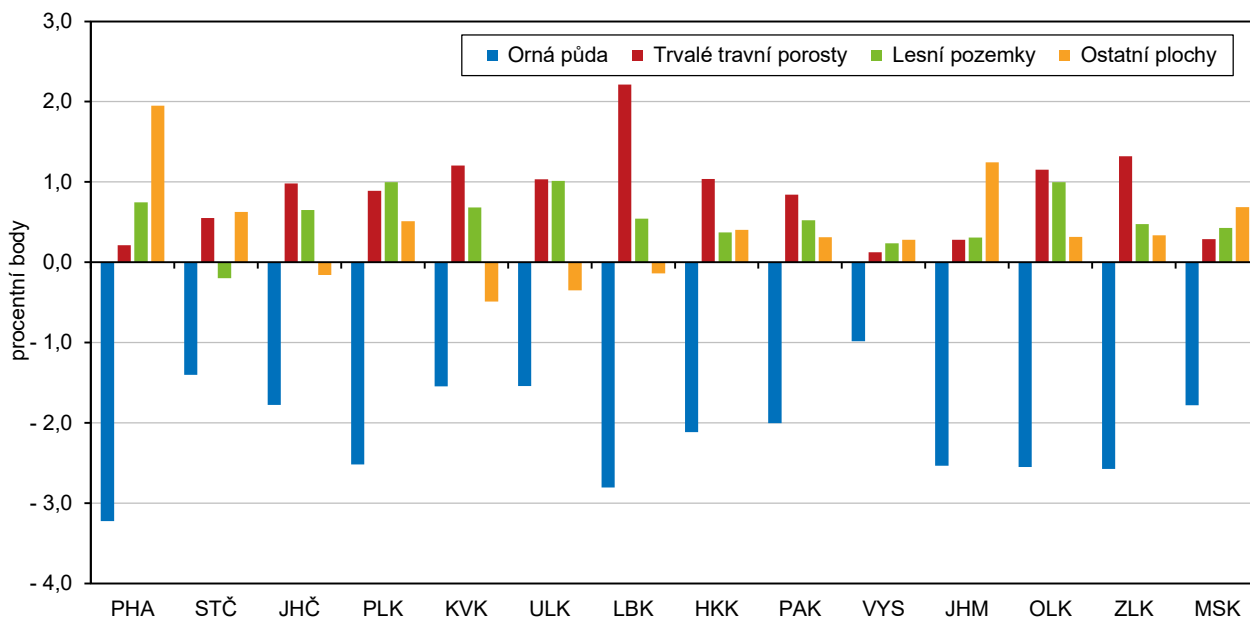
Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství ve všech krajích.

Dlouhodobě se rozšiřuje plocha obhospodařovaná způsoby šetrnými k životnímu prostředí. V roce 2021 bylo v ekologickém zemědělství či v přechodném období evidováno 558,2 tis. ha. Nejvíce z této půdy se soustředilo v Jihočeském kraji, a to 15,8 %, nejméně v Pardubickém kraji (3,2 %). V uplynulých letech se nejrychleji rozšiřovala celková výměra půdy v ekologickém zemědělství a v přechodném období ve Středočeském kraji hodnoceném společně s hl. m. Prahou, a to proti roku 2020 o 9,6 %, v porovnání s rokem 2011 došlo k nárůstu o 65,2 %. Naproti tomu nejméně se výměra této půdy zvýšila v Karlovarském kraji, a to proti roku 2020 o 0,2 %, v porovnání s rokem 2011 o 2,8 %. Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy je však v Karlovarském kraji nejvyšší v ČR

(46,1 %). Nejméně půdy bylo v roce 2021 ekologicky obhospodařováno ve Středočeském kraji hodnoceném společně s hl. m. Prahou (3,9 % výměry zemědělské půdy).

Graf 5.7 Změna podílu vybraných druhů půdy na celkové výměře kraje za období 2001–2021

Pramen: ČÚZK

Zvyšuje se podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů.

S výjimkou hl. m. Prahy a Karlovarského kraje stále nedosahuje podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů v krajích 100 %. Nejmenší podíl byl zjištěn ve Středočeském a Plzeňském kraji, kde nebylo v loňském roce připojeno k vodovodům 11,6 resp. 11,3 % obyvatel. V období 2016 – 2021 vzrostl tento podíl nejvíce v Plzeňském a Olomouckém kraji (o 4,3 resp. 3,8 p. b.).

Roste spotřeba vody v domácnostech.

Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele dlouhodobě převážně roste. Nejméně vody spotřebovaly v loňském roce domácnosti ve Zlínském kraji, a to 80,9 l na osobu a den, nejvíce pak v hl. m. Praze (120,0 l/osoba/den). V hl. m. Praze byl rovněž zaznamenán nejvyšší nárůst spotřeby od roku 2016, a to 12,1 %. Nejméně naopak vzrostla spotřeba od roku 2016 v Plzeňském kraji (o 1,0 %). K poklesu spotřeby vody došlo za období uplynulých pěti let pouze v Jihočeském kraji, kde byla v loňském roce spotřeba v porovnání s rokem 2016 o 1,9 % nižší.

Nejdražší vodu mají domácnosti v hl. m. Praze, stočné je nejvyšší v Libereckém kraji.

Cena vody i cena stočného dlouhodobě roste. Nejvíce platili v loňském roce za vodu v hl. m. Praze (49,9 Kč za m³), nejméně stál m³ vody v Olomouckém kraji (37,1 Kč). V porovnání s rokem 2016 vzrostla nejvíce cena vody v hl. m. Praze (o 9,8 %), nejmenší nárůst zaznamenali ve Zlínském kraji (o 4,7 %). Cena stočného byla v roce 2021 nejvyšší v Libereckém kraji (46,4 Kč za m³), nejméně za stočné platili obyvatelé Kraje Vysočina (31,3 Kč za m³). Za období 2016 – 2021 se cena stočného nejvíce zvýšila v hl. m. Praze (o 10,1 %), nejmenší nárůst byl zaznamenán v Jihočeském kraji (o 3,6 %).

Postupně se snižují měrné emise, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají.

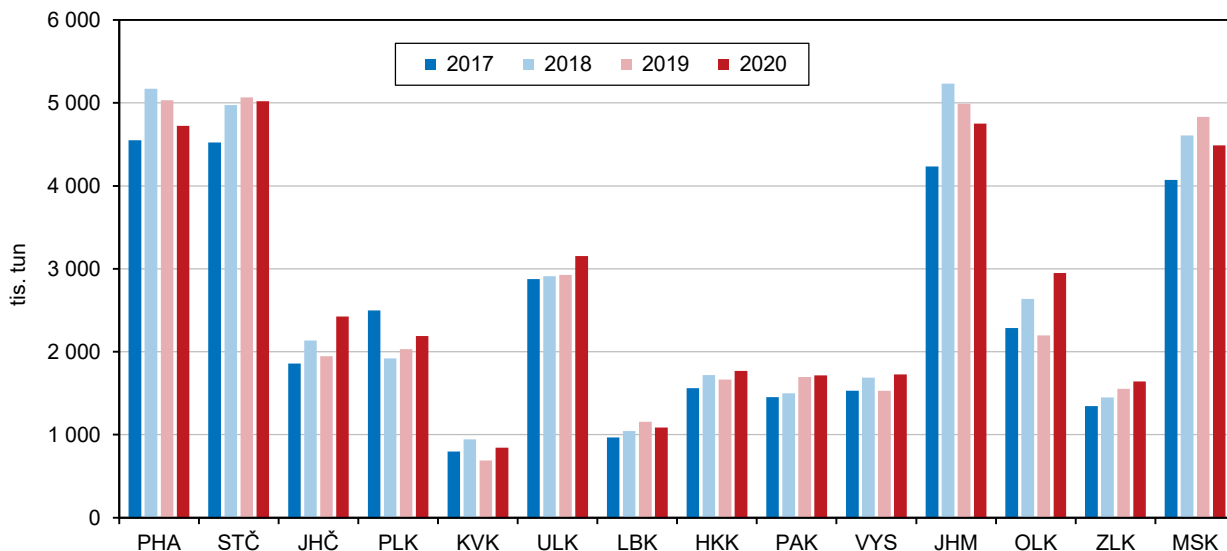
Měrné emise znečišťujících látek (tuhé znečišťující látky, SO₂, NO_x a CO), vyjadřované v tunách na km²/rok, jsou v případě stacionárních zdrojů REZZO 1–3 dlouhodobě nejvyšší v Ústeckém a Moravskoslezském kraji a v hl. městě Praze. Na území hl. m. Prahy je rovněž ze všech krajů ČR dlouhodobě emitováno nejvíce znečišťujících látek z mobilních zdrojů (REZZO 4). Z pohledu všech sledovaných

zdrojů znečištění (REZZO 1–4) bylo v roce 2020 měrnými emisemi tuhých znečišťujících látek a NO_x nejvíce znečištěno území hl. m. Prahy, nejvíce SO₂ bylo emitováno v Ústeckém kraji a největší zdroje oxidu uhelnatého ve vztahu k velikosti území se nacházely v Moravskoslezském kraji a hl. m. Praze.

Graf 5.8 Produkce odpadů

Zdroj: ČSÚ

Objem vyprodukovaného odpadu roste ve většině krajů.

V České republice se v roce 2020 vyprodukovalo celkem 38 486,2 tis. tun odpadu, z toho 1 759,5 tis. tun bylo nebezpečného odpadu. V přepočtu na 1 obyvatele bylo nejvíce odpadu vyprodukováno v Olomouckém kraji (4 669 kg), nejméně pak v Libereckém kraji (2 453 kg). V porovnání s rokem 2017 byla produkce odpadu v roce 2020 ve většině krajů vyšší s výjimkou Plzeňského kraje, kde došlo k poklesu o 608 kg na 1 obyvatele. Nejvýraznější nárůst byl zaznamenán v Olomouckém kraji (o 1 060 kg na 1 obyvatele).

Nejvíce komunálního odpadu produkují obyvatelé Středočeského kraje.

Nejvíce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele bylo v roce 2020 vyprodukováno ve Středočeském kraji (590 kg), nejméně v Karlovarském kraji (430 kg). Od roku 2017 do roku 2020 vzrostla produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele ve většině krajů s výjimkou hl. m. Prahy (pokles o 48 kg) a v Libereckém kraji (pokles o 5 kg). Nejvíce se produkce komunálního odpadu zvýšila v Jihočeském kraji, a to o 65 kg na 1 obyvatele.

Téměř 29 % celkového objemu investic do ŽP v ČR vynaložili investoři se sídlem v hl. m. Praze.

Celkové investice, vynaložené v roce 2021 v ČR na ochranu životního prostředí, dosáhly hodnoty 29 485, 2 mil. Kč. Nejvíce finančních prostředků na ochranu životního prostředí vynaložili investoři se sídlem na území hl. m. Prahy, a to 8 481,4 mil. Kč (28,8 % z celkového objemu prostředků ČR), následování investory se sídlem v Moravskoslezském kraji s celkovým objemem investic ve výši 4 661,1 mil. Kč.

Nejvíce se investovalo do nakládání s odpadními vodami.

Ze sledovaných účelů investic do ochrany životního prostředí se nejvíce v jednotlivých krajích investovalo do nakládání s odpadními vodami, nejvyšší objemy prostředků sem směřovali investoři z devíti krajů. Investoři se sídlem v hl. m. Praze, Jihočeském a Ústeckém kraji nejvíce investovali do ochrany ovzduší a klimatu a do nakládání s odpady směřovaly nejvyšší objemy prostředků od investorů z Libereckého a Královéhradeckého kraje.

Nejvíce se v přepočtu na 1 obyvatele investovalo do ochrany ŽP v Kraji Vysočina.

Investice na ochranu životního prostředí z pohledu kraje, kde byla investice uskutečněna, byly v loňském roce nejvyšší v Kraji Vysočina, kde objem vynaložených prostředků dosáhl 5 138 Kč na 1 obyvatele kraje. Druhý nejvyšší objem investic v přepočtu na 1 obyvatele byl vynaložen v Moravskoslezském kraji (4 095 Kč). Nejméně bylo do ochrany životního prostředí investováno na území Libereckého kraje, a to 1 090 Kč na 1 obyvatele.

Největší objemy neinvestičních nákladů na ŽP směřovaly do nakládání s odpady.

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí dosáhly v ČR v roce 2021 objemu 86 788,8 mil. Kč. Z pohledu sídla investora vynaložili nejvíce nákladů na ochranu životního prostředí investoři se sídlem na území hl. m. Prahy, a to 22 928,5 mil. Kč, což činilo 26,4 % všech prostředků vynaložených v ČR. Ve všech krajích investoři vynaložili nejvíce prostředků na nakládání s odpady, nejvíce v Královéhradeckém kraji, kde bylo na tento cíl vynaloženo 84,4 % všech neinvestičních nákladů na ochranu životního prostředí.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (‰)															
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
2019	-0,0	2,1	1,0	-0,3	-0,6	-2,0	-1,4	0,1	-0,7	0,2	-0,3	1,0	-0,9	-0,9	-1,4
2020	-1,8	0,8	-0,6	-1,9	-2,0	-4,6	-3,5	-1,6	-2,1	-1,8	-2,2	-1,0	-2,4	-3,4	-3,5
2021	-2,7	0,6	-1,2	-2,6	-3,4	-7,0	-4,9	-3,4	-3,9	-3,1	-1,8	-1,8	-3,5	-3,4	-4,5
Přirůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
2019	4,1	9,8	10,5	3,4	9,5	1,2	1,6	2,9	1,9	4,3	1,3	2,7	0,1	0,3	-0,9
2020	2,5	7,3	9,9	1,1	3,9	-0,0	-1,4	-1,2	0,6	2,1	0,3	3,8	0,1	-0,8	-3,0
2021	4,8	12,1	11,5	3,6	7,5	0,6	1,5	3,5	0,9	3,3	1,8	4,7	0,3	1,1	-0,1
Živě narození mimo manželství (%)															
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
2018	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2	49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9
2019	48,2	40,3	46,8	49,3	48,3	59,6	63,5	52,7	51,4	47,2	45,7	42,7	49,4	43,4	52,2
2020	48,5	40,5	46,8	50,6	49,2	62,7	62,8	53,3	51,5	48,6	44,6	43,9	50,0	43,1	51,1
2021	48,5	40,5	47,3	49,8	49,6	61,2	63,0	54,3	51,9	48,8	45,8	43,4	50,9	43,1	50,9
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
2019	124,6	119,1	103,9	129,3	130,5	134,5	122,7	124,3	138,8	127,8	131,6	124,5	132,5	137,2	131,0
2020	125,5	118,9	104,4	130,8	131,8	136,5	124,2	124,9	140,7	128,7	132,8	125,1	133,7	138,2	132,3
2021	128,1	123,4	105,4	133,6	134,3	141,8	128,4	128,5	142,9	130,6	134,5	125,5	136,3	140,8	135,9
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2016	75,8	77,7	76,1	76,0	76,0	74,6	73,8	75,7	76,8	76,3	77,0	76,4	75,2	75,4	74,2
2017	76,0	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
2019	76,2	78,4	76,3	76,6	76,4	74,9	74,4	76,1	77,2	76,6	76,7	76,6	75,7	75,9	74,5
2020	75,8	78,2	76,2	76,2	76,0	74,5	73,9	76,0	76,8	76,1	75,9	76,3	75,1	75,1	73,9
2021	74,7	77,1	75,1	75,2	74,7	72,8	72,7	74,7	75,5	75,1	75,6	75,3	74,1	74,1	72,8
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2016	81,6	82,5	81,5	81,6	81,4	80,5	79,7	81,5	82,0	82,1	82,4	82,4	81,5	82,2	81,0
2017	81,8	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
2019	82,0	83,0	81,9	82,1	81,9	80,2	80,2	81,7	82,5	82,2	82,7	82,8	82,1	82,6	81,2
2020	81,7	82,9	81,6	81,9	81,9	80,0	79,9	81,5	82,4	81,9	82,3	82,4	81,7	81,9	80,9
2021	80,9	82,3	80,9	81,1	81,1	78,8	79,0	80,7	81,5	81,0	81,7	81,6	81,0	81,2	80,1
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2016	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2
2018	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3
2019	5,5	15,9	5,9	3,6	6,7	7,2	4,7	5,1	3,2	3,7	2,3	4,4	2,1	1,9	2,4
2020	5,9	17,1	6,4	3,7	7,1	7,5	4,8	5,1	3,4	3,9	2,5	4,9	2,2	2,0	2,3
2021	6,3	18,5	6,8	4,0	7,5	7,5	4,8	5,6	3,4	4,3	2,8	5,4	2,2	2,2	2,5

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2016	57,6	61,4	59,2	57,5	58,6	57,8	55,2	56,4	56,5	58,2	56,2	58,0	55,8	55,9	55,2
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
2018	59,2	64,4	60,9	58,5	59,6	60,4	55,8	56,8	58,0	59,1	58,5	58,5	58,2	57,8	57,6
2019	59,2	64,5	61,4	57,9	60,0	59,7	55,8	56,6	58,6	59,2	58,7	58,9	57,4	57,3	56,9
2020	58,3	62,9	60,7	57,4	59,0	57,1	55,8	56,5	57,1	58,4	58,1	58,3	55,4	56,9	55,9
2021	58,1	63,3	60,1	58,1	59,1	55,3	56,0	56,1	57,3	57,8	57,1	57,9	56,0	56,3	55,4
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2016	5,19	3,35	4,31	4,28	3,56	5,45	7,79	5,17	3,76	4,04	5,17	6,11	5,94	4,92	7,45
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
2018	3,07	1,93	2,64	2,38	2,12	2,93	4,50	3,18	2,31	2,19	3,02	3,86	3,37	2,61	4,65
2019	2,87	1,90	2,44	2,31	2,33	2,74	3,90	2,95	2,38	2,20	2,70	3,48	2,94	2,43	4,44
2020	4,02	3,51	3,52	3,19	3,36	5,45	5,46	4,06	3,11	2,92	3,31	4,55	4,11	3,22	5,55
2021	3,49	2,76	2,98	2,82	2,78	4,18	5,08	3,66	2,83	2,45	2,99	4,02	3,35	2,73	5,14
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2016	2,08	1,28	1,56	1,18	1,25	2,52	3,72	1,95	1,24	1,12	1,81	2,51	2,34	1,67	3,69
2017	1,37	0,77	1,05	0,75	0,71	1,42	2,40	1,31	0,75	0,64	1,13	1,74	1,57	1,08	2,67
2018	0,88	0,48	0,74	0,43	0,44	0,76	1,49	0,79	0,48	0,26	0,79	1,25	0,88	0,59	1,84
2019	0,65	0,37	0,55	0,30	0,38	0,55	0,96	0,58	0,38	0,23	0,54	0,96	0,54	0,39	1,49
2020	1,01	0,67	0,81	0,55	0,70	1,01	1,55	0,96	0,61	0,44	0,74	1,36	0,93	0,64	2,07
2021	1,29	1,17	1,02	0,81	0,90	1,72	2,10	1,25	0,77	0,54	0,89	1,63	1,11	0,79	2,33
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2016	223,6	298,7	243,5	210,0	221,5	202,9	193,3	209,2	212,3	213,7	216,5	218,7	199,8	207,1	199,7
2017	238,8	339,5	250,9	222,8	235,5	221,2	202,5	218,4	227,8	225,8	228,5	231,0	210,5	218,5	211,8
2018	253,9	355,6	270,2	237,4	244,5	230,4	218,6	231,8	243,5	239,6	246,2	243,8	225,8	231,8	226,6
2019	269,6	359,5	288,9	250,0	266,1	244,0	236,5	247,9	265,5	252,8	263,2	264,9	240,9	248,9	240,4
2020	283,4	376,5	301,1	263,1	279,0	250,1	254,6	259,7	273,2	268,2	277,1	277,5	254,0	263,0	255,0
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2016	24 982	29 906	25 490	24 018	25 388	22 735	24 004	24 764	23 914	23 543	23 953	24 675	23 205	23 242	24 071
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
2018	29 184	34 338	30 048	27 909	30 055	26 774	27 901	28 882	28 348	27 851	28 211	28 728	27 253	27 398	27 653
2019	31 449	37 719	32 692	29 534	31 966	28 675	30 341	30 889	30 865	29 819	30 231	30 967	29 491	29 170	29 828
2020	33 195	38 732	34 518	31 508	33 961	30 314	32 404	32 590	32 880	31 734	32 354	32 837	31 571	30 999	31 924
2021	35 169	41 096	35 983	33 347	35 593	31 961	34 044	33 894	34 772	33 315	34 179	35 118	33 135	32 913	33 611
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2016	11 475	12 286	11 616	11 375	11 424	11 156	11 341	11 381	11 337	11 241	11 199	11 328	11 119	11 245	11 537
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
2018	12 435	13 299	12 605	12 325	12 380	12 054	12 272	12 301	12 282	12 190	12 164	12 279	12 063	12 207	12 503
2019	13 487	14 384	13 669	13 380	13 423	13 066	13 299	13 349	13 334	13 238	13 231	13 331	13 108	13 261	13 553
2020	14 502	15 439	14 703	14 393	14 434	14 030	14 291	14 343	14 346	14 250	14 248	14 343	14 100	14 279	14 570
2021	15 453	16 467	15 675	15 334	15 371	14 918	15 216	15 273	15 286	15 187	15 195	15 280	15 017	15 227	15 523
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2016	25,3	13,5	21,9	26,7	28,3	27,6	27,9	24,4	26,2	30,2	31,8	23,9	28,4	26,7	29,5
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2
2018	26,3	13,7	22,7	28,0	29,0	28,6	28,6	25,5	27,4	31,2	33,1	24,8	29,8	27,7	30,8
2019	26,7	13,8	23,0	28,7	29,3	29,0	28,9	25,9	27,9	31,8	33,8	25,2	30,4	28,2	31,3
2020	27,3	13,9	23,4	29,6	29,7	29,7	29,3	26,5	28,6	32,5	34,7	25,7	31,2	28,9	32,1
2021	28,2	14,2	24,1	30,8	30,5	30,5	29,9	27,4	29,7	33,5	36,1	26,6	32,4	30,3	33,2

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce (ÚP) ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku
²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ
³⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec
⁴⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2016	454,0	1 009,8	413,1	360,7	414,5	295,9	326,3	346,7	392,5	360,6	368,0	422,7	345,8	385,6	371,7
2017	482,6	1 061,8	439,3	388,7	439,6	315,1	343,9	369,4	427,5	389,2	393,5	447,2	372,6	411,3	390,4
2018	509,1	1 136,7	450,7	407,5	459,0	324,5	355,6	387,2	447,8	408,4	403,9	480,7	392,5	425,2	415,5
2019	542,7	1 202,0	498,5	436,1	476,5	339,4	387,3	412,4	480,5	426,9	434,7	513,0	419,3	460,1	424,2
2020	532,2	1 156,8	475,9	432,7	467,7	332,0	371,4	405,5	481,3	436,3	445,6	514,1	419,3	452,7	415,0
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2016	102,5	102,9	105,4	101,2	102,4	101,8	98,9	102,1	104,1	103,1	102,1	100,4	102,8	102,4	102,9
2017	105,2	104,4	107,1	106,7	105,5	103,0	102,7	106,0	108,6	106,9	105,3	104,4	105,9	105,7	103,4
2018	103,2	105,4	102,4	102,7	102,5	99,1	100,1	102,4	102,9	103,1	99,7	104,9	102,2	101,6	102,7
2019	102,3	102,7	108,3	102,9	100,6	100,3	104,6	102,9	103,7	101,1	103,1	102,9	102,7	104,7	98,4
2020	94,2	93,5	92,0	94,1	93,8	94,1	91,9	93,9	95,4	98,8	97,4	96,0	95,7	94,7	93,8
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2016	37,9	43,0	31,7	33,0	20,0	35,2	23,4	41,1	46,7	43,2	46,2	36,6	34,8	29,4	
2017	38,0	43,7	32,0	33,6	20,5	34,9	23,2	40,0	49,3	44,5	42,7	37,0	35,5	28,8	
2018	38,6	43,4	33,1	34,4	20,8	33,9	24,7	39,3	50,1	45,2	47,1	35,4	35,9	29,6	
2019	40,0	45,0	34,4	36,1	21,3	35,4	25,1	40,4	50,8	47,7	48,4	36,8	36,5	31,2	
2020 ¹⁾	42,2	46,9	36,4	38,3	23,0	36,9	28,2	43,6	53,9	50,4	49,5	38,9	40,4	33,1	
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
2019	850,6	80,9	110,7	51,4	59,5	18,0	63,0	47,4	43,9	49,1	49,5	69,0	45,9	54,2	108,1
2020	827,0	78,0	109,5	49,2	57,0	16,9	61,0	44,5	46,7	48,0	47,7	67,5	44,7	51,7	104,7
2021	816,1	75,8	111,7	46,9	56,6	16,0	61,3	44,6	45,9	47,7	46,4	69,8	44,2	51,1	98,2
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
2018	25,8	44,8	21,4	32,3	24,0	24,5	23,4	18,0	22,2	21,5	23,7	27,7	23,7	18,1	20,3
2019	29,3	49,7	27,8	31,3	25,5	23,1	26,3	19,9	24,5	25,3	30,2	31,7	27,4	21,5	22,6
2020	30,1	48,6	25,5	31,3	29,6	22,2	28,1	19,0	28,2	29,6	34,3	34,7	30,3	21,2	21,3
2021	33,7	54,9	28,5	36,1	33,1	27,1	29,3	19,0	32,8	36,7	31,9	36,5	32,5	24,4	28,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
2019	3,4	4,6	5,1	3,5	4,6	2,3	1,6	1,9	3,1	3,3	2,9	4,0	3,1	2,7	2,0
2020	3,2	4,1	4,9	2,6	4,2	1,9	1,4	1,8	2,7	3,0	3,1	3,7	3,5	2,5	2,3
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285
2019	5 345	14 050	1 960	6 959	3 628	18 318	2 125	7 156	8 121	2 560	2 854	3 554	3 659	3 899	2 370
2020	2 933	3 694	1 309	5 266	2 537	9 887	1 340	5 665	6 197	1 823	2 143	2 271	2 550	2 767	1 548
2021	3 040	4 149	1 470	5 287	2 659	9 984	1 412	5 037	5 529	1 937	2 390	2 594	2 649	3 028	1 629

¹⁾ semidefinitivní údaje²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu³⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2016	1,46	0,46	1,58	0,36	0,59	3,06	6,33	0,40	0,92	1,56	0,29	0,20	0,71	1,03	3,23
2017	1,39	0,48	1,70	0,40	0,55	2,32	5,43	0,39	0,88	1,55	0,29	0,20	0,68	1,18	3,19
2018	1,22	0,54	1,41	0,32	0,51	1,97	5,22	0,33	0,72	1,31	0,25	0,18	0,60	0,81	2,90
2019	1,01	0,50	1,24	0,32	0,46	1,51	4,25	0,35	0,67	1,07	0,27	0,18	0,61	0,62	2,45
2020	0,84	0,53	0,82	0,27	0,41	1,05	2,97	0,31	0,55	1,00	0,24	0,14	0,54	0,60	2,30
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2016	2,47	18,53	2,48	1,19	1,21	2,25	5,92	1,64	1,56	2,79	1,42	1,92	1,65	1,75	4,57
2017	2,42	18,41	2,46	1,22	1,22	2,15	5,76	1,68	1,58	2,97	1,44	1,91	1,63	1,76	4,14
2018	2,33	17,93	2,23	1,17	1,15	2,04	5,70	1,65	1,48	3,01	1,33	1,83	1,56	1,69	3,89
2019	2,17	16,76	2,24	1,10	1,09	1,76	5,59	1,55	1,44	2,60	1,27	1,93	1,57	1,59	3,48
2020	1,95	15,25	1,92	1,02	0,98	1,72	5,07	1,44	1,31	2,18	1,17	1,76	1,43	1,44	3,19
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce odpadů celkem na 1 obyvatele (kg)^{1,2)}															
2016	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2017	3 263	3 537	3 362	2 909	4 316	2 693	3 502	2 191	2 836	2 811	3 006	3 586	3 609	2 306	3 373
2018	3 570	3 976	3 656	3 332	3 297	3 194	3 547	2 365	3 120	2 891	3 319	4 418	4 166	2 488	3 827
2019	3 497	3 825	3 678	3 028	3 458	2 334	3 568	2 612	3 019	3 252	3 001	4 196	3 476	2 664	4 022
2020	3 597	3 560	3 605	3 769	3 708	2 870	3 847	2 453	3 208	3 277	3 388	3 978	4 669	2 827	3 748
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce komunálních odpadů na 1 obyvatele (kg)^{2,3)}															
2016	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2017	489	515	531	496	453	428	478	464	509	481	513	440	503	455	501
2018	494	510	531	519	461	432	477	464	514	478	521	448	529	443	513
2019	500	510	542	524	450	434	494	466	524	494	532	458	534	460	509
2020	506	467	590	561	463	430	487	459	526	509	537	463	540	464	518
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
2019	90,6	113,1	89,7	82,3	86,9	86,5	93,0	89,2	84,6	80,2	81,4	92,9	84,3	78,7	89,6
2020	91,1	112,5	90,0	82,6	87,3	89,0	93,1	90,5	85,6	81,4	80,6	93,2	83,2	80,0	91,0
2021	93,2	120,0	90,7	82,8	88,4	91,1	95,0	92,1	84,8	81,8	86,3	94,2	85,3	80,9	93,9
Podíl čištěných odpadních vod (bez zpoplatněných srážkových v %)															
2016	97,3	100,0	99,7	95,5	95,7	100,0	97,7	98,5	95,0	98,9	88,1	98,5	95,0	93,2	97,3
2017	97,5	100,0	99,7	95,8	96,4	99,9	97,7	98,5	94,8	99,2	90,7	98,5	95,6	92,3	98,0
2018	97,6	100,0	99,6	96,2	95,7	99,9	99,0	98,5	96,6	99,0	90,1	98,8	97,7	92,5	95,8
2019	97,7	100,0	99,7	96,5	95,5	100,0	99,9	97,6	96,0	99,0	90,2	98,8	98,1	93,4	95,5
2020	97,5	100,0	99,7	96,3	95,6	99,9	97,8	97,9	95,6	99,4	91,0	98,9	98,4	93,1	95,0
2021	97,5	100,0	99,7	96,4	95,8	99,9	97,0	97,2	97,1	98,5	92,0	98,9	98,4	93,1	95,1
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2016	2 411	2 981	1 445	1 170	2 545	2 608	7 610	1 002	1 506	2 391	1 757	1 896	1 270	770	2 986
2017	3 345	3 298	1 605	1 991	1 797	1 109	18 999	2 292	1 378	1 819	2 785	1 612	1 452	958	2 710
2018	2 920	4 498	2 463	3 135	1 943	1 302	5 579	2 327	2 383	2 337	2 484	1 515	1 899	1 994	3 939
2019	2 812	3 076	3 466	3 239	1 988	1 088	2 860	1 369	2 164	3 321	3 033	2 247	1 854	2 451	4 089
2020	2 910	3 556	3 177	2 818	2 257	1 651	3 140	1 082	2 609	3 949	3 419	2 296	2 427	1 941	3 885
2021	2 808	3 397	2 089	2 580	2 583	1 735	3 469	1 090	1 684	3 076	5 138	2 323	2 379	2 226	4 095

¹⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) MŽP

²⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

³⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadu

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Olomouckého kraje v letech 2001–2021

	Měřicí jednotka	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	osoby	642 790	639 899	641 794	642 140	642 044	641 684	⁶⁾ 638 640	637 612
v tom ve věku: 0–14 let		104 144	92 378	91 434	90 741	90 938	91 795	⁶⁾ 92 972	93 440
15–64 let		451 119	454 823	455 757	454 241	451 615	448 608	⁶⁾ 440 749	435 302
65 a více let		87 527	92 698	94 603	97 158	99 491	101 281	⁶⁾ 104 919	108 870
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	38,6	40,1	40,3	40,5	40,7	40,9	⁶⁾ 41,2	41,5
Sňatky		3 042	3 206	3 325	3 098	2 827	2 675	2 605	2 669
Rozvody		1 774	2 003	1 853	1 884	1 741	1 823	1 733	1 526
Živě narození	osoby	5 756	6 428	6 931	7 118	7 134	6 922	6 311	6 303
Zemřelí	osoby	6 662	6 298	6 458	6 433	6 705	6 748	6 559	6 701
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-906	130	473	685	429	174	-248	-398
Přistěhovalí	osoby	3 545	5 201	6 981	4 554	3 822	4 000	3 857	3 787
Vystěhovalí	osoby	3 921	4 598	5 559	4 893	4 347	4 534	4 003	4 417
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-376	603	1 422	-339	-525	-534	-146	-630
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 282	733	1 895	346	-96	-360	-394	-1 028
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	122,1	156,4	166,5	177,3	179,3	176,4	180,3	182,8
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	312,0	318,3	316,0	314,5	316,6	306,2	305,5	312,2
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	222,5	227,6	233,3	237,5	235,1	244,0	240,6	232,5
Míra ekonomické aktivity	%	58,4	58,3	57,5	57,0	57,4	55,7	55,9	57,3
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	37 215	31 187	23 495	23 470	41 092	42 117	38 119	40 342
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	6,44	4,81	4,89	8,86	9,08	8,34	8,93
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		18 914	18 720	19 036	19 594	20 296	21 037	22 028	22 878
základních škol		68 443	55 091	52 722	50 699	49 215	48 610	48 677	49 257
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	35 091	34 639	34 201	33 801	32 423	30 505	28 957
Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	12 317	17 968	19 537	20 627	21 854	22 494	22 689	21 758
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	3,9	4,1	4,2	4,2	4,3	4,4	4,5	4,6
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ³⁾	Kč	6 643	7 969	8 500	9 377	9 766	9 837	10 253	10 465
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		25,4	22,0	24,6	23,2	22,2	21,4	22,5	22,5
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	125 836	157 502	171 578	179 563	176 297	179 299	185 680	187 045
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	101,5	103,9	104,5	102,6	96,2	103,6	103,2	99,0
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	1 314	1 512	1 430	1 619	1 613	2 133	3 558
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		115 328	130 427	132 139	135 028	133 275	136 229	138 970	135 201
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	7 409	8 627	8 300	6 654	7 077	8 245	8 344
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	49 277	52 921	53 964	53 375	44 323	40 604	41 222	40 015
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	15 842	16 078	19 120	15 564	13 557	12 784	10 743	12 760
Dokončené byty		1 753	1 307	1 766	1 839	2 026	1 648	1 305	1 490
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	392,8	430,8	435,0	426,6	377,2	377,7	397,3	⁹⁾ 474,9
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	277 187	281 589	281 089	280 813	280 517	280 129	279 763	279 361
z toho orná půda		211 097	209 644	209 174	208 740	208 421	207 878	207 375	207 036
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	236 764	245 088	245 597	245 852	246 140	246 535	246 893	247 296
z toho: lesní pozemky		176 698	183 089	183 217	183 300	183 423	183 497	183 596	183 855
zastavěné plochy a nádvoří		8 285	8 254	8 269	8 281	8 295	8 310	8 369	8 378
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	83,6	87,7	87,8	86,5	87,2	84,3	83,7	83,5
Počet čistíren odpadních vod	ks	32	123	119	123	130	132	138	145
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 224	1 180	1 526	1 102	1 002	1 371	1 423	2 428

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

²⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

³⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starob. důchodu; data za prosinec

⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
636 358	635 713	634 720	633 925	633 178	632 492	632 015	630 522 ⁶⁾	622 930	Počet obyvatel (stav k 31. 12.)
94 054	94 898	95 884	96 735	97 707	98 361	98 806	99 259 ⁶⁾	98 227	v tom ve věku: 0–14 let
429 864	424 948	420 020	414 933	410 336	406 113	402 274	398 548 ⁶⁾	390 774	15–64 let
112 440	115 867	118 816	122 257	125 135	128 018	130 935	132 715 ⁶⁾	133 929	65 a více let
41,7	42,0	42,2	42,4	42,6	42,8	43,0	43,1 ⁶⁾	43,3	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
2 632	2 737	2 864	2 925	3 039	3 204	3 213	2 665	2 795	Sňatky
1 713	1 521	1 515	1 432	1 430	1 417	1 377	1 255	1 237	Rozvody
6 322	6 400	6 498	6 697	6 679	6 699	6 359	6 584	6 394	Živě narození
6 830	6 461	7 000	6 731	7 033	6 952	6 914	8 126	8 562	Zemřelí
-508	-61	-502	-34	-354	-253	-555	-1 542	-2 168	Přirozený přírůstek/úbytek
3 786	4 150	4 328	4 464	4 700	4 867	5 410	4 907	5 044	Přistěhovalí
4 532	4 734	4 819	5 225	5 093	5 300	5 332	4 858	4 877	Vystěhovalí
-746	-584	-491	-761	-393	-433	78	49	167	Přírůstek/úbytek stěhováním
-1 254	-645	-993	-795	-747	-686	-477	-1 493	-2 001	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
									Cistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
180,6	188,5	195,6	199,8	210,5	225,8	240,9	254,0	.	
306,3	305,9	307,8	312,1	314,5	319,8	314,0	304,5	304,8	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
236,6	235,3	231,9	226,3	222,0	215,2	219,9	228,4	225,5	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
56,4	56,5	57,0	58,0	58,6	59,8	58,8	57,1	57,5	Míra ekonomické aktivity
									Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
43 364	38 990	31 058	26 495	19 519	14 801	12 818	17 270	14 382	
									Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
9,79	8,82	7,01	5,94	4,35	3,37	2,94	4,11	3,35	
									Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)
23 340	23 298	22 980	22 628	22 350	22 667	22 931	22 249	22 407	mateřských škol
50 243	51 504	52 899	54 226	55 049	55 292	55 684	55 948	55 610	základních škol
									středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
27 863	27 147	26 420	26 217	26 067	26 100	26 182	26 677	27 388	
21 222	20 822	20 358	19 535	18 873	18 425	18 844	20 225	20 853	Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)
4,6	4,8	4,8	4,8	4,8	5,1	5,1	5,2	.	Lékaři na 1 000 obyvatel
10 644	10 744	11 009	11 119	11 504	12 063	13 108	14 100	15 017	Průměrný měsíční starobní důchod sólo ³⁾
23,2	22,1	19,9	18,3	16,2	14,8	15,6	13,2	12,5	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
188 048	197 846	210 886	219 246	235 902	248 251	265 077	264 901	.	Hrubý domácí produkt
98,9	102,7	105,7	102,8	105,9	102,2	102,7	95,7	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
3 061	3 377	2 983	2 833	3 367	4 156	4 738	4 291	.	Výdaje na výzkum a vývoj
⁷⁾ 137 119	138 347	139 097	140 735	142 182	143 972	143 478	145 374	147 212	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)
8 734	9 445	8 774	8 942	9 091	8 676	8 992	9 471	.	Produkce zemědělského odvětví
39 102	40 873	44 247	46 531	47 245	47 923	45 892	44 744	44 168	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
11 920	10 362	13 361	11 545	12 218	15 010	17 314	19 160	20 247	Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾
1 231	1 420	1 095	1 337	1 479	1 630	1 984	2 212	1 916	Dokončené byty
512,4	487,6	547,5	600,1	658,1	700,1	761,6	472,1	469,0	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
279 086	278 562	278 209	277 850	277 525	277 319	277 074	276 887	276 667	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
206 555	205 986	205 594	205 329	204 951	204 526	204 041	203 689	203 083	z toho orná půda
247 583	248 115	248 481	249 296	249 630	249 833	250 080	250 267	250 488	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
184 000	185 168	185 220	185 851	186 153	186 217	186 280	186 418	186 491	z toho: lesní pozemky
8 389	8 392	8 389	8 393	8 392	8 389	8 403	8 428	8 448	zastavěné plochy a nádvoří
									Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
81,7	82,5	82,2	81,3	83,5	83,2	84,3	83,2	85,3	
147	149	159	162	169	172	177	187	192	Počet čistíren odpadních vod
									Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele
1 902	2 418	3 879	1 270	1 452	1 899	1 854	2 427	2 379	

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

⁶⁾ údaje od roku 2011 (2021) navazují na výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB 2021)

⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky

⁸⁾ semidefinitivní údaje

⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvatel (k 31. 12.)	osoby	633 925	633 178	632 492	632 015	624 931	⁶⁾ 622 930
v tom: muži		309 999	309 888	309 620	309 603	306 607	⁶⁾ 305 449
ženy		323 926	323 290	322 872	322 412	318 324	⁶⁾ 317 481
z toho cizinci (bez azylantů)		10 889	11 425	12 302	12 970	13 686	13 755
Sňatky		2 925	3 039	3 204	3 213	2 665	2 795
Průměrný věk při prvním sňatku							
ženichů		32,0	32,1	32,2	32,5	32,9	33,3
nevěst		29,4	29,4	29,4	29,8	30,3	30,4
Rozvody		1 432	1 430	1 417	1 377	1 255	1 237
Živě narození	osoby	6 697	6 679	6 699	6 359	6 584	6 394
z toho mimo manželství	%	50,3	50,2	49,8	49,4	50,0	50,9
Průměrný věk matky při narození dítěte		30,4	30,5	30,7	30,6	30,6	30,7
prvního dítěte		28,6	28,6	28,9	28,8	28,9	29,1
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,647	1,681	1,725	1,680	1,788	1,821
Potraty		2 151	2 018	1 896	1 872	1 799	1 722
z toho umělá přerušení těhotenství		1 137	1 015	983	999	998	918
Potraty na 100 narozených	%	32,0	30,1	28,2	29,3	27,2	26,8
Zemřelí	osoby	6 731	7 033	6 952	6 914	8 126	8 562
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-34	-354	-253	-555	-1 542	-2 168
Přistěhovalí	osoby	4 464	4 700	4 867	5 410	4 907	5 044
z toho z ciziny		905	1 048	1 309	1 606	1 219	1 210
Vystěhovalí	osoby	5 225	5 093	5 300	5 332	4 858	4 877
z toho do ciziny		620	518	597	721	606	496
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-761	-393	-433	78	49	167
z toho s cizinou		285	530	712	885	613	714
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-795	-747	-686	-477	-1 493	-2 001
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	10,6	10,5	10,6	10,1	10,4	10,3
zemřelí	‰	10,6	11,1	11,0	10,9	12,9	13,7
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-0,1	-0,6	-0,4	-0,9	-2,4	-3,5
přistěhovalí	‰	7,0	7,4	7,7	8,6	7,8	8,1
vystěhovalí	‰	8,2	8,0	8,4	8,4	7,7	7,8
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	-1,2	-0,6	-0,7	0,1	0,1	0,3
celkový přírůstek/úbytek	‰	-1,3	-1,2	-1,1	-0,8	-2,4	-3,2
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	2,8	2,8	3,6	2,4	1,5	3,1
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	1,9	2,2	2,5	1,4	0,6	2,3
Počet obyvatel ve věku (stav k 31. 12.):							
0–14 let	osoby	96 735	97 707	98 361	98 806	99 259	⁶⁾ 98 227
%	%	15,3	15,4	15,6	15,6	15,9	⁶⁾ 15,8
15–64 let	osoby	414 933	410 336	406 113	402 274	398 548	⁶⁾ 390 774
%	%	65,5	64,8	64,2	63,6	63,8	⁶⁾ 62,7
65 a více let	osoby	122 257	125 135	128 018	130 935	132 715	⁶⁾ 133 929
%	%	19,3	19,8	20,2	20,7	21,2	⁶⁾ 21,5
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	42,4	42,6	42,8	43,0	43,1	⁶⁾ 43,3
mužů		40,8	41,0	41,2	41,4	41,6	⁶⁾ 41,8
žen		43,9	44,1	44,3	44,5	44,6	⁶⁾ 44,8
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	126,4	128,1	130,2	132,5	133,7	⁶⁾ 136,3
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	52,8	54,3	55,7	57,1	58,2	⁶⁾ 59,4
Naděje dožití (dvouleté období)	roky						
mužů při narození		75,2	75,5	75,6	75,7	75,1	74,1
žen při narození		81,5	81,8	81,9	82,1	81,7	81,0
mužů ve věku 65 let		15,8	16,0	16,1	16,3	15,6	14,8
žen ve věku 65 let		19,6	19,7	19,9	20,1	19,7	19,1

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁶⁾ údaje v roce 2021 navazují na výsledky SLDB 2021

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	538,4	536,5	535,0	533,9	532,9	530,3
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	14,5	14,6	14,4	15,7	15,6	13,8
střední bez maturity	%	37,4	35,0	35,8	36,6	33,7	32,4
střední s maturitou	%	32,9	34,7	35,0	31,9	32,6	33,4
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	15,1	15,6	14,6	15,8	18,0	20,4
Ekonomicky aktivní populace (pracovní síla)	tis. osob	312,1	314,5	319,8	314,0	304,5	304,8
v tom: zaměstnaní ²⁾		300,5	304,7	311,6	306,3	295,2	296,8
z toho ženy		129,8	134,8	140,0	134,2	131,9	131,0
nezaměstnaní		11,5	9,8	8,2	7,7	9,3	8,0
z toho ženy		5,5	4,6	4,0	3,9	4,7	4,4
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	226,3	222,0	215,2	219,9	228,4	225,5
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	83,9	82,8	83,3	83,1	84,5	86,3
zaměstnavatelé	%	3,7	3,7	3,3	3,3	2,8	2,4
pracující na vlastní účet	%	11,3	12,7	12,1	12,7	12,2	11,0
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	300,2	299,2	311,1	304,9	296,3	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,4	4,3	4,3	4,2	4,2	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	41,0	40,5	40,3	40,1	39,7	.
terciární (služby)	%	54,6	55,2	55,4	55,8	56,1	.
Míra ekonomické aktivity	%	58,0	58,6	59,8	58,8	57,1	57,5
v tom: muži		67,7	67,3	67,6	67,8	64,9	65,7
ženy		48,8	50,5	52,4	50,3	49,9	49,7
Míra zaměstnanosti	%	55,8	56,8	58,2	57,4	55,4	56,0
v tom: muži		65,4	65,3	66,0	66,4	63,1	64,4
ženy		46,8	48,8	50,9	48,9	48,1	48,0
Obecná míra nezaměstnanosti ⁴⁾	%	3,7	3,1	2,6	2,4	3,1	2,6
v tom: muži		3,4	3,0	2,4	2,1	2,8	2,1
ženy		4,1	3,3	2,8	2,8	3,4	3,3
NEZAMĚSTANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	26 495	19 519	14 801	12 818	17 270	14 382
z toho: ženy		12 793	9 488	7 213	6 359	8 459	7 143
absolventi škol a mladiství		1 129	783	644	622	907	740
osoby se zdravotním postižením		3 655	3 243	2 466	2 107	2 479	2 325
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		7 337	6 051	5 546	5 320	6 019	5 051
dosažitelní ⁵⁾		24 721	17 878	13 729	11 859	16 407	13 251
v tom podle věku:							
do 19 let		754	559	462	478	665	525
20–24 let		2 320	1 431	1 096	994	1 476	1 031
25–34 let		5 050	3 502	2 792	2 357	3 257	2 432
35–44 let		6 283	4 382	3 240	2 729	3 673	2 929
45–54 let		6 171	4 638	3 385	3 054	4 086	3 431
55 a více let		5 917	5 007	3 826	3 206	4 113	4 034
Průměrný věk	roky	42,6	43,7	43,5	43,3	42,8	44,3
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		7 343	5 526	4 299	3 636	4 663	4 074
střední bez maturity		11 382	8 361	6 140	5 304	7 063	5 766
střední s maturitou		5 824	4 204	3 165	2 831	4 125	3 370
vyšší odborné vč. nástavbového		200	155	131	123	155	107
vysokoškolské		1 746	1 273	1 066	924	1 264	1 065
z toho podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO):							
nemanuální pracovníci	osoby	11 314	8 049	6 196	5 519	7 648	6 325
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		2 937	2 211	1 713	1 502	2 032	1 674
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		8 377	5 838	4 483	4 017	5 616	4 651
manuální pracovníci	osoby	14 685	10 852	8 389	7 154	9 143	7 918
kvalifikovaní (třídy 6–8)		6 486	4 490	3 306	2 869	3 803	3 106
nekvalifikovaní (třída 9)		8 199	6 362	5 083	4 285	5 340	4 812

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měsíční jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
v tom podle délky nezaměstnanosti:							
osoby							
do 3 měsíců		8 662	7 429	6 913	6 428	6 136	5 340
více než 3 měsíce až 6 měsíců		4 036	2 876	2 477	2 499	3 838	2 486
více než 6 měsíců až 12 měsíců		4 086	2 761	1 839	1 712	3 599	2 231
více než 12 měsíců až 24 měsíců		2 825	1 988	1 152	915	2 317	2 305
více než 24 měsíců		6 886	4 465	2 420	1 264	1 380	2 020
Průměrná délka evidence	dny	689	669	534	398	377	448
Průměrný měsíční nárok na podporu v nezaměst.	Kč	6 176	6 481	7 106	7 627	7 950	8 757
Podíl nezaměstnaných osob ⁶⁾	%	5,94	4,35	3,37	2,94	4,11	3,35
v tom: muži		6,09	4,45	3,42	2,95	4,10	3,32
ženy		5,78	4,25	3,32	2,94	4,12	3,38
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁷⁾	%	2,34	1,57	0,88	0,54	0,93	1,11
Pracovní místa v evidenci úřadu práce (ÚP)	místa	6 282	8 696	10 896	9 652	7 123	9 129
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	osoby	4,2	2,2	1,4	1,3	2,4	1,6
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	126 677	133 267	142 818	152 257	160 471	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	199,8	210,5	225,8	240,9	254,0	.
průměr ČR = 100	%	89,3	88,1	88,9	89,3	89,6	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁸⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	25 643	27 486	30 073	32 695	35 049	37 074
v tom: muži		27 832	29 692	32 421	35 373	37 079	39 282
ženy		22 808	24 723	27 120	29 585	32 608	34 500
Medián mezd	Kč	23 205	24 956	27 253	29 491	31 571	33 135
v tom: muži		24 856	26 639	29 106	31 643	33 120	35 021
ženy		20 935	22 652	24 794	26 713	29 523	30 734
NÁKLADY PRÁCE⁹⁾							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	33 522	35 538	38 834	41 985	44 100	.
z toho: přímé náklady (mzdy a náhrady mzdy)		24 403	25 813	28 251	30 540	32 236	.
sociální náklady a výdaje		8 656	9 213	10 059	10 903	11 602	.
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)							
osoby							
mateřských škol		22 628	22 350	22 667	22 931	22 249	22 407
základních škol		54 226	55 049	55 292	55 684	55 948	55 610
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		26 217	26 067	26 100	26 182	26 677	27 388
vyšších odborných škol (denní studium)		886	818	731	731	793	922
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)							
osoby							
s trvalým bydlištěm v kraji		17 045	16 210	15 461	15 340	15 898	16 013
s místem výuky v kraji		19 535	18 873	18 425	18 844	20 225	20 853
z toho v prezenčním studiu	%	75,5	75,1	75,1	75,0	73,3	73,0
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	4 197	4 257	4 197	3 877	3 885	3 770
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)							
přep. os.							
na 1 000 obyvatel		4,8	4,8	5,1	5,1	5,2	.
z toho zubní lékaři		459	460	499	521	550	.
Nemocnice ¹⁰⁾							
lůžka	16)	9	9	9	9	9	.
3 151		3 432	3 458	3 376	3 474	.	
Samostatné ordinace lékařů							
praktických pro dospělé		301	302	299	292	283	.
praktických pro děti a dorost		128	127	124	119	114	.
stomatologů		356	360	361	363	358	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	4,507	4,543	4,697	4,995	6,048	6,080
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	48,6	47,2	45,7	46,1	40,0	35,9
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)							
Počet vyplacených dávek celkem							
(vč. pěstounské péče)	tis. dávek	699,6	643,2	560,6	521,6	523,8	509,7
z toho rodičovský příspěvek		191,0	193,3	195,6	197,4	219,6	208,4
Výdaje na dávky celkem							
(vč. pěstounské péče)	mil. Kč	2 211	2 173	2 249	2 173	2 970	2 790
z toho rodičovský příspěvek		1 308	1 336	1 429	1 401	2 226	2 035

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. pěstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 487	3 433	3 556	3 437	4 701	4 474
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (stav k 31. 12.; MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		2 674	2 698	2 700	2 632	2 607	2 606
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		810	883	1 013	1 073	1 110	1 151
Lůžka v domovech pro osoby se zdravot. postižením		1 057	1 041	998	993	977	982
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ¹¹⁾	osoby	148 420	148 870	149 421	149 866	148 985	147 774
z toho ženy		92 040	91 730	91 629	91 437	90 470	89 564
Příjemci starobního důchodu sólo ¹²⁾	osoby	109 961	110 624	111 360	112 034	111 583	110 428
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{11,13)}	osoby	42 181	43 415	44 508	45 616	46 497	47 838
z toho ženy		23 752	24 382	24 977	25 548	26 102	26 866
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	28,4	29,2	29,8	30,4	31,2	32,4
v tom: muži		32,7	33,3	33,8	34,3	34,9	36,0
ženy		25,8	26,6	27,3	27,9	28,9	30,0
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ¹²⁾	Kč	11 119	11 504	12 063	13 108	14 100	15 017
v tom: muži		12 233	12 644	13 244	14 339	15 403	16 405
ženy		10 161	10 512	11 022	12 012	12 925	13 758
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ¹²⁾ na mzdovém mediánu	%	47,9	46,1	44,3	44,4	44,7	45,3
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 306 300	1 398 460	1 684 258	1 955 493	2 804 416	2 607 482
v tom dávky:							
nemocenské		925 020	991 085	1 224 597	1 463 891	1 777 667	1 832 726
ošetřovné		58 815	71 660	82 089	88 487	17) 586 882	306 072
peněžitá pomoc v mateřství		322 292	335 482	365 445	384 942	420 342	446 055
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		173	234	407	339	397	292
otcovská poporodní péče ¹⁴⁾		.	.	10 293	12 164	12 503	13 854
dlouhodobé ošetřovné ¹⁴⁾		.	.	1 427	5 670	6 624	8 483
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		11 600	10 246	9 332	9 838	8 369	7 802
na 1 000 obyvatel		18,3	16,2	14,8	15,6	13,2	12,5
Objasněné trestné činy		6 483	6 011	5 631	5 738	4 906	4 601
Hlášené dopravní nehody		4 979	5 161	5 251	5 508	5 083	5 327
na 1 000 obyvatel		7,9	8,2	8,3	8,7	8,0	8,5
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	40	24	35	34	23	41
Podíl bodovaných řidičů ¹⁵⁾ z registr. řidičů celkem	%	6,8	6,6	6,8	6,2	5,7	5,7
Požáry		824	889	992	980	828	900
na 1 000 obyvatel		1,3	1,4	1,6	1,6	1,3	1,4
přímá škoda	mil. Kč	174	97	198	186	106	117

1) údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)

2) s jediným nebo hlavním zaměstnáním, vč. ozbrojených sil

3) zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

4) podle definice Mezinárodní organizace práce

5) ve věku 15–64 let

6) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

7) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

8) pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výděлку) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)

9) podniky se sídlem v kraji

10) nemocnice akutní a následné péče

11) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

12) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

13) předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

14) dávka otcovské poporodní péče byla zavedena od února 2018, dlouhodobé ošetřovné od června 2018

15) bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

16) některé LDN se staly součástí nemocnic

17) na růst výdajů na ošetřovné mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 vč. souvisejících legislativních úprav

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	219 246	235 902	248 251	265 077	264 901	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	102,8	105,9	102,2	102,7	95,7	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	tis. Kč	345,8	372,6	392,5	419,3	419,3	.
průměr ČR = 100	%	76,2	77,2	77,1	77,3	78,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	tis. Kč	730,4	788,6	798,1	869,3	894,0	.
průměr ČR = 100	%	80,2	82,5	79,9	81,5	83,8	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	197 209	211 986	223 716	239 504	241 039	.
v tom sektory: primární	%	3,9	3,7	3,3	3,0	3,0	.
sekundární	%	42,0	41,0	39,9	39,4	38,0	.
terciární	%	54,1	55,3	56,8	57,6	59,0	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	53 384	56 542	60 076	71 667	68 563	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	tis. Kč	84,2	89,3	95,0	113,4	108,5	.
průměr ČR = 100	%	74,3	74,3	70,9	77,2	77,9	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	300 176	299 159	311 068	304 936	296 301	.
z toho zaměstnanci		261 715	256 717	269 411	263 274	259 706	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	25 053	27 017	31 574	34 231	36 939	39 771
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	22 631	26 172	31 395	33 472	36 325	37 747
v tom: běžné výdaje		18 930	20 889	23 473	25 973	28 038	29 804
kapitálové výdaje		3 702	5 284	7 922	7 499	8 287	7 942
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	2 833	3 367	4 156	4 738	4 291	.
z toho: mzdové		1 502	1 827	2 210	2 449	2 357	.
financované z veřejných zdrojů ČR		1 336	1 383	1 435	1 606	1 472	.
Pracovníci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	3 419	3 127	3 341	3 599	3 463	.
z toho výzkumní pracovníci		2 019	1 684	1 835	2 079	1 928	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených osobním počítačem	%	67,3	70,7	72,6	73,1	75,8	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	67,3	72,1	74,4	76,3	78,8	.
EKONOMICKÉ SUBJEKTY							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		140 735	142 182	143 972	143 478	145 374	147 212
z toho živnostníci		99 759	102 114	103 254	104 723	105 867	107 159
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		69 048	70 899	72 121	73 339	74 273	75 233
z toho živnostníci		47 008	48 225	48 753	49 219	50 038	50 583
Vzniklé subjekty		4 452	4 504	4 624	4 455	4 238	4 306
z toho živnostníci		2 756	2 789	3 050	2 994	2 940	3 012
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	8 942	9 091	8 676	8 992	9 471	.
z toho: rostlinná produkce		6 076	5 824	5 501	5 779	6 218	.
živočišná produkce		2 538	2 909	2 820	2 852	2 868	.
Obhospodařovaná zemědělská půda (stav k 31. 5.)	ha	242 855	246 049	245 062	244 468	243 850	242 465
z toho orná		175 641	176 367	176 012	175 362	175 000	173 999
Sklízeň: obilovin	t	639 686	568 920	520 738	565 426	591 206	627 252
brambor	t	11 434	10 097	8 028	8 989	9 614	8 956
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	93 526	95 425	92 806	92 860	93 149	91 482
prasata	kusy	91 728	82 566	85 838	74 043	68 370	68 898
drůbež	tis. ks	559	544	609	438	425	467
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	12 168	10 889	11 489	10 817	10 953	11 079
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	17 886	15 311	14 867	12 837	13 591	12 905
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	4 398	5 031	3 844	4 139	2 769	3 329
Výroba mléka	tis. l	187 823	202 272	200 429	203 541	212 105	213 160
Snáška konzumních vajec	tis. ks	39 857	41 440	38 134	43 341	43 555	43 516
LESNICTVÍ							
Plochy dřevin (stav k 31. 12.; ÚHÚL)	ha	177 462	177 238	178 383	178 485	176 826	176 451
Zalesňování	ha	2 375	3 250	3 890	4 879	3 788	3 809
Těžba dřeva	m ³ b. k.	2 370 123	2 870 350	3 368 966	2 925 942	2 120 919	1 748 545
z toho nahodilá hmyzová		885 362	1 121 230	1 580 212	1 573 843	1 163 669	607 060

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měříci jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PRŮMYSL³⁾							
Průměrný počet podniků		151	157	156	148	150	143
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč	128 715	136 599	141 403	140 285	131 539	144 508
	tis. Kč	2 766	2 891	2 951	3 057	2 940	3 272
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	46 531	47 245	47 923	45 892	44 744	44 168
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	26 753	28 648	31 032	32 933	32 887	35 060
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 562	1 481	1 373	1 455	1 556	1 527
podíl na ČR	%	1,9	1,7	1,6	1,7	1,9	1,8
Spotřeba elektřiny netto	GWh	3 079	3 148	3 214	3 193	3 127	3 325
podíl na ČR	%	5,3	5,3	5,4	5,4	5,4	5,5
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 247,4	1 276,6	1 268,0	1 270,8	1 337,3	1 460,9
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	458 877	479 900	457 594	457 466	465 158	515 955
podíl na ČR	%	5,6	5,7	5,7	5,4	5,4	5,5
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	913,6	933,4	870,8	832,2	874,3	979,8
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁴⁾		18	16	19	22	22	22
Základní stavební výroba ⁴⁾	mil. Kč	3 556	3 322	6 025	7 191	6 707	6 363
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 483	1 418	2 341	2 496	2 479	2 340
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁴⁾	fyz. os.	2 398	2 343	2 574	2 881	2 705	2 719
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁴⁾	Kč	27 996	30 363	31 728	33 284	35 058	36 854
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	11 545	12 218	15 010	17 314	19 160	20 247
z toho pro veřejné zadavatele		4 304	4 869	7 307	7 982	10 145	10 431
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	13 842	18 298	19 469	19 995	17 358	27 556
z toho budov (bytových a nebytových)		9 906	13 230	14 912	14 588	13 392	20 693
z toho výstavba nových bytových budov		3 791	6 146	5 234	5 838	6 568	6 728
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 568	4 297	4 665	4 515	4 029	5 794
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		1 386	2 413	2 043	2 089	1 917	1 690
z toho v nových rodinných domech		753	1 021	893	1 002	1 013	1 138
Dokončené byty		1 337	1 479	1 630	1 984	2 212	1 916
z toho v nových rodinných domech		738	772	1 016	1 013	1 035	1 135
Investiční náklady na výstavbu 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	35 754	35 576	37 675	37 767	40 340	42 582
v novém bytovém domě	Kč	40 378	39 366	42 045	35 863	40 332	35 744
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		277 167	288 152	298 059	307 248	315 417	319 242
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		473	455	483	480	559	576
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		23 482	23 463	24 864	24 519	28 371	28 038
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	600	658	700	762	472	469
z toho ze zahraničí		122	137	141	149	47	46
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	4,2	4,1	4,1	4,0	4,4	4,5
z toho hostů ze zahraničí		3,0	3,0	3,0	3,0	3,3	3,4
Satelitní účet cestovního ruchu							
Hrubá přidaná hodnota cestovního ruchu	mil. Kč	4 397	4 666	4 954	⁷⁾ 5 443	⁸⁾ 3 405	.
Průměrný počet zaměstnaných osob ⁶⁾	osoby	10 315	10 400	10 725	⁷⁾ 10 822	⁸⁾ 10 195	.

1) souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí

2) tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2020 je vypočten z dat roku 2019, 2020 a 2021)

3) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převážující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

4) podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převážující stavební činností

5) podniky s 20 a více zaměstnanci s převážující stavební činností

6) počet zaměstnaných osob v hlavním zaměstnání (roční průměr)

7) semidefinitivní údaje

8) předběžné údaje

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	277 850	277 525	277 319	277 074	276 887	276 667
z toho: orná půda		205 329	204 951	204 526	204 041	203 689	203 083
zahrady a ovocné sady		14 865	14 733	14 824	14 845	14 957	15 152
trvalé travní porosty		56 645	56 830	56 969	57 184	57 235	57 471
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	249 296	249 630	249 833	250 080	250 267	250 488
z toho: lesní pozemky		185 851	186 153	186 217	186 280	186 418	186 491
zastavěné plochy a nádvoří		8 393	8 392	8 389	8 403	8 428	8 448
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	91,8	93,3	92,8	93,4	93,8	95,6
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	81,3	83,5	83,2	84,3	83,2	85,3
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	32,1	32,5	33,1	34,1	35,8	37,1
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	31,0	31,3	32,1	33,9	35,5	37,4
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	82,9	84,0	85,3	85,6	86,1	86,3
na kanalizaci s koncovou ČOV		79,9	81,5	81,8	82,8	83,7	83,6
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	95,0	95,6	97,7	98,1	98,4	98,4
Čistírna odpadních vod (ČOV)	ks	162	169	172	177	187	192
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	235 576	236 392	238 575	239 175	240 953	241 996
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	9 994	8 885	10 175	9 746	9 711	10 023
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,6	1,6	1,6	1,6	1,4	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	8,4	8,5	7,9	7,8	7,8	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		7,0	7,2	6,5	6,7	6,7	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,4	1,3	1,4	1,2	1,0	.
ODPADY							
Produkce odpadů celkem ^{2,3)}	t	.	2 284 688	2 635 459	2 197 552	2 949 663	.
na 1 obyvatele	kg	.	3 609	4 166	3 476	4 669	.
z toho: nebezpečných	t	.	83 274	69 074	58 642	70 755	.
na 1 obyvatele	kg	.	132	109	93	112	.
Produkce komunálních odpadů ^{3,4)}	t	.	318 507	334 330	337 519	341 143	.
na 1 obyvatele	kg	.	567	547	585	492	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 270	1 452	1 899	1 854	2 427	2 379
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	753,5	899,3	1 170,1	1 173,3	1 473,2	1 287,9
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	9,1	13,9	22,0	15,5	14,2	12,9
nakládání s odpadními vodami	%	58,5	58,3	39,8	58,0	56,8	63,6
nakládání s odpady	%	18,6	15,3	22,2	14,4	11,4	10,5
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	2 653,5	2 637,2	3 001,7	3 056	3 152	3 540
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	2,0	2,2	3,0	2,2	2,3	2,2
nakládání s odpadními vodami	%	42,7	41,5	37,9	38,2	40,6	37,2
nakládání s odpady	%	46,3	50,9	49,7	50,4	48,4	52,6

¹⁾ emise v celé časové řadě nově vypočteny podle mezinárodní metodiky (především zpřesněny odhady emisí z dopravy a emisí ze spalování v domácnostech)

²⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) MŽP

³⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

⁴⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadu

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v letech 2011, 2016 a 2021

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ							
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	2011	638 640	40 486	231 914	109 541	133 141	123 558
	2016	633 925	38 957	233 992	108 757	130 931	121 288
	2021 ¹⁾	622 930	36 752	233 588	107 580	126 613	118 397
z toho cizinci (bez azylantů)	2011	9 765	808	4 604	1 305	1 804	1 244
	2016	10 889	833	5 189	1 533	2 074	1 260
	2021	13 755	739	6 448	2 206	2 618	1 744
v tom ve věku (%):							
0–14 let	2011	14,6	14,3	14,7	14,8	14,2	14,5
	2016	15,3	14,0	15,9	15,4	14,6	15,0
	2021 ¹⁾	15,8	14,1	16,6	15,9	15,0	15,5
15–64 let	2011	69,0	70,4	69,1	68,2	68,9	69,3
	2016	65,5	66,2	65,4	65,1	65,8	65,2
	2021 ¹⁾	62,7	62,6	62,8	62,8	63,1	62,2
65 a více let	2011	16,4	15,2	16,2	17,0	17,0	16,2
	2016	19,3	19,8	18,7	19,5	19,6	19,8
	2021 ¹⁾	21,5	23,3	20,7	21,4	21,9	22,3
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2011	41,2	41,2	41,0	41,3	41,5	41,3
	2016	42,4	43,1	41,9	42,5	42,8	42,6
	2021 ¹⁾	43,3	44,5	42,7	43,2	43,9	43,7
Index stáří (stav k 31. 12.) ²⁾	2011	112,9	106,2	109,7	115,0	120,1	111,5
	2016	126,4	141,6	117,6	126,6	133,7	131,8
	2021 ¹⁾	136,3	165,6	124,8	134,5	146,1	144,0
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ³⁾	2011	44,9	42,0	44,7	46,7	45,3	44,2
	2016	52,8	51,1	52,9	53,6	52,0	53,3
	2021 ¹⁾	59,4	59,8	59,3	59,3	58,4	60,8
Živě narození na 1 000 obyvatel	2011	9,9	8,6	11,1	10,0	8,9	8,9
	2016	10,6	8,6	11,5	10,2	10,3	9,9
	2021	10,3	9,1	11,0	10,0	10,0	9,6
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2011	10,3	10,5	9,8	11,0	10,3	10,2
	2016	10,6	11,1	10,1	11,6	10,6	10,6
	2021	13,7	16,9	12,8	14,4	14,3	13,5
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2011	6,0	9,1	10,2	9,7	8,3	7,4
	2016	7,0	10,4	11,7	12,0	10,3	7,3
	2021	8,1	12,9	12,4	13,8	10,9	9,0
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2011	6,3	12,2	8,9	8,7	10,2	8,6
	2016	8,2	15,6	11,7	10,9	12,3	10,7
	2021	7,8	14,4	11,7	11,0	12,1	9,8
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2011	-0,4	-1,9	1,3	-1,0	-1,4	-1,4
	2016	-0,1	-2,5	1,4	-1,4	-0,2	-0,7
	2021	-3,5	-7,9	-1,8	-4,4	-4,2	-3,9
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2011	-0,2	-3,1	1,3	0,9	-1,9	-1,3
	2016	-1,2	-5,3	0,0	1,0	-2,0	-3,4
	2021	0,3	-1,5	0,7	2,8	-1,2	-0,8
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2011	-0,6	-5,0	2,5	-0,1	-3,3	-2,6
	2016	-1,3	-7,8	1,5	-0,3	-2,3	-4,1
	2021	-3,2	-9,4	-1,1	-1,5	-5,4	-4,7
Naděje dožití (v období 2017–2021)							
mužů při narození		.	72,8	75,4	74,6	75,1	75,2
žen při narození		.	79,4	82,2	81,1	81,2	81,8

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v letech 2011, 2016 a 2021

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
SOCIÁLNÍ VÝVOJ							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2016	26 495	2 376	9 319	3 367	6 286	5 147
	2021	14 382	1 295	4 704	1 762	3 658	2 963
z toho (%):							
ženy	2016	48,3	44,9	47,1	54,1	49,1	47,1
	2021	49,7	46,4	48,0	56,2	51,3	47,7
absolventi škol a mladiství	2016	4,3	3,5	4,7	3,9	4,4	4,0
	2021	5,1	4,2	6,0	3,9	5,2	4,8
osoby se zdravotním postižením	2016	13,8	10,9	13,5	17,8	10,9	16,6
	2021	16,2	11,5	15,8	18,2	16,3	17,4
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2016	27,7	36,2	26,9	24,6	24,8	30,8
	2021	35,1	40,4	38,1	30,1	29,1	38,5
dosažitelní (ve věku 15–64 let)	2016	93,3	93,5	94,6	81,7	95,4	95,9
	2021	92,1	86,6	93,8	89,6	93,5	91,7
ve věku do 24 let	2016	11,6	10,4	12,2	9,9	11,9	11,9
	2021	10,8	8,7	12,4	9,6	10,2	10,6
ve věku 55 a více let	2016	22,3	24,3	21,6	22,9	21,5	23,3
	2021	28,0	30,0	26,9	28,4	28,6	28,1
evidovaní 12 a více měsíců	2016	36,7	24,0	32,9	41,1	44,1	37,2
	2021	30,1	23,2	24,2	31,8	39,8	29,4
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ⁴⁾	2016	5,94	8,54	5,75	3,89	6,94	6,20
	2021	3,35	4,76	2,99	2,32	4,20	3,64
v tom: muži	2016	6,09	9,19	6,07	3,53	6,91	6,49
	2021	3,32	5,03	3,08	1,97	4,01	3,71
ženy	2016	5,78	7,83	5,42	4,25	6,98	5,90
	2021	3,38	4,46	2,90	2,68	4,40	3,56
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁵⁾	2016	2,34	2,21	2,00	1,96	3,22	2,42
	2021	1,11	1,31	0,78	0,83	1,82	1,18
Lékaři na 1 000 obyvatel	2016	4,8	3,6	7,1	3,8	3,6	3,3
	2020	5,2	3,8	7,5	4,1	3,9	3,3
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2016	4,507 ⁸⁾	2,100	4,159	5,322	4,954	5,767
	2021	6,080 ⁸⁾	2,820	5,773	6,929	6,890	7,443
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	2016	48,6 ⁸⁾	47,1	46,2	51,6	45,5	55,8
	2021	35,9 ⁸⁾	36,1	34,4	36,7	35,8	39,1
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2016	21,9	39,9	17,3	32,9	21,9	14,6
	2020	19,6	35,8	16,5	28,9	18,4	13,5
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁶⁾	2016	11 119	10 800	11 300	11 101	11 059	10 977
	2021	15 017	14 503	15 256	14 926	15 018	14 833
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁷⁾	2016	28,4	36,8	23,6	26,2	30,0	34,5
	2021	32,4	41,0	27,6	30,9	33,7	37,8
v tom: muži	2016	32,7	39,1	28,6	29,6	34,8	38,0
	2021	36,0	43,2	32,6	33,7	37,3	40,3
ženy	2016	25,8	35,4	20,5	24,1	27,1	32,2
	2021	30,0	39,6	24,5	29,1	31,4	36,2

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v letech 2011, 2016 a 2021

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2016	18,3	22,1	20,9	17,0	15,1	16,6
	2021	12,5	12,9	12,7	12,7	12,0	12,4
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2016	7,9	12,1	9,0	6,2	7,2	6,4
	2021	8,5	13,7	9,1	6,8	7,7	8,2
EKONOMICKÝ VÝVOJ							
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let (stav k 31. 12.)	2016	191,7	241,2	202,8	187,1	173,5	178,2
	2021	211,6	272,6	225,3	204,1	188,5	197,5
z toho:							
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2016	90,3	105,5	98,1	88,6	81,0	82,2
	2021	99,9	120,0	108,3	95,8	89,4	92,2
subjekty vzniklé v roce	2016	5,3	6,9	5,4	4,8	4,9	5,4
	2021	5,9	6,5	6,3	5,6	5,4	5,9
Zahájené byty na 1 000 obyvatel	2016	2,2	1,8	2,8	2,8	1,6	1,2
	2021	2,7	2,9	2,2	3,7	2,4	3,1
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2016	2,1	1,8	3,1	2,3	1,1	1,1
	2021	3,1	1,7	4,2	3,3	2,0	2,4
Hromadná ubytovací zařízení	2016	473	142	94	41	41	155
	2021	576	175	122	45	44	190
lůžka	2016	23 482	6 265	4 900	1 910	2 690	7 717
	2021	28 038	7 758	6 156	1 864	2 635	9 625
lůžka na 1 000 obyvatel	2016	37,0	160,1	21,0	17,6	20,5	63,5
	2021	45,0	210,3	26,3	17,3	20,8	81,1
hosté (tis. osob)	2016	600,1	127,0	211,9	37,7	63,7	159,8
	2021	469,0	112,2	154,9 ⁹⁾	29,7	36,0	136,3
z toho ze zahraničí	2016	122,2	9,0	78,2	6,4	12,5	16,1
	2021	45,6	3,0	28,6 ⁹⁾	2,8	4,0	7,3
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ							
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):							
orná půda	2016	39,0	19,5	42,0	60,3	56,2	21,9
	2021	38,5	18,4	41,7	60,0	56,0	21,6
lesní pozemky	2016	35,3	59,6	30,8	20,2	16,4	48,6
	2021	35,4	59,8	31,0	20,2	16,4	48,7
zastavěné plochy a nádvoří	2016	1,6	0,9	1,8	2,0	2,0	1,2
	2021	1,6	0,9	1,8	2,0	2,0	1,2

1) údaje navazují na výsledky SLDB 2021

2) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

3) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

4) podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

5) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

6) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

7) starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

8) od roku 2013 jsou ukazatele nemocnosti ovlivněny zřízením centrální mzdové úctárny pro všechny pěstouny v ČR na kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v Jeseníku

9) méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031	Pelhřimov	PE	CZ0633
České Budějovice	CB	CZ0311	Třebíč	TR	CZ0634
Český Krumlov	CK	CZ0312	Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313			
Písek	PI	CZ0314	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Prachatice	PT	CZ0315	Blansko	BK	CZ0641
Strakonice	ST	CZ0316	Brno-město	BM	CZ0642
Tábor	TA	CZ0317	Brno-venkov	BI	CZ0643
			Břeclav	BV	CZ0644
Plzeňský kraj	PLK	CZ032	Hodonín	HO	CZ0645
Domažlice	DO	CZ0321	Vyškov	VY	CZ0646
Klatovy	KT	CZ0322	Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeň-město	PM	CZ0323			
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Jeseník	JE	CZ0711
Rokycany	RO	CZ0326	Olomouc	OC	CZ0712
Tachov	TC	CZ0327	Prostějov	PV	CZ0713
			Přerov	PR	CZ0714
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Šumperk	SU	CZ0715
Cheb	CH	CZ0411			
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Sokolov	SO	CZ0413	Kroměříž	KM	CZ0721
			Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Ústecký kraj	ULK	CZ042	Vsetín	VS	CZ0723
Děčín	DC	CZ0421	Zlín	ZL	CZ0724
Chomutov	CV	CZ0422			
Litoměřice	LT	CZ0423	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Louny	LN	CZ0424	Bruntál	BR	CZ0801
Most	MO	CZ0425	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Teplice	TP	CZ0426	Karviná	KI	CZ0803
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Nový Jičín	NJ	CZ0804
			Opava	OP	CZ0805
Liberecký kraj	LBK	CZ051	Ostrava-město	OV	CZ0806
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

